

VERZAMELING

VAN

WETTEN, BESLUITEN, VERORDENINGEN ENZ. HET LEGER BETREFFENDE;
ALSMEDE DE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN
VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BIJBLAD

BEHOORENDE BIJ DEN

MILITAIRE-SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER.

JAARGANG 1869.

TE BREDA,
BIJ BROESE & COMP.

1869.

I N H O U D.

A.

ADMINISTRATIE. Bewaring der driemaandelijksche staten van het kleeding paratiefonds. (<i>Aanschrijving</i> N ^o . 58, I)	Blz. 45.
ADMINISTRATIE- EN GELDKISTJES tot bagdadjekarren. (<i>Aanschrijving van den</i> 20sten Januarij 1869. N ^o . 82, I)	» 4.
ARTILLERIE. Wijzigingen in de samenstelling van het korps. (<i>Bestluit</i> van den 7den April 1869, N ^o . 16).	» 20.

B.

BOEKAANKONDIGINGEN. Bld. 3. 18, 26, 33, 37, 39, 40, 53, 55, 57, 66.	
BELOONINGEN VOOR TROUWE DIENST. Herziening der bestaande bepalingen. (<i>Bestluit van den 1sten September 1869, N°. 10.</i>)	» 47.
BORGEN. Leveranciers of aannemers mogen geen borgen zijn. (<i>Aanschrij- ving van den 11den Mei 1869, N°. 46. S.</i>)	» 32.
BEVORDERINGEN. Aanstelling van sergeanten-titulair. (<i>Aanschrijving van</i> den 19den Junij 1869. N ^o . 7. P.)	» 39.

D.

DRAAGBARE WAPENS. Wijziging van het voorschrift. (<i>Circulaire van den</i> 16den October 1869. N ^o . 58, A.)	» 55.
--	-------

F.

FONDS VAN ONDEROFFIEREN. Wijzigingen in het reglement. (<i>Bestluit van</i> den 30sten April 1869, N ^o . 12.)	» 27.
----- Rekening en verantwoording over 1868. (<i>Cir- culaire van den 7den Mei 1869, N°. 64. I.</i>)	» 27.
FONDSEN VAN INWENDIG BEHEER EN PRIJSBEPALING VOOR HET JAAR 1870. (<i>Aan- schrijving van den 18den December 1869, N°. 53. I.</i>)	» 63.
FORTEN. (Bezetting der) behorende tot de nieuwe Nederlandsche water- linie. (<i>Bestluit van den 11den Mei 1869, N°. 15.</i>)	» 30.

G.

GARNIZOENBAKKERIJEN. Gebruik van maten, gewigten en meetwerktuiged. (<i>Aanschrijving van den 16den December 1869, N°. 56. I.</i>) . . .	Blz.	63.
GARNIZOENSVERANDERINGEN, 1 Mei 1870. (<i>Aanschrijving van den 28sten December 1869, N°. 39. P.</i>)	»	65.
GENEESKUNDIGE DIENST. Zamenstelling en indeeling van het personeel. (<i>Bestluit van den 2den Januarij 1869, N°. 11.</i>)..	»	1.
----- Goedkeuring van het voorschrift tot admissie van studenten. (<i>Bestluit van den 11den April 1869, N°. 17.</i>)	»	24.
GROOT VERLOF, te verleenan aan geoefenden in den wapenhandel. (<i>Aanschrijving van den 24sten Februarij 1869, N°. 56 P.</i>)	»	8.

H.

HOSPITAAL-SOLDATEN. (<i>Zie: Infanterie.</i>)		
HOSPITAAL EN INFIRMERIEËN. Aanbestedingen. (<i>Aanschrijving van den 24sten September 1869, N°. 42 I.</i>)	•	53.

I.

INFANTERIE. (<i>Zie Wetenschappelijk onderwijs.</i>)		
----- Verhandransel. (<i>Aanschrijving van den 26sten Maart 1869, N°. 66 I.</i>)	»	17.
----- Vermeerdering van het wapen met twee kompagnieën hospitaal-soldaten. (<i>Bestluit van den 7den April 1869, N°. 15.</i>)	»	31.

K.

KAVALLERIE. Vorming van den cursus. (<i>Zie: Wetenschappelijk onderwijs.</i>)		
KLEEDING EN UITRUSTING. Zilveren nestels der ordonnance-officieren. (<i>Bestluit van 23 Januarij 1869, N°. 29</i>) . . .	»	2.
----- Wijziging in de kleeding der generaals, officieren van het reg. gren. en jagers, bij de Kon. Milit. Akademie en de militie-commissarissen. (<i>Bestluit van den 25sten Januarij 1869, N°. 16.</i>) . .	»	5.
----- Schadeloosste ling voor uniformverandering. (<i>Bestluit van den 7den April 1869, N°. 18.</i>) . . .	»	19.
----- Vergoeding van buitengewone slijting aan kleeding der man-chappen van het bataillon mineurs en Sappeurs. (<i>Bestluit van den 1sten April 1869, N°. 21.</i>)	»	24.
----- Dragen van den sabelkoppel onder den jas (<i>Aanschrijving van den 31sten Aug. 1869, N°. 60. P.</i>)	»	45.
KOGELS. (Afschaffing van outplofbare). Toetreding van Brazilië. (<i>Circulaire van den 18den November 1869, N°. 1, S.</i>)	»	62.

KOLONIALE DIENST.	Geen overplaatsing of detachering bij het O.-I. leger gedurende 1869. (<i>Bestuit van den 20sten Mei 1869, N°. 16, P.</i>).	Blz 33.
-----	Voorschot aan gouvernements-passagiers. (<i>Bestuit van den 5den November 1869, N°. 2.</i>).	» 62.

M.

MATEN EN GEWICHTEN.	Gebruik der systematische terminologie. (<i>Bestuit van den 9den Junij 1869, N°. 1. S.</i>).	» 38.
MARÉCHAUSSEE.	(Zie: Soldijen.)	
MILICIENS.	Bepalingen omtrent het zenden met verlof. (<i>Aanschrijving van den 22sten Julij 1869, N°. 66. I.</i>).	» 40.
MILICIENS-PLAATSVERVANGERS.	Toelating tot vrijwillige verbinding. (<i>Aanschrijving van den 16den Januarij 1869, N°. 53. P.</i>).	» 2.

O.

OEFENING.	(Vrijwillige) in den wapenhandel. (Zie: <i>Groot verlof.</i>)
ORGANISATIE DER ARTILLERIE.	(Zie: <i>Artillerie.</i>)

P.

PENSIOENEN.	(Wijzigingen in de wet op de militaire). (<i>Wet van den 6den April 1869, N°. 40.</i>).	» 25.
-----	Berekening van den diensttijd tot het bekomen van bronzen zilveren medailles. (<i>Aanschrijving van den 10den Junij 1869, N°. 73 P.</i>).	» 35.
PYROTECHNISCHE SCHOOL.	Wijziging der inrigting. (<i>Bestuit van den 14den Mei 1869, N°. 49.</i>).	» 33.

R.

RIJKSPAARDEN.	Aanschaffing door officieren niet tot de korpsen te paard behorende (<i>Wet van den 15den Julij 1869, N°. 130.</i>).	» 42.
RIJKUNST.	(Oefening in de) gedurende den winter 1869—70) (<i>Circulaire van den 28sten September 1869, N°. 29 P.</i>).	» 54.

S.

SOLDIEN EN TOELAGEN.	Soldijen der militairen beneden den rang van officier in de ziekenzalen. (<i>Bestuit van den 7den Maart 1869, N°. 57 I.</i>).	» 13.
-----	Werkgeld aan militairen voor arbeid aan de fortificatiën. (<i>Bestuit van den 29sten Mei 1869, N°. 34. — Id., van den 21sten Augustus 1869, N°. 59. I.</i>).	» 34, 46.

SOLDIEN EN TOELAGEN.	Toelagen der hoofd- en verdere officieren te Amsterdam. (<i>Besluit van den 15den Junij 1869, N°. 33.</i>)	Biz.	36.
-----	Traktementen van de kapiteins der maréchaussée (<i>Besluit van den 30sten Junij 1869, N°. 39.</i>)	o	39.
-----	Traktement aan den Gouverneur der Kon. Milit. Akademie. (<i>Besluit van den 8sten Junij 1869, N°. 10. P.</i>)	o	36.
STAFSCHOOL.	Wijziging in het programma van examen. (<i>Besluit van den 28sten October 1869, N°. 62. P.</i>)	o	56.
STAMBOEKEN.	Aanteekening van de scherpschutters. (<i>Aanschrijving van den 18den Januarij 1869, N°. 60, P.</i>)	o	3.

T.

TEVREDENHEIDSBETUIGING	aan den kapitein J. F. L. NEETESON. (<i>Aanschrijving van den 10den April 1869, N°. 58. P.</i>)	o	19.
------------------------	--	---	-----

V.

VERBANDRANSEL.	(Zie: <i>Infanterie</i>)		
VERSLAG	omtrent schietoefeningen tegen pantserplaten. (<i>Aanschrijving van den 26sten October 1869, N°. 68. S.</i>)	o	57.
VOLKSTELLING.	(Vyfde tienjarige) (<i>Aanschrijving van den 25sten October 1869, N°. 1. S.</i>)	o	60.
VOORSCHRIFT	(Voorloopig) betreffende de wapens en schietoefeningen der Infanterie. (<i>Aanschrijving van den 31sten Maart 1869, N°. 86. P.</i>)	o	17.

W.

WATERTONNEN EN EMMERS	in de militaire etablissementen. (<i>Aanschrijving van den 29sten Julij 1869, N°. 56. I.</i>)	o	41.
WEDUWEN- EN WEFONDS,	Rekening en verantwoording, 1869.	o	59.
WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS	bij de regementen infanterie. Regeling. (<i>Aanschrijving van den 15den Maart 1869, N°. 73. P.</i>)	o	9.
-----	Vermeerdering van het getal onderwijzende officieren. (<i>Besluit van den 7den April 1869, N°. 44.</i>)	o	20.
-----	Cursus bij het wapen der kavallerie. (<i>Circulaire van den 11den Sept. 1869, N°. 53. P.</i>)	o	49.
WERVING.	Invulling van engagementsstaten. (<i>Aanschrijving van den 16den Junij 1869, N°. 46. P.</i>)	o	35.
WERVING	van tambours en hoornblazers. (<i>Aanschrijving van den 23sten Augustus 1869, N°. 23. P.</i>)	o	45.

REGISTER.

v

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

VIIIste Hoofdstuk.	Ontwerp van Wet.	Bz.	1.
Idem.	Idem. Memorie van Toelichting.	»	7.
Idem.	Idem. Voorloopig Verslag.	»	19.
Idem.	Idem. Memorie van Beantwoording.	»	35.

STATEMENT OF THE BOARD OF DIRECTORS
FOR THE YEAR ENDING DECEMBER 31, 1911
The Board of Directors of the
Company has the honor to acknowledge
the interest and cooperation of
the stockholders in the work of
the year just closed. The
operations of the Company during
the year have been successful
and the financial position is
strong and sound.

FINANCIAL STATEMENT

The following is a statement of the
assets and liabilities of the
Company as at the end of the
year. The assets consist of
cash, accounts receivable,
inventory, and property, plant,
and equipment. The liabilities
consist of accounts payable,
notes payable, and other
liabilities. The net assets
of the Company are shown
in the accompanying statement
of the equity of the Company.

Assets

Cash
Accounts receivable
Inventory
Property, plant, and equipment
Total Assets

Liabilities

Accounts payable
Notes payable
Other liabilities
Total Liabilities

Equity

Capital stock
Reserves
Total Equity

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

VIIIste HOOFDSTUK.

ONTWERP VAN WET.

Wij WILLEM III, enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 119 en 120 der Grondwet, de algemeene begrooting jaarlijks moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

ART. 1. Het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1870, betreffende het *Departement van Oorlog*, wordt vastgesteld als volgt:

Iste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

Art. 1. Traktement van den Minister *f* 12,000.—

Art. 2. Traktemeten van de ambtenaren, onderofficieren en bedienden, toelagen aan officieren en mindere militairen, benevens fourragegelden van den Minister *f* 64,875.—

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoefden, benevens drukwerk *f* 10,750.—

Totaal *f* 87,625.—

IIde AFDEELING.

Traktemeten, bureaukosten, toelagen en fourragegelden voor paarden van den grooten staf, den generalen staf (de kosten voor het bij dien staf te geven militair onderwijs daaronder begrepen), de administratie der armée en de provinciale en plaatselijke staven.

Art. 4. Groote staf *f* 57,094.—

Art. 5. Generale staf *f* 56,941.—

Art. 6. Administratie der armée *f* 31,800.—

Art. 7. Provinciale en plaatselijke staven *f* 87,341.—

Totaal *f* 233,176.—

IIIde AFDEELING.

Traktementen, soldijen, fourragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die van de officieren van gezondheid en der paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleenen aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen, en begrafeniskosten van onvermogene militairen, beneden den rang van officier.

Art. 8. Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 4,839,686.—.

Art. 9. Wapen der kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,687,793.—.

Art. 10. Wapen der artillerie, staf en korpsen, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 2,105,236.—.

Art. 11. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon mineurs en sapeurs, mitsgaders bureaukosten en andere uitgaven voor de ingenieurs in de vestingen *f* 337,527.—.

Totaal *f* 8,970,242.—.

IVde AFDEELING.

Art. 12. Remonte *f* 161,350.—.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

Art. 13. Traktementen, soldijen en verdere kosten, na aftrek van de bijdragen, door het Departement van Koloniën te verstrekken, en van die, welke voor de opleiding der kadets en surnumeraire élèves (vreemdelingen) betaald worden *f* 79,650.—.

VIde AFDEELING.

Art. 14. Reiskosten en vacatiën, met inbegrip der restitutiën van ten dienste van het Rijk gedane uitschotten *f* 28,000.—.

VIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Art. 15. a. Traktementen, toelagen en daggelden van de officieren van gezondheid, niet bij de korpsen ingedeeld, alsook van de ambtenaren en verdere geëmploijeerden, zoo op het bureau van den inspecteur van de geneeskundige dienst als bij het magazijn van geneesmiddelen, gelijk mede van de administrateurs en geëmploijeerden bij de hospitalen, mitsgaders bijdragen aan de Veeartsenijschool tot opleiding van kweekelingen voor de veterinaire dienst *f* 169,000.—.

b. Traktementen, toelagen en daggelden van het personeel (militair en burgerlijk) belast met en geëmplojeerd bij het onderwijs der studenten voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst en verdere uitgaven voor gemeld onderwijs, na aftrek van de bijdragen door de Departementen van Marine en Koloniën te verstrekken; toelagen voor de bovenbedoelde studenten, bestemd voor de militaire geneeskundige dienst hier te lande *f* 14,835.—.

Art. 16. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen, meubelen in de ziekeninrigtingen enz. *f* 216,750.—.

Totaal *f* 400,585.—.

VIIIste AFDEELING.

Art. 17. Vuur en licht in de wachten *f* 20,000.—.

IXde AFDEELING.

Art. 18. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade, uit het kontrakt wegens de transporten te water voortkomende *f* 50,000.—.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Art. 19. Jaarwedden van beambten, daggelden, soldijen enz., voor werklieden (burgerlijke en militaire), verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie stapel- en constructie-magazijnen, bij de inspectie der draagbare wapenen te *Delft*, *Maastricht*, *Gorinchem*, *Dordrecht*, *Luik*, enz., en pyrotechnische werkplaatsen, als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behoorende *f* 218,275.—.

Art. 20. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie, der draagbare wapenen, der torpedo's of watermijnen en der pyrotechnische voorwerpen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft, benevens het verstrekken van patronen aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel *f* 223,350.—.

Art. 21. Aanschaffing en aanmaak van zwaar geschut tot kustverdediging, met den aankleve van dien *f* 200,000.—.

Art. 22. Aanschaffing of aanmaak van patroonhulzen, met inbegrip van daartoe benoedigde werktuigen als anderzins *f* 90,200.—.

Totaal *f* 731,825.—.

XIde AFDEELING.

Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren.

Art. 23. Onderhouden, herstellen, veranderen en verbeteren van vestingwerken, oefenings-terreinen, militaire gebouwen (die in de XIIde afdeeling daaronder niet begrepen), dijken, kaden, wegen, grachten, bruggen en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; werkgelden voor militairen, gebezigd wordende tot den arbeid aan fortificatiën en tot anderen arbeid voor de genie; werkzaamheden betreffende het bouwen en planten in de nabijheid van vestingwerken; koopen en huren van perceelen; kosten en ongeldden bij het sluiten van aankopen en overeenkomsten; afkoop van regten; verleenen van subsidiën voor uitvoering van werken; doen van waterpassingen, metingen en peilingen; opzigtkosten, schoonhouden van geniegoederen, enz. *f* 197,850.—.

Art. 24. Aankoop, herstellen of verbeteren (op rekening of in daggeld) van kaarten, plans, memoriën, reglementen, werktuigen, meet- en waterpas-instrumenten, gereedschappen tot meten en teekenen, enz. *f* 2,000.—.

Art. 25. Praktische oefeningen der mineurs en sappeurs, met de daarvoor noodige voorwerpen *f* 2,400.—.

Art. 26. Nieuwe werken, uitbreiding of slecting van reeds bestaande, met den aankleve van dien:

- a. voortzetting van de verbetering der middelen tot het stellen van de inundatiën der nieuwe Hollandsche waterlinie, van den *Neder-Rhijn* tot *Utrecht* *f* 108,000.—.
- b. verbetering der middelen tot aanvoer van water door de sluis bij *Honswijk* tot het stellen van de inundatiën der nieuwe Hollandsche waterlinie *f* 25,000.—.

- c. voortzetting van de verbetering der bestaande werken in de nieuwe Hollandsche waterlinie *f* 28,000.—.
- d. betalingen voor de reeds aanbestede nieuwe werken *f* 2,000.—.
- Totaal *f* 163,000.—.

Buitengewone uitgaven.

Art. 27. Kosten tot voltooiing van den aanleg van vier forten en daarmede in verband staande werken nabij *Utrecht* in de nieuwe Hollandsche waterlinie *f* 744,000.—.

Art. 28. Kosten van aanleg van nieuwe werken en gebouwen met den aanleve van dien:

- a. Voltooiing van het fort op den Separatiedam tusschen de Waal en het Pan-
nerdenschc kanaal *f* 175,000.—.
- b. Betalingen van reeds aanbestede nieuwe werken *f* 33,000.—.
- Totaal *f* 1,317,250.—.

XIIde AFDEELING.

Kazernering en al hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren.

Art. 29.

- a. Onderhouden, herstellen, veranderen en verbeteren van 's Rijks gebouwen (ook van die, door de gemeenten tot militair gebruik afgestaan), bestemd tot kazernen, stallen, rijloodsen, magazijnen, bakkerijen, hospitalen, infirmeriën, zweminrigtingen als anderzins; aankoop van perceelen tot verbetering en uitbreiding dier gebouwen; kosten en ongelden bij het sluiten van aankopen en overeenkomsten; afkoop van regten; herstellingen en vernieuwingen van meubelen en verdere benooidgheden in de gebouwen tot huisvesting van troepen bestemd, enz. *f* 252,500.—.
- b. Huur van gebouwen of gedeelten daarvan tot huisvesting van militairen en hunne huisgezinnen (het wapen der maréchaussée daaronder niet begrepen) *f* 6,000.—.

Totaal *f* 258,500.—.

XIIIde AFDEELING.

Verskillende uitgaven.

Art. 30. Defroijement van den amanuensis bij de directie der weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt *f* 1,200.—.

Art. 31. Kosten tot verzekering en uitoefening der eeredienst bij de militairen, daaronder begrepen tegemoetkoming aan predikanten en onderwijzers, mitsgaders aan Roomsche katholieke en andere geestelijken in kleine garnizoenen *f* 8,400.—.

Art. 32. Huur van gebouwen, exercitievelden en loodsen *f* 5,000.—.

Art. 33. Kleine tegemoetkomingen, reiseelden, enz., aan gewezen militairen en weduwen en kinderen van militairen *f* 900.—.

Art. 34. Drukwerk van onderscheiden aard ten dienste van het leger, mitsgaders het drukken, aanschaffen en inbinden van militaire reglementen en boekwerken *f* 6,000.—.

Art. 35. Huisvesting en voeding van lotelingen der nationale militie, en reiseelden van opgeroepen wordende en vertrekkende verlofgangers *f* 6,000.—.

Art. 36. Kosten van het magazijn van kleeding, uitrusting, hospitaal-goederen, kampements-effecten, enz.:

- a. traktementen, toelagen, bureaustkosten, daggelden aan mindere bedienden en arbeidsloozen *f* 22,000.—.
- b. vernieuwing en onderhoud van kampements-effecten, voorwerpen van velduitrusting, enz. *f* 27,000.—.

c. aanschaffing van ledergoed, enz., voor de schutterijen f 1,000.—
Totaal f 50,000.—.

Art. 37.

a. Kosten van verkenningen, het maken van plans, met de kosten uit een en ander voortvloeiende, ten behoeve van de kaarten op het topographisch bureau te vervaardigen f 3,200.—.

b. Traktementen der ambtenaren, toelagen der officieren, daggelden, remuneratiën, enz., der geëmploijeerden bij het topographisch bureau en verdere kosten dezer inrigting, na afstrek van hetgeen uit het 1ste hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch Indië* wordt gekweten voor het vervaardigen in kleurendruk van de door de topographische opname van *Java* verkregen overzichtskaarten der verschillende residentien f 15,950.—.

Totaal f 19,150.—.

Art. 38. Kosten wegens onderhoud van militaire huisgezinnen in de aan het Rijk toebehoorende gestichten te *Ommerschans* en te *Veenhuizen* f 19,200.—.

Art. 39. Gratificatiën f 12,000.—.

Art. 40. Proceskosten van verschillenden aard. *Memorie.*

Art. 41. Subsidie aan het invalidenhuis te *Leiden* f 5,000.—.

Art. 42. Het aanschaffen van onderscheidingsteekenen voor officiersdienst, van medailles voor diensten van onderscheiden aard en van eereteekenen, ingesteld bij Koninklijk besluit van den 10den Mei 1865 (*Staatsblad* n°. 32) f 1,000.—.

Art. 43. Kosten, vallende op het kamperen van troepen f 10,000.—.

Art. 44. Kosten vallende op telegraphische correspondentie f 100.—.

Art. 45. Lokaal- en schrijfbehoeften, vuur, licht, enz., voor te houden examina voor officiers-rangen, alsmede voor bijeenkomsten van raden van onderzoek f 100.—.

Art. 46. Kosten van het Hoofddcomité der Nederlandsche vereeniging tot het verleen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog, als reizen en verblijfkosten, huur van lokalen, toelage aan den secretaris, schrijfbehoeften, enz. f 1,000.—.

Totaal f 145,050.—.

XIVde AFDEELING.

Art. 47. Traktementen, soldijen, huisvesting en verdere kosten van het wapen der maréchaussée, alsmede gratificatiën, te verleenen aan met ligchaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées f 235,300.—.

XVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten en wachtgelden.

Art. 48. Overkomplete officieren, twee derde en non-activiteitstraktementen f 40,000.—.

Art. 49. Pensioenen, gagementen en onderstanden f 1,415,000.—.

Art. 50. Tijdelijke pensioenen en onderstanden, volgens de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129) f 4,000.—.

Art. 51. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt (wet van den 24sten Junij 1854, *Staatsblad* n°. 92) f 11,000.—.

Art. 52. Lijfrente, toegekend aan den Pruisischen generaal graaf *BÜLOW von Dennewitz* en diens mannelijke afstammelingen in de regte linie (besluit van den Souvereinen Vorst van den 6den Februarij 1814, n°. 3, en Koninklijk besluit van den 8sten Julij 1815, n°. 4) f 5,250.—.

Art. 53. Toelage aan *J. S. A. ELBERTS*, weduwe van den kapitein *W. DE MAN*, als schadeloosstelling voor een in 1825 aan haar toegekend, doch nimmer genoten Rijkspensioen f 300.—.

Art. 54. Wachtgelden f 12,000.—.

Totaal f 1,487,550.—.

XVIde AFDEELING.

Art. 55. Onvoorziene uitgaven f 52,897.—.

Totaal Generaal f 14,259,000.—.

ART. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51 en 54, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *Onvoorziene uitgaven*, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

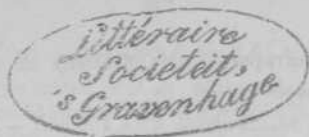
ART. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor *Onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Oorlog,

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

VIIIste HOOFDSTUK

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Bij de zamenstelling van de begrooting van het Departement van Oorlog voor het dienstjaar 1870, heeft de ondergeteekende getracht de te doene uitgaven binnen de naauwste perken te stellen.

Met het oog op het weldra in te dienen wets-ontwerp tot voltooiing van ons vestingstelsel, heeft hij zich bij deze begrooting er toe bepaald om de noodige gelden aan te vragen tot voortzetting of voltooiing van die verdedigingswerken welke in aanbouw zijn.

Hoewel de ondergeteekende zich geveleid had bij deze begrooting eenige gelden te kunnen aanvragen tot aanschaffing van nieuwe achterlaadgeweren, zoo is hij daartoe nog niet kunnen overgaan, omdat de onderzoekingen van de verschillende in proef zijnde stelsels — waarbij nog twee nieuwe zijn gevoegd, namelijk het gewoon *Remington*-geweer en dat volgens het stelsel *Beaumont* — nog niet zijn afgelopen. Hij vertrouwt echter dat er spoedig eene bepaalde beslissing zal plaats hebben, welk van de in onderzoek zijnde stelsels de voorkeur verdient en zal zich alsdan beijveren bij een afzonderlijk wets-ontwerp de noodige gelden tot aanschaffing van die geweren aan te vragen, en daarin tevens te begrijpen de bij het wapen der cavalerie, bij het bataillon mineurs en sapeurs en bij de *maréchaussée* in te voeren achterlaadkarabijn en als oorlogswapen ontworpen revolver, waaromtrent reeds eene beslissing is genomen.

Wat de levende strijdkrachten betreft, die gedurende het jaar 1870 onder de wapenen zullen worden gehouden, wenscht de ondergeteekende zich te bepalen tot de onderstaande in ronde getallen aangewezen hoeveelheden, waaronder de officieren evenwel niet zijn begrepen:

13 200 man kader en vrijwilligers;

7100 miliciens, die krachtens de artt. 123 en 124 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), moeten dienen tot aanvulling van het incompleet aan vrijwilligers;

10 400 miliciens, die in gemeld jaar ingelijfd, voor zooverre zij tot de infanterie en het bataillon mineurs en sapeurs behooren, gedurende *tien* achtereenvolgende maanden, de miliciens der vesting-artillerie en pontonniers die gedurende *acht* maanden, de stukrijders bij den trein, die gedurende *zes* maanden en de overigen, die gedurende *één* jaar tot eerste oefening onder de wapenen zullen blijven;

6500 miliciens, bestemd tot het bijwonen der najaarsoefeningen, waartoe zullen worden bestemd de miliciens behorende tot de ligting van 1868.

Het getal paarden zal bedragen:

bij de cavallerie 2200;

„ „ artillerie 1100.

In het volgend jaar zal men zich bepalen om weder een gedeelte van de vesting-artillerie en van het bataillon mineurs en sapeurs in het kamp bij Zeist en het corps pontonniers in een afzonderlijk kamp te doen oefenen.

De vereeniging van troepen in de legerplaats bij Milligen zal echter niet plaats hebben, eerstens omdat daardoor aanzienlijke uitgaven worden bespaard, maar ook — en wel voornamelijk — omdat de ondergeteekende het nuttiger acht om in het volgend jaar, even als ten dezen jare plaats heeft, op nieuw over te gaan met het voor eenigen tijd doen bezetten van de verschillende forten tot ons verdedigingsstelsel behoorende, ten einde de troepen te oefenen in de wijze boedanig zij zich in die sterkten moeten huisvesten, zich met het onliggend terrein kunnen bekend maken en voornamelijk hoedanig die werken verdedigd moeten worden.

Overigens zullen, gedurende het tijdvak dat de miliciens tot bijwoning der najaars-oefeningen onder de wapenen zijn opgekomen, in de verschillende garnizoenen door de aldaar aanwezige troepen, zooveel mogelijk vereenigd met die uit de naastbij gelegen garnizoensplaatsen, gecombineerde manoeuvres worden uitgevoerd.

De oefeningen en onderzoekingen ten aanzien van de torpedo-dienst hebben in den regel plaats in de standplaats der compagnie te Brielle. Aangezien echter het vaarwater aldaar niet diep en de stroom niet sterk is, zoo worden gedurende dezen zomer in diep en sterkstroomend water proeven genomen, en is te dien einde een gedeelte der compagnie tijdelijk gedetacheerd te Hellevoetsluis, en een ander gedeelte op het fort Prins Frederik bij Ooltgensplaat. Ook deze oefeningen zullen in het volgend jaar met kracht worden voortgezet. Voor de gewone schok-torpedo's is reeds een bepaald stelsel aangenomen en met de vervaardiging van den noodigen voorraad wordt naar gelang van de beschikbare middelen voortgegaan.

Met het wijzigen der voorhanden getrokken geweren n°. 1 tot achterlaadgeweren, (stelsel SNIDER) wordt bij den geweerwinkel te Delft geleidelijk voortgegaan, zoodat wij thans reeds in het bezit zijn van ongeveer 78 500 geweren van die soort.

Aan elke dienstdoende schutterij, die daartoe het verlangen te kennen geeft, worden per compagnie eenige achterlaadgeweren afgestaan, ten einde de manschappen in de behandeling van dat wapen te oefenen, terwijl circa 35 000 stuks ten dienste van gemelde schutterijen zoodanig over het Rijk verdeeld en of in de artillerie-magazijnen, of in die der korpsen van het leger zijn opgelegd, dat zij des gevorderd, dadelijk ter plaatse aan de bedoelde schutterijen kunnen worden uitgereikt.

In verband hiermede zijn in de verschillende artillerie-magazijnen een genoegzaam aantal patronen voor die geweren in voorraad opgelegd.

De proeven met een der aangeschafte ijzeren kanonnen van 24 duim, bestemd voor onze kustbatterijen, hebben ten volle aan de verwachting die daarvan bestond, beantwoord.

De bediening is gemakkelijk en de schietuitkomsten zijn uitnemend, zoowel wat de juistheid van het schot betreft als de uitwerking tegen pantserplaten. Bij een dezer dagen genomen proef met een volkogel van Zweedsch kanonijzer, wegende 144 pond en eene lading van 24 pond prismatisch buskruid werd op eenen afstand van 183 el een pantserboord van de sterkste samenstelling en van voren gedekt met platen van 0.206 el dikte, geheel doorboord.

Bij een tweede schot bedroeg de lading slechts 22 pond en had hetzelfde plaats, en aangezien de trefsnelheid bij dit schot nagenoeg gelijk kan gesteld worden met die, welke met 24 pond lading op 1000 el wordt verkreuen, zoo kan aangenomen worden, dat dit kanon in staat is om op dien afstand pantserscheven van de hechtste constructie te doorboren.

Ten einde echter te dien aanzien meerdere gegevens te verkrijgen, zullen de proeven tegen de schijf op grooteren afstand ook regtstreeks plaats hebben. Neemt men nu in aanmerking, dat de projectielen bij de beide schoten in hun geheel zijn geble-

ven en ruim 200 el achter de schijf nog zeer diep in het zand zijn gedrongen, dan laat het zich met grond verwachten, dat de vuurmouden, des vereischt, ook boven de 1000 el afstand met vrucht tegen pantserschepen zijn aan te wenden, en zeker is het, dat zij bij het treffen op afstanden tot 1000 el, in de binnenruimte der schepen groote verwoestingen zullen aanrigten, ja dat zelfs één gelukkig schot een vaartaig buiten gevecht zal kunnen stellen.

Van de gelden op de begrooting voor 1868 toegestaan tot aanschaffing van het hier bedoeld zwaar geschut, zijn aangeschaft: 9 kanonnen van 24 duim met 8 affuiten en 200 projectielen.

Er zijn op nieuw contracten aangegaan tot de levering van soortgelijke kanonnen met affuiten, benevens voor de daarbij behoorende projectielen, zoodat er op gerekend kan worden, dat wij in de maand Mei van het volgend jaar in het bezit zullen zijn van 16 kanonnen van 24 duim met de daarbij behoorende affuiten, benevens 45 stuks projectielen per vuurmond, met welke vuurmouden al dadelijk eenige batterijen aan het Nieuwe Diep zullen gewapend worden.

Op deze wijze wenscht de ondergeteekende met de aanschaffing van benoodigd zwaar geschut te doen voortgaan, en heeft tot dat einde eene gelijke som als voor het loopend jaar is toegestaan, op de thans ingediende begrooting uitgetrokken.

Bij de beproeving van het hierboven bedoeld kanon van 24 duim is gebruik gemaakt van prismatisch buskruid, dat onder andere in Rusland, in navolging van de Vereenigde Staten, sedert eenige jaren wordt gebezigd en ook in andere Rijken voor het zwaar geschut is aangenomen of nog beproefd wordt. Het bedoelde buskruid wordt voor de proeven hier te lande vervaardigd, naar aanwijzing van een onzer artillerie-officieren, op de buskruidfabriek bij Muiden; bij invoering van dat buskruid voor het zwaar geschut zal de fabricatie in het groot op genoemde binnenlandsche fabriek kunnen plaats hebben, op denzelfden voet als die reeds verscheidene jaren op de Rijksbuskruid-fabriek te Oecha in Rusland geschiedt.

Het uitzenden van eenige artillerie-officieren, die in 1867 het buitenland hebben bezocht, ten einde de elders verkregen ondervinding en de wijze van vervaardiging van het zwaar geschut en het bedoeld buskruid na te gaan en te bestuderen, heeft aanleiding gegeven dat men eene keuze heeft kunnen doen zonder kostbare en langdurige voorafgaande proeven en de gunstige uitkomsten zijn verkregen, hiervoren aangegeven.

De proeven met de glad ijzeren kanonnen, welke van bronzen buizen voorzien tot zware kanonnen van 30 pond (16 duim) zijn gewijzigd, hebben tot dus verre geene voldoende uitkomsten opgeleverd om tot de transformatie van de voorhanden ijzeren kanonnen van 80, 60 en 36 pond te kunnen overgaan.

Het onderzoek wordt met de meeste zorg voortgezet, en zoodra de uitkomst in allen deele gunstig zal worden bevonden, zal met de voorgenomen transformatie van gemelde kalibers met kracht aangevangen worden.

De wijziging van de glad ijzeren kanonnen van 12 pond tot getrokken kanons van hetzelfde kaliber gaat intusschen geregeld voort en met zooveel spoed als de beschikbare middelen gedoogen. Van 1 Januarij 1868 tot 1 Januarij 1869 zijn er weder 44 stuks gewijzigd geworden.

Omtrent de onderzoekingen om het voorhanden gladdes veldgeschut tot getrokken kanonnen hetzij van 8 of van 4 pond te verwisselen, is nog niets beslist. Zij worden met ijver voortgezet om tot eene behoorlijke oplossing van dit belangrijk vraagstuk te geraken.

Ten aanzien van de in aanbouw zijnde verdedigingswerken, waarvoor op deze begrooting gelden worden aangevraagd, zij hier te kennen gegeven, dat de vier forten in de Utrechtsche linie in 1870 geheel voltooid opgeleverd zullen worden.

In de ramingen van kosten, die daarvoor tot dusverre zijn opgegeven, waren de bomvrije geschutstanden in het fort bij Vechten niet begrepen, vermits er twijfel bestond aangaande het doeltreffende dier standen en der in deze te volgen inrigting.

Nadat hieromtrent een nader opzettelijk onderzoek door deskundigen heeft plaats gehad, is de ondergeteekende tot de overtuiging gekomen, dat de bedoelde geschutstanden, waarvan het nut door vele artillerie-officieren zelfs betwijfeld wordt, niet volstrekt noodig zijn te achten, althans dat het nut dat daardoor zou worden ver-

kregen, in geen geval zou opwegen tegen de hoogst belangrijke uitgaven, die daarvoor zouden worden gevorderd.

Dienvolgens heeft hij dan ook afgezien van het daarstellen dier geschutstanden, doch het doelmatig geacht om op enkele der onderbouwen bomvrije lokalen tot opname van eenige reserve-vuurmonden met toebehooren te doen plaatsen, met kleine kruidmagazijnen er naast, waarvan de kosten, die voor elke der evenbedoelde remises zijn geraamd op f 5000, in de bij deze begrooting uitgetrokken som van f 744 000 zijn begrepen.

Aangezien van de vroegere toegestane sommen, ten bedrage f 1 828 500, een bedrag van f 296 500 niet verwerkt en dus vrijgevalen is, zoo zullen de gezamenlijke kosten van de vier forten alsnu ten hoogste op f 2 276 000 te staan komen, en alzoo nog f 85 000 minder dan de raming, welke daarvan was opgegeven op bladz. 23 van de Memorie van Beantwoording, behoorende bij de begrooting voor 1869.

Nadat de aanbesteding van het fort op den Separatiedam bij Panmerden bereids had plaats gehad, heeft de ondergeteekende het doelmatig geacht om in de uitvoering van het bestek nog eenige wijzigingen te maken, hoofdzakelijk ten doel hebbende om meer geschutvuur op den Boven-Rhijn te kunnen brengen. Deze belangrijke verbetering heeft eenige meerdere uitgaaf ten gevolge, doch neemt niet weg, dat het fort in 1870 geheel voltooid opgeleverd zal worden, en de gezamenlijke kosten, met inbegrip van gronden en de voorzieningen in het rivierbelang, het bedrag van f 500 000 niet zullen overschrijden, dewijl ook hier van de in 1868 toegestane gelden eenige, als niet verwerkt konnende worden, zijn vrijgevalen.

Met den bouw van het fort bij den Bijlmerpolder in de stelling Amsterdam, waarvoor de gelden tot voltooiing van het werk bij de begrooting van het loopend jaar zijn toegestaan, is het minder gunstig gesteld, doordien de ondergrond van dien aard is, dat de tot verhooging aangevoerde grond voortdurend ten deele wegzakt en het aardewerk dienvolgens betrekkelijk weinig vordert, in weerwil dat er reeds eene hoeveelheid grond is opgeworpen, die meer bedraagt dan de inhoud van het geheele werk boven het maaiveld gelegen. Men is dan ook niet zonder vrees dat de aannemer welligt buiten de mogelijkheid zal wezen om aan zijne verplichting tot oplevering van het werk in dit jaar te kunnen voldoen.

Hoewel bij het ontwerp van dit fort ook het doel bestond om daarin twee bomvrije geschutstanden te doen bouwen en de onderbouw daarvoor is daargesteld, bestaat echter het voornemen om voorshands die geschutstanden ook hier niet te doen maken; konnende ingeval zulks later wenschelijk wordt geacht, daartoe nog overgegaan worden, zonder dat de voltooiing van de aarden borstwering daarin als een beletsel zou kunnen worden beschouwd.

Thans worden, in overeenstemming met hetgeen op bladz. 11 der Memorie van Toelichting, behoorende bij het wets-ontwerp tot vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1869 is te kennen gegeven, de nog noodige gelden, doch tot een minder bedrag, aangevraagd tot voltooiing van de verruiming van den Krommen Rhijn tusschen Wijk bij Duurstede en Odijk.

Wat het verbeteren der middelen tot aanvoer van water door de sluis te Honswijk betreft, hiervoor heeft de ondergeteekende slechts f 25 000 op deze begrooting uitgetrokken, om die aanvankelijk te bestemmen tot aankoop van eenige gronden, die in het bijzonder bestemd zullen worden voor den aanleg der kade tot afscheiding van de vierde inundatiekom van den Vaartschen Rhijn.

Er wordt nog voortgegaan met het doen van de vereischt wordende opnemingen; dit, maar vooral de vele moeilijkheden welke verbonden zijn aan het in bezit bekomen van de vereischt wordende gronden en tot regeling van de vele bijzondere belangen die daarbij in aanmerking komen, geeft voor alsnog geene voldoende zekerheid dat al spoedig tot de uitvoering van de hier bedoelde werkzaamheden zal kunnen worden overgegaan, en het zijn dan ook deze redenen waarom de ondergeteekende het niet geraden acht de verder benoodigde gelden reeds op deze begrooting uit te trekken.

Na deze algemeene aanwijzingen zal de ondergeteekende overgaan tot toelichting van die onderdeelen der begrooting, welke volgens zijne meening eene nadere toe-

lichting behoeven en daarbij tevens de redenen doen kennen van de bestaande verschillen tusschen de ramingen voor 1870 met hetgeen voor het dienstjaar 1869 is toegestaan.

Iste AFDEELING.

Kosten aan het Departement.

§ 2. De in den loop van dit jaar plaats gehad hebbende afscheiding van het topographisch bureau en der ambtenaren werkzaam op het bureau van de geneeskundige dienst van het Departement, heeft tot geene bezwaren aanleiding gegeven.

Er hebben eenige verwisselingen van personeel in de subalterne rangen der officieren plaats gehad en eenige burgerambtenaren zijn in het genot gesteld van het minimum van het tractement, bij de Koninklijke besluiten van den 28sten December 1864 en 28sten Augustus 1865 (*Staatsblad* n°. 133 en 132) voor hunnen rang vastgesteld.

Bezuinigingen van eenig belang heeft men niet kunnen daarstellen, want voor het loopend dienstjaar is toegestaan f 87,650.—
thans wordt aangevraagd „ 87,625.—
alzo slechts minder f 25.—

IIde AFDEELING.

Vershillende staven en dienststukken.

§ 3. In de eerste plaats zij hier vermeld, dat bij 's Konings besluit van den 6den October jl., n°. 45, het getal der adjudanten bij Hoogstdezelve dienstdoende met één is vermeerderd, en ten andere, dat de tractementen der kapiteins plaatselijke adjudanten, bij Zijner Majesteits besluit van den 26sten Januarij jl., n°. 3, zijn gelijk gesteld met die der kapiteins van de 3de klasse bij de infanterie, en dien ten gevolge met f 200 zijn verhoogd, waardoor aan eene sedert lang erkende behoefte is te gemoet gekomen.

Dit een en ander, gevoegd bij de vermeerdering van het traktement bij bevordering van een der adjudanten des Konings, heeft aanleiding gegeven dat voor dit onderdeel der begrooting meer wordt aangevraagd.

Voor het jaar 1870 wordt ingetrokken f 233,176.—
voor 1869 is toegestaan „ 224,641.—
alzo meer f 8,535.—

IIIde AFDEELING.

Vershillende wapenkorpsen.

§ 4. In de zamenstellingen der verschillende staven en wapenkorpsen hebben sedert de indiening der begrooting voor 1869 de volgende wijzigingen plaats gehad:

Krachtens 's Konings besluit van den 7den April jl., n°. 14, zijn de staven van twee regementen infanterie ieder met 4 luitenants vermeerderd, welke officieren bestemd zijn tot het geven van wetenschappelijk onderwijs aan de onderofficieren die tot officier worden opgeleid.

Bij een besluit van denzelfden datum, n°. 15, zijn de twee kompagnien hospitaalsoldaten opgerigt, waarvoor de gelden, doch slechts voor de helft, bij de begrooting voor het loopend jaar bereids werden toegestaan.

Bij Zijner Majesteits besluit, mede van gelijken datum, n°. 16, zijn eenige wijzigingen daargesteld in de zamenstellingen van den staf en die der korpsen van het wapen der artillerie en is de kompagnie transportrein opgerigt, waarvoor reeds de gelden op de begrooting voor dit jaar zijn uitgetrokken.

Tevens zijn bij laatstgemeld besluit de artillerie-kommandementen tot op acht verminderd, en aangezien het voornemen bestaat om de genie-stellingen op dezelfde wijze

en tot een gelijk getal in te deelen, zal dit te weeg brengen dat ook de staf der genie gewijzigd en met eenige officieren verminderd zal kunnen worden.

In afwachting daarvan heeft de ondergeteekende het raadzaam geacht om nu reeds voor den bedoelden staf eenige gelden minder op de thans in behandeling zijnde begrooting uit te trekken.

Wijders zij hier aan de aandacht gebragt, dat de eerste oefeningstijd der miliciens bij de regementen vestingartillerie en het korps pontonniers, die op de begrooting van 1869 voor zes maanden is berekend, thans op acht maanden is bepaald.

Een en ander heeft aanleiding gegeven, dat er voor deze afdeeling nog eenige gelden minder worden geraamd, dan voor 1869 zijn toegestaan.

Voor het dienstjaar 1869 is toegestaan f 8,987,938.00
thans wordt geraamd " 8,970,242.00

Alzoo minder f 17,696.00

Dit verschil ontstaat:

1°. Door de wijzigingen in de zamenstellingen van staven en korpsen van het wapen der artillerie en dat der genie f 44,743.52^s

2°. Doordien er minder voor vrijwilligers wordt uitgetrokken, waartegen veel meer miliciens tot aanvulling van het incompleet in rekening zijn gebragt, doch waardoor de kosten minder bedragen, terwijl voorts bij de infanterie ongeveer 1290 miliciens minder tot het bijwonen der najaarsoefeningen zullen worden opgeroepen " 44,853.94

3°. Uithoofde er tot bijslag ten behoeve der menages minder wordt aangevraagd " 4,800.00

" 94,397.46^s

Waarvan moet worden afgetrokken:

a. de vermeerdering der tractementen voor 8 luitenants bij de infanterie f 7,600.00

b. voor de opgerigte kompagnien hospitaal-soldaten, waarvoor in dit jaar slechts een gedeelte is uitgetrokken. " 12,401.60

c. voor meerdere toelaag aan officieren, te Amsterdam in garnizoen gekomen " 900.00

d. voor het meer benoodigde voor de miliciens bij de vesting-artillerie en pontonniers, nu voor acht vroeger voor zes maanden verblijf onder de wapenen " 30,018.75

e. voor het meer benoodigde voor fourages bij de veld-artillerie en trein, ten gevolge der vermeerdering van het aanwezig getal paarden " 23,181.15

f. verschillen in de raming van onderscheidene onderwerpen van uitgaaf, te zamen " 2,599.96^s

" 76,701.46^s

Gelijk aan het verschil f 17,696.00

Bij deze afdeeling wordt overgelegd de staat der effective sterkte van het leger op den 1sten Julij 1869, ingerigt volgens het ten vorigen jare te kennen gegeven verlangen.

IVde AFDEELING.

Remonte voor de korpsen kavallerie en artillerie.

§ 5. Voor dit onderwerp van uitgaaf is voor het jaar 1869 toegestaan. f 187,220.00
thans wordt aangevraagd " 161,350.00

Alzoo minder f 26,570.00

De reden van dit verschil ontstaat, omdat in den loop van dit jaar, boven de gewone remonte, een getal van 70 paarden werden aangeschaft tot vermeerdering

van het aantal paarden bij de batterijen veld-artillerie, en de gemiddelde prijs der paarden, met het oog op die, welke bij de laatste levering is bedongen, thans iets lager is kunnen worden gesteld dan voor het loopend jaar het geval is geweest.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

§ 6. Het getal der jongelingen dat in het jaar 1870 bij de Militaire Akademie onderwijs zal ontvangen, bedraagt vermoedelijk:

Voor de dienst hier te lande: Infanterie 50; Kavallerie 11; Artillerie 42; Genie 19; — *voor de dienst in de Oost-Indische bezittingen:* Infanterie 29; Kavallerie 4; Artillerie 20; Genie 8; — *in Suriname en Curaçao:* Artillerie 1; te zamen 184.

Op de begrooting van het loopend jaar zijn die kosten der opleiding voor het getal van 201 kadetten geraamd op f 221,000 00
thans worden die uitgetrokken voor een getal van 184 kadetten op. „ 216,200.00

Alzoo minder ... f 4,800.00

Het minder aantal kadetten, dat gedurende het nieuwe studiejaar bij de Akademie aanwezig zal wezen, brengt echter te weeg, dat de kosten per hoofd meer zullen bedragen dan in 1869, en aangezien, gedurende 1870, 8 kadetten meer voor het leger hier te lande, en daarentegen 25 kadetten minder voor de Oost- en West-Indische bezittingen zullen worden opgeleid, brengt dit te weeg, dat het aandeel in de kosten voor het Departement van Oorlog hooger, en daarentegen voor het Departement van Kolonien evenredig minder is, gelijk meer gedetailleerd aan den voet van den toelichtenden staat betreffende deze afdeeling is aangewezen.

Volgens de bij de wet van den 17den Julij jl. (*Staatsblad* n°. 141), vastgestelde nieuwe regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Akademie, zal het eerste toelatings-examen niet eerder dan in het jaar 1872 kunnen plaats hebben.

Werd daarin niet op de eene of andere wijze voorzien, dan zou dit ten gevolge hebben, dat, aangezien er in de jaren 1870 en 1871 geene jongelingen als kadet aangenomen worden, daardoor eene gaping zou ontstaan in de jaarlijksche aanvulling van de benoodigde officieren, die hunne opleiding bij de Akademie hebben ontvangen.

Met het oog op deze omstandigheid, en ook om eenigzins te gemoet te komen in de teleurstelling door sommige ouders ondervonden, wier zonen aan het ten dezen jare plaats gehad hebbende toelatings-examen niet hebben voldaan, heeft de ondergeteekende het raadzaam geacht, om in het volgend jaar de gelegenheid open te stellen tot plaatsing van jongelingen als kadet bij de Akademie, volgens de thans nog in werking zijnde bepalingen.

Om echter voor te komen, dat de aldus nog aan te nemen kadetten zich niet met die, welke in 1872, overeenkomstig de wettelijke bepalingen, zullen worden geadmitteerd, vereenigd aan de Akademie zullen bevinden, bestaat het voornemen, om de eerstbedoelden in het laatst van het jaar 1872 te verplaatsen naar Geertruidenberg, ten einde aldaar hunne studien te vervolgen onder de leiding van doenten der Akademie, die alsdan bij den aanvang van het eerste studiejaar der nieuw aankomende kadetten, zonder eenig nadeel voor de dienst, kunnen gemist worden.

Geertruidenberg is voor dat doel in allen deele geschikt bevonden, en de middelen noodig tot het geven van het onderwijs aan, en tot de verzorging van de hier bedoelde kadetten, zijn bij de Akademie genoegzaam voorhanden om daarin ruimschoots te voorzien.

VIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

§ 7. Het getal der studenten die tot officier van gezondheid worden opgeleid en gedurende het jaar 1870 aan het onderwijs zullen deelnemen, bedraagt:

Deze vermindering spruit voort:

1 ^o . wegens mindere raming tot aanmaak van patroonhulzen ad.	f	29,800.—
2 ^o . door inkrimping van het personeel bij de artillerie-werkplaatsen te Delft, en daardoor minder te betalen daggelden.	"	26,850.—
3 ^o . mindere aanvraag tot aanschaffing van materieel tot aanvulling van den bestaanden voorraad.	"	26,400 —

Gelijk aan het verschil. f 83,050.—

De bovenbedoelde mindere aanvraag tot aanschaffing van patroonhulzen, heeft niet ten doel om in het jaar 1870 minder hulzen te doen vervaardigen dan in den loop van dit jaar zal plaats hebben; die mindere aanvraag steunt op de mindere kosten van aanmaak der hulzen in de opgerigt wordende patroonfabriek, welke hare voltooiing nadert en op den 1sten October aanstaande in werking zal komen.

De hulzen welke aldaar zullen worden vervaardigd, zullen op niet meer dan f 22,55 de 1000 stuks te staan komen; thans wordt daarvoor f 30 de 1000 stuks betaald, zoodat bij den aanmaak van 4 millioen in 1870, tegen een gelijk getal in 1869 te vervaardigen, de besparing van f 29,800 wordt verkregen.

De voorraad van patroonhulzen aangevuld ten deele ten gevolge van leveringen door de particuliere industrie en door die, vervaardigd in 's Rijks werkplaatsen, is werkelijk toegenomen, en zal op 1 Januarij 1870 het ten vorigen jare opgegeven getal van 6 millioen bedragen.

In 1870 weder 4 millioen aanschaffende, en het gebruik op 2 millioen stellende, dan zal de voorraad op 1 Januarij 1871 reeds tot 8 millioen zijn geklommen.

Hoewel er wordt voortgegaan om het voorhanden materieel in goeden staat te onderhouden en gaandeweg de voorhanden getrokken geweren n°. 1 tot achterlaadgeweren te wijzigen, heeft dit echter niet belet, dat er eene vermindering is kunnen worden daargesteld bij het personeel, dat op daggeld werkzaam is. Dit gevoegd bij hetgeen minder behoeft te worden aangeschaft tot aanvulling van den voorraad aan materialen, heeft te weeg gebracht, dat de sommen hiervoren onder punt 2 en 3 aangewezen, minder noodig zijn. Intusschen moet men hier wijders onder de aandacht brengen, dat niet alleen aan de dienstdoende schutterijen, maar ook aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel, eene aanzienlijke hoeveelheid munitien wordt verstrekt, die mede uit de gelden voor het materieel der artillerie toegestaan, wordt bestreden.

Zoo als reeds bij § 1 is te kennen gegeven, zal met de aanschaffing van zwaar geschut voor de kustbatterijen worden voortgegaan.

Bij deze afdeling worden overgelegd:

a. de opgave van den voorraad grondstoffen in de magazijnen der artillerie op den 1sten januarij 1869;

b. de opgaven der vuurmonden, projectilen, affaiten, enz. op genoemden datum in de magazijnen der artillerie opgelegd en bij de korpsen van het leger in gebruik, zoodanig ingerigt, dat daaruit de winst en het verlies blijkt en de geldswaarde zichtbaar is.

XIde AFDEELING.

Materieel der genie.

§ 9. *Art. 23.* Door de te doene uitgaven voor het gewoon onderhoud en belangrijke herstellingen tot het strikt noodzakelijke te beperken, heeft men voor dit onderwerp van uitgaaf f 37,250 minder geraamd dan daarvoor op de begrooting van 1869 is toegestaan.

Dit heeft echter niet belet dat onder de uitgaven, bestemd voor werkzaamheden niet tot het gewoon onderhoud behoorende, is opgenomen het bouwen van vier kruidmagazijnen op de reeds daarvoor bestaande fundamenten in de stelling Amsterdam, dat dringend noodzakelijk is, niet alleen voor de stelling zelve, maar ook om daarin over te brengen het voorhanden kruid in de opgeheven vestingen.

Art. 26. De redenen waarom voor dit artikel 130,000 minder wordt geraamd dan daarvoor in 1869 is toegestaan, zijn reeds hiervoren bij § 1 aangegeven.

Art. 27. Tot de voltooiing van de vier forten nabij Utrecht slechts *f* 744,000 noodig zijnde, wordt voor dit artikel *f* 74,500 minder uitgetrokken dan op de begrooting voor het loopend jaar is toegestaan.

Art. 28. Bij dit artikel wordt thans tot voltooiing van het fort op den Separatiedam bij Pannerden *f* 175,000 aangevraagd; in 1869 zijn daarvoor op dit artikel geene gelden uitgetrokken; wel tot voltooiing van het fort bij den Bijlmerpolder de som van *f* 70,000, hetwelk eene vermeerdering van *f* 105,000 aanwijst; hierbij voegende de som van *f* 33,000, noodig voor de te doene hetalingen van de laatste termijnen van reeds in 1868 aanbestede werken, dan blijkt dat onder de omschrijving van dit artikel *f* 133,000 meer wordt geraamd dan daarvoor op de begrooting van het loopend jaar is uitgetrokken. Het geheel bedrag der raming voor de XIde afdeling is evenwel *f* 103,750 minder dan op de begrooting van 1869 voorkomt. Bij deze afdeling wordt overgelegd de verlangde opgave van het gebruik dat gemaakt is van de voor 1869 toegestane gelden voor buitengewone uitgaven van het materieel der genie.

XIIde AFDEELING.

Kazernering.

§ 10. Ten behoeve van deze afdeling wordt voor het jaar 1870 aangevraagd
f 258,500.—

Voor het loopend dienstjaar is toegestaan..... *f* 437,300.—

Hiervan aftrekkende de gelden voor het hospitaal te Amsterdam, die als buitengewoon zijn aan te merken... „ 190,000.—
„ 247,300.—

Zoodat er meer wordt geraamd..... *f* 11,200.—

Dit spruit voort omdat de gelden, voor 1870 uitgetrokken ten behoeve van de werkzaamheden niet tot het gewoon onderhoud der gebouwen behoorende, meer dan in 1869 bedragen..... *f* 41,400.—

daarentegen het gewoon onderhoud minder bedraagt „ 32,200.—
f 9,200.—

Hierbij voegende het meer geraamde voor huur van woningen tot huisvesting van gehuwde militairen en hunne gezinnen..... „ 2,000.—
dan is dit gelijk aan het boven aangeduid verschil..... *f* 11,200.—

Onder de voorgenomen werken niet onder het gewoon onderhoud gerangschikt wordende, komt thans voor, het inrigten van artillerie-gebouwen tot het kazerner van troepen en het stallen van paarden te Breda, hetwelk in verband staat met het bestaande voornemen om het garnizoen aldaar te vermeerderen met twee eskadrons kavallerie en eene batterij veldartillerie, wier daárzijn dienstbaar zal zijn voor de oefeningen der kadetten bij de Militaire Akademie, voor die der officieren bij de stafschool geplaatst en vooral voor de jonge officieren die bij de applicatieschool hunne verdere opleiding zullen ontvangen.

XIIIde AFDEELING.

Verskillende uitgaven.

§ 11. *Art. 38. Ommerschans en Veenuizen.* De vermindering van de veteranenbevolking in de hier bedoelde gestichten, heeft op nieuw aanleiding gegeven om voor dit artikel *f* 1300 minder aan te vragen. Op den 1sten Julij van dit jaar bestond de bevolking uit 253 hoofden, verdeeld in 107 huisgezinnen.

Art. 43. Kosten voor komperende troepen. Zoo als bereids bij § J is te kennen gegeven, zal er in 1870 geene troepenvereniging in de legerplaats bij Milligen plaats hebben en slechts door eenige kompagnieën artillerie en van het bataillon mineurs en sapeurs alsmede door de pontonniers een kamp worden betrokken.

De daarvoor te doene uitgaven zullen met *f* 10,000 kunnen worden bestreden, zoodat voor dit onderwerp van uitgave *f* 5500 minder wordt geraamd dan voor 1869 is toegestaan.

XIVde AFDEELING.

Maréchaussée.

§ 12. Ten behoeve van het wapen der maréchaussée wordt voor het dienstjaar 1870 geraamd.....	<i>f</i> 235,300.—
voor het loopend dienstjaar is toegestaan.....	„ 234,300.—
Meer.....	<i>f</i> 1,000.—

Een gevolg van 's Konings besluit van den 30sten Julij jl., n°. 39, waarbij de traktementen der kapiteins, die slechts *f* 1700 's jaars bedroegen, zijn gelijk gesteld met die volgens hunnen rang bij de kavallerie, namelijk de twee oudsten in rang eene divisie kommanderende, gelijk aan die der 1ste klasse, de twee oudste daaropvolgende kapiteins gelijk aan die der 2de klasse en de overige kapiteins als die van de 3de klasse.

XVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen enz.

§ 13. *Art. 48. Non-activiteiten.* Ofschoon de staat der officieren, die op den 1sten Augustus jl. het non-activiteitstraktement genoten, een bedrag van *f* 47,161,34 aanwijst, laat het zich wel aanzien dat in den loop van dit en het volgend jaar in de positie van de op dien staat voorkomende officieren eene wijziging zal ontstaan, en de aangevraagde som van *f* 40,000, welke *f* 5000 meer is dan voor 1869 is toegestaan, toereikend zal wezen om de hier bedoelde uitgaven te kunnen bestrijden; zoo ook rekest men bij

Art. 49, dat met het oog op het gewoon versterf voor de gewone pensioenen niet meer noodig zal wezen dan de aangevraagde som van *f* 1,415,000, zijnde *f* 5000 minder dan voor het loopend jaar is toegestaan.

Art. 50. De tijdelijke pensioenen zijn alsmede met *f* 1000 kunnen vermindert worden, doch bij

Art. 51 heeft men de pensioenen voor mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden hooger moeten stellen, doordien er eenige werklieden van de artillerie-magazijnen op pensioen zijn gesteld, ten gevolge van de plaats gehad hebbende inkringing van het aldaar aanwezig personeel, dat ook bij

Art. 54. Wachtgelden, het geval is geweest, en eenige beambten bij bedoelde inrigtingen werkzaam, die nog geen aanspraak op pensioen hadden, op wachtgeld zijn gesteld, waardoor dan ook dit artikel met *f* 4000 is verhoogd.

's Gravenhage, den 12den Augustus 1869.

De Minister van Oorlog,

J. J. VAN MULKEN.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results achieved. The report concludes with a summary of the work done and a list of the names of the persons who have been engaged in the work.

REPORT ON THE WORK DONE DURING THE YEAR 1900

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

THE RESULTS

The results of the work done during the year have been most satisfactory. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

THE WORK DONE

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

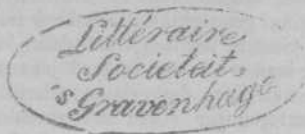
The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

The work done during the year has been of a most successful nature. The various projects have all been carried out in accordance with the programme of work laid down at the beginning of the year. The results achieved have been most satisfactory and it is hoped that they will be of great value to the country.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

VIIIste HOOFDSTUK.

VOORLOOPIG VERSLAG.

§ 1. Bij de overweging van het wets-ontwerp tot vaststelling van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1870 hebben eenige leden gezegd, dat zij er bezwaar in hadden om het gevraagde crediet thans aan den tegenwoordigen Minister van Oorlog te schenken. Verschillende omstandigheden hadden er toe medegewerkt, om de begrooting van dit Departement voor 1869 als eene tijdelijke voorziening te doen beschouwen. De Minister was toen pas opgetreden en men wilde ernstige bespreking uitstellen, totdat de toegezegde wet op het verdedigingsstelsel in behandeling zoude komen. Eene daartoe strekkende voordragt is echter sedert dien tijd niet ingediend. De belofte daarvan heeft tot dusverre voor de Regering vele moeilijkheden uit den weg geruimd; maar zij heeft tevens de oplossing der hangende vraagstukken omtrent ons verdedigingsstelsel verschoven. Dit mag op den duur het geval niet blijven. De Regering mag niet voorbijzien, dat de toestand in dit opzigt sedert 1866 zeer is veranderd. De aandacht werd toen door de tijdsomstandigheden meer bepaald op den toestand der verdedigingsmiddelen gevestigd; men vroeg zich af, in hoeverre daarmede onze onafhankelijkheid tegen vijandelijke aanvallen kon worden gevrijwaard. Het antwoord daarop was weinig bemoedigend. De Regering sloeg dan ook de handen tot verbetering aan het werk. Op welke meer of minder gelukkige wijze dat geschiedde doet thans minder ter zake; de natie toonde bereid te zijn, om voor hare onafhankelijkheid offers te brengen. De tegenwoordige Minister behoorde daarom op den weg, die sedert 1866 werd ingeslagen, voort te gaan, en niet op nieuw, in afwachting eener wettelijke regeling van het verdedigingsstelsel, de administratie gaande te houden, zonder iets wezenlijks voor de zoo noodzakelijke verbetering der weerbaarheid te doen. Er mogt te eerder werkzaamheid van hem verwacht worden, nu al die verbetering volgens sommigen zonder opdrijving van het eindcijfer der begrooting kan worden verkregen. De leden, die deze beschouwingen mededeelden, verklaarden, dat hun vertrouwen in dezen Minister van Oorlog door zijne voortdurende werkeloosheid gevoelig is geschokt.

§ 2. Aan deze beschouwingen knoopten zich andere omtrent het eindcijfer der begrooting vast. Eenige leden spraken er hunne teleurstelling over uit, dat daarop niet meer is bezuinigd. Zij achtten de uitgaven van het Departement van Oorlog te hoog voor onze finantiële krachten; er werd op nieuw naar het vroeger als normaal genoemde cijfer van f 10,400,000 verwezen. Hiertegen is opgemerkt, dat deze som al spoedig ten eenen male onvoldoende was gebleken, dat er sedert den tijd, waarin zij door één Minister van Oorlog genoegzaam werd geacht, vele jaren zijn verlopen en veel is veranderd. Wij hebben een leger noodig om onze onafhankelijkheid te

kunnen staande houden; de ondervinding der laatste jaren heeft maar al te stellig bewezen, dat ook kleine Staten steeds gewapend moeten zijn. De vraag is echter, of daartoe eene jaarlijksche uitgaaf van 14 millioen gulden vereischt wordt en of hiermede 's lands verdediging genoegzaam verzekerd is. Sommige leden verklaarden in geenen deele de overtuiging te bezitten, dat door het aannemen dezer begrooting de weerbaarheid van het land voor een volgend jaar op voldoende wijze zoude zijn verkregen, en zij vonden, het cijfer daargelaten, hierin een bezwaar om het gevraagde crediet toe te staan. Hiertegeover stond het gevoelen, dat het thans gevraagde crediet als een geschikte middenterm tusschen verwaarloozing der eischen van de verdediging en al te groote opdrijving van hare uitgaven kan worden beschouwd. Anderen daarentegen meenden, dat het cijfer zonder schade voor het algemeen belang verminderd konde worden, mits de inrigting van het leger werd veranderd en liet op eene meer zuinige, maar tevens meer krachtige wijze werd zamengesteld. Zij wezen op de noodzakelijkheid, dat 's lands verdediging door het volk zelf als eene nationale zaak worde beschouwd. Daardoor zal zij eene zedelijke kracht verkrijgen, welke tegen de geringe getalsterkte van ons leger kan opwegen. De geschiedenis, ook die van Nederland, heeft het geleerd, hoe deze zedelijke kracht, wanneer zij goed wordt aangewend en geleid, eene grootere waarde bezit dan stoffelijke verdedigingsmiddelen. Men denke slechts aan het jaar 1672. Alles wat er toe kan medewerken om den geest van het volk in dit opzigt te verbeteren, en om het tot opofferingen in het belang der verdediging te nopen, verdient daarom te worden aangemoedigd. De oprigting der weerbaarheidskorpsen, hoezeer men de inrigting daarvan niet in allen deele in bescherming wil nemen, is in dit opzigt een verblijvend verschijnsel geweest. Ook behoorden op alle onze openbare en bijzondere scholen oefeningen in den wapenhandel te geschieden. De regering heeft onlangs de deelneming aan die vrijwillige oefeningen trachten te bevorderen door de bepaling, dat zij, die hieraan hebben deel genomen en later bij de militia mogten worden ingedeeld, een korteren tijd voor eerste oefening zullen worden opgeroepen. Enkele leden meenden dat zulke bepalingen niet door het uitvoerend gezag, maar bij de wet moesten worden vastgesteld.

§ 3. Ernstig is er door vele leden op aangedrongen, dat de Regering spoedig hare toegezegde wetsvoordragt omtrent het verdedigingsstelsel mogt indienen. De ambtsvoorganger van dezen Minister heeft de eerste schrede op den goeden weg gedaan, door het opheffen van verscheidene schadelijke vestingen. Het zoude onverantwoordelijk zijn, om thans te blijven stilstaan en den aangevangen arbeid te staken. Gaarne zoude men omtrent de plannen der Regering in dit opzigt, ook vooral ten aanzien der kustverdediging, eenige nadere inlichtingen ontvangen. In de Troonrede bij de opening dezer zitting van de Staten-Generaal, is van „voltooiing van het vestingstelsel” gesproken. Daarmede wordt toch zeker ook de regeling daarvan bedoeld? Gaarne zoude men vernemen, op welke wijze de Regering de voltooiing van het stelsel wil tot stand brengen. Zullen de daartoe noodige fondsen uit de voorgenomene geldleening worden gevonden? De redevoering van den Minister van Financiën bij de aanbieding der Staatsbegrooting voor 1870 zoude daaraan doen twijfelen. Is deze opvatting juist, dan wilde men aan de Regering vragen, waarom zij daartoe niet het voornemen heeft. Meerdere leden antwoordden, dat zij er liever toe zouden medewerken, om in eens naar een vast plan, zij het dan ook met aanzienlijke opofferingen, ons vestingstelsel goed in orde te brengen, dan, gelijk thans geschiedt, daartoe jaarlijks vrij groote geldsommen toe te staan, zonder dat men weet, wat er ten slotte voor zal worden verkregen.

In alle afdeelingen werd echter de meening voorgestaan, dat de regeling en voltooiing van het vestingstelsel niet voldoende zijn om onze verdediging behoorlijk te verzekeren, maar dat ook de zamenstelling van de levende strijdkrachten bij de wet moet worden bepaald. Ook op de spoedige indiening van eene daartoe strekkende voordragt is door vele leden met nadruk aangedrongen. Ten vorigen jare heeft de Regering haar geweigerd, maar geene gronden voor hare zienswijze opgegeven; gaarne zoude men die thans nog vernemen. Wettelijke regeling der legerorganisatie is wenschelijk in het belang van de zaak zelve. Nu wordt de inrigting van ons leger telkens veranderd, gelijk nog onlangs ten aanzien van de artillerie en genie is geschied.

Toch hangt deze inrigting ten naauwste met de geheele regeling van ons verdedigingsstelsel te zamen. De gewijzigde organisatie der beide wapens werd daarom door sommige leden afgekeurd. Zij meenden, dat de Regering zich daarvan, in afwachting der toegezogde wettelijke regeling, evenzeer had behooren te onthouden, als de leden der Kamer, sedert de gedane belofte, ten aanzien van de inrigting van het vestingstelsel, geen gebruik meer van het regt van amendement hebben gemaakt. Maar ook in het belang van de Regering zelve is wettelijke regeling der legerorganisatie noodzakelijk. Er komt dan vastheid in het beheer der krijgczaken, en afwisselende zienwijze daaromtrent behoeft dan niet meer telken jare door haar te worden gevreesd. De legerorganisatie behoeft, naar het oordeel van sommige leden, in geen geval tot aan de wettelijke regeling van het vestingstelsel te blijven rusten. Integendeel meenden sommige leden, dat zij daaraan dient vooraf te gaan. Eenige leden maakten bezwaar tegen wettelijke regeling der legerorganisatie, omdat zij opdrijving der begrooting van Oorlog vreesden. Hun werd geantwoord, dat de meerdere vastheid, welke daardoor zal worden verkregen, gunstig op het eindeijfer der begrooting moet werken. De gedurige veranderingen, welke thans plaats grijpen, veroorzaken ook aanzienlijke uitgaven.

§ 4. Terwijl men zich over de waarde van onze passieve verdedigingsmiddelen in afwachting der wet op het vestingstelsel niet wenschte uit te laten, is de toestand onzer levende strijdkrachten in verschillende afdelingen vrij breedvoerig besproken. Daarbij is de meening voorgestaan, dat onze strijdmiddelen zeer goed toelaten om de verdediging van het land tegen eenen overmagtigen vijand met goeden uitslag te voeren, wanneer de leiding daarvan slechts aan bekwame handen is toevertrouwd en de volksgeest haar krachtig steunt. Hierop en op de goede hoedanigheden van ons leger, niet zoozeer op zijne sterkte, zal het voornamelijk aankomen. De juistheid van dit gevoelen is niet betwist, maar verscheidene leden waren van oordeel, dat er nog zeer veel aan het leger ontbreekt en dat het boven alles wenschelijk is, om den toestand niet te verbloemen, maar wel van alle zijden toe te lichten en daardoor verbetering voor te bereiden.

De zamenstelling van het leger laat, naar veler oordeel, nog al te wenschen overig. Het getal der vrijwilligers neemt steeds af; na aftrek van het instructie-bataillon en de titulaire onderofficieren en korporaals zijn er bij de infanterie slechts ruim 2000 vrijwillige soldaten aanwezig. De Regering doet niets om vrijwillige dienstneming te bevorderen. Men merkte op, dat zij onlangs eene aanschrijving aan de gemeentebesturen heeft gerigt, waarbij op het wenschelijke der oprigting van eene school voor het leger in den geest van de bestaande kweekschool voor de zeevaart, is gewezen. De nuttigheid daarvan werd erkend, maar eenige leden keurden het af, dat de Regering hierdoor aan deze zaak een enigzins officieel karakter heeft gegeven. Zij wenschten dat de Regering zich van onmiddellijke inmenging hierbij onthield; eene dergelijke zaak schijnt beter aan particulieren te zijn overgelaten.

De vrijwilligers zijn bij de militia ingesmolten en deze bestaat uit het minst goede en minst ontwikkelde gedeelte des volks. Dit is vooral te betreuren, nu eene zekere mate van verstandelijke ontwikkeling meer dan vroeger een volstrekt vereischte is geworden om een goed soldaat te vormen; het is voor ons leger eene oorzaak van zwakheid. Door het geringe aantal vrijwilligers is er weinig keuze van kader. Dit is jong en zonder ondervinding van den oorlog. Om in deze leemte te voorzien, werd door verscheidene leden met nadruk op de afschaffing of beperking der plaatsvervangning bij de militia aangedrongen. De kracht van het Pruisische leger is grootendeels daarin te zoeken, dat alle standen der maatschappij er in zijn tegenwoordigd. Zouden wij van de daar opgedane ervaring geen partij kunnen trekken? Eenige leden stonden op dezen grond de algemeene dienstplichtigheid — wel te onderscheiden van afschaffing der plaatsvervangning — voor; andere achten die echter al te bezwarend en hier te lande onmogelijk. Sommigen meenden dat, was de plaatsvervangning afgeschaft of beperkt, ook meerder kader en zelfs officieren uit de militia konden worden getrokken. Eenige leden meenden, dat bevordering der vrijwillige dienstneming maar eene vraag is van geld, en dat zij ook bij eene betere inrigting van het leger van zelf zoude toenemen. Verder werd door sommige leden op afschei-

ding der vrijwilligers van de militie aangedrongen. Het getal der vrijwilligers is wel klein, men kan er echter eenige bataillons uit vormen. Hoe gering het ook moge zijn, het bezit van afzonderlijke korpsen vrijwilligers blijft eene wenschelijke zaak. Meer verband tussehen het leger hier te lande en dat in Nederlandsch Indie zoude eveneens nuttig werken, al ware het maar dat zij door eene periodieke verwisseling der officieren van beide legers, of door de bepaling dat de officieren en vrijwilligers een gedeelte van hunnen dienstdienst hier te lande, een ander gedeelte in Indie zullen doorbrengen, werd verkregen. De vrijwillige dienstdienst zoude hierdoor naar de meening van sommigen van zelf bevorderd worden. Daar zijn ook wel bezwaren tegen dezen maatregel, maar de Regering mag zich daardoor, als zij van het nut der zaak overtuigd mogt zijn, niet laten afschrikken; al worden de belangen van bijzondere personen er wellicht door gekrenkt, het algemeen belang vordert dat het leger hier te lande partij trekke van de oorlogsontervinding die in Indie is op te doen. De officieren van het Indische leger zijn voor ons van geene mindere waarde, dan die in Algerie hadden gestreden, in de laatste oorlogen voor Frankrijk bleken te zijn. Reeds te lang hebben wij in dezen verzuim gepleegd; het zoude onverantwoordelijk zijn om langer te dralen. In plaats van in dezen geest te handelen, heeft de tegenwoordige Minister zelfs de gewone detachering van officieren laten ophouden. 's Lands belang vordert echter, dat de hand aan het werk worde geslagen en wat noodig blijkt te wezen worde tot stand gebracht. Verder is een nauwer verband tussehen leger en schutterijen onmisbaar. Dit kan verkregen worden door de schutterijen bij de verschillende korpsen van het leger in te deelen en door in de schutterijwet bepalingen op te nemen, waardoor zooveel mogelijk van de oefening der militie wordt partij getrokken bij de zamenstelling der schutterijen.

Ook de indeeling van ons leger is volgens veler oordeel nog voor menige verbetering vatbaar. Reeds meermalen werd er op gewezen, dat spoedige mobilisatie bij het onverhoopt uitbreken van eenen oorlog niet mogelijk zal wezen. De proef, die in den afgelopen nazomer is genomen, had weinig waarde en is bovendien niet gelukt. Men moet zich den oorlogstoestand voorstellen; de korpsen trekken regts en links door het land; over alle wegen is vervoer van geschut, munitie en voorraad. En daartussehen bewegen zich in allerhande rigtingen de opgeroepen miliciens en zoeken naar hun korps, dat uit alle streken is gerecrueteerd en zeker naar eene nieuwe standplaats op marsch is. Daar moet verwarring uit voortkomen. Hanover heeft ons hiervan in 1866 het treurig voorbeeld gegeven. Daarom drongen verscheidene leden er op aan, dat de militie meer plaatselijk zoude worden gemaakt, door het leger te verdeelen in korpsen of brigaden, die vaste, onveranderlijke garnizoenen zouden hebben en die hunne miliciens moesten trekken uit de omliggende landstreek. Daardoor zoude er van zelf eenheid en zamenwerking in komen; de militie zoude bij het uitbreken van eenen oorlog spoedig zijn bijeengebracht; de militiedienst zoude aangenaamer worden; het gehalte der korpsen daardoor winnen en ook de vorming van goede schutterijen zoude er later door bevorderd worden. Komt deze maatregel niet tot stand, dan zullen wij nimmer bij het uitbreken van den oorlog onze strijdkrachten spoedig genoeg kunnen verzamelen.

Ook omtrent de geoefendheid der troepen lieten verscheidene leden zich ongunstig uit. Sommigen meenden, dat onze infanterie bij de laatstgehouden wedstrijden het bewijs heeft geloverd van niet voldoende te schieten. Dat de gewone manschappen niet zoo juist schieten als de leden der werbaarheidskorpsen is geen wonder; maar ook de scherpshutters der infanterie stonden bij hen achter. Daarbij werd het afgekeurd, dat allèen de ligting der militie van 1866 in het aanstaande jaar ter oefening zal worden opgeroepen. Deze leden zouden het verkieslijk rekenen, wanneer de oefeningstijd korter ware gesteld, maar alle ligtingen opgeroepen werden, en dit vooral, nu de exercitie-règlementen zoo telkens op nieuw worden gewijzigd: een gedeelte der militie kent die thans niet meer; dit zal in geval van oorlog moeijelijkheden geven.

Ook werd er op gewezen, dat het aantal der achterlaadgeweren, hunne waarde in het midden gelaten, thans nog maar de helft bedraagt van hetgeen wij in den oorlog zullen noodig hebben. Enkele leden keurden het echter goed, dat de Regering zich bij de wapening der infanterie niet overhaast. Zij wezen op het voorbeeld van andere

landen, waar te spoedig gebrekkige modellen zijn aangenomen. Hiertegen is aangevoerd, dat er altijd weder een nieuw en beter model kan worden uitgevonden en dat men daarop niet kan wachten; de proeven zijn nu afgeloopen; wij hebben in elk geval een goed model voor den aankoop van nieuwe geweren, en de Regering dient ook in dit opzigt te *handelen*. De Minister van Kolonien heeft dan ook reeds geld voor de nieuwe bewapening van het Indische leger aangevraagd. De nu in gebruik zijnde achterlaadgeweren zijn wel bruikbaar, maar vele er van zijn reeds oud en zullen waarschijnlijk spoedig zijn versleten. Onze militie heeft er regt op, om met goede wapens tegenover den vijand te worden gebracht.

Meer algemeen werd het afgekeurd, dat de miliciens der oudere ligtingen voor de artillerie nooit meer na hunne eerste oefening onder de wapenen worden geroepen. Toch zoude dit bij de groote veranderingen, welke het artillerie-materieel ondergaat, wenschelijk, zelfs noodzijkelijk wezen. De meeste miliciens der vesting-artillerie gaan bovendien na hunne eerste oefening naar huis zonder één schot met scherp te hebben gedaan. Bij de verdediging zal juist de artillerie, vooral de vesting-artillerie, eene voornamelijk rol moeten vervullen. Wat baat het, of er veel geld aan verbetering van het materieel wordt ten koste gelegd, wanneer de manschappen daar niet eens mede weten om te gaan? In de plaats van hunne oefeningen uit te breiden, worden die in het kamp bij Zeist thans nog op een kleiner aantal kompagnien dan vroeger beperkt. Men drong er met nadruk op aan, dat hierin verbetering mogt komen.

Eenige leden wenschten, dat de Regering gebruik zoude maken van de bevoegdheid, welke art. 183 der Grondwet haar geeft, en alle miliciens geregeld eenmaal 's jaars, zij het dan ook slechts gedurende korten tijd, onder de wapenen roepen. Daardoor zouden de korpsen gedurende eenige weken hunne oorlogsterkte verkrijgen en de verschillende ligtingen van hetzelfde wapen elkander leeren kennen. De officieren en het kader zouden dan het geheele korps eens bijeenzien, wat thans nog nooit het geval is geweest, en wat toch voor hen onmisbaar is om voldoende geoefendheid te verkrijgen. Andere leden meenden echter, dat zulk een maatregel te groote geldelijke offers zoude kosten en waren er daarom tegengestemd.

Enkele leden betreurden, dat de Regering het kamperen van groote troepenvereenigingen geheel schijnt te hebben opgegeven. Anderen zagen daarin minder bezwaar, wanneer op andere wijze in de garnizoenen voldoende oefeningen der verschillende wapens plaats vinden. Daarbij werd algemeen genoeg te kennen gegeven over het bezetten van eenige sorten en werd er op aangedrongen om hiermede voort te gaan en het getal sorten, dat bezet wordt, zooveel mogelijk uit te breiden. Ook werd het goedgekeurd, dat de Regering eenige officieren naar België heeft gezonden, om de daar gehouden wapenoefeningen bij te wonen. Maar men vroeg, waarom zij ook niet aan eenige officieren dezelfde zending naar Pruissen heeft opgedragen en waarom niet van *alle* wapens, met name geene officieren van gezondheid, daarmede zijn belast.

AFDEELING I.

Eenige leden achtten het cijfer dezer afdeling, even als dat, hetwelk op andere hoofdstukken der begrooting voor soortgelijke uitgaven is aangevraagd, al te hoog. Zij vroegen, of daarop geen bezuiniging mogelijk is.

Art. 2. De opmerking is gemaakt, dat volgens het Koninklijk besluit van 9 Augustus 1866, altijd een opper- of hoofdofficier van het leger met de functien van secretaris-generaal bij het Departement van Oorlog moet belast zijn. Dit werd afgekeurd; somwijlen zoude welligt een rechtsgeleerde of ander civiel persoon de voorkeur verdienen. De keuze diende althans bij voorkomende gevallen te zijn vrijgelaten, opdat deze belangrijke betrekking door den meest geschikten persoon kon worden vervuld.

AFDEELING II.

Art. 4. Terwijl sommige leden betwijfelden, of er bij het geringe aantal generaals, dat wij bezitten, wel genoegzaam voor een goede aanvoering van het leger is gezorgd, werd in meer dan eene afdeeling de opmerking gemaakt, dat van de 3 generaal-bevelhebbers in de militaire afdeelingen thans geen afkomstig is uit het wapen der infanterie, dat het sterkste wapen is en waarvan de officieren het meest gewoon zijn om met soldaten om te gaan. Daarbij werd herinnerd, dat volgens de oorspronkelijke regeling 4 van de 7 bevelhebbers der militaire afdeelingen uit het wapen der infanterie afkomstig moesten zijn. Hierop is geantwoord, dat in ons leger de generaals niet tot een bepaald wapen behooren, maar met alle wapens gelijkelijk moeten kunnen omgaan. Bij hunne aanstelling behoorde de vraag dus alleen te wezen, of zij daartoe de noodige geschiktheid bezitten, niet bij welk wapen zij tot dusverre hebben gediend.

Eenige leden drongen op de opheffing der territoriale militaire afdeelingen aan; zij gaven slechts verwarring en oponthoud. Veel verkieslijker ware het, dat ons leger in brigades en zelfstandige bataillons wierd ingedeeld; daardoor zoude de vredesformatie met die voor den oorlog overeenstemmen.

In den toelichtenden staat worden onder artt. 8 en 9 generaals-majoor, kommandanten der infanterie-divisiën en der kavallerie-brigades voor *Memorie* uitgetrokken. Men vroeg of zij noodig zijn? Zoo ja, dan moeten deze betrekkingen vervuld worden. Is dat niet noodzakelijk, waartoe worden zij dan vermeld? Eenige leden betwijfelden, of het wel mogelijk zoude wezen om in oorlogstijd de geschikte personen voor het bevel der divisiën en brigades dadelijk aan te wijzen. In deze meening werd door anderen niet gedeeld. In de oorlogen, die wij te voeren hebben, zal de indeeling in divisiën wel meestal onnoodig, die in brigades voldoende zijn. De kolonels der regementen infanterie kunnen dan brigade-kommandanten worden, daar elk regiment, met toevoeging van eenige schutterij, kavallerie en artillerie, eene brigade zal vormen. Van de kavallerie zullen wel nimmer zulke sterke afdeelingen vereenigd optreden, dat er brigade-kommandanten noodig zijn. Verscheidene leden waren echter van oordeel, dat reeds in vredestijd bevelhebbers in onze verdedigingsliniën moesten worden aangesteld. Zoo bijv. in de liniën van Amsterdam, van Utrecht, van Groningen; in de stellingen van 's Hertogenbosch, de Willemstad en den Helder. Eene goede leiding der verdediging vordert in elk dezer liniën en stellingen voorafgaand onderzoek en nadenken. Het is wenschelijk, dat reeds vooraf de man zij aangewezen, die bij het uitbreken van eenen oorlog voor de te nemen maatregelen verantwoordelijk zal wezen en die zich daarop dan reeds vooraf kan voorbereiden. Bovendien zullen in vele dezer stellingen bij het uitbreken van eenen oorlog schutterijen en volkswapeningen bijeenrekken, die georganiseerd moeten worden. Het zoude niet aangaan, om daarin, als de nood aan den man komt, aan den eersten den besten generaal of kolonel het bevel op te dragen. Eene goede vervulling dezer plaatsen kan, naar de meening van sommige leden, te gemakkelijker geschieden, omdat wij een genoegzaam aantal hoofd- en opperofficieren voorhanden hebben, aan wie bij eene goede indeeling deze kommandementen kunnen worden toevertrouwd.

Verscheidene leden gaven er hun leedwezen over te kennen, dat de Regering, nu er zoo vele groote belangen van het krijgswezen op voorziening wachten, tot eene zoo kostbare en zeker door de behoeften der dienst niet gevorderde uniformverandering van de generaals heeft kunnen besluiten. Zij vroegen hoeveel de nieuwe uniform moet kosten. De som zal, meende men, aanzienlijk wezen.

Men vroeg waarom het getal der officieren bij den grooten staf, bij Koninklijk besluit van 6 October 1868, n°. 45, met een kolonel is vermeerderd. De reden werd niet opgegeven. Men drong er op aan, dat de inrigting der begrooting in dit opzigt zoude worden gewijzigd en dat de officieren van den grooten staf, die werkelijk in active, militaire dienst zijn, in een afzonderlijk artikel zouden worden afgescheiden van de adjudanten des Konings en der Prinsen van den bloede. De ordonnans-officieren zouden dan bij deze laatste kategorie gevoegd kunnen worden. De

redenen, in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent hoofdstuk VIII der Staatsbegroting voor 1869 tegen hunne opname in dit artikel aangevoerd, kwamen toch niet afdoende voor. Ook de ritmeester der kavallerie die tijdelijk bij Zijne Majesteit als adjudant dienst doet, ten gevolge waarvan nu reeds sedert ruim zes jaren bij een der regementen kavallerie afwisselend een eskadron door een eersten luitenant wordt gekommandeerd, behoorde daarbij te worden gevoegd; sommigen meenden dat dit zelfs tot den ritmeester, die als kamerheer dienst doet, moest uitgestrekt worden. Dit laatste werd echter door andere leden betwijfeld. De wensch werd uitgesproken, dat alsnog bij de Memorie van Beantwoording op dit Verslag eene splitsing van het artikel in dien geest zoude worden overgelegd.

Daarbij wekte het in drie der afdelingen bevreemding, dat het personeel der adjudanten van den Koning is vermeerderd. Men vroeg, uit welk begrootingsartikel van het loopende dienstjaar de bezoldiging van den hiervoren bedoelden hoofdofficier wordt gekweten.

Art. 7. Men vroeg of de plaatselijke kommandanten te Utrecht en aan den Helder niet evenveel behoefte aan een dienstpaard, en dus recht op fourrage daarvoor hebben, als hunne ambtgenooten te Amsterdam, 's Gravenhage en 's Hertogenbosch. Daarentegen waren andere leden de meening toegedaan, dat zelfs de eerstgenoemde kommandanten geene vergoeding voor fourrage noodig hebben.

AFDEELING III.

Door eenige leden werd de vraag gedaan, hoe vele officiersplaatsen er nog te vervullen zouden zijn, wanneer de korpsen van het leger werden gemobiliseerd? Gaarne zoude men het antwoord hieromtrent eenigzins in bijzonderheden uitgewerkt ontvangen. De gegevens daarvoor zullen wel bij het Departement van Oorlog aanwezig zijn, daar de Regering zich toch wel rekenschap zal hebben gegeven van de wijze, waarop zij dan het aanzienlijk incompleet aan officieren, volgens sommigen 300 à 400, wil aanvullen. Ten vorigen jare heeft de Minister, bij de beraadslaging over hoofdstuk VIII der Staatsbegroting voor 1869, gezegd, dat er dan, evenals in 1815, onderofficieren tot officier zouden bevorderd worden. Maar men meende, dat hierop niet mogt worden gerekend; de omstandigheden zijn geheel veranderd, het kader is er veel te jong voor en te weinig talrijk; door eene bevordering op ruime schaal zouden weder te veel onderofficieren ontbreken.

Vele leden keurden de reorganisatie der artillerie en genie met nadruk af. Zij meenden, dat deze kennelijk gedaan is om te bezuinigen, zonder dat daarbij op de eischen der dienst was gelet. De Regering had zich van zulk eenen maatregel behooren te onthouden, zoolang de wet op het vestingstelsel, waarmede de inrigting der artillerie zeer naauw samenhangt, niet is tot stand gekomen. Het leger heeft bovendien behoefte aan stabiliteit. Nu is het getal der kapiteins en der luitenants bij de vesting-artillerie, dat hoog noodig was voor de dienst, ook om in tijd van oorlog bij de artillerie-schutterijen in te treden, verminderd, en zijn de hoofdofficieren, die reeds te talrijk waren, op nieuw vermeerderd.

Ook de verandering, welke ten aanzien der officieren bij den constructiewinkel gemaakt is door hunne indeeling bij de korpsen, werd afgekeurd. Daarin is op zich zelf geen bezwaar in vredetijd. Maar zullen die officieren nu bij het uitbreken van den oorlog niet in hunne korpsen zijn? En zal de constructiewinkel hen dan kunnen missen? De dienst zal daar in het een of ander opzigt onder moeten lijden. Heeft de regering zich hierbij eene bezuiniging op de kosten van den constructiewinkel ten doel gesteld, dan heeft zij daartoe een verkeerden weg ingeslagen. Deze bezuiniging is slechts schijnbaar; wil men werkelijk de kosten verminderen, dan moeten er aan den constructiewinkel voortaan geene goederen meer worden aangemaakt, die elders even goed en goedkoper kunnen worden verkregen.

In § 4 der Memorie van Toelichting bij dit wets-ontwerp wordt van artillerie-kommandementen gesproken. Men vroeg wat hieronder is te verstaan; uit de be-

grooting blijkt daarvan niet. Wanneer zij overeen zouden komen met de tegenwoordige geniestellingen, dan zoude men ze moeten afkeuren. Het is noodzakelijk, dat de kommandanten der artillerie in de verschillende vestingen reeds in vredestijd even zelfstandig kunnen handelen als in oorlogstijd. Daartoe wenschten sommige leden aan de kompagnien vesting-artillerie een doorlopend nummer te geven en elke vesting te maken tot een afzonderlijk kommandement. De regementen zouden dan vervallen.

Het bestaan van bijzondere fondsen bij de legeradministratie werd op nieuw afgekeurd. Om het verkeerde daarvan aan te toonen, werd verwezen naar verscheidene openbare geschriften, die daarover in den laatsten tijd hebben gehandeld, o. a. naar het tijdschrift „de Economist” voor 1869. Ten vorigen jare is het reparatiefonds voor ledergoed opgeheven. Daar waren f 93,000 in overgebleven; men vroeg, waar deze som is gestort. De meening werd uitgesproken, dat de thans bij elk korps voor reparatie van ledergoed uitgetrokken som te hoog is berekend; hoe wordt het niet bestede geld verantwoord? Hoeveel geld is er thans in het werffonds, het fonds voor vernieuwing van ledergoed en dat voor nachtleger aanwezig?

Met genoegen hadden verscheidene leden kennis genomen van het voornemen om de lakens in het openbaar aan te besteden. Men vroeg echter, waarom deze maatregel niet tot andere benoedigheden van den soldaat, met name zijne schoenen, wordt uitgebreid. Deze worden nu in de gevangenissen aangemaakt; en de soldaat, die het zelf betaalt, heeft regt er op, om voor zijn geld zoo goede waar als mogelijk is te ontvangen. Eenige leden drongen aan op de opheffing der militaire bakkerijen; zij achtten die onnoodig, nu er overal groote broodfabrieken verrijzen en het vervoer van brood door de spoorwegen zoo gemakkelijk is gemaakt. Anderen verzetten zich tegen dit denkbeeld; zij achten het bestaan der militaire bakkerijen hoogst wenschelijk, ook in tijd van oorlog; de soldaat is ook tevreden met het brood, dat daaruit wordt verschaft.

Art. 8. Waarom bestaat het depôt-bataillon van het regiment grenadiers en jagers uit slechts twee kompagnien, terwijl die bataillons bij de overige regementen infanterie vijf kompagnien tellen?

Art. 9. Sommige leden drongen op eene sterke vermindering der kavallerie aan; zij spraken op de reeds meermalen aangevoerde gronden de meening uit, dat dit wapen bij de oorlogen die wij zouden moeten voeren, slechts in geringe sterkte nuttig kan zijn. Anderen wenschten de inrigting der kavallerie te behouden, zoo als die thans is. Weder andere leden wilden op de kosten van dit wapen bezuinigen, zonder de kracht er van te verminderen, met behoud van hetzelfde getal paarden voor den vijand. Daarbij werd in eene afdeling opgemerkt, dat in niet een leger voor 116 paarden 202 manschappen worden aangetroffen, zooals bij onze veldeskadrons, noch ook op 40 paarden 109 manschappen zooals bij onze reserve-eskadrons het geval is. Hoe zoude nu in dit inkompleet bij een onverhoopten oorlog worden voorzien? De paarden bij de eskadrons tot eene goede verhouding met de sterkte der manschappen te brengen zoude wel onmogelijk wezen, als de aanvoer van paarden van buiten 'slands gesloten is. Zoude het daarom toch niet de voorkeur verdienen, om de 40 paarden der reserve-eskadrons over de veld-eskadrons te verdeelen en de reserve-eskadrons op te heffen? Daardoor zoude eene belangrijke bezuiniging worden verkregen, welke niet, zooals die thans bij de artillerie heeft plaats gehad, schadelijk zoude wezen voor de dienst.

Tegenover deze verschillende meeningen verklaarden meerdere leden, die eene wettelijke regeling der legerorganisatie wenschten, dat zij in afwachting daarvan, thans niet in eene beoordeeling van de sterkte der onderscheidene wapens wilden treden.

Art. 10. Verscheidene leden drongen op nieuw op eene betere oefening der vesting-artillerie en op uitbreiding van onze artillerie te velde a.n. Bij de vesting-artillerie zijn thans ook dikwijls niet genoeg manschappen onder de wapens, om alle diensten behoorlijk te vervullen; daarom werd de wensch uitgesproken, om het getal miliciens, dat tot dekking van het inkompleet onder de wapens wordt gehouden, in genoegzame mate te vermeerderen. Bij de artillerie te velde zal het voornamelijk er

op aankomen om zooveel vuurmonden, als maar mogelijk is, voor den vijand te brengen. Daarom stonden eenige leden op nieuw de meening voor, dat het regiment rijdende artillerie moest worden opgeheven en in veldartillerie veranderd. Zij meenden, dat de rijdende artillerie, door de verbeterde vuurwapens der infanterie, thans ook nog meerdere trefkansen aan den vijand geeft. De vraag werd gedaan, waarom deze Minister nu geen gevolg geeft aan de door hem als lid dezer Kamer uitgesproken meening, dat twee batterijen rijdende artillerie voor ons veldleger voldoende zijn, en dat de twee overige dus in veldartillerie veranderd kunnen worden (*Bijblad* 1864—45 II, blz. 431). De gronden, welke in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting van 1869, tegen de verwezenlijking van het denkbeeld zijn aangevoerd, worden niet afdoende gerekend. Er waren echter andere leden, die het behoud der rijdende artillerie en van hare tegenwoordige sterkte, op de reeds meermalen ontwikkelde gronden verdedigden.

AFDEELING V.

Vrij algemeen werd er geklaagd over de nieuwe ongeregeldheden welke aan de Militaire Akademie hebben plaats gegrepen. Men kon zich niet wel een denkbeeld maken hoe zij op den duur mogelijk blijven, en vroeg, of dit niet aan een verkeerd bestuur is te wijten. Wel is er opgemerkt, dat ook vroeger voorvallen, als thans geschied zijn, hebben plaats gevonden, die toen minder ruchtbaar werden en ook niet altijd kunnen worden voorkomen; maar hier tegen is aangevoerd, dat er in de laatste jaren met name op de slaapzalen tooneelen voorvallen, welke, naar men meent, hetgeen vroeger wel eens geschiedde verre achter zich laten en bij een zoo uitgebreid toezigthoudend personeel niet mogelijk moesten zijn. Gaarne zoude men een officieel relaas van het gebeurde ontvangen. Daarbij werd nog gewezen op het vreemde verschijnsel, dat de kadets zelden en hunne ouders nu voor deze ongeregeldheden worden gestraft, maar het bestuur der Akademie, dat toch zeker ook schuld er aan heeft, met onderscheidingen wordt begunstigd. Daarbij wees men op den kolonel-gouverneur, en vroeg, waarom hem eene traktementsverhooging is toegestaan. Ook vroeg men, of de terugbetaling van het aan verwijderde kadets uit 's Rijks schatkist ten koste gelegde door hunne ouders, thans geheel heeft opgehouden. De oude klagen over de te weelderige inrigting werden herhaald; bij de weinige tucht die er heerscht, verdient zij te meer afkeuring. Men vroeg waarom de traktementen en toelagen der officieren niet afzonderlijk zijn uitgetrokken. Ook werd de meening uitgesproken, dat het gehalte van het onderwijs zeer schijnt te verminderen. Hoeveel kadets hebben onlangs niet aan het officiers-examen voldaan? Hoeveel zijn er later nog toegelaten? Hoe groot is het aantal der aspiranten, die in den afgeloopen zomer hebben voldaan? Hoeveel zijn er eerst, en naar welken maatstaf zijn er later nog eenige toegelaten? Is het juist, dat er geen kadets voor de infanterie zijn geplaatst? Mogt dit werkelijk het geval wezen, dan zoude daaruit op nieuw de noodzakelijkheid eener wettelijke regeling van de bevordering der onderofficieren tot officier blijken. Mag men spoedig eene daartoe strekkende voordragt verwachten?

Het voornemen der Regering om in het volgende jaar op nieuw eenige jongelieden als kadets te plaatsen en om deze in 1872 naar Geertruidenberg over te brengen, werd door vele leden ten sterkste afgekeurd. Vooreerst omdat de Minister bij de beraadslaging over het wets-ontwerp, regelende het militaire onderwijs bij de landmagt — na opzettelijk onderzoek en gedachtenwisseling — de bepaalde verklaring heeft afgelegd, dat hij geene jongelieden meer aan de tegenwoordige Militaire Akademie zoude plaatsen. Dit terugkomen op de gegeven belofte werd, even als de daarvoor thans aangevoerde, ook vroegere bekende en door deze leden van weinig betekenis geachte redenen, als een bewijs van groote zwakheid bij den Minister aangemerkt. Bovendien zal het onderwijs te Geertruidenberg, waar geene hulpmiddelen daarvoor aanwezig zijn, en waarheen men de leeraren moeilijk kan verplaatsen, maar weinig gunstige uitkomsten kunnen opleveren. Gaarne zoude men echter eene nadere mededeeling ontvangen van hetgeen de Regering eigenlijk te Geertruidenberg wenscht te doen. Vroeger werd gezegd, dat de nieuwe Akademie in 1872 met een

geheel nieuw personeel zal begonnen worden; men vroeg: of de Regering daaronder alleen de kadets of ook de leeraren verstaat.

Er is weder van meer dan eene zijde op aangedrongen, dat de bijdragen der kadets onder de middelen tot dekking der uitgaven van de Staatsbegrooting zouden worden opgenomen. In België geschiedt dit. Welke reden kan er bestaan om dit hier te lande voortdurend achterwege te laten. Andere leden meenen echter dat door de tegenwoordige inrigting der begrooting duidelijker blijkt wat de Militaire Akademie aan het *Rijk* kost.

AFDEELING VII.

In de Memorie van Toelichting op dit wets-ontwerp wordt gezegd, dat men de toekomst ten aanzien van de geneeskundige dienst bij de landmagt met gerustheid kan te gemoet zien. De juistheid dier meening werd door vele leden in twijfel getrokken. Zij meenden dat zich meer en meer gebrek aan officieren van gezondheid zal doen gevoelen, en dat hunne tegenwoordige opleiding zeer veel te wenschen overlaat. Bij het onlangs gehouden tweede gedeelte van het natuurkundig examen hebben van de 16 jongelieden, die zich voor de dienst bij de zee- en landmagt en in de kolonien hadden aangemeld, slechts 3 voldaan. Hoe kan op deze wijze het korps voltallig blijven? Vele leden uitten daarom den wensch, dat het tegenwoordig stelsel der opleiding mogt worden verlaten en de officieren van gezondheid getrokken mogten worden uit alle beoefenaren van de geneeskunde. Daarbij moest het beginsel van reserve-artsen voor den oorlogstijd in toepassing worden gebracht. Er zoude zeker genoegzaam aanbod van bekwame jongelieden wezen, want die betrekking zoude voor velen hunner allezins gewenscht zijn. De geneeskundige dienst zoude er niet onder lijden. De wetenschap der geneeskunde verschilt niet voor burgerlijke en militaire artszen; alleen bij uitzending naar de kolonien zoude hiervoor wellicht, boven het gewoon geneeskundig onderwijs, eene bijzondere opleiding noodig zijn. Ook kon de toekomst der geneeskundige dienst, naar het oordeel van sommigen, in meerdere mate worden verzekerd door eene betere inrigting van het korps der officieren van gezondheid. Er werd over geklaagd, dat het aantal hoofdofficieren daarbij weder is verminderd en er werd op vermeerdering van het getal der hoofdofficieren aangedrongen. In dit getal achtten anderen echter het zwaartepunt niet gelegen; wanneer het lot der officieren van gezondheid der 1ste klasse werd verbeterd en de rang van officier van gezondheid der 3de klasse werd afgeschaft, zoude eene voldoende geneeskundige dienst beter gewaarborgd zijn. Men vroeg waarom de Minister van Marine wel tot den laatstgenoemden maatregel is overgegaan, en de Minister van Oorlog niet. Daarbij drongen eenige leden op afschaffing van den verplichten dienstdienst der officieren van gezondheid aan. Zoude in elk geval, nu de kadets bij de landmagt slechts tot eene verbindtenis van vijf jaren zullen verplicht worden, ook de verplichte dienstdienst der officieren van gezondheid niet van tien op vijf jaren behooren te worden teruggebracht?

Enkele leden meenden, dat de militaire apothekers geheel onnoodig zijn: in de behoefte aan geneesmiddelen kon door openbare aanbesteding worden voorzien. In dit gevoelen werd echter door de meerderheid niet gedeeld; de militaire apothekers zijn in elk geval in oorlogstijd hoogst noodig, maar ook in tijd van vrede kan van hunne diensten een nuttig gebruik worden gemaakt bij de keuring van levensmiddelen, kleeding enz. Men vroeg, waarom hiermede thans officieren worden belast, die geen de minste scheikundige kennis bezitten, terwijl aan de apothekers, scheikundigen van beroep, nooit eenige keuring wordt opgedragen. Ook is er aangedrongen op verbetering van het lot der militaire apothekers. Zij moesten hier te lande even als in België en in Frankrijk met de officieren van gezondheid worden gelijkgesteld. Gaarne zoude men eenige nadere inlichting omtrent dit korps ontvangen. Hoevele apothekers ontbreken er aan de formatie? En hoe lang dienen de oudsten van elken rang reeds daarin?

Wenscht de tegenwoordige Minister de wetsvoordragten van zijn ambtsvoorganger omtrent het personeel der geneeskundige dienst niet minder in te dienen?

Art. 16. Bij de onlangs te 's Gravenhage gehouden tentoonstelling van voorwerpen der ziekenverpleging, is het overtuigend gebleken, dat onze geneeskundige dienst wat het materieel betreft, nog zeer ten achter is. Als voorbeeld werd op onze krib, draagbaar en ziekenwagen gewezen. Toch worden er elk elk jaar aanzienlijke geldsommen voor toegestaan, en nu weder *f* 24,120 aangevraagd. Met nadruk drong men er op aan, dat deze gelden thans goed en tot geleidelijke verbetering van dit materieel zullen worden aangewend. Het zoude in het belang der ziekenverpleging hoogst wenschelijk zijn, wanneer de geneeskundige dienst meer van de militaire administratie werd losgemaakt, en de hospitalen, apotheken en al het materieel geregeld door het hoofd der geneeskundige dienst werden geïnspecteerd.

AFDEELING IX.

Eenige leden spraken bij de overweging van deze afdeling op nieuw het gevoelen uit, dat de veelvuldige garnizoensveranderingen niet alleen kostbaar zijn voor het Rijk en voor de officieren, maar ook ten eenen male nutteloos. Zij gaven den wensch te kennen, dat de Regering haar toch zooveel mogelijk mogt beperken. Daar het kontrakt voor de scheepsvrachten met ultimo December 1870 eindigt, wenschte men van de Regering te vernemen voor hoe lang zij dan een nieuw kontrakt wil aangaan. Men meende, dat het voor niet langer dan een jaar mogt zijn en drong er op aan, dat de Regering daarbij voor het vervoer der goederen van gehuwde militairen voordeelige voorwaarden zou bedingen.

AFDEELING X.

Eenige leden klaagden over het hooge cijfer dezer afdeling. Zij wezen daarbij op de zeer weinig oordeelkundige inrigting van dit gedeelte der begrooting, die het onderzoek daarvan zeer bemoeijelijkt. In art. 20 vooral zijn de kosten voor den aankoop van materialen en die voor oefeningen en onderhoud geheel dooreen gemengd. De post van praktische artillerie-oefeningen hoort daar zeker evenmin in te huis als die voor de proeven met torpedo's. Men drong dus aan op splitsing van deze afdeeling in meerdere artikelen, waarin alleen gelijksoortige uitgaven moeten worden zamengevat. Er zijn onder art. 19 op den toelichtenden staat verschillende posten voor daggelden en werklouwen uitgetrokken, als *A d f* 100,000, *B d f* 50,000, *C d f* 15,000. Hierbij wenschte men eene opgave van het aantal werklouwen, die er uit betaald werden, en van hetgeen zij dagelijks verdienen. Ook vroeg men naar de geheele sterkte van het personeel, dat bij de stapel- en constructie-magazijnen werkzaam is. Zoude de Regering niet, bij hare Memorie van Beantwoording op dit Verslag, een staat willen overleggen van het werk dat daarin gedurende het jaar 1868 is verrigt? Jaarlijks zoude dan zulk eene opgaaf over het afgesloten dienstjaar bij de Staatsbegrooting gevoegd kunnen worden. De inkrimping van het personeel, dat bij den constructiewinkel werkzaam is, zoude voorzeker goedkeuring verdienen, wanneer zij het gevolg was van vermindering der werkzaamheden. Nu beteekent zij weinig en zal, gelijk reeds bij de overweging van afdeeling III werd opgemerkt, eer nadeelig werken. De ware bezuiniging zoude moeten gevonden worden in eene openbare aanbesteding van alle niet zuiver militaire zaken, die elders even goed als op den constructiewinkel kunnen worden aangemaakt. Nog eens werd daarop door vele leden met nadruk aangedrongen. De vraag werd gedaan, waarom er minder tot aanvulling van den voorraad materialen behoefte te worden aangeschaft. Ook deze bezuiniging heeft eene zeer betrekkelijke waarde. De juistheid der berekening van de bij dit wets-ontwerp gevoegde Memorie van Toelichting, bladz. 5, omtrent de prijzen der patronen, werd in twijfel getrokken. De kosten van de fabriek, het personeel, de grondstoffen enz. zijn gedeeltelijk in de begrootingen verscholen, en zijn dus niet wel in rekening te brengen. Den aanmaak hiervan wenschten verscheidene leden ook in het vervolg althans gedeeltelijk aan de particuliere nijverheid te zien opgedragen.

Volgens de Memorie van Toelichting, bladz. 1, wordt er bij den geweerwinkel te Delft geleidelijk voortgegaan met het wijzigen der voorhanden getrokken geweren n°. 1 tot achterlaadgeweren. Wij hebben er thans ongeveer 78,500. Volgens den bij deze

begrooting gevoegden staat n°. 85, waren wij op 1°. Januarij jl. in het bezit van 75,362 Snider-geweren, zoodat er van 1 Januarij tot 12 Augustus jl., de dagtekening der Memorie van Toelichting, slechts ruim 3000 zijn veranderd. De voortgang schijnt dus eer onbeteekenend, dan geleidelijk genoemd te kunnen worden.

Daarbij werd er andermaal op gewezen dat het getal der voorhanden achterlaadgeweren nog in geenen deele in de behoeften van onze verdediging kan voorzien. Wij bezitten er 78,000, maar volgens eene zeer matige berekening zullen wij bij het uitbreken van eenen oorlog 150,000 noodig hebben. De helft is dus nog maar aanwezig. Eenige leden betreurden het daarom, dat de Regering niet meer met de wijziging der getrokken geweren n°. 1 in achterlaadgeweren schijnt te willen voortgaan. Er waren op 1°. Januarij nog 98,303 getrokken geweren n°. 1 voorhanden; men vroeg, of deze niet meer voor wijziging geschikt zijn. Andere leden beantwoordden deze vraag al dadelijk bevestigend; van de voorhanden geweren n°. 1 zijn er vele reeds versleten, meermalen veranderd en geen nieuwe kosten waard. Zijn er reeds niet te veel oude geweren veranderd en heeft men, om ze bruikbaar te maken, niet een grooteren kogel ingevoerd? Gaarne zoude men vernemen of het gerucht juist is, dat de geweren bij het gebruik van dien kogel spatten. Dan zoude het zeker te ontraden zijn. Deze leden erkenden wel, dat onze infanterist thans met een zeer goed bruikbaar geweer is gewapend, waar hij goed mede weet om te gaan, maar zij meenden, dat het niet meer op de hoogte van den tijd staat, en dat vooral een kleiner kaliber noodig is. Daarom drongen vele leden er bij vernieuwing op aan, dat de Regering spoedig geld voor den aankoop van nieuwe achterlaadgeweren zoude aanvragen en de wapening onzer infanterie op de hoogte van die der ons omringende Staten zoude brengen. Ook is er gewezen op de volkomen onbruikbare vuurwapens onzer kavallerie. Daarin dient noodzakelijk ook verbetering te worden aangebragt.

Terwijl de meerderheid der leden het goedgekeurde, dat de Regering den aankoop van zwaar geschut voor onze kustverdediging zooveel mogelijk voortzet, stonden enkele leden de meening voor, dat wij aan de 16 voorhanden kanons van 24 duim reeds genoeg zullen hebben. Sommige kundige artillerie-officieren zijn van oordeel, dat wij op onze kunstbatterijen slechts eenige weinige van deze zware kanons moeten plaatsen, maar die hoofdzakelijk moeten wapenen met getrokken kanons van 30 pond, waarvan nog een genoegzame voorraad aanwezig is. Deze leden achtte die meening zeer aannemelijk: aan de neiging om eene overdreven waarde te hechten aan geschut van zwaar kaliber mag niet worden toegegeven; beweegbaarheid is ook een hoofdvereischte van het materieel. Andere leden wenschten te vernemen, hoeveel kanons van 24 duim of grooter kaliber de Regering meent, dat wij noodig hebben voor onze kustverdediging en waarop zich dat cijfer grondt. Is het in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1869 opgegeven aantal van 100 stuks daartoe noodzakelijk, dan gaat de aankoop naar hunne meening veel te langzaam; de Regering moet dan middelen beramen om spoedig in de bestaande behoefte te voorzien.

Ook werd de vraag gedaan, of er voor den aankoop van dit zware kustgeschut, die dan in het geheel eene uitgaaf van 2½ miljoen gulden zoude vorderen, niet, even als voor dien der nieuwe achterlaadgeweren, eene afzonderlijke wetsvoordragt wenschelijk is.

In der tijd werd te Eijenoord een bronzen kanon van 19 duim voor rekening van het Rijk gegoten; te Delft zouden daarin trekken worden aangebragt. In eene afdeeling vroeg men, waarom dit kanon niet op den staat n°. 85 voorkomt, en waar het is gebleven.

Waarop wacht de beslissing omtrent de wijziging van het gladde veldgeschut in getrokken kanons van 4 of 8 pond (vergelijk Memorie van Toelichting, blad. 2)?

Eenige leden klaagden op nieuw over de groote hoeveelheden buskruid, die in de bebouwde kom van sommige gemeenten zijn opgelegd. Er werd op aangedrongen, dat het zooveel mogelijk mogt worden verwijderd. Men meende, dat op den voorraad wel wat kan worden ingeteerd.

AFDEELING XI.

Met kracht is men in meer dan eene afdeling opgekomen tegen de handelingen, welke het Departement van Oorlog tegenover aanvragers van spoorwegconcessiën volgt. Daarbij legt het aan den concessionaris de voorwaarde op van somtijds vrij aanzienlijke geldsommen uit te keeren voor den bouw van defensiewerken, die door den aanleg van den spoorweg noodig zouden worden. Hierdoor wordt de aanvaarding der concessie voor kleine spoorwegen meer dan eens bepaald onmogelijk gemaakt. Men wees tot een voorbeeld op de onlangs verleende concessie voor eenen spoorweg van Wezel naar Boxtel en op de aanhangige verzoeken om concessie voor eenen buurtspoorweg door de Langstraat en voor de spoorwegen van Tilburg over 's Hertogenbosch naar Nijmegen, en van Almelo naar Zwolle. Die vordering is te meer onbillijk, omdat de Staat toch ook voor de verdediging, door het gemakkelijk vervoer van manschappen en van krigsbehoeften, voordeel van den aanleg der spoorwegen heeft, en omdat zij niet aan alle concessionarissen is gedaan. Zoo is het volgens sommigen dringend noodig om een verdedigingswerk aan te leggen bij de spoorwegbrug over het Katerveer, maar de Centraalspoorwegmaatschappij is niet verplicht geworden om er de kosten van te betalen. Ook bij den aanleg der Staatsspoorwegen zijn niet overal, waar dit noodig was, verdedigingswerken uit de spoorwegbegrooting aangelegd. Het Departement van Oorlog krijgt bovendien langs dezen weg buiten de Staten-Generaal om, beschikking over gelden voor den aanleg van verdedigingswerken. Ook dit kon niet worden goedgekeurd. Men vroeg, hoe de op deze wijze verkregen gelden worden verantwoord. Stort de concessionaris die in de schatkist, of wordt hij verplicht om daarvoor onder toezigt van officieren der genie verdedigingswerken aan te bouwen. Met kracht drong men er op aan, dat het Departement van Oorlog den aanleg van spoorwegen niet langer op deze wijze zoude bemoeijelijken (1).

De indeeling der geniestelling werd door verscheidene leden afgekeurd. Zij komen althans met het denkbeeld, dat men zich van eene stelling vormt, in geenen deele overeen. De indeeling is meerendeels louter administratief en heeft weinig met de eenheid der verdediging te maken. Daarom drong men op de opheffing daarvan aan. Het zoude daarentegen aanbeveling verdienen, wanneer het beheer der genie werkelijk naar onze verschillende verdedigingsliniën en stellingen werd ingerigt.

Eenige leden herhaalden nog eens uitdrukkelijk de verklaring, dat zij in afwachting der wetsvoordragt op het vestingstelsel geen oordeel over nieuwe verdedigingswerken wilden uitspreken.

Art. 23. Er werd op aangedrongen, dat voortaan de uitgaven voor gewoon onderhoud en voor werkzaamheden, die niet regtstreeks tot het gewoon onderhoud behooren, in twee afzonderlijke begrootingsartikelen mogten worden gesplitst. Wenscht de Minister geene maatregelen te nemen, om de bres in den hoofdwaal van Nijmegen te digten? Zij ligt nog altijd geheel open. Bestaat er geenerlei plan om de vesting Grave, waarvan het nut aan velen zoo twijfelachtig schijnt, op te heffen? Heeft de uitgaaf „tot verbetering van de gemeenschap naar de forten in het bovenland van Heusden“ werkelijk, zoo als sommigen meenden, ten doel, om bruggen over de grachten dier forten te maken? Op onbegrijpelijke wijze heeft men dit dan bij en sedert den aanleg dier forten, die reeds verscheidene jaren bestaan, nagelaten.

Art. 26. Eenige leden betreurden het zeer, dat er voor het jaar 1870 slechts f 25,000 worden aangevraagd voor het verbeteren der middelen tot aanvoer van water door de sluis bij Houswijk. Zij meenden, dat met eene zoo geringe som bijna niets kan worden gedaan. Toch is het verzekeren dezer inundatie van alles overwegend belang voor onze verdediging.

Art. 27. Sommige leden wenschten te weten, of met de thans aangevraagde geldsom de versterking der Utrechtsche linie geheel voltooid zal wezen. Anderen spraken de meening uit, dat de bezuiniging van f 85,000, welke blijken de Memorie van

(1) De Commissie van Rapporteurs meent hierbij te moeten wijzen op de voorwaarden der concessie Boxtel-Wezel, die onlangs in de *Staats-courant* van 31 October en 1 November 1869 zijn openbaar gemaakt.

Toelichting bladz. 2 op de kosten van den bouw dezer forten is verkregen, geene waarde heeft, daar zij het gevolg zoude wezen van het wegvallen der geprojecteerde bomvrije geschutstanden in het fort bij Vechten. Men vroeg, of de Ministers de verzekering kan geven, dat dit fort thans zoo is ingerigt, als met het gewigt overeenkomt van eene zoo belangrijke versterking, waarop waarschijnlijk de hoofdkracht van 's vijands aanval zal worden gerigt.

Art. 28. Welke is thans de toestand der werken van het fort in den Bijlmermeerpolder? Hebben er nog steeds verzakkingen plaats. En hadden deze niet door meer afdoende voorzorgmaatregelen kunnen worden voorkomen?

AFDEELING XII.

Ook bij de overweging dezer afdeeling werd de wensch uitgesproken, dat de uitgaven voor gewoon onderhoud en die, welke daartoe niet behooren, in afzonderlijke begrootingsartikelen mogten worden gesplitst.

Eenige leden kwamen op tegen de groote kosten van kazernering in plaatsen, welke geheel voor den vijand openliggen, zoo als Maastricht, Venlo, Roermond, zelfs Nijmegen. De garnizoenen, die er gevestigd worden, zijn bij het uitbreken van eenen oorlog waarschijnlijk verloren. Hiertegen werd opgemerkt, dat de vestiging van garnizoenen toch ook strekken moet tot bewaring der inwendige rust en dat het in vele meer binnenwaarts gelegen plaatsen aan voldoende kazernement ontbreekt. Meerdere leden drongen echter met kracht aan op concentratie der strijdkrachten in garnizoenen binnen onze verdedigingsliniën, waarop door anderen werd geantwoord dat dit noodwendig tot groote uitgaven zou leiden. Sommigen maakten bezwaar tegen de uitgaaf van f 51,600, welke strekken moet, om de vestiging van een grooter garnizoen der drie wapens in Breda mogelijk te maken. Zij meenden, dat in elk geval eerst in behoorlijke kazernering binnen onze vestingen moet worden voorzien. De som van f 8500 voor verplaatsing eener eerst betrekkelijk korten tijd geleden opgerigte rijloods uit Roermond naar Breda kwam hun zeer hoog voor.

In 's Hertogenbosch is dringende behoefte aan uitbreiding en verbetering der kazernegebouwen. Zij staan in geene verhouding tot het belang dezer vesting. Men drong er op aan, dat de Regering daarin zoude voorzien.

Er zijn in vele plaatsen geene voldoende localen voor de uitspanning der manschappen. Ook hierin werd voorziening gewenscht.

AFDEELING XIII.

Art. 30. Eenige leden achtten het bestuur der weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt niet op voldoende wijze ingerigt. Deze officieren brengen zelve de gelden dier kas te zamen, en het zoude dus billijk wezen, wanneer hun eenig aandeel in het bestuur wierd geschonken. Thans wordt dat geheel door gepensioneerde officieren gevoerd. Bij eene hervorming zou er kans bestaan, dat de nieuwe denkbeelden omtrent deze soort van fondsen wierden toegepast. Nu wordt er veel betaald en slechts weinig aan weduwen en weezen uitgekeerd. Men vroeg in welken toestand het fonds zich op dit oogenblik bevindt.

Art. 31. Weder zijn vele leden met aandrang opgekomen tegen het gedwongen kerkgaan der soldaten. In de beschouwingen, welke daaromtrent in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1869 zijn ontwikkeld, werd niet gedeeld. Men achtte dwang in dit opzigt niet alleen in strijd met de Grondwet, maar ook schadelijk voor het doel, dat men daarmede wil bereiken.

Art. 36. Waarom wordt er f 7000 meer voor kampementseffecten uitgetrokken, terwijl er bijna niet wordt gekampeerd? Men wenschte spitsing van deze ongelijksoortige uitgaven in meerdere artikelen, en vroeg, hoe groot het personeel is, dat uit de sub a aangevraagde f 22,000 moet worden betaald.

Art. 37. Men vroeg, waarom de tractementen der twee officieren, die bij het topographisch bureau geplaatst zijn, niet op den toelichtenden staat zijn uitgetrokken. Nu kan men niet nagaan, hoeveel dit bureau in het geheel kost. En waarom vormen de kosten van verkenningen niet, even als vóór 1869 plaats vond, een afzonderlijk begrotingsartikel?

Art. 38. In eene afdeling wenschte men te weten op welke wijze de hiervoor toegestane som ten vorigen jare is besteed.

Art. 41. Verscheidene leden drongen er met nadruk op aan, dat de Regering zich meer dan tot dusverre het lot der oude gedienden van ons leger mogt aantrekken. Het subsidie aan het Invalidenhuis te Leiden werd door sommige veel te gering geacht. Waarom kunnen, vroegen zij, de invaliden van ons leger hier te lande niet in even goeden toestand geplaatst worden, als die van het Indische leger te Bronbeek, die aldaar eene uitstekende verzorging vinden. Er is wel een fonds tot aanmoediging van de gewapende dienst hier te lande, maar dat werkt gebrekkig, heeft weinig middelen en deze worden nog niet altijd op de beste wijze aangewend. Ook schijnt het beneden de eer van den Staat te wezen, om voor de verzorging zijner soldaten een beroep op de algemeene liefdadigheid te doen. Verscheidene leden verklaarden zich echter tegen het denkbeeld, om een nieuw invalidenhuis op te richten of het bestaande te vergrooten. Zij wenschten liever op eene andere wijze mede te werken tot verbetering van het lot van den ouden soldaat. Zij wezen er op, dat des Ministers ambtsvoorganger vroeger beloofd heeft, maatregelen daartoe te zullen beramen, en vroegen of daar niets van is gekomen en of er geen verder plan toe bestaat.

Art. 43. Zoo als hierboven reeds vermeld werd, keurden enkele leden af, dat de Regering het kamperen van grootere troepenvereeningen geheel schijnt te willen nalaten. Zij meenden, dat het met oefeningen in de garnizoenen en met het bezetten der forten kon en moest blijven zamengaan. Anderen drongen er op aan, dat de Regering tot oefening onzer militie een permanent kamp zoude inrichten, zoo als België te Beverloo bezit.

AFDEELING XIV.

Weder zijn er in twee afdelingen klagten geuit over de groote kosten van het wapen der maréchaussée, en is er op de reeds meermalen ontwikkelde gronden op aangedrongen, dat dit wapen, hetwelk slechts in drie provincien de diensten verrigt, welke elders door de Rijksveldwacht worden waargenomen, met deze laatste mogt worden vereenigd. Het geheel zoude dan op nieuw ingerigt en onder de leiding van den Minister van Justitie geplaatst moeten worden.

De vraag is gedaan, of de officieren bij dit wapen voor hunne dienst werkelijk twee paarden behoeven en of het getal van 182 bereden manschappen niet te groot is in verhouding tot de geheele sterkte. Daartegenover werd echter het gevoelen uitgesproken, dat zelfs uitbreiding van het aantal bereden manschappen wenschelijk zoude zijn.

AFDEELING XV.

Op den bij deze begroting gevoegden staat n°. 88 komen officieren voor, die reeds sedert vele jaren non-activiteits-tractementen genieten. Men drong er op aan, dat dit genot niet langer dan noodig mogt worden gerekend.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs op den 2 November 1869.

STORM VAN 'SGRAVESANDE.
DE ROO VAN ALDERWERELT.
BLOM.
KNOOP.
STIELTJES.

THE
MAY 1911

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

VIIIste HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

§ 1. Bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag door de Commissie van Rapporteurs over het wets-ontwerp tot vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting van 1870 uitgebragt, mag de ondergeteekende niet ontveinzen, dat hij met bevreemding in de eerste paragraaf gelezen heeft, „dat eenige leden er bezwaar in hadden om het gevraagde crediet thans aan den tegenwoordigen Minister van Oorlog te schenken.”

Welke zijn de beweegredenen van dat wantrouwen?

De begrooting van 1869, zoo beweren die leden, was slechts eene tijdelijke voorziening geweest, de Minister was toen pas opgetreden, men wilde ernstige besprekingen uitstellen, tot dat de toegezegde wet op het verdedigingsstelsel in behandeling zou komen. Die wet is tot hertoe niet ingediend en dit zou de taak van den Minister gemakkelijk gemaakt hebben. De ondergeteekende moet hierop antwoorden, dat het hem nergens uit gebleken is, dat bij de behandeling van de Staatsbegrooting in het vorige jaar, de begrooting voor zijn Departement als eene tijdelijke voorziening is beschouwd, terwijl als men de verslagen van de gevoerde discussiën inzielt, men zal ontwaren, dat de toen plaats gehad hebbende besprekingen, nog al vrij levendig geweest zijn. En wat het niet indienen van het wets-ontwerp tot regeling en voltooiing van ons vestingstelsel betreft, men zal zich toch wel herinneren, dat de Minister in het antwoord op het Voorloopig Verslag over hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting van 1869 gezegd heeft, dat hij geen tijdstip kon bepalen, wanneer hij dat wets-ontwerp zal indienen, wegens de menigvuldige tijdroovende werkzaamheden, die het zamenstellen van dusdanige wetsvoordragt vordert. Mogten de leden, die de aangehaalde meening hebben geuit, evenwel van oordeel zijn, dat zoodanige voordragt reeds lang gereed had kunnen zijn, dan zou de ondergeteekende moeten gelooven — hetzij met bescheidenheid gezegd — dat zij niet bekend zijn met de bezwaren daaraan verbonden. Maar gesteld, dat het wets-ontwerp door den Minister vóór de begrootingswetten was ingediend, zou de Kamer het dan nog vóór deze laatste in behandeling hebben genomen? De ondergeteekende meent daaraan ten ernstigste te moeten twijfelen.

Verder wordt den Minister ten laste gelegd, dat hij den weg zou verlaten hebben, die sedert 1866 was ingeslagen, en in afwachting eener wettelijke regeling van het verdedigingsstel, niets wezenlijks voor de zoo noodzakelijke verbetering der weerbaarheid zou hebben verrigt. Is deze beschuldiging — de ondergeteekende vraagt het met vertrouwen — wel gegrond? Mogt hij, alvorens de wet tot regeling en voltooiing van het vestingstelsel, door de Vertegenwoordiging is aangenomen, gelden

op de begrooting aanvragen om nieuwe forten te bouwen of bestaande verdedigingswerken te verbeteren?

De ondergeteekende gelooft dat de Kamer — en te regt — die gelden zoude hebben geweigerd, met uitnoodiging om met zoodanige aanvragen te wachten tot na de behandeling der toegezegde wet. En zoo men dit beaamt, dan zal men voorzeker ook wel kunnen goedkeuren, dat de ondergeteekende datgene, wat aan het slot van deze paragraaf door eenige leden wordt te kennen gegeven, geheel met stilzwijgen voorbij gaat en het aan de beoordeeling der overige leden overlaat, of zulke grievende verklaringen wel kunnen strekken om het gemeen overleg te bevorderen.

§ 2. Mogten eenige leden, die de uitgaven van het Departement van Oorlog te hoog achten, zijn te leur gesteld, dat er *niet meer* was bezuinigd, en verwezen zij naar het vroeger als normaal genoemde cijfer van *f* 10,400,000; te regt is hiertegen door andere leden opgemerkt, dat het al spoedig bleek, dat deze som ten eenen male onvoldoende was. Niet alleu dat in de laatste jaren de prijzen van bijna alle benoodigheden aanzienlijk zijn gestegen en daardoor reeds de uitgaven worden verhoogd, ook het leger heeft eene noodzakelijke uitbreiding erlangd, nieuwe verdedigingswerken zijn in aanbouw, zwaar geschut voor de kustverdediging wordt aangeschaft: dit alles vordert natuurlijk meerdere uitgaven en is noodig, willen wij zorg dragen, om des gevorderd onze onafhankelijkheid te kunnen staande houden.

Dat hiertoe eene jaarlijksche uitgave van 14 miljoen zal vereischt worden, zal wel geene bevreesing wekken, wanneer er gelet wordt op hetgeen nog benoodigd zal wezen voor de aanschaffing van nieuwe wapenen, van zwaar geschut en voor de voltooiing van het vestingstelsel; eerst dan wanneer in die behoeften zal zijn voorzien, zal zulks op het eindcijfer eenen gunstigen invloed kunnen uitoefenen.

Het toestaan der thans aangevraagde gelden zal voorzeker strekken om te kunnen voortgaan op den ingeslagen weg tot verzekering onzer weerbaarheid; vermindering der levende strijdkrachten, wijzigingen in de thans bestaande inrigting van het leger zouden zeer te betreuren zijn en zeker niet medewerken om het krachtiger zamen te stellen. Het is thans ingerigt om ten spoedigste eene niet onaanzienlijke magt te velde te brengen, die, later aangevuld en ondersteund door de schutterij, dadelijk de kern uitmaakt waarbij de laatstbedoelde zeker, en ook de weerbaarheidskorpsen kunnen aansluiten om, goed geleid, op het voetspoor van een roemrijk verleden den vaderlandschen grond te verdedigen.

Eene verbeterde zamenstelling en inrigting der schutterijen zal daartoe krachtig bijdragen, en de Regering vermeent dan ook, dat deze verkregen zal worden, indien het ontwerp van wet tot regeling der schutterijen, dezer dagen aan de Vertegenwoordiging aangeboden, tot wet zal worden verheven.

De Regering acht de oprigting van de burgervereeningen tot oefening in den wapenhandel, bepaaldelijk in het schieten, een verblijdend verschijnsel, en tracht dit dan ook te bevorderen door het verstrekken van geweren en munitien.

Op vele scholen wordt reeds bij het onderwijs in de gymnastiek de wapenhandel beoefend, en het laat zich verwachten, dat de bepaling dat zij, die bij de militie worden ingedeeld en alsdan blijken van een zekeren graad van geoefendheid afleggen, een korteren tijd tot eerste oefening onder de wapenen zullen verblijven, daarop gunstig zal werken.

Hoezeer de gevolgen van dezen maatregel zich in het eerste jaar nog niet in hun geheel laten beoordeelen, acht de ondergeteekende het niet ondienstig hier mede te deelen, dat bij het wapen der infanterie ten dezen jare 70 miliciens, na eene maand onderrigt bij het korps, deden blijken, dat op grond van de hier bedoelde bepaling, zij vroeger dan anderen met verlof konden vertrekken. Dit getal is niet gering te noemen, wanneer in aanmerking wordt genomen, dat de meerderheid van leden der vereeningen boven de jaren zijn, waarin men militieplichtig wordt.

Dat de bepaling, waarvan hier sprake is, niet bij de wet behoefte te worden vastgesteld, zullen de enkele leden, welke dit veronderstellen, wel willen toestemmen, met het oog op het laatste gedeelte van art. 122 der wet op de nationale militie van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72).

§ 3. Tot geruststelling van die leden, welke er ernstig op aandringen dat de toegezegde wetsvoordragt omtrent het verdedigingsstelsel worde ingediend, geeft de ondergeteekende gaarne de verzekering, dat het zijn voornemen is, die voordragt vóór het einde van dit jaar bij den Raad van State aanhangig te maken, zoodat zij in het voorjaar bij de Kamer in behandeling kan komen. Uit dat wets-ontwerp zal dan blijken, welke beginselen nopens het opheffen van vestingen door hem worden aangekleefd; hij vermeent hierbij te mogen opmerken, dat, hetgeen door zijnen ambtsvoorganger, ten aanzien van het opheffen van schadelijke vestingen is aangevangen, door hem al spoedig na zijn optreden is vervolgd geworden door het opheffen van Breda, benevens het fort Frederik Hendrik en den toren Nassau te Breskens als vestingwerken.

Het ligt in de bedoeling van den ondergeteekende, om de kustverdediging in de wetsvoordragt omtrent het verdedigingsstelsel op te nemen, natuurlijk in verband met onze maritime strijdkrachten, en hij vermeent alzoo, dat het overbodig zou wezen daarover thans reeds in eenige beschouwingen te treden. En wat nu de aangehaalde zinsnede uit de Troonrede betreft, te dien aanzien zij hier te kennen geven, dat door de woorden: „voltooiing van het vestingstelsel,” niets anders bedoeld is, dan de regeling en voltooiing daarvan.

Zoolang het stelsel tot regeling van dat onderwerp niet bij de wet is vastgesteld, kunnen natuurlijk de daartoe benodigde fondsen niet worden begrepen in de voorgenomene geldleening.

De Regering zal intusschen niet in gebreke blijven, om bij de indiening van het wetsvoorstel tevens aan te wijzen, hoedanig de benodigde gelden, naar hare zienswijze, het best zullen kunnen worden gevonden.

Met de meening, dat de regeling en voltooiing van het vestingstelsel niet voldoende zijn om onze verdediging behoorlijk te verzekeren, maar dat daartoe evenzeer eene voldoende zamenstelling der levende strijdkrachten wordt vereischt, kan de ondergeteekende zich volkomen vereenigen. Dat evenwel eene wettelijke regeling dier strijdkrachten noodzakelijk is, kan hij niet zoo bepaaldelijk toestemmen.

Bij de behandeling der begrooting van het loopend jaar heeft hij te kennen gegeven, dat hij het nut en de noodzakelijkheid om de legerorganisatie bij de wet vast te stellen in twijfel trok, en hoezeer hij ook thans nog niet overtuigd is van dat nut en die noodzakelijkheid, zoo verklaart hij zich niet te min bereid, nu het blijkt, dat van de zijde der Vertegenwoordiging zoo sterk op de hierbedoelde regeling wordt aangedrongen, om, nadat de wet op de regeling en voltooiing van het vestingstelsel zal zijn aangenomen, deze aangelegenheid tot een punt van gezette overweging te maken; in geen geval echter kan hij in het gevoelen deelen van die leden, welke meenen dat de legerorganisatie bij de wet, de regeling van het vestingstelsel zou moeten voorafgaan. Evenmin kan de ondergeteekende toegeven dat men zich na de toezegging van wettelijke regeling van het vestingstelsel had behooren te onthouden van het brengen eener wijziging in de organisatie van eene der wapenkorpsen en wel — gelijk wordt aangevoerd — omdat de leden der Kamer sedert die belofte, geen gebruik hebben gemaakt van het regt van amendement. In die redenering, hetzij met bescheidenheid opgemerkt, ontbreekt elk logisch verband, aangezien door de Regering wel bovenbedoeld wets-ontwerp is toegezegd, maar geenszins een dergelijk ontwerp tot regeling der legerorganisatie.

§ 4. Volkomen deelt de ondergeteekende in het gevoelen van die leden, welke de meening voorstaan, dat onze strijdmiddelen zeer goed toelaten om de verdediging van het land tegen eenen overmagtigen vijand met goeden uitslag te voeren, wanneer de leiding daarvan slechts aan bekwame handen is toevertrouwd en de volksgeest haar krachtig steunt.

Juist voor een klein land, dat geen uitgebreid leger hebben kan, is het van groot belang, dat de aanwezige magt goed geoefend zij.

Dat alles bij het leger nog niet volmaakt is, wie zal het ontkennen? maar dat er, naar het oordeel van verscheidene leden, *zeer veel* aan ontbreekt, dit mag niet worden toegestemd, evenmin als het verwijt, dat door de Regering niets wordt gedaan om

de vrijwillige dienstneming te bevorderen; waartoe, mag de ondergeteekende vragen, hebben dan gestrekt de verhooging der soldijen van de onderofficieren en soldaten, het aan hen toekennen van een distinctief na een zeker getal dienstjaren met daaraan verbonden soldijverhooging, het vaststellen van mildere bepalingen bij het toekennen van pensioen, gelijk die zijn opgenomen in de wet van den 6den April 1869 (*Staatsblad* n°. 40) en ook bij het Koninklijk besluit van den 15den April 1869, n°. 2, gegeven voorschrijf tot het toekennen van burgerlijke Rijksbedieningen aan militairen, die met eene medaille voor trouwe dienst zijn versierd, waarvan reeds verscheidene eene plaatsing hebben bekomen.

Wanneer, in weerwil van al die maatregelen, het aantal vrijwilligers niet toeneemt, dan is men wel gerechtigd zulks voor een groot gedeelte toe te schrijven aan de met den dag toenemende industrie en den aanleg van zoovele publieke werken, ten gevolge waarvan zoo velen in de burgermaatschappij zich een ruimer inkomen kunnen verschaffen dan door hunne in-dienst-treding bij het leger.

Een nieuw en uitvoerbaar middel om vrijwilligers te bekomen, heeft de ondergeteekende nog niet zien aanwijzen, en hij mag hier de vraag wel doen, of men zou vermeenen, dat er nog hoogere handgelden zouden moeten worden toegekend, icts dat hij, geleerd door de ondervinding, bepaaldelijk zou afkeuren. Hetzelfde verschijnsel wordt ook in België waargenomen en daar bestaat niet eene der oorzaken, die hier de aangenomen vrijwilligers voor een groot gedeelte doet wegvloeijen, hun overgang namelijk bij het Oost- en West-Indische leger. In het afgelopen jaar zijn toch niet minder dan 78 onderofficieren, 169 corporaals en 658 soldaten uit het leger, bij de koloniale troepen overgeplaatst. Daarenboven, zoo lang er telken jure, een aantal van 2000 man, die zich anders als vrijwilliger zouden kunnen verbinden, gelegenheid vinden om als plaatsvervangers bij de militie op te treden, waartoe zij grooter geldelijk voordeel bedingen, zal dit altoos ongunstig op de vrijwillige dienstneming werken.

Bij het uiten der vrees, dat door het gering getal vrijwilligers, weinig keuze voor de aanvulling van het kader bestaat, verliest men uit het oog, dat bij de infanterie en bij de artillerie in de behoefte aan kaders grootendeels voorzien wordt door het instructie-bataillon te Kampen en de artillerie instructie-kompagnie te Schoonhoven, en van beide inrigtingen gezegd kan worden zij een uitstekend kader aan het leger verschaffen. Zonder overdrijving kan worden verklaard, dat het kader van ons leer hoewel jong, zeer goed is te noemen; dat het zonder ondervinding van den oorlog is, ligt in den aard der zaak; niets wordt intusschen verzuimd om dat gemis door oefeningen van onderscheiden aard, zooveel mogelijk aan te vullen.

In een onlangs gedrukt en uitgegeven geschrift vkn den luitenant-generaal Knoop, wiens oordeel zeker groote waarde heeft, wordt over ons kader het volgende gezegd: „Die kaders kunnen natuurlijk niet veel op krijgsvaardigheid roemen, want wij hebben nu meer dan 30 jaren vrede gehad, maar wat oefening, kennis, bekwaamheid en vaderlandschen geest betreft, zal men in Europa misschien te vergeefs icts beters zoeken.”

Wat de opmerking betreft, ten aanzien van de oprigting eener school voor het leger in den geest van de bestaande kweekschool voor de zeevaart, zij hier onder de aandacht gebragt, dat het geenszins in de bedoeling ligt, dat de Regering hiertoe het initiatief neme, maar dit geheel door particulieren wenschte te zien tot stand komen. Kon men over een daartoe geschikt Rijksgebouw beschikken, dan zou men het gaarne tot bedoeld einde afstaan, doch dit zoo niet zijnde, heeft de ondergeteekende eenvoudig aan de Commissarissen des Konings in de provinciën de vraag gerigt, of er ook een zoodanig gebouw voorhanden is, en dit alleen met het doel, om daarvan mededeeling te doen aan die heeren, welke zich met de taak zouden willen belasten om eene zoodanige inrigting tot stand te brengen.

Dat de militie zeer in gehalte zou winnen, wanneer alle standen der maatschappij er in vertegenwoordigd waren, kan de ondergeteekende gereedelijk toegeven.

In hoeverre eene algemeene dienstplichtigheid — door eenige leden gewensch — bij de militie ware in te voeren, hierover vermeent de ondergeteekende thans in geene beschouwingen te moeten treden; hij kan echter mededeelen, dat de Regering

er toe is overgegaan om die voor de schutterij aan te nemen, in het wets-ontwerp dat thans bij de Kamer zal zijn ontvangen.

Het vraagstuk, afscheiding der vrijwilligers van de militie, is meermalen behandeld en in ontkennenden zin beslist, ook de ondergeteekende acht dit niet wenschelijk.

Omtrent den door sommige leden uitgedrukten wensch naar meer verband tusschen het leger hier te lande en dat in Nederlandsch Indië, heeft de ondergeteekende reeds in de zitting der Tweede Kamer van den 2den Julij jl. breedvoerig zijn gevoelen ontwikkeld.

De bezwaren tegen een zoodanigen maatregel zijn zeer groot. Waren ze alleen van personen aard, de Regering zou er zich niet door laten afschrikken om tot stand te brengen, wat het algemeen belang kan bevorderen. Er is echter meer. Men denke slechts aan de ontzaggelijke uitgaven, waartoe de gestadige verwisseling van officieren en troepen, ja zelfs alleen van officieren, zouden moeten leiden, en aan de uitbreiding van personeel, die er mede een gevolg van zoude moeten zijn.

De ondergeteekende heeft in de hiervoren genoemde zitting reeds gewezen op het te dier zake uitgegeven geschrift van den majoor NETSCHER, voorkomende in het militaire tijdschrift „het Vaandel,” jaargang 1868.

Intusschen is hij de eerste om te erkennen, dat het wenschelijk is om scherpe afscheiding tusschen beide legers meer en meer te doen vervallen. In het algemeen belang is dit volstrekt noodzakelijk. Gaarne zou hij wenschen, dat althans jaarlijks aan een zeker aantal officieren, die zich daartoe vrijwillig aanbieden, de gelegenheid werd gegeven voor een zeker aantal jaren naar Indië te gaan en dat ook een aantal officieren van het Indiësche leger van gelijken rang de gelegenheid werd gegeven eenige jaren bij het leger hier te lande te dienen. Dit zou hij zeer toejuichen. Hij heeft dan ook met leedwezen gezien, dat men het aan hem toeschrijft, dat de gewone detachering van officieren van het leger hier te lande bij dat Indië heeft opgehouden. Zulks is alleen geschied naar aanleiding van de daartoe zeer dringende verzoeken van het Indisch opper- en legerbestuur.

Een nauw verband tusschen de schutterijen en het leger acht ook de ondergeteekende onmisbaar. De voorschriften ter bereiking van dat doel, welke reeds bestaan (men gelieve te letten op art. 29 van de instructie voor de bevelhebbers in de militaire afdelingen) zijn aanmerkelijk uitgebreid in de voorgedragen nieuwe wet tot regeling der schutterijen. Deze zal tevens medebrengen, dat alle gewezen miliciens, die op hun 25ste jaar ongehuwd zijn, in de schutterij worden opgenomen, op volkomen gelijken voet als de overige ingezetenen van dien leeftijd.

Het emplacement van het leger is zeker voor verbetering vatbaar; aan pogingen daartoe heeft het niet ontbroken, doch zij zijn afgestuit op het gebrek aan goede kazernen, stallen en oefeningsterreinen, in de plaatsen, die anders uitstekend geschikt zouden zijn voor groote garnizoenen. De voorziening in die behoefte zou belangrijke geldsommen vorderen, waarvoor thans noodzakelijker uitgaven zouden moeten achterstaan.

De proef, onlangs genomen, om te zien of de met verlof afwezend zijnde miliciens bij een dreigend oorlogsgevaar spoedig onder de wapenen kunnen komen, heeft, in tegenspraak met hetgeen wordt beweerd, ten volle aan de verwachting voldaan en bewezen, dat dit binnen 3 à 4 dagen kan plaats hebben.

Zij is genomen onder gelijke, misschien ongunstiger omstandigheden dan zich bij oorlogsgevaar voordoen; dan vernemen de miliciens door aanzegging van de zijde der gemeentebesturen — of weten het van zelf, dat zij weldra opgeroepen zullen worden; de juiste dag wordt hun later bekend. En wat is nu gebeurd. Op 13 September werden de Commissarissen des Konings in de verschillende provinciën, *per telegram* uitgenoodigd aan de burgemeesters in de gemeenten last te geven, zij de miliciens der ligting van 1865 moesten aanzeggen, dat zij op den 16den September bij hunne bataillons moesten zijn aangekomen, dat die miliciens niet onder geleide, maar individueel moesten vertrekken, van stoombooten of spoortreinen konden gebruik maken en aan hen, die meer dan 30 mijlen van de standplaats hunner bataillons waren verwijderd, het gewoon reisgeld kon worden betaald.

Dat bij deze kennisgeving nog iets ongunstigs plaats had, zal worden toegegeven,

wanneer men weet dat door den in den nacht van 12 op 13 September plaats gehad hebbenden storm, stoornis op sommige telegraaflijnen bestond en daardoor de orders tot de oproeping later werden ontvangen, dan gewoonlijk het geval is.

En nu veronderstelt de ondergeteekende van niet beter te kunnen doen, dan het resultaat van die oproeping mede te deelen in de hierna volgende op den 22sten September van de chefs der korpsen ontvangen gedetailleerde aanwijzing: (Uit die aanwijzing blijkt, dat moesten opkomen 6 280 man, en dat er zijn opgekomen: den 16den 5 825; den 17den 216; den 18den 63; den 19den 17; den 20sten 9; den 21sten 15, te zamen 6 145, terwijl er 135 achter bleven).

En wat nu de vrees betreft, namelijk dat bij eene zamentrekking van het leger, in geval van oorlog, verwarringen van allerlei aard zullen ontstaan, dienaangaande kan de ondergeteekende eene geruststellende verzekering geven en acht het, ten blijk van dien, niet ondienstig voor die leden, welke die vrees koesteren, hierbij over te leggen een ontwerp van marschregeling voor de korpsen, wanneer bijv. thans zou moeten worden overgegaan om het leger bij eene bedreiging van ons oostelijk frontier derwaarts te zenden, benevens eene kaart, waarop de opstelling van het leger is aangetoond. Beide stukken van vertrouwelijk aard zijnde, is het slechts de bedoeling om ze te doen dienen ter visum van de leden en het zal den ondergeteekende aangenaam wezen ze daarna terug te mogen bekomen.

Eene gelijke marschregeling bij eene bedreiging van ons zuidelijk frontier is in bewerking.

De leden, die er op aandringen om de militie meer plaatselijk te maken, zijn zeker niet bekend met de voorschriften daaromtrent in de laatste jaren gegeven, namelijk, dat zoo in het belang der miliciens zelve, als ter besparing van kosten bij hunne opkomst en vertrek met verlof, zoomede ter bevordering van eene spoedige opkomst onder de wapenen, de miliciens, voor zooverre dat geschieden kan, behooren te worden ingelijfd bij de korpsen of onderdeelen van dien, garnizoen houdende in het gewest, waaruit de manschappen herkomstig zijn.

Dat de geoeffendheid der troepen te wenschen zou overlaten, kan de ondergeteekende geenszins toegeven; ook nu weder zijn van de bevelvoerende generaals en korps-kommandanten omtrent de laatst gehouden gecombineerde oefeningen zeer gunstige rapporten ontvangen.

Zoo rapporteert de bevelhebber in de 2de militaire afdeeling: „De houding en de geest van de troepen was dan ook zoo goed als men met billijkheid mogt verwachten en de miliciens der ligting van 1865 zijn meestal goede flink ontwikkelde mannen die zeer goed weerstand konden bieden aan de vermoeijenissen van de oefeningen, welke gewoonlijk zes uren duurden,” en in dienzelfden geest waren de overige verslagen.

Evenmin als ten vorigen jare zijn ook dit jaar geene rapporten nopens den gehouden wedstrijd door den weerbaarheidsbond uitgeschreven, bij den ondergeteekende ingekomen, zoodat hij niet kan beoordeelen, of inderdaad op dien wedstrijd door de korpsen van het leger slecht is geschoten; maar ook thans kan hij wel zeggen, dat de schietoefeningen bij het leger met de meeste zorg worden geleid en zooveel mogelijk aangemoedigd.

Ook is het den ondergeteekende niet bekend, dat de scherspuiters der infanterie bij den wedstrijd door den Nederlandschen weerbaarheidsbond uitgeschreven, achterstonden bij de leden der weerbaarheidskorpsen; maar wel kan hij mededeelen dat de deelnemers aan den wedstrijd, van de korpsen infanterie, geene scherspuiters waren, welke daartoe werden uitgekozen, maar infanteristen die zich vrijwillig aangaven.

Maar al ware het dat de leden der weerbaarheid inderdaad boven de scherspuiters hadden uitgeblonken, dan zou daarom nog geen afkeurend oordeel over de scherspuiters der korpsen van het leger kunnen worden geveld. Immers staat bet aan de leden der weerbaarheid vrij zoo dikwijls naar de schijf te schieten als hun goeddunkt, waardoor enkelen hunner, met een goeden aanleg begaafd, het tot een buitengewoon graad van geoeffendheid kunnen brengen, terwijl het wel geen betoog zal

behoeven dat juist deze schutters geregeld aan iederen wedstrijd zullen deelnemen; terwijl bovendien het geluk bij dergelijke wedstrijden eene groote rol speelt.

Dat de exercitiereglementen volgens het gevoelen van sommige leden zoo telkens op nieuw zouden worden gewijzigd, is naar de meening van den ondergeteekende minder juist te achten. Wel kan hij mededeelen dat thans het reglement op de exercitiën der infanterie, hetwelk sedert 1860 van kracht was, is gewijzigd, maar hij geloofde dat die herziening door de bewapening met achterlaadgeweren en de veranderde vechtwijze der troepen allezins is geregtvaardigd.

De ondergeteekende stemt in met het gevoelen van die leden, welke de Regering, met betrekking tot den aankoop van achterlaadgeweren, wenschen te zien *handelen*, maar mag daarbij niet onvermeld laten, dat de proeven met eenige stelsels van achterlaadgeweren genomen nog niet geheel zijn afgelopen. Eene laatste proef met het geweer volgens het stelsel van BEAUMONT, binnen weinige weken te nemen, zal omtrent de deugdelijkheid van dat wapen moeten beslissen, waarna onmiddellijk tot het aannemen van een stelsel zal worden overgegaan.

Dat ook de ondergeteekende er hoogen prijs op stelt om de miliciens der vesting-artillerie goed te oefenen, kan reeds hieruit blijken, dat de eerste oefeningstijd dier manschappen van 6 tot op 8 maanden verlengd is; van die tijdruimte zal zooveel mogelijk partij worden getrokken om hen met het materiëel bekend te maken en tot goede kanonniers te vormen, waarbij het met scherp vuren niet zal worden verzuimd.

Dat het aantal kompagnieën vesting-artillerie, welke in dit jaar te Zeist hebben gekampeerd minder is geweest dan in het vorig jaar, is het gevolg van de vele noodzakelijke artilleriewerkzaamheden in de vestingen en forten, welk een en ander niet weinig tot oefening der vestingartillerie, wat dit gedeelte van de dienst betreft, heeft bijgedragen.

Intusschen bestaat het voornemen in het volgend jaar een grooter aantal kompagnieën artillerie met hare miliciens aan de oefeningen in het kamp bij Zeist te doen deelnemen, en daar waar het kan geschieden polygoon-oefeningen te doen plaats hebben.

Eenige leden hebben op nieuw den wensch te kennen gegeven dat de Regering gebruik zoude maken van de bevoegdheid, welke art. 183 der Grondwet haar geeft en alle miliciens geregeld eenmaal 'sjaars — zij het dan ook slechts gedurende korten tijd — onder de wapenen te roepen. Al ontkenne de ondergeteekende geenszins het nut dat daarin zou gelegen zijn voor de oefening van de officieren en het kader, dan zal men toch wel willen inzien, dat hij daarvan in de eerste plaats wordt teruggehouden door de groote geldelijke offers, die daartoe zouden worden gevorderd. Ook nog andere bezwaren, reeds ten vorigen jare aangewezen en vooral gebrek aan voldoende localiteit in de meeste kazernen, maken het onraadzaam tot dien maatregel over te gaan.

Bij het opkomen der miliciens tot de najaars-oefeningen is het in verscheidene garnizoenen gebleken dat de kazernen geen genoegzame ruimte aanbieden, zoodat men daarin door het bezetten van eenige forten heeft moeten voorzien.

In tijd van oorlog zal het bovenvermelde bezwaar niet bestaan, omdat alsdan de bataillons al zeer spoedig of te velde of in kampen gelegerd zullen zijn.

De ondergeteekende kan niet toestemmen dat door de Regering het kamperen van groote troepenvereeningen geheel zou zijn opgegeven. In de Memorie van Toelichting wordt wel is waar voor het volgend jaar eene bezetting der forten boven zoodanige groote troepenvereening verkieslijk geacht, maar daarmede wil hij geenszins te kennen geven, dat het kamperen op groote schaal ook voor het vervolg achterwege behoort te blijven.

Het is bepaaldelijk zijne intentie het getal te bezetten forten in 1870 verder uit te breiden, vooral omdat hij daarin voor de instructie van de officieren en minderen een groot voordeel ziet, zoo als zal kunnen blijken uit een der door de officieren uitgebrachte rapporten, dat hij hierbij ter inzage overlegt en gaarne daarna zal terug ontvangen.

Met genoegen heeft de ondergeteekende opgemerkt dat de zending van eenige officieren naar België bijval heeft gevonden. Die zending had ten doel het bijwonen

der manoeuvres op groote schaal, die ten gevolge van de invoering der nieuwe infanterie-reglementen in het kamp van Beverloo plaats vonden, alsmede van de proef, die met betrekking tot het vervoer in een zeer kort tijdsbestek eener aanzienlijke legermagt naar een gegeven punt werd genomen. Tot die missie werden dan ook drie infanterie-officieren, die met de herziening onzer reglementen belast waren geweest, alsmede een officier van den generalen staf, die meer uitsluitend met het regelen der bewegingen belast is, aangewezen.

Gedurende het afgelopen jaar zijn voorts naar Berlijn twee officieren van den generalen staf gezonden, met opdracht zich aldaar met de inrigting der Kriegsakademie en de aan die inrigting gevolgde methode van onderwijs bekend te maken; terwijl voorts nog een officier van den generalen staf met hetzelfde doel eenige te Parijs gevestigde militaire inrigtingen heeft bezocht. Eindelijk zijn ook de herfstmanoeuvres in Pruisen door een officier der artillerie uit eigen beweging bijgewoond.

AFDEELING I.

Hoewel er reeds vrij aanzienlijke besparingen op de uitgaven van deze afdeeling hebben plaats gehad, geeft de ondergeteekende gaarne de verzekering dat hij niet in gebreke zal blijven, zoo verre doenlijk, op dien weg voort te gaan, doch mag hij de opmerking niet achterwege laten dat er grenzen zijn, die niet overschreden kunnen worden zonder den geregelden gang van de dienst te verstoren.

Art. 2. Dat even als in andere rijken, o. a. in België, de functiën van secretaris-generaal bij een *militair* departement, door een opper- of hoofdofficier moeten worden waargenomen, kan zoo de ondergeteekende verment, geene afkeuring verdienen, te minder omdat onder de ambtenaren zich een referendaris rechtsgeleerde bevindt, in het bijzonder belast met de justitiele en contentieuse zaken, welke bij het Departement voorkomen.

Door ieder Minister zal natuurlijk worden verlangd, dat de genoemde betrekking aan den meest geschikten persoon worde opgedragen, en zoo die, — wat wel niet te veronderstellen is, — niet onder de hoofdofficieren van het leger kan gevonden worden, dan immers zou aan den Koning het voorstel kunnen worden gedaan, voor dat bijzonder geval eene wijziging in het aangehaalde besluit toe te staan.

AFDEELING II.

Art. 4. De ondergeteekende deelt in het gevoelen van sommige leden dat het leger te weinig generaals bezit.

Reeds nu heeft men dan ook om die reden het bevel in eene der militaire afdeelingen aan een kolonel van een der regimenten infanterie moeten opdragen, en worden de bevelhebbers der divisien infanterie en brigades kavallerie slechts voor *memorie* uitgetrokken.

Bij het ontstaan van oorlogsgevaar zullen die betrekkingen natuurlijk vervuld moeten worden en hoewel daartoe gewis geschikte personen te vinden zullen zijn, lijdt het geen twijfel dat die maatregel zijne nadeelige zijde heeft, dewijl daardoor vele mutatiën in het bevelvoerend personeel zullen ontstaan, die vooral in zulke omstandigheden zoo veel mogelijk dienen te worden vermeden. Met het oog echter op den wensch naar bezuinigingen en op de in vorige jaren door de Kamer genomen beslissing, heeft de ondergeteekende voor alsnog geene vrijheid kunnen vinden om het getal opperofficieren bij het leger te vermeerderen.

De opmerking in meer dan eene afdeeling gemaakt, namelijk dat er van de 3 generaal-bevelhebbers in de militaire afdeelingen thans geen afkomstig is uit het wapen der infanterie, is, blijkens het Verslag, in de afdeelingen reeds beantwoord, dat de ondergeteekende volkomen beaamt, zoodat hij zich daaraan dan ook kan gedragen.

De ondergeteekende mag niet toegeven, dat de inrigting der militaire afdeelingen, zooals door eenige leden is te kennen gegeven, slechts oponthoud en verwarring veroorzaakt. Let men op de voor de bevelhebbers in die afdeelingen bestaande in-

structie, dan zal men ontwaren, dat hun werkkring niet alleen zeer omvattend is, maar ook dat zij een behoorlijk toezigt houden over en in de gelegenheid zijn van nabij te leeren kennen de korpsen van de verschillende wapens in hun kommando gestationeerd.

Door eene indeeling van het leger in brigades zouden de werkzaamheden thans aan de bevelhebbers opgedragen, door de brigade-kommandanten behooren te worden verrigt; daardoor zou geene bezuiniging worden te weeg gebragt, maar integendeel het aantal brigade-kommandanten, dat der bevelhebbers in getal moeten overtreffen.

Ook met de verlangde organisatie onzer infanterie in geheel op zich-zelf staande bataillons kan de ondergeteekende zich niet vereenigen, niet alleen om der wille van een goed en minder kostbaar administratief beheer, maar ook in het belang van de oefeningen, de krijgstuicht, de aanvulling van het kader, het onderwijs bij de korpsen, enz.

De meening van sommige leden dat er in oorlogstijd aan divisie-kommandanten bij ons leger geen behoefte zal bestaan, wordt door den ondergeteekende niet gedeeld. Immers, alsdan zullen de veld-bataillons der regementen infanterie, aangevuld met twee of meer bataillons schutterij, onder het bevel der kolonels tot brigades worden te zamengesteld, terwijl daár waar twee of meer brigades vereenigd zullen wezen, het bevel over die brigades aan eenige divisie-generaals dient te worden opgedragen.

Ook kan hij niet toestemmen dat van de kavallerie wel nimmer zulke sterke afdeelingen zullen optreden, dat er brigade-kommandanten noodig zijn, vermits bij een terugtogt van ons leger van den IJssel naar de Utrechtsche linie, de kavallerie wel vereenigd zal moeten ageren.

Met betrekking tot den wensch van verscheidene leden om reeds in vreedstijd bevelhebbers in onze verdedigingsliniën aan te stellen, merkt de ondergeteekende al dadelijk op, dat voor die bevelhebbers juist in tijd van vrede geen voldoende werkkring zou zijn aan te wijzen; terwijl hij het raadzaam acht, in geval van oorlog, wanneer men weet over wie men kan beschikken, de geschiktste opper- en hoofdofficieren tot kommandanten der liniën te benoemen. Die benoeming in vreedstijd zou ook moeilijk met de indeeling in militaire afdeelingen of brigades zijn overeen te brengen, terwijl daardoor vermeerdering van het aantal hoofdofficieren noodzakelijk zou worden gemaakt. Door eene bezetting van de forten in de nieuwe Hollandsche waterlinie, zooals dit jaar reeds heeft plaats gehad, worden echter de officieren en troepen reeds in vreedstijd met den werkkring bekend, die hun aldaar in oorlogstijd wacht.

Ter beantwoording van de hier voorkomende vraag, waarom het getal der officieren bij den grooten staf met een kolonel is vermeerderd, heeft de ondergeteekende de eer te doen kennen, dat bij de in het jaar 1868 plaats gehad hebbende reorganisatie van den generalen staf, het getal der hoofdofficieren met twee is verminderd en aangezien daaronder zich een kolonel bevond, die als adjudant bij Zijne Majesteit dienst verrigtte, is deze in het kader der dienstdoende adjudanten opgenomen en ten gevolge van dien, bij s Konings besluit van den 6den October 1868, n°. 45, de groote staf met een hoofdofficier vermeerderd. Ter bestrijding van de daardoor bij dien staf ontstane meerdere uitgaven is aan 4 der begrooting uit den post van onvoorziene uitgaven (art. 55) aangevuld geworden.

Gaarne zal de ondergeteekende bij eene volgende begrooting de officieren, die als adjudanten en ordonnance-officieren bij den Koning en de Prinsen van den bloede dienst doen, afzonderlijk uittrekken.

Hij acht het echter minder noodzakelijk om dit nu nog te bewerkstelligen, vooral omdat uit den toelichtenden staat duidelijk blijkt, hoeveel en welke officieren bij den grooten staf worden gevoerd, die niet onder de eerstgemelde zijn begrepen.

Art. 7. Zooals reeds door den ondergeteekende bij de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag betreffende de begrooting voor het loopend dienstjaar (n°. 130) der gedrukte stukken) is te kennen gegeven, wordt aan de plaatselijke kommandanten te Amsterdam, 's Gravenhage en 's Hertogenbosch de fourrage voor een paard toegestaan, op grond van de uitgebreidheid van hun kommandement. De noodzakelijkheid om dien maatregel uit te breiden is tot dusverre niet overtuigend gebleken.

AFDEELING III.

Volgens de tegenwoordige organisatie, ontbreken thans aan het compleet bij de infanterie 34, bij de kavallerie 15, bij de artillerie 8 en bij de genie 5 officieren. Deze zullen waarschijnlijk weldra worden aangevuld, want er zijn 75 onderofficieren opgeroepen tot het afleggen van het examen voor den rang van 2den luitenant. De tegenwoordige organisatie berust echter, zooals ten vorigen jaren reeds is aangevoerd, meer op den feitelijken toestand van het oogenblik dan op de noodzakelijke behoeften in geval van oorlog. In geval van mobilisatie der korpsen van het leger zal dadelijk een officier per compagnie meer moeten zijn en hierin zal wel kunnen worden voorzien, in de eerste plaats door de alsdan beschikbaar komende officieren bij de Koninklijke Militaire Akademie, het instructie-bataillon, het algemeen depôt van discipline en voorts door de benoeming tot 2den luitenant van de kadets van het hoogste studiejaar aan de Koninklijke Militaire Akademie en van de onderofficieren van de 1ste klasse van den wetenschappelijken cursus. Dat men hierop althans wat de onderofficieren betreft, niet als in 1815 zou mogen rekenen, omdat het kader te jong en ten andere te weinig talrijk is, kan zoo gereedelijk niet worden toegestemd. Immers het moge waar zijn dat het kader jeugdiger is dan destijds, even waar is het ook, dat, wat gehalte en wetenschappelijke ontwikkeling betreft, de tegenwoordige onderofficieren veel geskikter zijn voor den officiersrang dan de toenmalige. Men bedenke slechts dat bij de infanterie de 1ste klasse van den wetenschappelijken cursus (het instructie bataillon niet medegerekend) dus alleen te Maastricht en te 's Bosch door 50 onderofficieren wordt bijgewoond, dat die bij de kavallerie thans uit 10 onderofficieren bestaat en bij de artillerie een gelijk gelijk onderofficieren den wetenschappelijken cursus bijwonen, terwijl, zooals reeds hiervoren is te kennen gegeven, op dit oogenblik een aanzienlijk getal onderofficieren het examen zal afleggen voor den rang van 2den luitenant.

En wat nu de bewerig aangaat, als zoude het kader tegenwoordig niet talrijk genoeg zijn om daaruit, in geval, van nood, in de bestaande behoefte aan officieren te voorzien, veroorlooft de ondergeteekende zich daaromtrent op te merken, dat bij de infanterie alleen thans boven de formatie 157 sergeanten-titulair, 1 sergeant-milicien en 1482 korporaals-milicien beschikbaar zijn, buiten en behalve het reserve-eskader dat op den 1sten dezer bedroeg: 1 adjudant-onderofficier, 4 sergeanten-majoor, 78 sergeanten of wachtmeesters, 19 fourriers en 35 korporaals.

Overigens mag men niet over het hoofd zien — het is reeds meermalen te kennen gegeven — dat wanneer het leger op voet van oorlog zal worden gebracht, over vele nog bruikbare gepensioneerde officieren, zoowel van het leger hier te lande, als van dat onzer Oost-Indische bezittingen zal kunnen worden beschikt.

Wat de plaats gehad hebbende wijzigingen in de bestaande organisatie van het wapen der artillerie betreft, de leden, die deze wijzigingen afkeuren, omdat er niet gewacht is tot dat het vestingstelsel bij de wet zal zijn geregeld, zullen wel willen toegeven, dat nu er reeds eenige vestingen en versterkte plaatsen zijn opgeheven, daardoor zeer natuurlijk vermindering van personeel het gevolg moet wezen; de ondergeteekende wil evenwel gaarne erkennen dat hij daarbij ook het oog heeft gehad op de meerdere uitgaven, die een langeren oefeningstijd der miliciens en het meerder benoodigde voor fourrages ten behoeve der paarden, waarmede de veld-artillerie is vermeerderd, noodzakelijk maakten, en die meerdere uitgaven hoofdzakelijk heeft gedekt door vermindering van het personeel bij de artillerie-, stapel- en constructie magazijnen en der kapiteins bij de vesting-artillerie voor het materieel uitgetrokken. Dat deze wijzigingen echter tot nadeel van de dienst zullen leiden, kan hij niet toegeven. Immers de hoofdofficier, die tijdelijk belast was met de organisatie van het torpedowezen, kan, nu de compagnie voor dat dienstvak bestemd, aan bekwame officieren is toevertrouwd, bepaaldelijk gemist worden; door eene wijziging in de verdeling der werkzaamheden bij de bovenbedoelde werkplaatsen zijn twee kapiteins-plaatsen kunnen worden ingetrokken en dewijl de luitenants slechts als opzigtters in de werkplaatsen worden gebezigd en door een te lang verblijf aldaar voor hunne eigenlijke dienst minder geschikt worden, is het juist in hun belang wenscheijker geacht, daartoe officieren uit de korpsen bij afwisseling te bestemmen, die in

vredestijd, bij de mindere sterkte der kompagniën, zeer goed kunnen gemist worden, terwijl in oorlogstijd een getal van 12 subalterne officieren, zooals hiervoren is aangetoond, niet moeilijk te verkrijgen zullen zijn.

De kapiteins bij de vesting-artillerie voor het materieel bij de staven der korpsen nitgetrokken, verrigten in tijd van vrede de dienst van adjudant in de artillerie-kommandementen en waren bestemd om in tijd van oorlog bij de aldan op te rigten artillerie-schutterij te worden gedetacheerd. Door in de eerste plaats, daár waar zulks gereedelijk kon geschieden, de waarneming van de betrekking van adjudant van het materieel aan een luitenant op te dragen, en ten anderen, omdat het detacheren in oorlogstijd van officieren der artillerie bij de schutterij niet meer noodig zal wezen, nu reeds in tijd van vrede kompagniën schutterij opgericht en voor die dienst door hunne eigene officieren, veelal onder de leiding van officieren der artillerie uit het leger geoefend worden, bestond er geen het minste bezwaar het getal dezer kapiteins te verminderen, waarbij de overweging tevens gold, dat de artillerie-schutterij nimmer alleen, maar altoos vereenigd met die van het leger in de vestingen of versterkte plaatsen dienst zal verrigten.

De voorgenomen wijziging in de samenstelling van het wapen der genie zal zich bepalen tot eene vermindering van eenige officieren en fortificatie-opzigers, waartoe eene inkrimping van het bestaande getal genie-stellingen, ten gevolge der opheffing van eenige vestingen en versterkte plaatsen van zelf aanleiding geeft.

De artillerie-kommandementen zijn ingesteld met hetzelfde doel als de genie-stellingen. De kommanderende officier van de vesting-artillerie in de hoofdplaats van ieder kommandement gestationneerd, is in tijd van vrede, mede kommandant voor het materieel der artillerie in dat gebied. Als zoodanig is hij, in zijn kommandement ondergeschikt aan den directeur voor het materieel der artillerie, en handelt hij zeer dikweil in diens naam. Hij gaat in zijn kommandement alles na, wat de bewapening, enz. der, in dat kommandement gelegen vestingen of versterkte stellingen betreft, stelt wijzigingen voor van de bestaande of vervaardigt nieuwe memories betrekkelijk die bewapening, en verrigt in het algemeen alles, wat van zijn standpunt, hem in het belang der defensie raadzaam toeschijnt. De belangrijkheid van een zoodanig kommandement vordert dat het niet te uitgebreid zij, en dit heeft dan ook aanleiding gegeven, om het getal hoofd-officieren bij de vestingartillerie per regiment, met een te vermeerderen.

De ondergeteekende vermeent deze kommandementen te moeten verkiezen boven hetgeen blijkens het Verslag door sommige leden wordt gewenscht.

Ten vorigen jare gaf hij te kennen, dat het destijds bij hem een punt van overweging uitmaakte, in hoeverre er gevolg zoude kunnen worden gegeven aan den, ook toen door sommige leden uitgedrukten wensch naar eene nieuwe organisatie van de vesting-artillerie, waarbij dan in elke vesting of stelling, een geheel op zichzelf staande troep ook uit een administratief oogpunt een zelfstandig bevel zou uitmaken. Hij is echter daarbij op zoodanige bezwaren gestuit, dat hij dat denkbeeld heeft moeten laten varen, en alzoo aan de bestaande regiments-formatie boven die in bataillons of kompagniën, de voorkeur heeft moeten geven. Men verlieze hierbij echter niet uit het oog, dat elk kommanderend officier van de artillerie in de vestingen en forten, als zelfstandig kommandant in die plaats optreedt en handelt.

Het bestaan van bijzondere fondsen bij de administratie van het leger, wordt op nieuw allier ter sprake gebracht en afgekeurd; waarom? Omdat het verkeerde daarvan in eenige openbare geschriften, onder anderen in het tijdschrift de *Economist*, zou zijn aangetoond.

Dat dit het geval is, kan door den ondergeteekende niet worden toegestemd: die geschriften toch, afgescheiden van den toon, dien de schrijver zich van zijn standpunt tegen het hoofdbestuur meent te mogen aanmatigen, onderscheiden zich door eene groote overdrijving en onjuiste voorstelling van de behandelde zaken, die aan eene onvoldoende bekendheid der behandelde onderwerpen doen denken en meerendeels betrekking hebben tot toestanden, die niet meer bestaan.

Bij de behandeling der Staatsbegrootingen van 1868 en 1869, is in het breede, in eene ontwikkeling getreden, nopens den aard en de strekking van de bij de korp-

sen van het leger bestaande zoogenaamde fondsen van inwendig beheer, die zich tot slechts twee bepalen, en om thans op nieuw, nopens de fondsen in meer of min wijdloopige beschouwingen te treden, dat zich natuurlijk tot herhalingen zou bepalen, zal voorzeker niet worden verlangd.

Hoe men echter ook over de waarde van de voor of tegen het bestaan dier fondsen aangevoerde redenen moge oordeelen, zeker is het, dat zij in overeenstemming zijn met de regels van comptabiliteit, bij de wet voor de Algemeene Rekenkamer van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) vastgesteld, en dat de opheffing niet tot besparing van kosten voor het Rijk, noch tot een meer eenvoudig beheer zou leiden.

Het saldo van het opgeheven fonds voor reparatiën aan wapenen en ledergoed, bij het slot van het dienstjaar 1868, een bedrag van f 74,574,36 uitmakende, is, zoo als zulks bij de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag voor de Staatsbegrooting van 1869 is te kennen gegeven, ten bate van 's Rijks schatkist verrekend en aan de Algemeene Rekenkamer verantwoord.

De thans voor reparatie van wapenen en ledergoed uitgetrokken som is niet te hoog, doch geheel in verhouding tot hetgeen voor dat onderwerp van de dienst wordt geacht benodigd te zijn.

Wil men hiervoor het bewijs, dan zij hier vermeld, dat in de laatste tien jaren (1859 — 1868) voor dit onderwerp is uitgegeven de som van f 390,224,98 dus gemiddeld per jaar f 39,022,25, en op de thans in behandeling zijnde begrooting voor 1870, wordt slechts aangevraagd f 33,785,25.

Bij de beoordeeling daarvan, mag niet worden uit het oog verloren, dat de uitgetrokken som niet anders is dan eene raming, en dat alle te doene betalingen worden verantwoord. Van niet besteede gelden komt uit den aard der zaak geene verantwoording te pas.

Ter beantwoording van het verder gevraagde, moge het volgende dienen.

Het vroeger bij de korpsen bestaan hebbende *werffonds* is reeds bij het in werking treden der vermelde wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) opgeheven.

De rekening welke bij de korpsen onder de benaming *werffonds* wordt aangehouden, is in den eigenlijken zin *geen fonds*. Jaarlijks wordt door den Koning het bedrag vastgesteld, dat voor de aanverving van een rekrut mag worden besteed. Die kosten zijn in hoofdzaak de handgelden van rekruten, de aanbrenghpremies en de reizen verblijfkosten van wervers. Bij het einde van ieder jaar wordt daarvan eene rekening en verantwoording opgemaakt en met de overige rekenplichtige stukken van de korpsen, ter Algemeene Rekenkamer overgebracht. De niet besteede gelden blijven in de schatkist, zoodat op deze rekening geene gelden beschikbaar zijn.

De stand van het fonds voor vernieuwing van ledergoed en paardentuig, en van dat van het nachtleger was, blijkens de door de Algemeene Rekenkamer gearresteerde verantwoording, bij slot van het dienstjaar 1868, als volgt:

1°. van eerstgemeld fonds:

de waarde der voorwerpen als nieuw, voor de complete sterkte van de corpsen, is.....	f	926,485,85
de waarde der voorhanden en in gebruik zijnde voorwerpen bedraagt.....	f	419,129,69
en het batig saldo	f	499,634,82
		<hr/>
		f 918,764,51

Alzoo had het fonds op 1 Januarij 1869 een nadeelig resultaat van. f 43,721,34

2°. van het fonds van slaapfournituren:

de waarde der voorwerpen als nieuw, maakt eene som uit van. . .	f	1,224,474,28
de waarde der voorhanden en ingebruik zijnde voorwerpen bedraagt.....	f	619,606,67
en het batig saldo	f	607,217,20 ^s
		<hr/>
		f 1,216,824,47 ^s

Alzoo heeft dit fonds op 1 Januarij 1869 een nadeelig resultaat van. f 7,649,80^s
Omtrent den stand dier rekening valt op te merken:

1°. dat de batige saldo's der fondsen niet afzonderlijk in de kassen der korpsen voorhanden, maar in de rekeningen van de korpsen met 's Rijks schatkist begrepen zijn onder de voorschotten welke aan de korpsen, uit kracht van art. 50 van het vigerend reglement van administratie bij de landmagt worden verstrekt, waarop het toezigt bij art. 34 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) aan de Algemeene Rekenkamer is opgedragen. Daaruit volgt: dat zoo te eeniger tijd tot de opheffing dezer fondsen van inwendig beheer mogt worden overgegaan, die voorschotten dan ook met een aan de batige saldo's evenredig montant zullen moeten worden verhoogd; en

2°. omtrent de nadeelige resultaten van die fondsen, dat de voorwerpen welke versleten zijn en alzoo voor geene waarde in de situatie voorkomen, nogtans eene verkoopwaarde hebben, welke tegen de nadeelige resultaten opweegt, waaruit dan ook volgt, dat de beide vermelde fondsen in werkelijkheid in den staat verkeerden op blad. 14 van de Memorie van Beantwoording van het voorloopig Verslag nopens de begrooting voor 1868 vermeld, namelijk dat de waarde der voorwerpen als *nieuw* in werkelijkheid aanwezig is, hetzij in *materieel*, hetzij in *geld*.

Verder zij hier te kennen gegeven, dat het schoeisel van den soldaat in de gevangenissen wordt geconfectioneerd, doch voor zoover daartoe de gelegenheid bestaat. Het aannemen en het aanschaffen van de daartoe benooidigde materialen heeft plaats bij de korpsen, onder het toezigt van de kommanderende officieren en de commissarissen bij de administratie, door de meesters schoen- en laarzenmakers; het leder wordt naauwkeurig gekeurd en, zoo men niet te vreden mogt wezen over de handelingen van die werkbazen, dan worden zij onmiddellijk ontslagen en door anderen vervangen. Op deze wijze bestaan er meer en betere waarborgen om den soldaat van goed schoeisel te voorzien, dan wanneer daarin door openbare aanbesteding zou worden voorzien.

Aanbiedingen tot levering van beter soort van schoeisel, zooals dan wordt beoorend, hebben veelvuldig plaats. Men is nooit weigerachtig die in proef te doen nemen, doch meestal blijkt het dat de voorgestelde schoenen, of wat het leder, of wat de confectie, of wat den prijs betreft, het model bij het leger in gebruik, niet overtreffen.

En wat nu de opmerking ten aanzien van de militaire bakkerijen betreft, de ondergeteekende deelt geheel in het gevoelen van die leden, welke zich tegen het denkbeeld tot opheffing der militaire bakkerijen hebben verzet.

Art. 8. Dat het depôtbataillon van het regiment grenadiers en jagers uit slechts twee kompagnien bestaat, in tegenstelling van de depôts bij de regementen infanterie, die vijf kompagnien sterk zijn, vindt zijne reden daarin, dat bij het uitbreken van eenen oorlog de vier eerste kompagnien van elk depôt der infanterie-regementen tot een reserve-bataillon zal worden gecomformeerde, en dit bij het regiment grenadiers en jagers niet zal plaats hebben.

Art. 9. Reeds ten vorigen jare heeft de ondergeteekende in zijne Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag omtrent de begrooting van 1869, in het breede aangetoond, dat de kavallerie op den voet der thans bestaande organisatie reeds tot een wezenlijk minimum is teruggebragt.

De gronden, daarvoor toenmaals door hem aangevoerd, moet hij ook nu nog als zijne vaste overtuiging doen kennen, en onder verwijzing daarnaar vermeent hij op nieuw aan die leden, welke thans weder op eene vermindering der kavallerie aandringen, met bescheidenheid onder het oog te brengen, dat eene verdere vermindering in de getalsterkte van dat wapen of eene wijziging in deszelfs samenstelling niet raadzaam is te achten en wellicht hoogst nootlottige gevolgen zoude kunnen te weeg brengen.

De organisatie van de kavallerie bevat, naar zijne overtuiging, de meest deugdelijke grondslagen, waarnaar men dat wapen, zonder de kosten er van uit te breiden, voor zijnen werkkring in onze toestanden, in tijd van vrede en van oorlog, kan inrigten.

Waar — zooals bij ons leger het geval is — de kavallerie, bij een optreden tegen den vijand, door haar gehalte grootelijks zal moeten vergoeden wat zij aan getalsterkte mist, moet dat gehalte goed, ja, moet het, zoowel in morelen als in

materielen zin, uitmuntend zijn. Daartoe te geraken is niet mogelijk, zonder bestendige oefening, inspanning en vooral zorgelijk toezigt op het onderhoud van een kostbaar en moeilijk te vervangen materieel als de paarden.

Dáárom, en ook omdat de aanvoerders, en wel bijzonder de officieren, bij oorlogshandelingen, door hun persoonlijk voorbeeld, den troep heldhaftigheid en vertrouwen moeten inboezemen, is bij de kavallerie een meer talrijk kader, vooral van officieren, noodig, dan bij eenig ander wapen. De herinnering aan hetgeen reeds ten vorigen jare is medegedeeld, namelijk, dat de indeeling van twee eskadrons kavallerie bij eene brigade infanterie, bij voorbeeld bij de voorhoede, het noodzakelijk maakt dat die gedeelten door hoofdofficieren moeten worden aangevoerd, zal hier wel niet als overbodig worden beschouwd.

De opmerking, in een der afdelingen gemaakt, omtrent de sterke van 200 man op 116 paarden, bij de veld-eskadrons, en van 109 man op 40 paarden bij de reserve-eskadrons, schijnt het gevolg te zijn eener misvatting.

Onder die 202 en 109 manschappen toch zijn begrepen vijf ligtingen miliciens, respectivelijk e'k van 16 en van 10 man; van welke ligtingen er slechts een, alzoó 16 en 10 man, onder de wapenen, en vier, alzoó 64 en 40 man, met groot verlof zijn. De normale sterkte is dus van een veld-eskadron 138 man op 116 paarden, en van een reserve-eskadron 69 man op 40 paarden.

De veld-eskadrons behooren steeds in staat te zijn om op die sterkte te velde te trekken.

De reserve-eskadrons, die in tijd van vrede de depôts ondersteunen in de oefening van rekruten en de afrigting der remoutes, worden in tijd van oorlog met de opkomende miliciens en alsdan beschikbare of gerequireerd wordende paarden aangevuld, om te voorzien in detachementen voor sommige vestingen en bij de staven van legerafdeelingen, in ordonnance- en andere bijzondere diensten, ten einde de reeds niet talrijke veld-eskadrons in hun geheel voor het veldleger beschikbaar zouden kunnen blijven.

De reserve-eskadrons zijn uit dien hoofden onmisbaar.

Art. 10. Aan het verlangen van verscheidene leden, die op eene betere oefening der vesting-artillerie aandrongen, zal, zoo als hiervoren reeds is gezegd, in zoverre worden te gemoet gekomen, door gedurende het volgende jaar, meer kompaniën van dat wapen te Zeist te doen kamperen.

De noodzakelijkheid om het getal miliciens der vesting-artillerie, dat tot aanvulling van het inkompleet, onder de wapens wordt gehouden, te vermeerderen en dus het cijfer voor het getal vrijwilligers te verhoogen, is den ondergeteekende niet gebleken. Dergelijke maatregel zou bovendien tot vrij aanzienlijke vermeerdering van kosten leiden.

Met betrekking tot de door eenige leden verlangde opheffing van het regiment rijdende artillerie en de verandering van dat korps in veld-artillerie, moet de ondergeteekende zich refereren aan hetgeen daaromtrent reeds ten vorigen jare in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs, omtrent hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting van 1869, door hem werd in het midden gebracht; hij vereenigt zich dan ook geheel en al met het gevoelen van die andere leden, welke het behoud der rijdende artillerie en van hare tegenwoordige sterkte wenschelijk achten.

AFDEELING V.

Ofschoon de ongeregeldheden die onlangs aan de Koninklijke Militaire Akademie hebben plaats gehad, door den ondergeteekende worden betreurd, mag hij geenszins toegeven, dat het plaats gehad hebbende aan een verkeerd bestuur zou moeten worden toegeschreven. Dergelijke voorvallen als de hierbedoelde zullen, hoe afkeurenswaardig zij ook zijn mogen, wel meer gebeurd zijn, maar werd daaraan weinig rechtbaarheid gegeven; thans wordt daarvan des te meer ophef gemaakt. Van ergerlijke tooneelen die in de laatste jaren op de slaapzalen der Akademie zouden zijn voorgevallen, is bij het Departement van Oorlog niets bekend.

Een afschrift van het extract uit de notulen der vergaderingen van den raad van toezigt der Akademie, betreffende het jongste voorval, wordt hier ter kennisneming voor de leden der Kamer overgelegd.

Wat de vraag betreft waarom eene tractementsverhooving aan den kolonel-gouverneur is toegestaan, zij hier opgemerkt, dat hij bij zijne bevordering tot kolonel, volgens het Koninklijk besluit van den 12den Maart 1862 n°. 36, even als zijne voorgangers, aanspraak zou hebben gehad op een jaarlijksch traktement van f 5700, doch dat dit bij zijne benoeming, in stede van te zijn verhoogd, met f 200 is verminderd.

De terugbetaling der kosten door de betrekkingen van verwijderd wordende kadets te wier behoefte door het Departement van Kolonien sommen zijn verstrekt, heeft nog altijd plaats.

Het is den ondergeteekende niet zeer duidelijk, welke de oude klagten zijn over de weelderige inrigting der Akademie, waarvan melding wordt gemaakt.

Bijaldien die klagten alsnog nader mogten worden medegedeeld, zal hij te dien opzichte gaarne de verlangde inlichtingen geven, evenals hij op de vraag, waarom de traktementen en toelagen de officieren niet afzonderlijk worden uitgetrokken, de eer heeft te doen kennen, dat zulks plaats heeft omdat de traktementen niet op een ander artikel der begrooting voorkomen en alzoo hier niet van het totaal der uitgaven worden afgetrokken, noodzakelijk omdat het Departement van Kolonien pond-pondsgewijze in al de kosten bijdraagt.

In de meening alsof het gehalte van het onderwijs aan de Akademie zou verminderen, mag de ondergeteekende niet deelen. Uit de rapporten nopens de aan het eind van het afgeloopen studiejaar afgelegde examens, blijkt toch, dat van het hoogste studiejaar al dadelijk 42 aan de vereischten van het examen hebben voldaan, terwijl na de vacantie nog 6 kadets na een afgelegd nader examen door Zijne Majesteit tot officier zijn benoemd. Voorts moeten 10 kadets van dat studiejaar nog zoolang aan de Akademie verblijven tot zij in staat zijn in de vakken waarin zij achterlijk zijn bevonden het examen andermaal af te leggen. Heeft in vroegere jaren een grooter aantal kadets met gunstig gevolg het eind-examen afgelegd, zoo moet men daarbij evenwel niet uit het oog verliezen, dat met hetzelfde programma van studien als voorheen en zonder dat het admisssie-examen in evenredigheid zwaarder was gesteld, de cursus van 4 op 3 jaren is teruggebracht.

Aan het in de maand Junij jl. gehouden aspiranten-examen ter admisssie als kadet hebben 94 jongelieden deel genomen. Juist met het oog op de zoeven gemelde ondervinding door het korter verblijf aan de Akademie, werd door de commissie van examens strenger op de vereischten gelet, zoodat slechts 24 aan de vereischten hebben voldaan.

Wegens dat geringe aantal, waaronder zich geene aspiranten uitsluitend voor de infanterie bevonden, werd het noodig geacht in de maand September daaraanvolgende, voor die jongelingen welke in enkele vakken niet hadden voldaan, de gelegenheid tot het doen van nader examen in die vakken open te stellen, en ten gevolge daarvan zijn nog 5 kadets voor de kavallerie en 7 voor de infanterie geplaatst.

Uit het vorenstaande kan de ondergeteekende echter niet de noodzakelijkheid afleiden eener spoedige wettelijke regeling van de bevordering der onderofficieren tot officier. Het onderwijs der onderofficieren bij de 1ste klasse van den wetenschappelijken cursus te Maastricht en te 's Bosc thans voorloopig geregeld zijnde, acht de ondergeteekende het wenschelijk dat men de werking van dat voorschrijf en de daarmede verkregen resultaten in de eerstvolgende jaren afwachte, alvorens tot eene wettelijke regeling van dat onderwijs over te gaan.

Met leedwezen heeft de ondergeteekende ontwaard dat vele leden het voornemen afkeuren om ook in het volgend jaar eenige jongelingen als kadet te plaatsen.

De ongunstige uitslag van het gehouden aspiranten-examen, in verband met de redenen op bladz. 4 der Memorie van Toelichting nader ontwikkeld, namelijk dat volgens de nieuwe regeling van het onderwijs, het eerste toelatings-examen niet eerder dan in 1872 kan plaats hebben en de Akademie daardoor gedurende twee jaren geen officieren zou kunnen leveren, nopen hem echter om, met het oog op de wenschelijkheid eener voldoende aanvulling der vacatures in den officiersrang, van

dat voornemen niet te rug te komen. Aan de tijdelijke verplaatsing van een gedeelte der Akademie naar Geertruidenberg, waarheen de leeraren voor zooveel noodig zullen worden gedetacheerd, zijn niet zoovele bezwaren verbonden als door de leden wordt vooropgesteld en de ondergeteekende is ook niet van oordeel dat het onderwijs te Geertruidenberg minder gunstige uitkomsten zal opleveren dan te Breda.

Met die verplaatsing van eenige kadets naar Geertruidenberg zal het doel worden bereikt, hetwelk hij voor oogen heeft: algeheele afzondering van de kadets, die bij het in werking treden van de wet regelende het militair onderwijs bij de Akademie zullen worden toegelaten, van hunne oudere kameraden, die bij de thans bestaande inrigting der Akademie daarbij reeds gedeeltelijk hunne opleiding hebben ontvangen.

Bij de toekomstige reorganisatie der Akademie, zullen de leeraren slechts, voor zooveel noodig, worden vervangen, zoodat van een geheel nieuw onderwijzend personeel geen sprake kan zijn.

Reeds meermalen, en nog laatstelijk bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag over het wets ontwerp tot vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooing voor 1868, zijn de redenen aangegeven, waarom het verkieslijker wordt geacht dat de bijdragen der kadets niet onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven opgenomen, maar van het bedrag der te doene uitgaven afgetrokken worden.

De ondergeteekende acht dit verkieslijker, omdat — zoo als te regt door andere leden is in het midden gebracht — de tegenwoordige inrigting der begrooing duidelijk doet blijken wat de Militaire Akademie aan het Rijk kost.

AFDEELING VII.

Dat de tegenwoordige opleiding der studenten voor de militaire geneeskundige dienst zeer veel te wenschen zou overlaten en dat zich meer en meer gebrek aan officieren van gezondheid zal doen gevoelen, in die meening, door vele leden te kennen gegeven, wordt door den ondergeteekende niet gedeeld. Men moet toch in aanmerking nemen dat die opleiding nog in het tijdperk van overgang verkeert, zoodat uit het tegenwoordige nog geene gunstige gevolgen voor de toekomst kunnen worden voorspeld.

Wanneer men geliefte te wijzen op den uitslag van het onlangs gehouden tweede gedeelte van het natuurkundig examen, waaraan van de 16 militaire studenten slechts drie hebben voldaan, dan is het billijk te erkennen, dat die uitslag niet gunstiger was voor de burger studenten, waarvan er 5 tot het examen werden toegelaten en slechts aan één het diploma van bekwaamheid is uitgereikt, die, en dit mag ook niet worden voorbijgezien, reeds den ouderdom van 27 jaren had bereikt, terwijl de militaire studenten slechts 20 en 21 jaren oud waren.

Volgens het gevoelen van onderscheidene deskundigen, door den ondergeteekende geraadpleegd, moet het programma van het examen, zooals dat bij de wet is omschreven, te uitgebreid zijn, dan dat het, zelfs voor een anders bekwaam jongeling mogelijk zou wezen om van al de daarbij genoemde vakken en voorbereidende wetenschappen in eens te doen blijken, en zou eene splitsing van het af te leggen examen over meer dan een jaar, bepaaldelijk een afzonderlijk onderzoek in de anatomie en physiologie zeer zijn aan te bevelen; doch hoe dan ook, wanneer eenmaal de aan te nemen studenten aan de hoogere burgerscholen en verder aan de gymnasien of latijnsche scholen doelmatig zullen zijn onderwezen, is het te verwachten dat zij hunne natuurkundige studiën beter zullen kunnen vervolgen en dan ook de veel omvattende examina met gunstiger gevolg zullen afleggen.

Met het denkbeeld door vele leden geuit, om het tegenwoordig stelsel der opleiding van geneeskundige officieren te verlaten en de officieren van gezondheid te trekken uit alle beoefenaren van de geneeskunde, kan de ondergeteekende zich in geen deele vereenigen, en hij zou niet gaarne die proef wenschen te nemen bij het bewustzijn, dat niet alleen in de geneeskundige dienst bij het leger hier te lande, maar ook in die der koloniën moet worden voorzien. Overigens zij het den ondergeteekende ver Gund omtrent dit onderwerp te verwijzen naar hetgeen dienaangaande bij de beantwoording van de Voorloopige Verslagen betreffende de begrooingen van 1868 en 1869 is te kennen gegeven. Om bij ons leger het stelsel van reserve-artsen zoo als

dat in Pruisen bestaat, toe te passen, komt niet wenschelijk voor, het zou tot vele en gewigtige bezwaren aanleiding geven en zeker gepaard gaan met uitgaven welke nu vermeden worden.

De ondergeteekende kan ook niet toestemmen, wat door sommige leden omtrent het wenschelijke eener betere inrigting van het korps officieren van gezondheid is aangevoerd.

Zijns inziens zijn bij de tegenwoordige organisatie, die een gevolg is geweest van de opheffing der kweekschool te Utrecht, de belangen der officieren van gezondheid genoegzaam verzekerd.

Wel is het aantal hoofdofficieren voor de toekomst met 3 verminderd, maar dat der kapiteins daarentegen met 10 vermeerderd. De verhouding tusschen de verschillende rangen, is dien ten gevolge bij het hierbedoeld personeel, niet minder dan bijv. bij de infanterie en artillerie, zelfs gunstiger dan bij laatstgenoemd wapen.

De afschaffing van den rang van officier van gezondheid der 3de klasse bij de marine, heeft in zooverre zijne nuttige zijde, omdat de minste officiersrang bij de vloot (luitenant ter zee 2de klasse) die van 1sten luitenant is. Bij het leger wordt dit voor alsnog niet wenschelijk geacht, omdat de thans aanwezige officieren van gezondheid der 3de klasse niet het Staatsexamen hebben afgelegd.

Eerst dan, wanneer de studenten die thans tot officier van gezondheid worden opgeleid in aanmerking zullen komen om daartoe te worden benoemd, zal het overweging verdienen of, en in hoeverre den rang van officier van gezondheid der 3de klasse zal dienen te worden afgeschaft.

De afschaffing, of althans de vermindering van den verplichtenden diensttijd der officieren van gezondheid, kan later een punt van overweging uitmaken, wanneer de wet van den 17den Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141) in werking zal treden. Evenwel moet men hier niet uit het oog verliezen, dat de verpligte diensttijd in een naauw verband staat met de kosten van de opleiding der studenten.

De betrekking van militairen apotheker is onmisbaar bij het leger en moge dit door enkele leden in twijfel worden getrokken, de ondergeteekende deelt intusschen geheel en al in het gevoelen van de meerderheid der leden, die zich daarmede niet hebben kunnen vereenigen.

Aangaande eene verbetering van het lot der bedoelde apothekers moet de ondergeteekende zich gedragen aan hetgeen ten vorigen jare daaromtrent is gezegd.

Dusdanige verbetering wordt niet noodzakelijk geacht.

Bij het korps apothekers, aan welks compleet thans slechts een persoon ontbreekt, hebben de oudsten van elken rang daarin gediend: de apotheker-majoor, sedert October 1867, de oudste apotheker 1ste klasse, sedert September 1863, de oudste 2de klasse, sedert November 1860, en de oudste 3de klasse (althans van hen die 't examen willen en kunnen afleggen) sedert December 1865.

Met betrekking tot de gedane vraag of de tegenwoordige Minister de wetsvoordragten van zijn ambtsvoorganger omtrent het personeel der geneeskundige dienst niet meer wenscht in te dienen, refereert de ondergeteekende zich aan het reeds ten vorigen jare door hem geuite gevoelen, dat eene wijziging in de overgangs-examens dier officieren hem wenschelijk voorkomt, waarbij, wanneer de officieren van gezondheid der 3de klasse arts zijn, de examens voor overgang van de 3de tot de 2de klasse geheel zouden vervallen en alleen voor eene bevordering tot officier van gezondheid der 1ste klasse een praktisch examen zou worden vereischt.

Art. 16. De ondergeteekende kan volstrekt niet toegeven, dat het bij de onlangs gehouden tentoonstelling van voorwerpen voor de ziekenverpleging, overtuigend zou zijn gebleken, dat onze geneeskundige dienst, wat het materieel betreft, nog zeer ten achteren is. Het tegendeel is waar. Niet alleen door de geneeskundigen uit den vreemde, die de tentoonstelling hebben bezocht, is met hoogen lof gesproken over de verplegingsmiddelen hier te lande in gebruik, welke die te hunnent verre overtreffen, maar ook de Jury heeft met hooge ingenomenheid hiervan gewag gemaakt, en hoewel de tentoongestelde voorwerpen, op verzoek van den ondergeteekende, niet onder de mededinging ter beoordeeling waren begrepen — toch gemeend aan het

Departement van Oorlog eene gouden medaille toe te kennen; — de krib, draagbaar en ziekenwagen, in het Verslag aangehaald, benevens de kar voor geneesmiddelen, de draagbare ambulances, de verbandransel, de chirurgicale instrumenten, enz. zijn, wat eenvoudigheid van zamenstelling en doelmatigheid voor het gebruik betreft, door geene andere overtroffen, en al mogen er voorwerpen zijn tentoongesteld, die een sierlijker vorm hadden, of behagelijker kleuren droegen, iets waaraan een oningewijde, die nimmer de ambulance-dienst te velde heeft bijgewoond, alligt de voorkeur schenkt, over het algemeen waren deze te gecompliceerd in hunne zamenstelling, minder geschikt om te worden medegevoerd, en alzoo voor het gebruik te velde niet aanbevelenswaardig.

Bij de beoordeeling der tentoongestelde voorwerpen had men niet uit het oog moeten verliezen, dat door het Departement van Oorlog alleen die voorwerpen zijn tentoongesteld, welke bij het leger te velde medegevoerd en in de veld-hospitalen gebezigd worden en dus niet de verplegingsmiddelen van verschillenden aard, de chirurgicale instrumenten, de geneeskundige toestellen als anderzins, die zich in de vaste garnizoens-hospitalen bevinden en in het magazijn van geneesmiddelen in ruime mate voorhanden zijn.

De geneeskundige dienst bij het leger wordt bestuurd door den inspecteur van de geneeskundige dienst; al wat de behandeling der zieken betreft is onder zijne leiding aan de officieren van gezondheid opgedragen, het beheer van gelden en goederen daarentegen aan de militaire administratie. Niets wordt ingevoerd, gewijzigd of veranderd, zonder daaromtrent het welmeenen van genoemden inspecteur te hebben ingewonnen, — zoo geschiedt het ook bij de legers van de overige Europeesche rijken; — daarin veranderingen te brengen acht de ondergeteekende niet noodzakelijk, te minder daar het tot dus verre niet is gebleken dat deze regeling tot eenige belemmering van de dienst aanleiding heeft gegeven.

AFDEELING IX.

De ondergeteekende kan niet toegeven, dat, zoo als bij deze afdeeling wordt te kennen gegeven, de garnizoensveranderingen, welke nu en dan plaats hebben, als nutteloos zijn te beschouwen. Ware het niet dat zij altoos met kosten, zoowel voor het Rijk als den gehuwden militair, gepaard gaan, dan zou het wenschelijk zijn te achten, dat dit meermalen plaats had en het is ook alleen met het oog op die kosten, dat het voornemen bestaat om met de verplaatsing van troepen zoo spaarzaam mogelijk te werk te gaan.

Ten aanzien van hetgeen men wenscht te vernemen, omtrent het contract voor de militaire transporten te water, heeft de ondergeteekende de eer in de eerste plaats te doen kennen, dat het totdus verre altoos voor een tijdvak van vijf jaren is aangegaan. Wel heeft men bij de publieke aanbestedingen in 1855, 1860 en 1865, een tijdvak van drie of vijf achtereenvolgende jaren gesteld, ten einde te ontwaren of dit tot versehil in prijs aanleiding zou geven, doch dit was het geval niet. Dat het voor langer dan één jaar mogt zijn aangegaan, is aan geen twijfel onderhevig, en of het tot gunstiger resultaat zal leiden wanneer het slechts voor een tijdvak van één jaar wordt aanbesteed, wil de ondergeteekende gaarne in den loop van het volgende jaar doen beproeven.

Van het voornemen om bij die gelegenheid in het contract eene bepaling op te nemen nopens het vervoer bij garnizoensverandering der goederen van gehuwde officieren en mindere militairen, heeft de ondergeteekende doen blijken bij de beaantwoording van het Voorloopig Verslag omtrent de begroting van het Departement van Oorlog van het loopend jaar.

AFDEELING X.

Deze afdeeling vangt aan met de klacht van eenige leden over het hooge cijfer der afdeeling en van hare weinig oordeelkundige inrigting.

Heeft men, wat het eerste gedeelte dezer klacht betreft, het oog op de sommen,

die vroeger voor deze afdeeling werden uitgetrokken, dan zal men toch wel in aanmerking willen nemen, dat voor de aanschaffing van zwaar geschut en patroonhulzen meerdere uitgaven gevorderd worden; ook moet hier niet worden voorbijgezien, dat voor de schietoefeningen der infanterie, kavallerie, schutterij en scherpschutters-vereeningingen tegenwoordig veel meer munitien worden verstrekt dan vroeger. Die uitgaven bedroegen in vorige jaren gemiddeld per jaar f 33,980; in het jaar 1868 is daarvoor uitgegeven f 94,846, zoodat voor dit onderdeel alleen eene vermeerdering van uitgaven bestaat van f 60,866.

Trekt men laatstgemelde som met die voor het zwaar geschut en de patroonhulzen af van het totaal dezer afdeeling, dan zal het blijken dat dit cijfer minder is dan dat van vorige jaren. En wat nu de weinig oordeelkundige inrigting dezer afdeeling aangaat, te dien aanzien zij al dadelijk onder de aandacht gebracht, dat die inrigting sedert jaren bestaat en nimmer tot eenige moeijelijkheid of bemerking aanleiding heeft gegeven. Eerst in de drie laatste jaren, toen men is overgegaan tot de aanschaffing van het zwaar geschut en de patronen tot achterlaadgeweren, heeft men de gelden, daartoe benoodigd, in de begroting afzonderlijk uitgetrokken, omdat dit aanschaffingen waren, die geheel op zich zelve stonden. Wilde men tot eene ruimere splitsing overgaan, in dier voege, dat alleen gelijksoortige uitgaven zouden worden te zamen gevat, dan zouden al de in den toelichtenden staat voorkomende onderdeelen, in even zoo veel afzonderlijke artikelen moeten worden uitgetrokken, dat zeker tot geene vereenvoudiging, maar tot groot ongerief in den gang van de dienst aanleiding zou geven.

Evenwel ziet de ondergeteekende er geen bezwaar in om bij eene volgende begroting de kosten voor de praktische oefeningen der artillerie en die voor het torpedowezen onder een afzonderlijk artikel uit te trekken.

Ter voldoening aan het te kennen gegeven verlangen, worden hierbij overgelegd de opgaven van de werklieden bij de artillerie-inrigtingen, met aanduiding van hetgeen door hen, per uur werkens, wordt verdiend, benevens de staten van het werk, dat daarin gedurende het jaar 1868 is verrigt.

De ondergeteekende vermeent dat het wel niet in de bedoeling zal liggen om van de laatstgenoemde afschriften te bekomen, en zal ze alzoo gaarne na gebruik terug ontvangen.

De inkrimping van het personeel bij de artillerie-werkzaamheden is alleen het gevolg van mindere werkzaamheden bij die inrigtingen, en wat nu de opmerking betreft, dat het wenschelijk zoude zijn om alle niet zuiver militaire zaken aan te besteden, te dien aanzien kan de ondergeteekende mededeelen, dat in dien geest steeds gehandeld wordt zooda als bij voorbeeld het geval is met de brandspuiten, bijlen, schoppen, spaden, pikhouweelen enz., terwijl voorts nog wordt opgemerkt dat bij den aanmaak van enkele voorwerpen bij die inrigtingen, zaken van vervallen model of wel overkompleet geworden voorwerpen worden benut, hetgeen tot groote besparing van kosten aanleiding geeft, en bij openbare aanbesteding niet zoude kunnen geschieden. Ook in spoedvereischende omstandigheden is de openbare aanbesteding niet wel mogelijk.

De reden waarom minder voor de aanschaffing van materialen is uitgetrokken, vindt zijn grond daarin, dat de houtstapel met de voorgestelde aanvulling allezins voldoende is, en dat men ten allen tijde in de gelegenheid is andere materialen, als metalen enz., onmiddellijk aan te schaffen, zoodat het opleggen van een grooten voorraad daarvan niet wenschelijk wordt geacht.

Tot toelichting van het gevraagde omtrent den opgegeven prijs van de patroonhulzen, welke in de patroonfabriek zullen worden aangemaakt, is dienende, dat de kosten daarvoor niet gedeeltelijk in de begroting verscholen zijn, maar geheel uit art. 22 zullen worden bestreden.

Voor den aanmaak van vier millioen hulzen heeft men noodig aan materialen:

Voor 41333 kilogr. messigpl. van ondersch. dikte, gemidd. à	f	1,23	f	50,839,59
" 660 " tin,	"	1,50		990,00
" 132 " lood,	"	0,22		29,04
" 66 " bismuth,	"	30,00		1,980,00
" 320 " zoutzuur,	"	0,14		44,80
" 40 " zink,	"	0,26		10,40
" 134 riem papier n ^o . 5, kardoes,	"	9,63		1290,42
" 360 kil. arab gom,	"	2,50		900,00
" 600 hektol. koke,	"	0,50		300,00
" 1780 kilogr. koperplaat,	"	1,26		2,242,80
" 320 " zwavelzuur,	"	0,40		128,00
" 280 " potasch,	"	0,43 ^s		121,80
" 15,2 " kwik,	"	3,60		55,80
" 170 " salpeterzuur 36 ^o R.	"	0,40		68,00
" 27 liter acoh ^l n ^o . 1,	"	1,80		48,60
" 165 " " " 2,	"	1,68		277,20
" 31 kilogr. chloorzuur-potasch	"	2,50		77,50
" 31 " zwavelantimonium,	"	1,50		46,50
" 4 " schellak, blonde,	"	2,50		10,00
" steenkolen, olie, percentage.				4,000,00
				f 63,460,45

Gaat af: afval.

Voor 16000 kilogr. messingplaat à	f	0,75	f	12,000,00
" 1066 " koperplaat "	"	1,03		1,097,98

13,097,98

Blijft aan materialen.....	f	50,362,47
Arbeidsloonen de 1000 à	f	8.88..

f 85,882,47

Volgens deze berekening zullen de 1000 stuks op f 21,47 te staan komen, alzoo f 1,08 minder dan in de Memorie van Toelichting is opgegeven. Dit verschil geeft dus op 4,000,00 patroonhulzen f 4,320, zoodat die som op de in de begroting uitgetrokken som van f 90,000 zal worden bespaard, welk bedrag meer dan toereikend is tot dekking der tractementen van de ambtenaren en de toelagen van de officieren, aan de fabriek werkzaam, in art 19 uitgetrokken. De kosten van daargestelling der patroonfabriek, zoo van opbouw, aanschaffing van stoom- en andere werktuigen, alsmede van verdere benoodigdheden, hebben bedragen f 60,100. Stelt men nu, volgens vorenstaande berekening, dat, met inbegrip der tractementen van de ambtenaren en toelagen van de officieren, de 1000 stuks hulzen zullen kosten f 22,50 of f 7,50 minder per 1000, dan tot dusverre aan de particuliere industrie is betaald, dan geeft dit bij den aanmaak van 4,000,000 hulzen, eene besparing van f 30,000, en behoeft het geen verder betoog dat de kosten van oprigting der fabriek met al hare werktuigen, op die wijze in twee jaren geheel gedekt kan genoemd worden.

Niettegenstaande deze gunstige uitkomst is de ondergeteekende niet ongenegen de levering van een zeker aantal patroonhulzen aan de particuliere industrie op te dragen, doch natuurlijk voor geen hooger bedrag dan waarvoor zij in 's Rijks patroonhulzen vervaardigd worden.

Aangaande de wijziging van getrokken tot achterlaadgeweren, waarop al verder bij deze afdeling de aandacht wordt gevestigd, moet de ondergeteekende doen opmerken, dat van het geheel getal getrokken geweren, bij het begin der transformatie voorhanden, slechts ongeveer de helft voor wijziging vatbaar werd bevonden.

Op 1 November jl., bedroeg het aantal achterlaadgeweren, reeds 79371, zoodat nog slechts eenige duizenden tot transformatie in aanmerking kunnen komen, waarmede wel degelijk, geleidelijk en met voldoende spoed wordt voortgegaan.

Dat er na den afloop van de hier bedoelde transformatie ouzer getrokken geweren, nog een tekort aan den noodigen voorraad zal bestaan, valt niet te ontkennen.

Hierin zal dan ook moeten worden voorzien, door de aanschaffing van nieuwe geweren, waartoe zal worden overgegaan, zoodra definitief zal zijn beslist, welk der in proef zijnde stelsels zal moeten worden aangenomen. Zoo als reeds in de Memorie van toelichting is te kennen gegeven, zullen bij die gelegenheid, tevens de gelden worden aangevraagd tot vernieuwing der bij de kavallerie in gebruik zijnde vuurwapenen.

De aanneming van enen grooteren kogel is niet het gevolg van ongeschikte geweren, doch is alleen geschied omdat bij dien kogel eene veel betere trefkans werd verkregen, terwijl men nog steeds voortgaat, om door eene gewijzigde samenstelling der munitie als anderzins, het wapen te verbeteren.

Wat betreft het medegedeelde gevoelen van sommige leden, als zoude het aanschaffen van meerdere getrokken ijzeren achterlaadkanonnen van 24 cm., niet noodig zijn; te dien aanzien heeft de ondergeteekende de eer te doen kennen, dat door afdoende proeven is gebleken, dat de bestaande getrokken kanonnen van 30 C (16 cm.) wel eene voldoende uitwerking tegen houten schepen zullen opleveren. doch dat zij voor het bestrijden, zelfs van vaartuigen gepantserd met platen van $4\frac{1}{2}$ Eng. duim (11.4 cm.) geheel onvoldoende zijn. De laatste vuurmonden toch, waarvan bovendien het aantal nu reeds niet toereikend is voor eene behoorlijke bewapening onzer vestingen en forten, zijn afkomstig van de vroegere kanonnen van 24 en 18 C , en daardoor zoo ligt, dat zij geen grootere ladingen dan 3 kilogr. buskruid met eene puntgranaat van ongeveer 26 kilogr. toelaten.

De inrigting van de getrokken kanonnen van 24 cm. met de daarbij behoorende affuiten en ramen is zoodanig, dat voor de bediening slechts een man meer, dan bij de getrokken 30 C 's (16 cm.) wordt vereischt.

Bij nadere overweging zullen er vermoedelijk van de kanonnen van 24 cm., 70 stuks moeten worden aangeschaft, die men zich voorstelt ongeveer als volgt te plaatsen:

Positie Held.er.....	26
„ Willemstad.....	26
„ Hellevoetsluis.....	16
„ Amsterdam.....	2
	<hr/>
te zamen.....	70

Nu er begonnen is, om voor de aanschaffing van het hier bedoelde geschut voor onze kustverdediging op de gewone begrooting, telkens eene som van f 200,000 aan te vragen, heeft men, ten einde in de aanschaffing geen oponthoud te weeg te brengen, dit ook bij de thans ingediende begrooting bewilligd.

Evenwel bestaat het voornemen, om het verder benoodigde te begrijpen in het, — zoo hij vertrouwt, — weldra in te dienen wetsontwerp, waarbij gelden zullen worden aangevraagd tot de aanschaffing van nieuwe draagbare vuurwapenen.

Het te Feijenoord gegoten zwaar bronzen kanon is niet geheel voltooid, omdat gedurende het afwerken van dien vuurmond te Delft, de proeven met een dergelijk kanon van kleiner kaliber mislukt zijn, en de laatst afgetreden Minister gedurende de bewerking van genoemden zwaren vuurmond, tot de aanschaffing van de tegenwoordige kanons van 24 cm. heeft besloten, waardoor het voltooiën en beproeven van den bedoelden bronzen vuurmond, tot noodelooze kosten en tijdverlies zouden leiden. Op den staat n°. 85 komt dat kanon dan ook niet voor, als zijnde niet afgewerkt.

Aangaande de vraag, waarop de beslissing wacht, omtrent de wijziging van het glatte veldgeschut in getrokken kanonnen van 8 en 4 pond, kan de ondergeteekende mededeelen, dat de vergelijkende proeven met getrokken veldkanons en de getrokken 12ponders zijn afgeloopen, en dat de verslagen dier proeven aan de regementen veld- en rijdende artillerie, alsmede aan den chef van den generalen staf zijn medegedeeld, met opdragt, hun gevoelen omtrent deze zaak te doen kennen.

Omtrent den voorraad buskruid wordt erkend dat deze nog te groot is voor de behoefte, en het is om die reden, dat seders 1861 geen *nieuw* buskruid is aange- maakt, zoodat de voorraad, die op 1 Januarij 1860, 2,590,811 kil. bedroeg, op Ja- nuarij jl. reeds tot 2,341,290 kil. en dus met 250,000 kil. is verminderd.

Het buskruid, dat voor onze getrokken kanonnen van 24 cm. benodigd is, zal, zooals reeds tot nu toe is geschied, verkregen worden door omwerking van het minst bruikbare, waardoor verbeteringen van den voorraad, zonder vermeerdering daarvan, wordt verkregen.

Worden de gelden toegestaan, welke op deze begrooting voor de buskruidmaga- zijnen in de positie van Amsterdam zijn uitgetrokken, dan zal daardoor niet alleen in eene dringende behoefte voor die positie worden voorzien, maar zal er tevens gelegenheid bestaan, om het buskruid, opgelegd in bebouwde kommen van eenige gemeenten, te verminderen.

AFDEELING XI.

Met leedwezen heeft de ondergeteekende ontwaard, dat men in meer dan eene afdeeling is opgekomen tegen de handelingne welke het Departement van Oorlog volgt tegenover aanvragers van spoorweg-consessien, met betrekking tot het vorderen van bijdragen voor den bouw van defensiewerken, in verband met den aanleg van spoor- wegen. Dat soorwegen in het algemeen bevorderlijk zijn aan de belangen van han- del en nijverheid en hunnen aanleg als zoodanig alle aarmoediging verdient, zal hij in geenen deele ontkennen, doch hij acht de verdediging van ons land niet minder van algemeen belang, en vermeent dat het niet meer dan billijk is, dat ingeval 's lands verdediging door den aanleg van een spoorweg wordt benadeeld, daarin door den concessionaris en niet door het Rijk worde voorzien. Volgens zijne meening moet de aanleg van spoorwegen en het als gevolg daarvan aanleggen van verdedigingswer- ken als één zamenhangend geheel worden beschouwd. Ontheft men dus den con- cessionaris van de verplichting om voor den aanleg van verdedigingswerken eene bij- drage te storten, en geschiedt die aanleg op kosten van den Staat, dan zou zulks gelijk kunnen worden gesteld met het verleenen eener subsidie voor den aanleg van den spoorweg, en daarmede kan toch billijkerwijze de begrooting van het Departement van Oorlog in geen geval bezwaard worden.

Dat er in der tijd, bij het verleenen van concessie voor den Centraalspoorweg geene bijdrage is gevorderd voor den aanleg van een verdedigingswerk bij de spoor- wegbrug over het Katerveer, en dat bij den aanleg van Staatsspoorwegen niet overal waar dit noodig was, verdedigingswerken uit de spoorwegbegrooting zijn aangelegd, hiervoor kan de ondergeteekende niet verantwoordelijk worden gesteld, vermits zulks vóór zijne optreding als Minister is geschied; doch zulks kan voor hem geene reden zijn om op gelijke wijze te handelen bij het verleenen van concessien, waarin hij be- trokken is. Het zal evenwel zijn streven zijn om bedoeide bijdragen zoomin doen- lijk op te voeren en hij heeft dan ook bereids de primitief gevorderde bijdrage voor den aanleg van den buurtspoorweg door de Langstraat van f 160,000 tot f 100,000 teruggebracht, terwijl het ook een punt van nader onderzoek uitmaakt, tot welk be- drag de gevorderde bijdrage voor den spoorweg van Almelo naar Zwolle zou kunnen worden verminderd.

De genite vrees, dat het Departement van Oorlog langs dezen weg buiten de Staten-Generaal om, beschikking over gelden verkrijgt tot den aanleg van verdedi- gingswerken, behoeft volstrekt niet te bestaan, want het ligt in de bedoeling om bij de voordragt aan de Kamer tot uitvoering van die werken, de gelden daartoe noodig, voor memorie uit te trekken, vermits zij reeds aanwezig zijn.

De gelden door den concessionaris te storten worden gedeponeed bij een der daar- toe aan te wijzen landkantoren

Het werk wordt, even als alle geniewerken, aanbesteed en zonder het opzigt van de officieren der genie uitgevoerd.

Zoo als hiervoren bij de IIIde afdeeling is te kennen gegeven, bestaat bij den ondergeteekenden het voornemen, om eene wijziging te brengen in de thans bestaande

verdeeling van het Rijk in genie-stellingen, waarbij dan ook van zelf gelet zal worden om ze geheel in te rigten in overeenstemming met onze verschillende verdedigingsliniën.

Art. 23. De ondergeteekende vindt er geen bezwaar in, om voortaan de uitgaven voor gewoon onderhoud en voor werkzaamheden die niet registreeks tot het gewoon onderhoud behooren, in twee afzonderlijke begrotings-artikelen te splitsen. Hij acht het doelmatig, om voorshands geene maatregelen te nemen om de bres in den hoofdwal te Nijmegen te digten, vermits de aan die vesting te doene verbetering en geheel in verband staan met het eerlang in te dienen wets-ontwerp op het vestingstelsel. Indien onverhoopte gebeurtenissen het noodzakelijk mogten maken, alsdan zouden door tijdelijke maatregelen in het afsluiten der bres moeten worden voorzien, waartoe de middelen ter plaatse voorhanden zijn.

Hij kan zich echter niet vereenigen met het gevoelen van hen, aan wie het nut van Grave twijfelachtig schijnt, en het is zijn voornemen om bij het indienen van de zooeven genoemde wets-voordragt, zijne meening nopens die vesting aan de Kamer bekend te maken.

De uitgaaf tot verbetering van de gemeenschap naar de forten in het bovenland van Heusden, zal zich niet alleen bepalen tot het voltoojen van bruggen, waarvan nog slechts de landhoofden en waterjukken voorhanden zijn, maar ook om de daaraan geleidende wegen te verbeteren of nieuw aan te leggen.

Art. 26. Even als bereids in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, zijn de aangevraagde f 25,000 bestemd tot aankoop van gronden voor den aanleg eener kade tot afscheiding van de 4de inundatie-kom van den Vaartschen Rhijn. Nu zou er wel is waar geen overwegend bezwaar hebben bestaan om, in verband daarmee, ook de noodige gelden aan te vragen voor de kade zelve, doch de vele tijd die gevorderd wordt om tot eene onteigening van gronden te geraken, in verband met de verschillende belangen die bij den aanleg der kade en de daarin te maken dmsluizen in aanmerking komen en waaromtrent met de belanghebbenden zal moeten worden overeengekomen, maakt het hoogst waarschijnlijk, dat er weinig vóór het einde van 1870 zou kunnen worden uitgevoerd, en uit dien hoofde is het verkieslijk voorgekomen, om de gelden voor den aanleg der kade eerst bij de volgende begroting aan te vragen en inmiddels alles in gereedheid te doen brengen, ten einde met de uitvoering van het werk in het begin van 1871 te kunnen doen aanvangen.

Art. 27. Met de aangevraagde geldsom van f 744,000, zullen de vier in aanbouw zijnde forten in de Utrechtsche linie geheel voltooid worden, en wat de bezuiniging van f 85,000 betreft, waarop in de Memorie van Toelichting, bladz. 2, wordt bedoeld, zoo vermeent de ondergeteekende tegen hetgeen deswege hier wordt beweerd te mogen doen opmerken, zulks geenszins het gevolg is van het wegvallen der geprojecteerde bomvrije geschutstanden in het fort bij Vechten, vermits daarop, evenmin door zijnen ambtsvoorganger bij zijne in der tijd opgegeven ramingen van kosten, als door hem bij de in de Memorie van beantwoording van het Voorloopig Verslag voor het dienstjaar 1869 opgegeven raming gerekend is geworden, hetgeen trouwens ook bezwaarlijk zou geweest zijn, vermits men alstoen aangaande den bovenbouw nog tot geen besleut was gekomen.

Op de vraag of de verzekering kan worden gegeven, dat genoemd fort thans zoo is ingerigt als met het gewigt van eene zoo belangrijke versterking overeenkomt, kan de ondergeteekende naar zijne overtuiging, een bevestigend antwoord geven.

Art. 28. Met den toestand der werken van het fort in den Bijlmermeerpolder is het allertreurigst gesteld, doordien het gebouw, ten gevolge van omstandigheden, die nog niet te verklaren zijn, in beweging geraakt en geheel is ingestort. Onmiddellijk nadat het ongeval heeft plaats gehad, heeft de ondergeteekende den inspecteur-generaal van fortificatiën derwaarts gezonden, ten einde een onderzoek naar de oorzaak van de ramp in te stellen, die deswege een rapport heeft uitgebragt, waarvan een afschrift met twee, naar de natuur geteekende schetsen, hierbij ter inzage voor de leden der Kamer wordt overgelegd.

Met de omwalling van het fort is het minder ongunstig gesteld, ofschoon de opgeworpen aarde nog voortdurend nazakt, zoodat het werk, dat op den eenen dag op het vereischte peil is gebragt, na verloop van weinige dagen weer beneden dat peil is gedaald, waardoor het hoogst bezwaarlijk zal worden, om het aardewerk in dit jaar op de vereischte hoogte te kunnen opleveren. Men vleit zich evenwel, om de aardewerken door achtereenvolgende langzame verhoogingen op het vereischte peil te zullen kunnen brengen.

In hoeverre door meer afdoende voorzorgmaatregelen verzakkingen van het aardewerk zouden hebben kunnen worden voorkomen, durft de ondergeteekende niet te beslissen. Bij het verschil van meeningen omtrent de meest doelmatig aan te wenden maatregelen, heeft zijn ambtsvoorganger zijne goedkeuring gehecht, om bij het contract de bevoegdheid bij den aannemer te laten, om in deze, voor zijne verantwoordelijkheid, naar welgevallen te handelen, waarvan dan ook door hem gebruik is gemaakt.

AFDEELING XII.

Aan den wensch der Kamer, om de uitgaven voor gewoon onderhoud en die welke daartoe niet behooren, in afzonderlijke begrootingsartikelen te splitsen, zal voortaan worden voldaan.

De ondergeteekende kan niet ontkennen, dat de kosten van kazernering in eenige plaatsen die op de grenzen des Rijks zijn gelegen, vrij belangrijk zijn. Het zou met zijne wenschen zeer overeenkomen, indien onze strijdkrachten meer in garnizoenen binnen onze verdedigingslijnen waren geconcentreerd, doch daartoe bestaat de mogelijkheid niet, zonder aanwending van hoogstbelangrijke uitgaven voor den bouw van nieuwe kazernen met den aanleve van dien, zoodat men zich voor het tegenwoordige wel gedwongen ziet, om zich te behelpen met het bestaande, dat trouwens in vele plaatsen nog zeer te veel te wenschen overlaat. De ondergeteekende wil echter gaarne de toezegging doen, dat het zijn streven zal zijn om in de behoefte aan behoorlijke kazernering achter de verdedigingslijnen en in het algemeen ook die van localen voor de uitspanning van manschappen, waartoe trouwens nu reeds voortdurend gelden tot verbetering en ook tot aanmaak van meubels worden ten koste gelegd, te voorzien, en dat, voor zooveel de vesting 's Hertogenbosch betreft, bij de eerstvolgende begrooting een belangrijk bedrag tot verbetering der kazernegedouwen zal worden aangevraagd, terwijl de ontwerpen daartoe inmiddels opgemaakt zullen worden.

Hij deelt echter niet in het gevoelen van die leden, welke vermeenen dat de garnizoenen in Maastricht, Roermond en Venlo, bij het uitbreken van eenen oorlog, waarschijnlijk verloren zouden zijn, want door de maatregelen die door hem genomen zijn, is alles voorbereid om, op het eerste bevel, die plaatsen te kunnen ont-ruimen en de troepen met de goederen in de magazijnen onmiddellijk over de spoorwegen naar het binnenland over te brengen.

De ondergeteekende wil gaarne toestemmen, dat de aangevraagde som voor verplaatsing der rijloods uit Roermond naar Breda zeer belangrijk is, en het is hem dan ook bij nader inzien doelmatig voorgekomen, om van zijn voornemen tot verplaatsing dier loods af te zien, en in de behoefte aan eene rijloods te Breda te doen voorzien door den bouw eener eenvoudige houten loods, waarvoor waarschijnlijk niet meer zal worden gevorderd, dan de som bedraagt voor het overbrengen der rijloods op de begrooting uitgetrokken.

Even als bereids in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, heeft de ondergeteekende het voornemen om de noodige inrigtingen te Breda tot stand te doen brengen, ten einde het garnizoen aldaar te kunnen vermeerderen met twee eskadrons kavalerie en eene batterij veldartillerie.

Het daarzijn dezer troepen wordt door hem hoogst nuttig geacht tot het houden van gekombineerde oefeningen met de drie wapens, en zulks niet alleen voor de kadetten der Militaire Akademie, die, zooals door den ondergeteekende bij de discussiën in de Kamer over de wet omtrent de regeling van het onderwijs bij die inrigting is te kennen gegeven, daardoor in de gelegenheid zullen zijn om bij die troe-

pen hunne praktische opleiding te verhoogen, maar ook voor de bij de stafschool geplaatste officieren en in het bijzonder ook voor de jonge officieren die bij de applicatieschool hunne verdere opleiding ontvangen.

De ondergeteekende zou het om al die redenen dan ook zeer betreuren, indien de Vertegenwoordiging zwaarigheid mogt maken om tot bedoeld einde de noodige gelden toe te staan.

AFDEELING XIII.

Bij het uiten der meening, dat het bestuur der weduwen en weezenkas niet op eene voldoende wijze is ingerigt, en het billijk zou wezen, wanneer aan de officieren, die zelf de gelden dier kas te zamen brengen, eenig aandeel in het bestuur wierd geschonken, schijnt te zijn voorbijgezien dat alle officieren van de landmagt, zoolwel zij, die zich in activiteit bevinden als degenen, die de positie van non-activiteit en pensioen verkeeren, gelijke belangen hebben bij de instandhouding en een goed beheer der instelling.

De vier gepensioneerde officieren, uitmakende de directie der kas, hebben niet alleen gedurende hunne active dienst ook door hunne bijdragen tot de instandhouding der kas bijgedragen, maar drie daarvan zijn ook thans nog van het pensioen eventueel aan hunne weduwen toe te kennen, de vastgestelde contributiën verschuldigd.

De leiding der werkzaamheden, is, als voorzittend lid opgedragen aan den generaal DELFRAT, zoolwel de in- als buiten het leger hooggewaardeerde verdiensten op wetenschappelijk gebied van dien opperofficier, als de erkende bekwaamheden van de overige leden van het bestuur, bieden de meest gewenschte waarborgen aan voor eene zorgvuldige en naauwgezette behartiging van de belangen der instelling in het algemeen, en van die der deelgenooten in het bijzonder.

Dat bij eene hervorming der instelling, nieuwe denkbeelden omtrent deze soort van fondsen zouden zijn toe te passen, kan niet worden toegestemd. Bij de overweging dat eene instelling als deze op geheel andere grondslagen berust en berusten moet, dan voor weduwenfondsen in de burgerlijke maatschappij, zal, bij raadpleging van hetgeen daaromtrent op bladz. 36 der Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag voor de begroting van 1868 is medegedeeld, genoegzaam blijken.

De meening dat er *veel* betaald en *weinig* uitgekeerd wordt, die tegenstelling zal blijken niet geheel juist te zijn, wanneer in aanmerking wordt genomen, dat over 1868 door de officieren is betaald f 207,122,22³, waartegen f 279,339,80 aan weduwen en weezen is uitgekeerd. Zoo men die uitkeeringen zou willen vermeerderen, dan zouden daarentegen de contributiën niet onaanzienlijk moeten worden verhoogd, iets waartegen zeer zeker overwegende bedenkingen bestaan.

De stand der kas kan voor het tegenwoordige vrij gunstig worden genoemd.

Op 1°. Januarij van het loopend jaar bedroeg het kapitaal, hetwelk als eigendom van het fonds op het grootboek der 2¹/₂ pCt. werkelijke schuld was ingeschreven eene som van f 3,150,000, jaarlijks eene rente van f 78,750 opleverende, terwijl bovendien in kas beschikbaar was f 2190,70.

Op dat tijdstip waren 653 weduwen in het genot van pensioen, als: 5 weduwen, ieder ad f 800; 17 à f 700; 39 à f 600; 2 à f 525; 134 à f 500; 2 à f 450; 254 à f 400; 8 à f 375; 180 à f 300; 11 à f 225; 1 à f 200; te zamen een jaarlijksch bedrag van f 269,525 uitmakende.

Aan 7 weduwen, die meer dan drie kinderen hebben beneden den ouderdom van 18 jaren, was voor ieder kind eene jaarlijksche toelage van f 50 toegekend, tot een gezamenlijk bedrag van f 350.

Voor 30 onderlooze kinderen was onderstand verleend tot een gezamenlijk bedrag van f 4566,68.

Het aantal officieren (in activiteit, non-activiteit en op pensioen) wier echtgenooten of kinderen bij hun overlijden, aanspraak op pensioen hebben bedraagt 1188 en wel: 6 op een pensioen van f 800; 18 à f 700; 47 à f 600; 2 à f 525; 208 à f 500; 497 à f 400; 8 à f 375; 363 à f 300; 38 à f 225; 1 à f 200.

Art. 31. Wanneer men let op den inhoud van art. 172, 1ste lid van het reglement op de inwendige dienst der infanterie, luidende: „Aan onderofficieren, korporals en verdere manschappen, die verklaren tot de eene of andere bijzondere gezindte te behooren, wordt vrijgelaten zich naar de kerk dier gezindte te begeven,” en daarbij bedenkt dat de vroegere bepaling, volgens welke de militairen, die niet ter kerke willen gaan, in de kazernen geconsigneerd werden, is afgeschaft, dan kan er, naar het den ondergeteekende voorkomt, bezwaarlijk gedacht worden aan inbreuk op het voorschrift der Grondwet, aan een ieder volkomen vrijheid in het belijden zijner godsdienstige meeningen waarborgende.

Het naar de kerken geleiden der militairen is een maatregel van orde, welke wenschelijk te achten is, en er schijnt geene aanleiding te bestaan voor klagten over gedwongen kerkgaan. Het geheel ongeregeld laten van dit onderwerp is niet raadzaam en wanneer aan ieder soldaat afgevraagd zou moeten worden, of hij wel zin had om naar de kerk te gaan, zou dit voorzeker niet leiden tot aankweeking van godsdienstzin bij de jeugdige en minderjarige miliciens, waaruit ons leger grotendeels bestaat. Het moet integendeel geacht worden met de gevoelens hunner ouders overeen te komen dat het des Zondags ter kerke gaan van overheidswege bevorderd worde.

Art. 36. De redenen waarom meer voor kampements-effecten, voorwerpen van veld-uitrusting enz. wordt aangevraagd, dan voor het loopend jaar is toegestaan, zijn hierin gelegen, eerstens, omdat het voornemen bestaat om den voorraad van tentendoek, die merkkelijk is verminderd, aan te vullen, en wijders voort te gaan met de aanvulling van de benodigde velduitrusting, zoo als brancard, stroozakken tot vervoer van zieken met de spoortreinen, enz.

Voor ongelijksoortige voorwerpen zijn geen gelden aangevraagd, zoodat eene splitsing in meerdere artikelen daardoor van zelf komt te vervallen.

Het personeel dat uit de aangevraagde som van f 22,000 moet worden gebezigd, bestaat in: 1 directeur; 1 magazijnmeester; 1 assistent-magazijnmeester; 1 schrijver; 5 geëmplojeerden; 4 vaste arbeiders; voorts uit een onbepaald getal tijdelijk in dienst te stellen arbeiders, naaisters en waschvrouwen, waarvan het aantal afhankelijk is van de te verrigten werkzaamheden.

Art. 37. De tractementen van de twee officieren, die bij het topographisch bureau werkzaam zijn, heeft men hier niet op den toelichtenden staat uitgetrokken, omdat zij reeds in art. 5 bij den generalen staf, waartoe die officieren behooren, staan uitgetrokken; — voor deze twee officieren, voor dezen hunnen specialen werkkring geen afzonderlijk tractement, maar slechts eene toelage genietende, is de toelage gebragt, en dient ook te komen ten laste van art. 37.

Wat de vraag betreft, waarom de kosten van de verkenningen niet, evenals voor 1869 plaats vond, een afzonderlijk begrotingsartikel vormen; te dien aanzien zij onder de aandacht gebragt, dat toen er werd overgegaan om het topographisch bureau van het Departement van Oorlog af te scheiden en afzonderlijk op de begrooting uit te trekken, het natuurlijk is voorgekomen om de kosten der verkenningen en die der topographische inrigting, onder één artikel te begrijpen.

Door de verkenningen worden de plannen en de gegevens verkregen voor de kaarten op het topographisch bureau te vervaardigen; de kosten van het maken der plans en die van het graveren en drukken der kaarten, behooren dus eigenaardig bijeen, en zulks nog te meer, omdat vóór 1869, op het afzonderlijk begrotingsartikel — kosten voor verkenningen, — ook nog vermeld werden remuneratiën aan de *clèves* bij de kaarten steendrukkerij.

Een gedeelte der kosten van het topographisch bureau werd dus toen reeds betaald uit het artikel voor de verkenningen, en aangezien dit eenigzins als onregelmatig kon beschouwd worden, is het doelmatiger geacht, en de kosten der verkenningen en die van de topographische inrigting, onder een en hetzelfde artikel der begrooting te vereenigen.

Art. 38. Ter voldoening aan den wensch om te vernemen op welke wijze de som voor het onderhoud der militaire huisgezinnen in de aan het Rijk toebehoorende ge-

stichten te Ommerschans en Veenhuizen ten vorigen jare is besteed, kan het volgende medegedeeld worden. De verpleging der bedoelde huisgezinnen is geregeld bij het Koninklijk besluit van 31 Augustus 1859 n°. 76. Daarbij is het bedrag bepaald, betwèl ad f 11,25 per hoofd en daarenboven ad f 63,56 per huisgezin jaarlijks voor de militaire verpleegden door het Departement van Oorlog moet worden voldaan. Twee malen 'sjaars geschiedt die betaling en wel naar evenredigheid van het aantal militaire verpleegden en huisgezinnen aanwezig, op 1 Januarij en 1 Julij.

Het Departement van Binnenlandsche zaken doet alsdan aan dat van Oorlog toekomen de opgaven van bedoeld aantal met eene berekening van het, overeenkomstig vermeld besluit, verschuldigde aan de gestichten, welke laatste alsdan een order van betaling tot het geverifieerd bedrag, ten voordeele hunner begrooting, van het Departement van Oorlog bekomen.

Het aantal hoofden der militaire verpleegden in de eerste helft van 1868 aanwezig bedroeg 300, waarvoor tegen f 11,25 per hoofd eene som van f 3375 verschuldigd was. Het aantal militaire huisgezinnen in dat tijdvak aanwezig was 116, waarvoor tegen f 63,50 per gezin een bedrag van f 7366 voldaan moest worden. Deze sommen vermeerderd met f 182 voor toelagen aan de verpleegde onderofficieren maken een totaal uit van f 10,923, dat over het 1ste halfjaar van 1868 door het Departement van Oorlog is betaald geworden. Over het 2de halfjaar van 1868 werd op gelijke wijze voldaan een bedrag van f 10,448,54^s hetgeen voor 1868 eene totale som van f 21,371,54^s uitmaakt.

Art. 41. De ondergeteekende zou niets liever wenschen dan dat hij mede kon werken om het lot der oude militairen meer te verzekeren, daar deze maar al te dikwerf op vergevorderden leeftijd zeer hulpbehoevend zijn.

Bij des Ministers voorgangers bestond werkelijk het voornemen om door de oprigting van een Invalidenhuis op ruimer schaal ingerigt dan dat te Leiden, of door eene vergrooting van dat te Bronbeek, ook voor den oudgedienden krijgsman van het leger hier te lande een toevlugsoord tegen kommer en gebrek te openen, dit zou voorzeker tot het gewenschte doel kunnen leiden, doch de aanzienlijke kosten daaraan verbonden, hebben de verwezenlijking van dat plan in den weg gestaan en zouden dit waarschijnlijk nog doen, lettende op hetgeen in het Verslag dat thans wordt beantwoord, daartegen door verscheidene leden wordt aangevoerd.

Art. 43. Zoo als hiervoren reeds is te kennen gegeven, ligt het geenszins in de bedoeling, om de oefeningen van groote troepen-vereenigingen in kampen geheel na te laten.

Het is uitsluitend met het oog op de daarvoor gevorderde aanzienlijke kosten, dat hēt kamperen in 1870 achterwege zal worden gelaten. Door het doen plaats hebben van gecombineerde oefeningen met de drie wapens in onderscheidene garnizoenen, zal, zooals in de Memorie van Toelichting tot dit wets-ontwerp behoorende, is te kennen gegeven, het gemis van de uitgebreide oefeningen in een kamp vergoeden. Dezelfde reden, besparing van alle niet dringend noodzakelijke uitgaven, belet ook om gevolg te geven aan den aandrang van sommige leden, die verlagen dat tot oefening der militia, een permanent kamp worde ingerigt, zooals België te Beverloo bezit, al ware het ook dat aan dergelijke wijze van oefening der miliciens de voorkeur werd gegeven boven die, welke thans bij ons wordt gevolgd.

AFREELING. XIV.

Met opzigt tot de klage hier vermeld over de groote kosten van het wapen der *maréchaussée*, vermeent de ondergeteekende te mogen verwijzen naar hetgeen reeds ten vorigen jare dienaangaande door hem is te kennen gegeven, namelijk dat hij van zijn kant gaarne wil medewerken om meer verband tusschen de *maréchaussée* en de rijksveldwacht te brengen. Hij is hierover reeds met zijnen ambtgenoot voor justitie in gedachtenwisseling getreden, en hoopt dat dit aanleiding zal geven, er in den loop van het volgende jaar tot eene gewenschte regeling zal kunnen worden overgegaan, waardoor dan ook van zelf de kosten voor dit onderwerp van uitgave in

hun geheel op de begrooting van het Departement van Justitie zouden moeten worden uitgetrokken.

Dat het getal maréchaussée te paard niet te groot is, is nog in dit jaar gebleken bij de plaats gehad hebbende ongeregeldheden op het eiland Walcheren; ook moet de ondergeteekende hierbij voegen, dat zoolang van de officieren bij dat wapen diensten te paard worden gevorderd, zij met één dienstpaard niet kunnen volstaan.

AFDEELING XV.

In het getal der officieren dat op den staat n°. 88 voorkomt als het non-activiteits-tractement genietende, is, — sedert de indiening der thans in behandeling zijnde begrooting, zoo door het verleen van pensioen aan eenigen hunner, als door het overlijden en weder in dienst stellen van anderen, — eene groote verandering gekomen.

Intusschen geeft de ondergeteekende gaarne de verzekering, dat hij geene officieren het non-activiteits-tractement langer zal laten genieten, dan volstrekt noodig is of met de bepalingen der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128) is overeen te brengen.

's Gravenhage, den 19den November 1869.

De Minister van Oorlog,
VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 66 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 2den dezer, N°. 41, betrekkelijk de zamenstelling en indeeling van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Overwegende dat in verband met de aangebrachte wijziging in de opleiding der kweekelingen voor de geneeskundige dienst en pharmaceutische dienst bij het leger, ook de zamenstelling en indeeling van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt verandering behoort te ondergaan.

Overwegende tevens dat het, met het oog op de belangen van de dienst, wenschelijk is, dat ook in de kleine garnizoenen de functie van eerstaanwezend officier van gezondheid steeds zooveel mogelijk door geene officieren van gezondheid beneden den rang van 1ste klasse worde waargenomen.

Gelet op Onze besluiten van den 25sten Mei 1867, N°. 60, en van den 4den October daaraanvolgende, N°. 52, betrekkelijk de zamenstelling en indeeling van de geneeskundige dienst der landmagt.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 29sten December 1868, Kabinet Lett. C 21.

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de tabelle Lett. A bij laatstgemeld besluit gevoegd, zal worden vervangen door de tabelle Lett. A aan dit besluit gehecht.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 2den Januarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Zamenstelling van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

1 Inspecteur, kolonel, à f 4400. (Van het tractement van den Inspecteur uitgetrokken zal $\frac{1}{11}$ gedeelte door het Departement van Marine worden betaald).
4 Eerste officieren van gezondheid 1ste kl., luit.-kolonel, à f 5000. (De oudste in rang der eerste officieren van gezondheid der 1ste kl., kan den rang bezitten van kolonel).
5 Eerste officieren van gezondheid 2de kl., majoor, à f 2800; 15 officieren van gezondheid 1ste kl., kapitein à f 2200; 15 id. à f 1800; 10 id. à f 1600; 46 officieren van gezondheid 2de kl., 1ste luitenant, à f 1200; 58 officieren van gezondheid 5de kl., 2de luitenant, à f 900.

Het bepaalde bij art. 2 van ons besluit van den 17den September jl., N°. 5, betreffende de toelagen van officieren van gezondheid en militaire apothekers bij het garnizoens-hospitaal te Amsterdam, in het belang der opleiding van de kweekelingen werkzaam, blijft van kracht.

De officieren van gezondheid behoorende tot het vaste kader van het koloniaal werfdepôt, zijn niet in de nevenbedoelde getallen begrepen.

Officieren van gezondheid, die krachtens vroegere bepalingen in het genot zijn van een verhoogd tractement, blijven daarin gehandhaafd, zoolang zij in hunne tegenwoordige positie blijven.

Apothekers, 1 majoor, à f 2200; 3 kapiteins 1ste kl. à f 1800; 5 kapiteins 1ste kl. à f 1600; 10 1ste luitenants 2de kl. à f 1000; 9 2de luitenants 3de kl. à f 900. Toelagen voor 2 apothekers der 2de klasse, ieder ad f 500, dienstdoende bij 's Rijks magazijn van geneesmiddelen. Kweekelingen, onbepaald, à f 300. Het getal kweekelingen zal worden geregeld in verband met de behoefte van de dienst.

Mij bekend,
De Minister van Oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst ter algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 6den Januarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 29.

WIJ WILLEM, enz., enz.

Gelet op Onze besluiten van den 5den Augustus 1855, N°. 83, 12 September 1856, N°. 42 en 11 December 1865, N°. 56;

Gezien de missive van Onzen Minister van Oorlog van den 20sten Januarij 1869, N°. 81 I;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met wijziging in zooverre van den inhoud van de aangehaalde besluiten, te bepalen, dat voortaan Onze ordonnance-officiëren zilveren nestels zullen dragen van denzelfden vorm en gelijke afmetingen, als die voor Onze adjudanten zijn vastgesteld.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 25sten Januarij 1869.

(get.) WILLEM.
De Minister van Oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 53 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien de aanschrijving dezerzijds van den 26sten Februarij 1868, N°. 83 P, waarbij is bepaald:

- 1°. dat voortaan geen milicien-plaatsvervanger tot eene vrijwillige verbintenis, overeenkomstig art. 9 der militiewet worde toegelaten, dan nadat hij minstens gedurende zes maanden bij het korps, waarbij hij is ingelijfd, gediend en zich onberispelijk gedragen heeft;
- 2°. dat, tot nader order de plaatsvervangers, die minstens zes maanden gediend hebben, alleen zullen worden aangenomen, — behalve bij de koloniale troepen, — bij de regementen huzaren, voor zooveel zij daarbij zijn ingelijfd, en verder bij het 2de, 3de of 6de regiment infanterie, bij het regiment veld-artillerie of het regiment rijdende artillerie, en
- 3°. dat bij het aangaan van eene vrijwillige verbintenis aan plaatsvervangers geen premie zal worden toegekend dan voor zooveel zij met onbepaald

verlof zijn of op zoodanig verlof aanspraak hebben, en mits zij in beide gevallen niet ouder zijn dan dertig jaren.

Heeft goedgevonden, met instandhouding van het voorgeschrevene bij punt 1 en 3, het in punt 2 bepaalde in zooverre uit te breiden, dat milicien-plaatsvervangers, die met onbepaald verlof zijn of op zoodanig verlof aanspraak hebben, voortaan kunnen worden toegelaten tot eene vrijwillige verbindtenis, niet alleen bij de zeemagt en de koloniale troepen, maar evenzeer bij zoodanig korps van het leger, waarbij zij verlangen te dienen.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* worde geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 16den Januarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 60 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Verlangende dat in de stamboeken der betrokken korpsen op eenvormige wijze aantekening worde gehouden van de scherpschutters, die naar aanleiding van Zijner Majesteits besluit van den 25sten Julij 1868, N°. 3, als zoodanig worden aangesteld.

Heeft goedgevonden te bepalen, dat de onderofficieren, korporaals en soldaten van die categorie, in de 6de kolom van voormelde registers respectievelijk volgenderwijze zullen worden aangeduid.

Sergeant-Instructeur der scherpschutters, den.....

Korporaal-scherpschutter, den.....

Scherpschutter, den.....

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* worde geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 18den Januarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Bureau der Artillerie.

N°. 37 A.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de *Beknopte uitrustingsstaat* is herzien en bij de Koninklijke Militaire Akademie verkrijgbaar is gesteld, voor de departementen van algemeen bestuur en het leger voor f 0.59, voor particulieren in den handel voor f 0.52.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst ter algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 27sten Januarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 82 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt ter kennis van de daarbij betrokken militaire autoriteiten, dat de tot dusverre bij de korpsen infanterie en kavallerie ontbrekende administratie- en geldkistjes tot bagaadje-karren, volgens het model bedoeld bij de dezerzijdsche aanschrijving van den 5den Mei 1859, N°. 74 B, eerstdaags door tusschenkomst van den Directeur van 's Rijks artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen, aan de hoofdadministratiën der korpsen van het leger, worden afgezonden, in dier voege dat alsdan, voor zooverre die voorwerpen van 's Rijkswege worden verstrekt, voorhanden zullen zijn :

Bij het regiment grenadiers en jagers en bij ieder regiment infanterie :

	geld- kistjes.	administr.- kistjes.
voor het archief van den chef van het korps.....	»	1
» het archief van de kommandanten der veldbataillons.....	»	4
» de kassen der veldbataillons met drie verschillende werkende sloten.....	4	»
» het archief van de kwartiermeesters bij die bataillons, tevens strekkende voor de kwartiermeesterskassen, met sloten van bijzonder maaksel.....	4	»
» de kommandanten der kompagnieën van de veldbataillons..	»	20
	8	25

Bij ieder regiment kavallerie :

	geld- kistjes.	administr.- kistjes.
voor het archief van den kommandant van het korps.....	»	1
» het archief van twee majoors bij de veld-escadrons.....	»	2
» de kassen van de veld-escadrons, voorzien van drie ongelijk werkende sloten.....	2	»
» het archief van de kwartiermeesters, tevens strekkende voor de kwartiermeestersgeldkassen, met sloten van bijzonder maaksel.....	2	»
» de kommandanten der veld-escadrons.....	»	4
	4	7

De chefs der korpsen behooren toe te zien en de vereischte maatregelen te nemen dat die voorwerpen in goeden bruikbaren staat worden onderhouden en er voor te zorgen, dat die op de 4de bladzijde van den driemaandelijkschen staat en summere verantwoording van het ledergoed worden verantwoord.

In het *Recueil Militair* geplaatst ter algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 20sten Januarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 115 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 25sten Februarij 1869, n°. 16, houdende wijziging in de kleeding der generaals, de officieren van het regiment grenadiers en jagers en bij de Koninklijke militaire akademie, mitsgaders van die van de militie-commissarissen.

Gelast dat gezegd besluit in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 27sten Februarij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 24sten dezer, Kabinet litt. W²;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van de bestaande verordeningen nopens de kleeding en uitrusting van de generaals, van de officieren bij het regiment grenadiers en jagers en die bij de Koninklijke militaire akademie, alsmede van de militie-commissarissen, te bepalen:

Art. 1. De korte jas voor groote en kleine tenue, de epauletten, de pantalon van donkerblauw- en van grijs keperlaken, de hoed voor groote en kleine tenue, de sjerp, de sabelkoppel voor groote en kleine tenue en de sabel voor de generaals vervallen en worden vervangen door eene attila, schouder snoeren, pantalon, kolbak, sjerp, sabelkoppel, sabeltasch en sabel volgens de aan dit besluit gehechte beschrijving.

Art. 2. Het bepaalde in art. 1 is niet van toepassing op de kleeding van Onzen beminden Oom den Veldmaarschalk Prins FREDERIK der Nederlanden, die in genoemde betrekking de kleeding en de distinctieve teekenen zal blijven dragen zoo als thans voor den Prins Veldmaarschalk zijn vastgesteld.

Art. 5. De epauletten thans in groote tenue gedragen wordende door de officieren van het regiment grenadiers en jagers vervallen. Zij dragen in groote tenue schouder-bedekkingen gelijk aan die voor de kleine tenue vastgesteld.

De kwasten aan de vang snoeren van gemelde officieren worden vervangen, als volgt:

voor kolonel, door vier gouden kwasten van bouillons, geplaatst twee boven en twee onder de spiegels;

voor luitenant-kolonel, twee gouden en twee zilveren kwasten, als voren;
voor majoor, drie gouden kwasten, als voren, één boven en twee onder de spiegels;

voor kapitein, twee gouden kwasten, als voren, geplaatst onder de spiegels;

voor 1sten luitenant, drie gouden kwasten van torsade, geplaatst één boven, twee onder de spiegels;

voor 2den luitenant, twee gouden kwasten, als voren, geplaatst onder de spiegels.

De adjudanten-onderofficieren en de kapelmeester dragen in groote tenue geen contra-epauletten maar schouderbedekkingen als voor kleine tenue is vastgesteld. Zij dragen aan de vang snoeren onder de spiegels twee kwasten van gouden torsade, doormengd, voor de grenadiers met roode, voor de jagers met gele zijde.

Art. 4. De tweede alinea van artikel 4 van Ons besluit van den 16den Mei 1866, n°. 74, vervalt.

De hoofdofficieren van het regiment grenadiers en jagers dragen in kleine en dagelijksche dienst de vangskoord (het gedeelte dat om den schakot loopt niet), ten welken einde aan de snoer een verlengd stuk van gouden koord wordt gehecht, dat over den regter schouder langs den rug, boven de linker heup over de borst loopt en waarna de spiegels van de vangskoord door het einde van het koord worden gestoken.

Het wordt aan de overige officieren van gemeld regiment vergund in dagelijksche tenue, doch buiten dienst mede de vangskoord in voege voorgeschreven te dragen, waardoor de vergunning tot het dragen van de hals- of schouder-snoer aan hen verleend bij art. 5 van hovengemeld besluit vervalt.

Art. 5. De officieren bij de Koninklijke militaire academie dragen de uniform, zoo als die is bepaald voor de officieren van het wapen waartoe zij behooren.

Art. 6. De epauletten voor de militie-commissarissen vervallen. Zij dragen schouderbedekkingen van massief in het vuur verguld zilverdraad en op den kraag van den korten jas zilveren sterren, te weten: rang van luitenant-kolonel hebbende; dien van kolonel bezittende twee naast elkander, één daarboven; rang van generaal-majoor hebbende, vier, twee op elke rij.

De in dit besluit vastgestelde veranderingen zullen met het tijdstip van den 1sten Januarij 1870, in werking treden.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 25sten Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get) J. J. VAN MULKEN.

Behoort bij besluit van den 25sten
Februarij 1869, N°. 16.

Beschrijving van de gewijzigde kleeding der generaals.

Attila In groote tenue, van donkerblauw laken, met drie rijen ieder van zes gewerkte knopen, de middelste rij groote of zoogenaamde ballon, de beide andere rijen van middensoort of halfballon.

Op de borst zes horizontaal loopende vierkante tressen, ieder eindigende in een figuur bij wijze van klaverblad, in welks midden de buitenste knopen zijn geplaatst.

Op de schouders een passant ter lengte van ongeveer 15 duim van dubbel koord, loopende boven om een gewerkten knoop van halfballon en eindigende in een figuur bij wijze van klaverblad, daaronder, — doch naar achteren aflopende — eene figuur van tres, volgens figuur *a* van de hierbij gevoegde teekening.

Staande kraag van ponceau rood laken, gemiddeld hoog $\frac{4}{2}$ duim, met een haak gesloten en van daar ter weerszijden schuin oplopende en aan de hoeken afgerond, belegd met een goud galon van het model voor de hoofdofficieren der infanterie vastgesteld, breed $\frac{1}{2}$ duim, zóódanig dat het rood laken van den kraag over boven en van onderen zichtbaar is; aan elk der voorzijden van den kraag vier zilveren sterren. Op den rug, onder den kraag, eene figuur van tres, mede volgens figuur *b* van de hierbij gevoegde teekening.

De mouwen van onderen belegd met goud galon, gelijk aan dat van den kraag, van voren schuin oplopende en omgeven van figuurtres, een en ander overeenkomstig figuur *c* en *d* van de hierbij gevoegde teekening.

Het goud galon op ponceau-rood laken. Van achteren op de taille twee gewerkte knopen, van half ballon op een afstand van ongeveer 14 duim van elkander.

De schoot van de attila ter zijde van de heupen met een split omzet met koord, van boven eindigende in eene figuur, mede bij wijze van klaverblad.

De romp van het kleedingstuk geheel omzet met koord, de beide rugnaden idem, en bovendien tot op de taille belegd met figuurtres, als bij de kavallerie.

Het koord, het treswerk en de knopen van massief in het vuur verguld zilverdraad.

In kleine tenue, eene attila gelijk aan de hiervoren omschreven, doch het koord, het treswerk en de knopen van donkerblauw kemelsgaren.

Schouder snoeren, van massief in het vuur verguld zilverdraad, met vier kwasten van gouden bouillons, twee aan twee boven elkander.

Op de peer der kwasten zilveren sterren, als volgt:

voor een generaal-majoor, op elk der twee bovenste kwasten *éene*,

voor een luitenant-generaal, op elk der bovenste kwasten *twee*,

voor een generaal der infanterie, op ieder der vier kwasten *eene* ster.

De schouder snoeren worden *in en buiten* dienst gedragen.

Pantalon. *In groote tenue*, van donker blaauw laken, van voren met een gulp en op de buitennaden een goud galon van het model hiervoren bij de attila aangewezen, breed 4 duim; losse souspieds van leder.

In kleine tenue, een pantalon gelijk aan de bovenomschrevene, doch in plaats van het goud galon, eene bies van ponceau rood laken, ter breedte van 5 strepen en van onder aan de pijpen een kleine vergulde glad gebombeerde metalen knoop.

Kolbak, van zwart geverwd bevervel (castor), van voren hoog 20, van achteren 23 duimen, van boven in middellijn 23 duimen, de bodem van zwart verlakt leder, ter diepte van $4\frac{1}{2}$ duim, waarin eene ponceau roodlakensche zak met gouden biezen en een matgouden kwast van bouillons.

De zak wordt in den bovenrand vastgemaakt en hangt ter regter zijde af. Eene ovaal ronde coarde van oranjezijde, omgeven met vijf rijen gouden puifletten, daarboven een tulp van verguld metaal, waarin eene witte aigrette ter lengte van 17 duim.

Ketting van mat verguld metaal, die aan haken, mede van verguld metaal — en van onderen aan de beide zijden van den kolbak geplaatst — wordt bevestigd.

Kolbaksnoeren van massief mat verguld zilverdraad, aan beide zijden van het hoofdtooisel bevestigd aan een ring van verguld metaal.

De zak en de kolbaksnoeren worden alleen in groote tenue gedragen.

Sjerp, gelijk aan die van de officieren der rijdende artillerie. Op de peer van de kwasten, zilveren sterren, als volgt:

voor een generaal-majoor, op ieder *eene*,

voor een luitenant-generaal op de voorste *twee*, op de volgende *eene*,

voor een generaal der infanterie op ieder *twee* sterren.

Sabelkoppel. *In groote tenue*, van goud galon, ter breedte van 25 strepen, het galon van het model als bij de attila is bepaald; de ahangriemen mede van goud galon, ter breedte van 20 strepen, een en ander aan de binnenzijde belegd met rood marokijn-leder, wijders vergulde sluitplaten met eene haak en pokkels; alles voorzien van vergulde leeuwenkoppen.

In kleine tenue, een sabelkoppel van zwart verlakt leder met sluitplaten, haakpokkels en leeuwenkoppen, als in groote tenue.

Sabeltasch. In groote tenue, van ponceau rood laken, omzet met een goud galon ter breedte van 40 strepen, aan de binnenzijde langs het galon op een afstand van 10 strepen: een smal goud galon, breed 10 strepen, onder het blad eene tasch (en portefeuille) vijf duim korter, en aan weerszijden drie duimen smaller dan het blad. De drie ahangriemen belegd met een goud galon, breed 16 strepen, de gespen en ringen van verguld metaal.

Op het midden van het blad zilveren sterren:
 voor een generaal-majoor, twee op eene rij,
 voor eene luitenant-generaal, drie (twee op eene rij, eene daarboven),
 voor een generaal der infanterie, twee op eene rij, eene daarboven, eene daaronder.

In kleine tenue, een sabeltasch als boven, doch van zwart verlakt leder, zonder goud galon op de tasch en op de ahangriemen.

Sabel, volgens het model bij de kavallerie in gebruik.

De hoofd-intendant bij de militaire administratie gekleed als de generaals, met dien verstande, dat de versierselen en onderscheidingstecken, die voor de generaals van goud of zilver of van verguld metaal zijn voorgeschreven, van zilver of goud of verzilverd metaal zijn.

Mij bekend,

De Minister van Oorlog,
 (get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
 Zaken.*

N°. 56 P.

's Gravenhage, den 24sten Februarij 1869.

Aan de heeren bevelhebbers in de militaire afdeelingen.

Zijne Majesteit, wenschende het deelnemen aan de bestaande en het oprigten van nieuwe vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel, zooveel mogelijk aan te moedigen, heeft mij Hoogstdezelfs verlangen doen kennen, dat jonge lieden, die bij zoodanige vereeniging of op eenige andere wijze reeds zekeren graad van geoefendheid hebben verkregen, wanneer zij bij de infanterie als miliciens optreden, vroeger dan anderen met groot verlof worden gezonden.

Ter voldoening aan 's Konings verlangen, heb ik goedgevonden het navolgende te bepalen.

1°. De eerste oefeningstijd van tien maanden, wordt op zes maanden verminderd voor lotelingen, die vóór hunne inlijving als miliciens, bij eene vereeniging tot vrijwillige oefening in den wapenhandel of op andere wijze, zoodanigen graad van geoefendheid hebben verkregen, dat zij na een maand onderdicht bij het korps te hebben genoten, blijken voldoende geoefend te zijn, om aan de exercitiën in de Bataillonsschool deel te nemen, zullende zij bovendien, alvorens met verlof te vertrekken, in het schieten zoover gevorderd moeten wezen, dat zij tot de 2de klasse van het schijfschieten zijn overgegaan.

2°. Wanneer miliciens, in punt 1 bedoeld, bij de loting, vermeld in art. 124 der militiewet, voor het blijvend gedeelte worden aangewezen, behouden zij aanspraak op het hun toegekende voorregt, mits zij het door hen getrokken nummer verwisselen met een nummer, dat op groot verlof regt geeft; maken zij van deze bevoegdheid geen gebruik, dan zullen zij bij voorkeur tot het bekleeden der graden van korporaal en sergeant in aanmerking komen.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van Oorlog,
 (get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 75 P.

's Gravenhage, den 15den Maart 1869.

Aan de kommanderende officieren der korpsen infanterie.

De uitkomsten der examens, die in de laatste jaren door de onderofficieren uit het leger voor het verkrijgen van den rang van 2den luitenant bij het wapen der infanterie zijn afgelegd, hebben de noodzakelijkheid aangetoond om het wetenschappelijk onderwijs bij de korpsen infanterie op beteren en meer gelijkmatigen voet te regelen. Het is mij gebleken, dat het daartoe allezins noodig is, vooreerst dat de eischen van toelating tot het wetenschappelijk onderwijs alsmede die van overgang van de eene klasse naar de andere hooger gesteld en met meer juistheid afgebakend worden, terwijl ten andere de vereeniging van de meer gevorderde leerlingen in twee groote garnizoenen, het middel aan de hand geeft om het aantal onderwijzers bij den hoofdcursus in elk dier garnizoenen, zoodanig te bepalen, dat eene betere verdeling van de vakken van onderwijs wordt verkregen, en aan iederen onderwijzer eene taak kan worden opgedragen in overeenstemming met zijne krachten en zijn bijzonderen aanleg voor het een of ander vak.

Dienovereenkomstig heb ik goedgevonden om, met ter zijdestelling en intrekking van alle vroeger ter zake gegeven voorschriften, het onderwijs bij de korpsen infanterie — met uitzondering van het instructie-bataillon, alwaar de wetenschappelijke cursus op den tegenwoordigen voet blijft bestaan — te rekenen van den 1sten October a. s., te regelen als hieronder wordt omschreven.

*Regeling van het wetenschappelijk onderwijs bij de
regementen infanterie.*

Ten einde de onderofficieren der regementen infanterie, die aan de daartoe gestelde eischen voldoen, in staat te stellen de kundigheden te verwerven, welke voor het verkrijgen van den rang van 2den luitenant bij dat wapen gevorderd worden, zal aan hen, die daartoe in de termen vallen, bij de korpsen wetenschappelijk onderwijs gegeven worden.

De onderofficieren, die aan dat onderrigt deelnemen, worden verdeeld in twee klassen; die der tweede klasse genieten onderrigt bij den staf van het regiment, waartoe zij behooren; die der eerste klasse worden jaarlijks op den 1sten November gedetacheerd bij den staf van het 2de en 5de regiment infanterie te Maastricht en te 's Bosch, ten einde aldaar hunne verdere opleiding voor het af te leggen officiers-examen te ontvangen. Laatsbedoelde onderofficieren doen alsdan afstand van hunnen effectieven graad, zullende alle leerlingen der eerste klasse in den regel den *titularen* graad van sergeant moeten bekleeden.

Ten einde de onderofficieren en korporaa's, welke in de termen vallen om eerlang tot den cursus te worden toegelaten, in de gelegenheid te stellen, het vroeger op de scholen geleerde te onderhouden, of hen, die daartoe aanleg bezitten, de kennis te doen verkrijgen, welke voor eene toelating op den cursus gevorderd wordt, zal er ook bij de onderdeelen der korpsen, mits ter sterkte van een bataillon en daarboven, *uitgebreid lager onderwijs* gegeven worden.

De onderofficieren, die aan het examen van toelating op den cursus voldoen, zullen bij den staf gedetacheerd worden.

Vereischten om tot het uitgebreid lager onderwijs bij het korps te worden toegelaten.

Alle onderofficieren en korporaals, die door practische geschiktheid, onberispelijk gedrag, ijver in het vervullen hunner dienstplichten, een goed voorkomen, militaire geest, beschaving en manieren zich gunstig onderscheiden, terwijl hun karakter den waarborg oplevert, dat zij in hoogerer rang zelfstandig en met énergie zullen weten te handelen — in het algemeen, wanneer op goede gronden kan worden verwacht, dat zij eenmaal officier zijnde, den officiersstand in alle opzichten eer zullen aandoen — mogen tot het *uitgebreid lager onderwijs* worden toegelaten, wanneer zij aan de hieronder te vermelden eischen van bekwaamheid voldoen.

Ten einde beoordeeld kunne worden, in hoever zij de bovengemelde eigenschappen bezitten, zullen de korporaals, ook die van het instructie-bataillon afkomstig, *minstens zes maanden* bij het korps moeten hebben gediend, alvorens tot dat onderwijs toegelaten te kunnen worden. Zij dienen verder bij een af te leggen examen, de bewijzen te geven van hunne bedrevenheid in:

1. Practische geschiktheid in de uitvoering der dienst- en exercitiereglementen, in reden van den graad en van den tijd van dienst van den aspirant; theoretische kennis van de soldaten- en pelotonschool (rekruten en kompaniesschool), van het voorschrift betreffende de wapenen en de schietoefeningen en van de verplichtingen als guide in de bataillonschool.

2. Het *schrijven* eener goed leesbare hand.

3. *Nederlandsche taal*. Eenige bekendheid met de regels van taal en stijl, blijkbaar uit het maken van een eenvoudig opstel over een gegeven onderwerp.

4. *Vreemde talen*. Het lezen van de Fransche taal, zoomede het vertalen daarvan in het Nederlandsch. Eene dergelijke kennis van de Hoogduitsche en Engelsche taal, hoewel geen vereischte, zal tot bijzondere aanbeveling strekken.

5. *Geschiedenis*. Eenige bekendheid met de personen en gebeurtenissen, die een belangrijken invloed op den maatschappelijken en staatkundigen toestand der volken en in het bijzonder op Nederland hebben uitgeoefend.

6. *Aardrijkskunde*. Eenige bekendheid met de algemeene aardrijkskunde van Europa, en met de bijzondere van Nederland.

7. *Rekenkunst*. Het rekenen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken.

Vereischten om tot den cursus te worden toegelaten.

Tot den cursus worden alleen *onderofficieren* toegelaten. Zij moeten daartoe beantwoorden aan dezelfde eischen, welke tot eene toelating tot het uitgebreid lager onderwijs worden gevorderd, en bovendien bij een af te leggen examen de hieronder te vermelden bewijzen van bekwaamheid geven.

Tot de eerste klasse van den cursus worden alleen die onderofficieren toegelaten, van wic men met genoegzame zekerheid kan verwachten, dat zij na *één jaar* het onderwijs in die klasse te hebben genoten, aan het examen voor officier zullen voldoen.

In verband met het bepaalde in art. 2 van het voorschrift van examen voor de onderofficieren der infanterie tot het verkrijgen van den rang van 2den luitenant bij dat wapen, moeten de onderofficieren om toegelaten te worden tot het examen voor de 1ste klasse, op den 1sten November van het loopende jaar, te rekenen van den vollen ouderdom van zestien jaren, minstens *drie* jaren waarvan *één* als onderofficier, hebben gediend.

Voorts moeten zij genegen zijn om afstand te doen van hunnen effectieven graad.

Programma van examen tot toelating op de 2de klasse cursus.

1. Practische geschiktheid in de uitvoering der onderscheidene dienst- en exercitiereglementen, voor zoover die van een onderofficier kan gevorderd worden. Theoretische kennis van die reglementen, meer bepaald van de soldaten- en pelotonschool (rekruten- en kompaniesschool) en het voorschrift betreffende de wapenen en schietoefeningen, benevens de verplichtingen als guide in de bataillonschool, kennis der velddienst en veldverschansing voor onderofficieren.

2. Het *schrijven* eener goed leesbare hand.

3. De *Nederlandsche taal*. Kennis van de gronden der spraakkunst, meer bepaald van de regels der woordgronden en woordvoeging.

4. *Vreemde talen*. Het lezen en onder dicté schrijven van de Fransche taal, zoodat het vlug vertalen daarvan in het Nederlandsch. Eene dergelijke kennis van de Hoogduitsche en Engelsche taal zal, hoewel geen vereischte, tot bijzondere aanbeveling strekken.

5. *Geschiedenis*. Van de algemeene: eene schets in groote trekken van de oude geschiedenis en van de geschiedenis der middeleeuwen als inleiding tot die van nieuweren tijd; — van de vaderlandsche: de kennis van de voornaamste gebeurtenissen, in hoofdtrekken tot KAREL V.

6. *Aardrijkskunde*. De natuur- en staatkundige aardrijkskunde van Europa en uitvoering de aardrijkskunde van Nederland.

7. *Rekenkunst*. De kennis der behandeling van geheele getallen, tiendeelige en gewone breuken, mitsgaders van het metrieke stelsel van maten en gewigten; eenig begrip van evenredigheden.

8. *Stelkunst*. De behandeling van de geheele vormen.

9. *Meetkunst*. Tot en met de gelijkvormigheid der driehoeken.

*Programma van examen tot overgang van de 2de in de 1ste klasse
of tot toelating op de 1ste klasse.*

1. Grondige kennis, zoo theoretisch als practisch, van de onderscheidene dienst- en exercitie-reglementen en voorschriften; van het reglement van krijgsgucht en van de kompanies-administratie.

2. Het *schrijven* van eene goed leesbare hand.

3. *Nederlandsche taal*. Kennis van de regels van taal en stijl, blijkbaar uit een te maken opstel over een gegeven onderwerp.

4. *Vreemde talen*. Bekendheid met de Fransche taal, om die te kunnen lezen en verstaan en van het Fransch in het Nederlandsch, alsmede van het Nederlandsch in het Fransch, te kunnen vertalen.

Het zal niet verplichtend zijn, doch tot bijzondere aanbeveling strekken, indien de aspirant de militaire werken in de Hoogduitsche en Engelsche taal kan lezen en verstaan.

5. *Geschiedenis*. Het vermelde onder punt 1 en 2 van *c* van het Programma van examen voor 2den luitenant (*Rec. Mil.* 1868, blz. 63), benevens punt 6 tot aan het jaar 1789.

6. *Aardrijkskunde*. Het vermelde onder punt 1 en 5 van *d* van het Programma van examen.

7. *Rekenkunst*. In haren geheelen omvang.

8. *Stelkunst*. De behandeling van de geheele en gebroken vormen en van de wortelgrootheden, benevens de gebroken en negatieve exponenten en de vergelijkingen van den eersten graad met één onbekende.

9. *Meetkunst.* De gewone, tot aan de berekening der inhouden van vlakke figuren.

10. *Werkdadige meetkunst.* Het gebruik van bakens, meetketting en planchet; het oplossen van eenvoudige werkstukken op het terrein, benevens de kennis van de inrigting der teekenschalen.

11. *Wapenteer.* Grondige kennis van het Nederlandsche infanterie-geweer, bedoeld bij het Programma van examen voor 2den luitenant.

12. *Velddienst.* De veiligheidsdienst in staat van rust en van beweging; het maken van alle rapporten daartoe betrekkelijk.

13. *Versterkingskunst.* De eenvoudige veldwerken, open en gesloten, hun tracé en profiel.

14. *Regtlijnig en topographisch teekenen.* Het overleggen van eene teekening van eene veldverschansing, alsmede eene geteekende aanwijzing van de teekens, welke voor de meest voorkomende terrein-voorwerpen en troepensoorten zijn aangenomen.

15. *Natuurkunde.* Eenig begrip van de meest voorkomende natuurverschijnselen, benevens de algemeene eigenschappen der lichamen.

Cursus tot opleiding van onderofficieren voor het ligter examen.

De onderofficieren, die in verband met het bepaalde in art. 8. van het *Voor-schrift van examen*, in de termen vallen om voor het ligter examen te worden opgeleid, zullen het onderrigt in de vakken bij dat examen gevorderd, ontvangen bij de 2de klasse van den cursus, bij het regiment, waartoe zij behooren.

Programma van examen tot toelating op den cursus voor de onder-officieren, die voor het ligter examen worden opgeleid.

1. Volkomen practische geschiktheid in de uitvoering der dienst- en exercitie-reglementen.

Theoretische kennis van die reglementen en der dienstvoorschriften.

Bekendheid met al hetgeen van den subalternen officier te velde, op marsch, in kampen en op detachment kan gevorderd worden.

2. Het *schrijven* eener goed leesbare hand.

3. *Nederlandsche taal.* Voldoende bedrevenheid in het maken van brieven en rapporten, zonder zinstorende fouten in spelling of stijl.

4. *Geschiedenis.* Beknopt overzicht van de voornaamste gebeurtenissen uit de vaderlandsche geschiedenis, sedert het begin van den tachtigjarigen oorlog.

5. *Aardrijkskunde.* De staat- en natuurkundige aardrijkskunde van Nederland.

6. *Rekenkunst.* De vier hoofdregels met gewone en tiendeelige breuken.

Verwijdering van den cursus of van de deelneming aan het uitgebreid lager onderwijs.

Onderofficieren en korporaa's, die na hunne toelating tot het uitgebreid lager onderwijs of den cursus, blijken geven dat zij niet aan de voor die toelating gestelde eischen beantwoorden, moeten daarvan verwijderd worden.

Dit geldt ook voor hen, wier gedrag of ijver op den cursus te wenschen overlaat. Zij die in dat geval verkeerden zullen voor de eerste maal tijdelijk, doch niet korter dan gedurende zes maanden, van den cursus kunnen verwijderd worden.

Blijkt het, dat een onderofficier, door gemis aan voldoende aanleg, het onderwijs niet kan volgen, zoodat hij langer dan twee jaar in eene zelfde klasse zou moeten verblijven, dan moet hij eveneens van den cursus verwijderd worden, tenzij hij door practische geschiktheid en andere militaire eigenschappen uitmunt, zoodat hij later in de termen valt om aan het ligter examen te voldoen.

Onderofficieren, die tweemaal aan het examen voor officier niet hebben volgeaan, worden van de 1ste klasse van den cursus verwijderd en keeren terug naar het korps waartoe zij behooren.

Officieren-onderwijzers.

Het onderwijs aan de onderofficieren der 1ste klasse bij het 2de en 3de regiment infanterie te Maastricht en 's Bosch, wordt bij ieder dier korpsen opgedragen aan vier luitenants, die tot den staf dier korpsen zullen behooren.

Die officieren worden op voordragt van den Inspecteur der Infanterie door den Minister van Oorlog aangewezen. Zij zullen niet langer dan vijf jaren in die speciale betrekking werkzaam blijven. Zij zijn vrij van alle overige diensten en genieten eene jaarlijksche toelage van 200 gulden.

Aan hen zal respectievelijk een der vier volgende afdelingen van het onderdicht worden opgedragen:

- a. Wis- en natuurkunde;
- b. Letterkunde;
- c. Krijgskundige vakken;
- d. Exerceren, reglementen, voorschriften en wetten.

Bij elk der regementen zal het geven van onderricht in alle vakken — behalve in de exercitie- en dienst-reglementen, de wetten, het militair regt en de velddienst, waarmede een der luitenants-adjudanten bij den staf van het regiment aanwezig moet worden belast — aan de onderofficieren der 2de klasse van den cursus en aan die, welke voor het ligter examen worden opgeleid, aan een officier worden opgedragen, daartoe door den regements-kommandant aan te wijzen. Hij is van alle diensten vrijgesteld en geniet eene jaarlijksche toelage van 200.

Het uitgebreid lager onderwijs in de verschillende garnizoenen, waar minstens een bataillon in bezetting is, zal worden opgedragen aan jeugdige officieren, welke later, wanneer hun onderwijs voldoende uitkomsten heeft opgeleverd, tot het geven van onderricht aan de 2de of 1ste klasse in aanmerking kunnen komen.

Zij kunnen van enkele diensten worden vrijgesteld, wanneer zulks niet strekt ten nadeele der overige officieren.

Bij het instructie-bataillon zal jaarlijks eene som van 200 gulden onder de officieren-onderwijzers of den geregelde gang van het onderwijs belemmeren, zal die hoofdofficier of kapitein zich overtuigen dat de onderwijzers berekend zijn voor de hun opgedragen taak. Blijkt het dat zulks het geval niet is, of

Toezigt op het onderwijs.

Onverminderd de verantwoordelijkheid van den regements-kommandant, zal het toezigt op het onderwijs bij elk der regementen aan een deskundig hoofdofficier of kapitein worden opgedragen.

Zonder eene contrôle uit te oefenen, die lastig zou kunnen worden voor de officieren-onderwijzers of den geregelde gang van het onderwijs belemmeren, zal die hoofdofficier of kapitein zich overtuigen dat de onderwijzers berekend zijn voor de hun opgedragen taak. Blijkt het dat zulks het geval niet is, of

dat een onderwijzer, hoewel de vereischte kundigheden bezittende, de gave mist, die aan anderen mede te deelen, dan moet hij, wanneer het een onderwijzer der 2de klasse geldt, op voordragt van den bedoelden hoofdofficier of kapitein, door een ander vervangen worden. De officieren-onderwijzers der 1ste klasse, die als zoodanig niet mogten voldoen, worden door den chef van het korps, door tusschenkomst van den Inspecteur van het wapen, aan het Departement van Oorlog gesignaleerd, dat op hunne vervanging orde stelt.

Alle andere voorstellen, het wetenschappelijk onderwijs betreffende, worden door den officier, met het toezigt belast, aan de goedkeuring van den regements-chef onderworpen.

Behalve de officieren der kompagniën, waartoe de onderofficieren, die het wetenschappelijk onderwijs bijwonen, behooren, moeten ook de officieren-onderwijzers een wakend oog houden op hunne gedragingen buiten de kazerne, en hen teregtwijzen, wanneer het blijkt, dat zij zich bewegen in kringen, waar de aanstaande officier niet te huis behoort.

Examens.

Het examen voor officier zal, zooveel mogelijk, steeds in de eerste helft van de maand November een aanvang nemen.

In verband daarmede zullen alle andere examens van den cursus op vaste tijdstippen plaats hebben, als:

dat van overgang van de 2de in de 1ste klasse of tot toelating op de 1ste klasse, omstreeks den 15den October;

dat van toelating op de 2de klasse omstreeks den 1sten November;

dat van toelating tot het uitgebreid lager onderwijs omstreeks den 15den November en den 15den Mei.

Bovenbedoelde examens zullen, zoowel bij den staf van het korps als bij de onderdeelen, worden afgenomen ten overstaan van eene commissie, bestaande uit een hoofdofficier en twee kapiteins of luitenants, welke laatsten evenwel ouder in ancienniteit moeten wezen dan de officieren-onderwijzers. De hoofdofficier of kapitein, belast met het toezigt over het onderwijs, maakt deel uit van de commissie bij den staf van het korps, terwijl de officieren-onderwijzers daaraan zijn toegevoegd.

Na afloop van het overgangs-examen voor de 1ste klasse geven de chefs der korpsen aan het Departement van Oorlog eene opgave van de onderofficieren, die aan het examen hebben voldaan. De Minister van Oorlog bepaalt dan verder bij welk regement zij tot hunne verdere opleiding gedetacheerd zullen worden.

Bijzondere bepalingen.

De onderofficieren der 2de klasse van den cursus zullen alle diensten medeverrigten.

De indeeling van de uren, waarop onderrigt gegeven wordt, moet daarnaar geregeld worden, zullende er zoo noodig ook des avonds cursus kunnen gehouden worden.

Het houden der eigen-ocfening zal wel niet in de tegenwoordigheid, maar toch onder het voortdurend toezigt, van de officieren-onderwijzers moeten geschieden.

Elken dag zal bij den cursus een uur besteed worden aan het regtlijng en topographisch teekenen onder toezigt van den officier-onderwijzer.

De Minister van Oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 57 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 7den dezer, n°. 50, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 4den dezer, n°. 58 I;

Gelet op het Koninklijk besluit van den 10den November 1845, n°. 48, voor zooveel betreft de daarbij vastgestelde bepalingen opzigtelijk de soldij-berekening der militairen beneden den rang van officier, gedurende hunne verpleging in eenige zieken-inrigting;

Gelijk wijders op Ons besluit van den 20sten Januarij 1865, n°. 61, houdende onder anderen bepalingen omtrent de vermindering van bezoldiging of de inhouding daarop, welke de militairen, beneden den rang van officier, wier bezoldiging per jaar is vastgesteld, mitsgaders de onderofficieren en mindere militairen van het wapen der *maréchaussée*, ingeval van verpleging in een zieken-etablisement op 's Rijks kosten of bij verpleging in eene garnizoens-infirmerie, moeten ondergaan;

En willende in het belang der *gehuwde* onderofficieren en mindere militairen van het leger, eenige bepalingen daarstellen, waardoor deze in staat zullen worden gesteld, wanneer zij in eenig zieken-etablisement verpleegd moeten worden, op voegzame wijze, in het onderhoud hunner gezinnen te blijven voorzien;

Hebben goedgevonden, met uitbreiding in zooverre der bestaande voorschriften, te bepalen:

Art. 1. De onderofficieren en verdere manschappen, tot de korpsen van het leger behoorende, wanneer zij *gehuwd* zijn, en in eenig militair of ander zieken-etablisement (de geneeskundige gestichten voor krankzinnigen daar- onder begrepen) worden opgenomen, waarin zij voor 's Rijks rekening worden verpleegd, ondergaan gedurende den tijd hunner verpleging, te rekenen van en met den dag hunner opname tot en met dien vóór den dag, waarop zij het etablisement verlaten, eene vermindering op hunne soldij, naar de graden, welke zij bekleeden, te weten:

een onderofficier	van	10	cents	per	dag,
een korporaal	»	7 ¹ / ₂	»	»	»
een minder militair	»	5	»	»	»

Zij genieten geene hospitaal-toelage.

Art. 2. Ingeval van verpleging der militairen, bij het voorgaand artikel bedoeld, in eene garnizoens-infirmerie, behouden zij hunne volle bezoldiging, doch zijn verplicht, ter tegemoetkoming in de kosten hunner verpleging, aan de kas van zoodanige zieken-inrigting bij te dragen naar den maatstaf, bij dat artikel vermeld.

Art. 5. De vermindering van bezoldiging, waaraan de militairen der landmagt, beneden den rang van officier, wier bezoldiging per jaar is berekend, mitsgaders de onderofficieren en mindere militairen van het wapen der *maréchaussée*, ingeval van verpleging in voege als hiervoren bij art. 1 van dit besluit is vermeld, krachtens het daaromtrent bepaalde bij Ons besluit van den 20sten Januarij 1865, n°. 61, zijn onderworpen, mitsgaders de door hen, uit kracht van dat besluit, verschuldigde bijdragen bij verpleging in eene garnizoens-infirmerie worden, wanneer zij *gehuwd* zijn, teruggebracht tot de helft van het daarbij bepaald bedrag.

Art. 4. Het tegenwoordig besluit woedt geacht in werking te zijn getreden met den 1sten Januarij dezès jaars.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezès, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 7den Maart 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Brengt het voorschreven besluit des Konings bij deze ter kennis van de daarbij betrokken militaire autoriteiten, ten einde zich dienovereenkomstig te gedragen en bepaalt wijders ter executie daarvan:

1°. dat, in verband met het bepaalde bij art. 54 van het reglement van administratie, de bij artt. 1 en 2 van het besluit bedoelde onderofficieren en manschappen, in het genot blijven van de toelage van brood;

2°. dat tot het aan het Rijk in rekening brengen der soldijen van de bedoelde militairen de volgende regels moeten worden in acht genomen:

a. bij verpleging in eene *infirmierie op de plaats*, worden zij op de monsterrollen der kompagnien voor de volle soldij en het brood berekend, en de volgens art. 2 van het besluit verschuldigde bijdragen aan de kas der infirmierie, op de ten opzichte van de soldij voorgeschreven wijze aan de administratie van dat etablissement afgedragen;

b. bij verpleging in eene *infirmierie buiten het garnizoen* wordt die bijdrage berekend op de monsterrollen, door de administratie der infirmierie maandelijks op te maken; terwijl *in dat geval*, zoomede bij verpleging in een militair hospitaal of ander zieken-etablissement, waarin zij voor 's Rijks rekening worden verzorgd, op de monsterrollen der kompagnien wordt in rekening gebragt, de gewone soldij en het brood, verminderd met het bedrag der voorschreven bijdrage;

c. de soldij en het brood der sub b bedoelde militairen, wordt op de monsterrollen der kompagnien in eene afzonderlijke kolom uitgetrokken, waarvan het hoofd moet luiden: *Getal der dagen met soldij en met toelage van brood: wegens verpleging in eene ziekeninrigting*;

3°. dat de, den verpleegden in voege voorschreven aankomende, soldij en brood, door de zorg der kompagnieskommandanten aan hunne gezinnen zal worden uitgereikt en gevolgelijk aan de administratiën der garnizoens-infirmieren geene toelagen wegens broodgelden zal worden te goed gedaan noch afgedragen;

4°. dat op de evenbedoelde soldij geene inhouding ten behoeve van het kleedings- en reparatiefonds zal worden toegepast;

5°. dat, met opzigt tot de bij art. 3 van het besluit bedoelde militairen, de voorschriften nopens de wijze van verrekening der in te houden verpleegkosten, vervat in punt 2 der dispositie van het Ministerie van Oorlog, van den 24sten Januarij 1865, n°. 27 I, ook in de gevallen, bij gezegd artikel vermeld, van kracht zijn;

6°. dat bij toepassing der bepalingen van het in het hoofd dezès vermeld besluit, zoo uit de hospitaal-biljetten als uit de monsterrollen, afrekeningstaten en verdere rekenpligtige bescheiden, behoort te blijken, dat de betrokken militairen in de termen van het besluit verkeerren, door vermelding bij hunnen graad van het woord *gehuwd*; wordende de *weduwenaars met kinderen* daaronder begrepen.

Gelast dat deze tot *algemeene kennisgeving* in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 12den Maart 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Militaire Administratie.*N°. 66 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken, dat bij de veld-bataillons van het wapen der infanterie, zoowel in oorlogstijd te velde, als in tijd van vrede, bij groote manoeuvres, bij oefeningen in het vuur, op marschen of in kampen of kantonnementen, te allen tijde, een verbandrandsel ten dienste van de geneeskundige dienst voorhanden zij;

Heeft, daartoe door Zijne Majesteit gemagtigd, goedgevonden het model voor zoodanigen randsel met daarbij behoorende waterflesch vast te stellen, waarvan de beschrijving met een voorschrift omtrent het gebruik en de verantwoording, hierbij wordt gevoegd;

en bepaald wijders, dat ieder der veld-bataillons van het regiment grenadiers en jagers en van de acht regementen infanterie, door de zorg van den Inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, van zoodanige verbandrandsel met toebehooren, zal worden voorzien;

Gelast dat deze, met het voorschreven voorschrift en de beschrijving tot *algemeene kennisgeving* in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten Maart 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personnel en Militaire Zaken.*N°. 86 P.

's Gravenhage, den 31sten Maart 1869.

Aan de heeren bevelhebbers in de militaire afdeelingen.

In verband met de wijzigingen, die ook door de kommanderende officieren der korpsen infanterie van het leger in het, ten vorigen jare bij wijze van proef, uitgegeven *Voorloopig voorschrift betreffende de wapenen en schietoefeningen der infanterie*, wenschelijk zijn geacht, heb ik aan eene commissie, uit officieren van dat wapen bestaande, last gegeven een nieuw voorschrift voor bedoeld onderrigt zamen te stellen.

Met het door die commissie aan mijn departement ingezonden ontwerp, hetwelk allezins mijne goedkeuring wegdraagt, heeft ook de heer luitenant-generaal, inspecteur der infanterie, zich volkomen vereenigd, terwijl Zijne Majesteit, blijkens kabinets-rescript van den 6den der vorige maand, n°. 15, wel Hoogst-deszelfs magtiging heeft gelieven te verleenen, dat bedoeld voorschrift gedrukt en bij de korpsen infanterie van het leger worde ingevoerd en gevolgd.

Vermits de uitgave van dat voorschrift binnen eenige dagen aan de Koninklijke Militaire Akademie kan worden te gemoet gezien en ik het zeer wenschelijk acht, dat het zoo spoedig mogelijk worde ingevoerd, zullen de chefs der betrokken korpsen het benodigd aantal exemplaren van dit werkje nu reeds aan den heer gouverneur van gemelde akademie behooren aan te vragen, en wel *in eens*, ten einde de aflevering daarvan bij die inrigting gemakkelijk te maken.

Zij kunnen zich tevens voor gemagtigd houden, aan elk der onderofficieren en korporaa's, thans bij hun onderhebbend korps dienende, een exemplaar van het voorschrift kosteloos uit te reiken; zullende de kosten daarvan onder de uitgaven betrekkelijk het militair onderwijs moeten worden verrekend.

Het bedoelde voorschrift zal voor het leger en de departementen van algemeen bestuur tegen den prijs van *f* 0.09 en voor den handel tegen *f* 0.12 worden verkrijgbaar gesteld.

In het *Recueil Militair* geplaatst ter algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 71 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt bij deze ter kennis van het leger, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie tegen den prijs van *f* 0.15, verkrijgbaar is gesteld het *elfde* bijvoegsel van hoofdstuk VI en XIIIc van den *Instructie-Inventaris voor de artillerie der landmagt*; wordende de luitenant-kolonel gouverneur van gezegde instelling mits deze verzocht aan de chefs der onderstaande korpsen het na te noemen aantal exemplaren van gezegd bijvoegsel te doen toezenden, waarvan de kosten bij de betrokken korpsen onder de uitgaven voor administratiekosten moeten worden verrekend, te weten:

aan het regiment grenadiers en jagers (waaronder 2 exemplaren voor den directeur der Normaal-Schietschool) 15 exemplaren;

aan de regementen infanterie ieder 12 exemplaren;

aan het instructie-bataillon, het algemeen depôt van discipline, het koloniaal werfdepôt, de regementen kavallerie en de divisien maréchaussée, ieder 4 exemplaren.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 50sten Maart 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 50 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat het 1ste gedeelte van het met 's Konings magtiging gewijzigde *Reglement op de Exerციїen der Infanterie: Grondslag van het onderrigt en Rekrutenschool* bij de Koninklijke Militaire Akademie is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van *f* 0.07^s voor het leger en de departementen van algemeen bestuur, en van *f* 0.10 voor particulieren in den handel.

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 17den Maart 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 58 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Als blijkens kabinets-rescript van den 7den dezer, N°. 7, daartoe door den Koning gemagtigd,

Heeft het genoegen aan den kapitein J. F. L. NEETESON, van het 1ste regiment infanterie, en de onder zijne orders dienende officieren, bij deze Zijner Majesteits bijzondere tevredenheid te doen kennen, voor hunne medewerking tot de oprigting der dienstdoende schutterij te Assen, en voor den prijzenswaardigen ijver, daarbij door hen betoond.

Gelast dat deze order voor het Leger in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 10den April 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 18. WIL WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 5den April 1869, n°. 63 I,

Herzien het Koninklijk besluit van den 1sten December 1844, n°. 46, betrekkelijk het toekennen van schadeloosstelling voor de uniform-verandering, aan officieren die van de regimenten infanterie bij het regiment grenadiers en jagers worden overgeplaatst, of in het regiment zelf van de bataillons grenadiers naar de bataillons jagers of omgekeerd overgaan;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. dat de hoofd- en verdere officieren die van de regimenten infanterie bij het regiment grenadiers en jagers worden overgeplaatst eene tegemoetkoming voor de kosten, aan uniform-verandering verbonden, zullen genieten van *honderd vijftig gulden* (f 150) wanneer zij bij de bataillons grenadiers, en ten bedrage van *twee honderd gulden* (f 200) wanneer zij bij de bataillons jagers worden overgeplaatst;

2°. dat de hoofd- en verdere officieren tot het regiment grenadiers en jagers behoorende, die van de bataillons grenadiers bij de bataillons jagers, of omgekeerd, overgaan, eene gelijke tegemoetkoming zullen genieten ten bedrage van *honderd vijftig gulden* (f 150);

3°. dat de voorschreven tegemoetkoming niet zal worden genoten door de hoofdofficieren en kapiteins die bij bevordering een der onder n°. 1 en 2 bedoelde overplaatsingen ondergaan.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 7den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 50 P.

's Gravenhage, den 10den April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 7den dezer, n°. 14, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Het, in het belang van het wetenschappelijk onderwijs bij de korpsen infanterie, noodzakelijk achtende, het getal luitenants te vermeerderen bij die regementen, waar de onderofficieren die in de 1ste klasse van den cursus zijn, hunne verdere opleiding voor het af te leggen officiers-examen ontvangen zullen;

Gelet op Ons besluit van den 25sten Julij 1868, n°. 5;

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 4den dezer, kabinet litt. D^s;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

De staf van twee regementen infanterie, door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen, wordt vermeerderd met vier 1ste of 2de luitenants, bestemd tot het geven van het wetenschappelijk onderwijs aan de onderofficieren

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 7den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Heeft, ter uitvoering van dat besluit, en in overeenstemming met den inhoud der aanschrijving van den 15den der vorige maand, n°. 73 P (*Rec. Mil.* blz. 65), goedgevonden te bepalen, dat de korpsen, bij het besluit bedoeld, voor het tegenwoordige zullen zijn het 2de en 5de regiment infanterie.

Gelast wijders, dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst ter algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 53 P.

's Gravenhage, den 14den April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 7den dezer, n°. 16, houdende wijziging in de samenstelling van het wapen der artillerie en luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Het noodzakelijk achtende, eenige wijzigingen te brengen in de samenstelling

van den staf en de korpsen van het wapen der artillerie, dat er behalve de kompagnien artillerie-transporttrein, een transporttrein worde opgerigt voor de administrative dienst bij het leger en het getal der artillerie-kommandementen verminderd worde;

Gelet op Onze besluiten van den 8sten Mei 1867, n°. 66, van den 22sten April en 13 Julij 1868, n°. 49 en 52;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De staat litt. A, gevoegd bij Ons besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 66, aanwijzende de zamenstelling van den staf der artillerie, wordt vervangen door den bij het tegenwoordige besluit gevoegden staat litt. A.

Art. 2. De zamenstelling van het regiment veld-artillerie, aangewezen in den staat litt. B, behoorende bij Ons besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 66, wordt gewijzigd als volgt:

a. De staf van het regiment wordt vermeerderd met:

één 2de luitenant-kwartiermeester,
één adjudant-onderofficier pikeur met één troepenpaard;
één meester zwaardveger en met
vier hoefsmeden.

b. Bij elk der veertien veld-batterijen wordt het getal troepenpaarden met vijf vermeerderd en alzoo op 47 paarden gesteld.

c. Het regiment wordt vermeerderd met eene kompagnie transporttrein, zamengesteld zoo als op den, bij dit besluit gevoegden staat litt. B is aangewezen, bestemd voor de te doene transporten, ten behoeve van de administrative dienst bij het leger, en om de kern uit te maken van een, in tijd van oorlog op te rigten bataillon transporttrein, dat alsdan ter beschikking zal staan van den chef der administratie bij het leger te velde.

d. Het getal miliciens stukrijders bij elke kompagnie artillerie-transporttrein, wordt met twee honderd (200) miliciens vermeerderd.

Art. 3. De zamenstelling van de drie regementen vesting-artillerie, aangewezen in de staten litt. C en D, behoorende bij Ons besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 66, en in den staat litt. A, gevoegd bij Ons besluit van den 13den Julij 1868, n°. 52, worden gewijzigd als volgt:

a. De staf van elk regiment wordt vermeerderd met één majoor en één officiers-paard, alsmede met één sergeant-majoor-vuurwerker, daarentegen verminderd met twee kapiteins voor het materieel;

b. Met uitzondering van de kompagnien bestemd voor instructie-kompagnie en voor de dienst bij het torpedowezen, wordt elke kompagnie vermeerderd met tien (10) miliciens-kanonniers.

Tevens wordt bepaald, dat hetgeen bij art. 4 van Ons bovenaangehaald besluit van den 13den Julij 1868, n°. 52, aan den hoofdofficier, belast met het toezigt over het torpedowezen is opgedragen, thans ook behoort tot de attributen van den kommandant van de kompagnie voor die dienst bestemd.

Art. 4. De zamenstelling van het regiment rijdende artillerie, aangewezen in den staat litt. F, behoorende bij Ons besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 66, wordt gewijzigd als volgt:

De staf van het regiment wordt vermeerderd met één majoor à la suite en verminderd met één kapitein à la suite.

Art. 5. Met wijziging in zooverre van Ons besluit van den 22sten April 1868, n°. 49, en art. 4 van de, bij dat besluit aangehaalde instructie voor de kommandanten van het materieel der artillerie, wordt het getal der artillerie-kommandementen, op acht bepaald. Dienvolgens wordt het 9de met het derde kommandement vereenigd.

De betrekking van adjudant voor het materieel kan ook worden opgedragen aan een 1sten luitenant van de vesting-artillerie.

Art. 6. De kleeding en wapening bij de compagnie transporttrein, in art. 2 bedoeld, is gelijk aan die, voor den artillerie-transporttrein voorgeschreven, met uitzondering, dat de uniformknoopen glad gebombeerd zijn en op de schacot, in plaats van de kroon met gekruiste kanonnen, een plaat met granaat zich bevindt, zoo als bij Ons besluit van den 5den Mei 1863, n°. 31, voor den staf der infanterie is bepaald.

Onze Minister van oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 7den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Litt. A. Zamenstelling van den staf der Artillerie.

Artillerie-inspectie: 1 Luit.-generaal of generaal-majoor, inspecteur van het wapen; 1 majoor, toegevoegd aan den inspecteur; 1 kapitein, adjud. van den inspecteur.

Directie voor het materieel der artillerie: 1 generaal-majoor of kolonel, directeur; 1 majoor, toegevoegd aan den directeur; 1 1ste luit.-adj. van den directeur; 2 kapiteins, onder-directeurs van de wapendepôts.

Directie der artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen: 1 kolonel of luit.-kolonel, directeur; 1 majoor of kapitein, onder-directeur; 1 kapitein, hoofd der keuringscommissie; 1 kapitein, hoofdopziener der werkplaatsen; 1ste of 2de luitenants, opzigtters in de werkplaatsen (1).

Inspectie der draagbare wapenen: 1 luit.-kolonel of majoor, inspecteur; 1 kapitein, onder-inspecteur; 1ste of 2de luitenants, opzigtters in de werkplaatsen (1).

Pyrotechnische school: 1 luit.-kolonel of majoor, directeur; tevens inspecteur der buskruidfabricatie; 2 kapiteins; 1ste of 2de luitenants, opzigtters in de werkplaatsen (2).

Geschutgieterij: 1 majoor of kapitein, belast met het toezigt over 's Rijks gieterij van bronzen geschut.

Departement van oorlog: 1 majoor, bij uitzondering een officier van hooger rang; 2 kapiteins of 1ste luitenants; 1 magazijnmeester der 2de en 1 der 3de klasse.

Koninklijke Militaire Akademie: 1 luit.-kolonel of majoor; 1 kapitein; 7 1ste of 2de luitenants.

Magazijnmeesters: 1 der 1ste kl. (majoor of kapitein) te Delft; 9 1ste kl. (majoor of kapitein); 9 der 2de kl. (kapitein of 1ste luit.), 9 der 3de kl. (1ste of 2de luitenant), op andere plaatsen.

Conducteurs: 16 der 1ste kl. (adj.-onderoffic.), 16 der 2de kl. (serg.-majoor), 16 der 3de kl. (sergeant).

Wapencontroleurs: 2 der 1ste, 2 der 2de en 2 der 3de kl.

(1) Hiertoe worden door den Minister van Oorlog 1ste of 2de luitenants van de vesting-artillerie tijdelijk bij de werkplaatsen gedetacheerd, die tot de sterkte der korpsen blijven behooren.

(2) De bestaande bepalingen nopens het bedrag der traktementen en de toelagen blijven voor alle officieren gehandhaafd.

Litt. B. Zamenstelling van eene kompagnie transporttrein.

1ste luitenant, 1 2de luitenant, 1 opperwachtmeester, 4 wachtmeesters, 1 fourier, 8 korporaaals, 2 trompetters; treinsoldaten: 8 vrijwilligers 1ste kl., 16 idem 2de kl., 50 miliciens; — 2 officiers- en 56 troepenpaarden.

Aanmerkingen. De traktementen en soldijen zijn gelijk aan die voor den artillerie-transporttrein vastgesteld.

Ingeval van inkompleet aan vrijwilligers, wordt het aantal miliciens met een daarmede overeenkomstig cijfer vermeerderd.

Jaarlijks wordt bepaald hoeveel miliciens tot eerste oefening, hoeveel tot bijwoning der najaarsoefeningen, onder de wapenen moeten opkomen en hoeveel ter aanvulling van het inkompleet aan vrijwilligers onder de wapenen moeten blijven.

De paarden, minder geschikt voor de dienst bij de kavallerie, de veld- en rijdende artillerie, worden, gezond zijnde, bestemd om bij deze kompagnie te worden overgeplaatst.

Heeft ter uitvoering van dat besluit goedgevonden te bepalen:

1°. dat de kompagnie transporttrein bij punt e van art. 2 van het besluit bedoeld, zal worden opgericht in dier voege dat zij op den 1sten Junij aanstaande zal zijn geformeerd;

2°. dat bij het regiment veld-artillerie van de kompagniën artillerie-transporttrein 40 milicien-stukrijders, 10 van elke ligting, bij de nieuw opgerigte kompagnie transporttrein overgeplaatst, en voorts 10 miliciens uit de ligting dezes jaars daarbij ingedeeld zullen worden;

3°. dat van voorschreven regiment, de verder overkompleet zijnde milicien-stukrijders van de ligtingen 1865—1868 (die van 1864 zijn niet in den maatregel betrokken), al dadelijk behooren te worden overgeplaatst bij het 1ste, 2de en 5de regiment vesting-artillerie, respectievelijk in verhouding tot het getal kompagniën (15 of 14) van die regementen, met inachtneming dat zooveel doenlijk, van elk dier ligtingen een gelijk aantal miliciens bij ieder korps overgaat;

4°. dat de III. Commissarissen des Konings in de onderscheidene gewesten van die overplaatsing behooren te worden onderrigt;

5°. dat, in verband met de veranderde formatie, de navolgende wijzigingen in de verdeeling over de korpsen van de miliciens der ligting van het loopend jaar, zoo als die geregeld was bij de dispositie van den 27sten Februarij 1869, n°. 156 P (*Rec. Mil.* bladz. 46), worden gebragt, als:

Aantal manschappen minder in te lijven bij de veld-artillerie.	Aantal manschappen meer in te lijven bij het
Noordbrabant 10	2de reg. vesting-artillerie.
Gelderland . . 10	5de id.
Zuidholland . 10	2de id.
Noordholland. 10	1ste id.
Zeeland. . . . 5	2de id.
Utrecht. . . . 5	2de id.
Friesland. . . 10	1ste id.
Overijssel. . . 10	5de id.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 57 P.

's Gravenhage, den 14den April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevolg gevende aan Zijner Majesteits besluit, van den 11den dezer, n°. 17, waarbij het Hoogstdenzelven heeft behaagd een nieuw voorschrift vast te stellen nopens de admisse enz. van studenten voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande en voor de geneeskundige dienst bij de zeemagt en in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, luidende als volgt:

WIJ WILLEM, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 7den dezer, n°. 62 P;

Gelet op de bepalingen der wetten van den 1sten Junij 1865 (*Staatsblad* n°. 58, 59, 60 en 61);

Gezien Ons besluit van den 17den September 1868, n°. 5;

Hebben goedgevonden en verstaan, het bij dit besluit gevoegd voorschrift nopens de admisse, enz. van studenten voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande en voor de geneeskundige dienst bij de zeemagt en in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen goed te keuren en in verband daarmede in te trekken en buiten werking te stellen het voorschrift gearresteerd bij Ons besluit van den 4den September 1865, n°. 65, en de daarin later successivelijk gebragte wijzigingen

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Koloniën en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 11den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get) J. J. VAN MULKEN.

(Volgt het bedoelde Voorschrift, zie *Recueil Militair*, Blz. 107.)

Militaire Administratie.

N°. 58 I.

's Gravenhage, den 13den April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevolg gevende aan Zijner Majesteits besluit van den 1sten dezer, n°. 21, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van 29sten Maart 1869, n°. 2 G;

Gelet op Ons besluit van den 18den December 1866, n°. 78, houdende regeling van de vergoeding voor buitengewone slijting aan kleeding der artilleristen, bij de uitvoering van artillerie-werkzaamheden;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de inhoud van voorschreven besluit, zal geacht worden van toepassing te zijn op de manschappen van het bataillon mineurs en sappeurs, aan wie het vervaardigen van draagbaar gereedschap wordt opgedragen.

De te dezer zake toe te kennen vergoeding wordt, ten laste van 's Rijks schalkist, onder de uitgaven voor het materieel der genie en ten behoeve der belanghebbenden, op hunne rekening in het kleedings- en reparatiefonds, verrekend.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 1sten April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Brengt voorschreven besluit bij deze ter kennis van de militaire en administratieve autoriteiten bij het leger, met verdere bepaling, dat het in rekening brengen der hierbedoelde vergoeding op gelijke wijze zal behooren te geschieden, als bij de dezerzijdsche beschikking van den 29sten December 1865, n°. 84 A, ten aanzien van de vergoeding bij de uitvoering van artillerie-werkzaamheden is voorgeschreven, met dien verstande, dat de voordragten tot vergoeding, door den kommandant van het bataillon mineurs en sappeurs, voor gezien geteekend, en door tusschenkomst van den inspecteur-generaal van fortificatiën, aan het Departement van Oorlog moet worden toegezonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 22 P.

's Gravenhage, den 26sten April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gelet op de wet van den 6den April 1869 (*Staatsblad* n°. 40), tot wijziging der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), regelende de militaire pensioenen bij de landmagt;

Gelast, dat gemelde wet in het *Recueil Militaire* zal worden geplaatst ter algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

WIJ WILLEM III, enz., enz

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is om de artikelen 50, 51 en 42 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), tot regeling der militaire pensioenen bij de landmagt, zoomede den staat onder liit B bij die wet gevoegd, aan te vullen en te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129) wordt aangevuld en gewijzigd in voege als bij de volgende paragrafen is aangewezen:

§ a. Art. 30 wordt gelezen als volgt :

Wanneer een onderofficier of korporaal, na den 31sten Maart 1857 uit de militaire dienst ontslagen, niet binnen één jaar in die dienst weder is aangenomen, worden zijne vroegere diensten slechts voor de helft in de pensioensberekening begrepen.

Hetzelfde geldt voor den militair beneden den graad van onderofficier of korporaal, die niet binnen zes maanden in de dienst weder is aangenomen.

Interruptie in dienst van welken duur ook, vóór den 1sten April 1857 ontstaan, doet van vroegere dienst niets verloren gaan.

§ b. Art. 31 wordt gelezen als volgt :

Bij de berekening van het pensioen komt niet in aanmerking :

- 1°. de tijd gedurende welken de milicien met groot verlof is geweest ;
- 2°. de tijd gedurende welken de militair in eene klasse van discipline geplaatst, of hem het dragen der kokarde is ontzegd geweest ;
- 3°. de tijd der hechtenis, ook der preventive, van een militair, die tot correctioneele gevangenisstraf of tot militaire detentie veroordeeld is.

§ c. De 2de zinsnede van art. 42 wordt aldus gelezen :

Dezelve zijn echter niet toepasselijk op de betrekkingen van *magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse, geen officier zijnde, militaire fortificatie-opziqter, conducteur der artillerie, schrijver bij het Departement van Oorlog en hospitaal-geëmplojeerde*, voor zooveel de laatstgemelde met den graad van onderofficier of korporaal is gelijk gesteld.

§ d. De staat, onder litt. B, gevoegd bij de hierbedoelde wet, wordt aangevuld met de betrekking van :

Magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse, geen officier zijnde, voor een pensioenbedrag van f 425 en van f 200 voor de weduwen of kinderen.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 6den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 44 P.

's Gravenhage, den 26sten April 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat een *Handboek van den Pionnier ten gebruike bij het Nederlandsche leger*, met een atlas bij de Koninklijke Militaire Akademie is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 5.00 voor het leger en de departementen van algemeen bestuur en van f 4.00 voor particulieren in den handel ;

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Militaire Administratie.*N°. 64 A.

's Gravenhage, den 4den Mei 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 30sten April 1869, n°. 12, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 27sten April 1869, n°. 46 I;

Gelet op art. 55 van het reglement op het fonds voor onderofficieren enz., die onder toekening van gagement of van gratificatie, uit de militaire dienst worden ontslagen, goedgekeurd bij de Koninklijke besluiten van den 3den Maart 1842, n°. 61, en den 8sten December 1864, n°. 35;

In aanmerking nemende, dat bij art. 1 der wet van den 6den April 1869 (*Staatsblad* n°. 40), tot wijziging der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), regelende de militaire pensioenen, is bepaald, dat aan gepasporteerde onderofficieren, die binnen den tijd van één jaar in de militaire dienst weder worden aangenomen, bij pensioen-berekening, hunne vroegere diensten geheel, en bij interruptie van langeren duur, slechts voor de helft worden toegerekend;

Hebben goedgevonden en verstaan, in verband daarmede vast te stellen, dat de eerste zinsnede van art. 55 van het Reglement op bovengenoemd fonds, zal worden gelezen als volgt:

»Een deelgerechtigde, die na ontslag uit de dienst, op eigen verzoek, of bij geëindigden dienstdag, weder in militaire dienst wordt aangenomen, verkrijgt op nieuw, onder de voorwaarden voor de overige deelgenooten vastgesteld, aanspraak op het geheel bedrag der vroeger gestorte gelden, of de helft daarvan, naarmate de vroegere diensten, bij de pensioen-berekening, ten volle of voor de helft in aanmerking komen.»

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 30sten April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Gelast dat voorschreven besluit in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst ter algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Militaire Administratie.*N°. 64 I.

's Gravenhage, den 7den Mei 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien en geëxamineerd hebbende de rekening en verantwoording, door de Commissie tot het beheeren van het fonds voor onderofficieren, enz., die onder toekening van gagement of van gratificatie uit de militaire dienst worden ontslagen, overgelegd wegens ontvangst en uitgaaf over het jaar 1868, en alzoo bevonden hebbende:

Bijbl. XIV.

5.

1°. Dat is ontvangen :

a.	het batig saldo der rekening en verantwoording over het jaar 1867.	f	9495.46 ^s
b.	het bedrag van de contributiën der deelgenooten, ad.	»	51180.—
c.	het bedrag van de op rekening van het fonds voor de lijfrenten en pensioenen overgeschreven gelden, ten behoeve van deelgenooten en hunne huisvrouwen of weduwen, te weten :		
	Voor gewone lijfrenten, aan 58 deelgenooten toegekend.	f	19511.55
	» als voren aan 2 huisvrouwen van deelgenooten.	»	1154.50
	» de door 10 deelgenooten in het fonds gedeponeerde kapitalen, om daarvan jaarlijksche renten te genieten.	»	7110.—
			» 27555.65
a.	het bedrag der gedane kortingen, naar den maatstaf van 4 pCt. in het jaar, op de verstrekte voorschotten aan gegaarde of gepensioneerde militairen, ad.	»	650.52 ^s
e.	de renten van een kapitaal groot f 920000.00, ad 2½ pCt. over het jaar 1868.	»	25000.—
	Totaal der ontvangsten.	f	91879.44

2°. Waartegen de uitgaven zijn geweest :

a.	voor uitkeeringen in ééns aan 96 deelgenooten bij het verlaten van de dienst, waarvan in het fonds voor de lijfrenten en pensioenen is overgebracht.	f	27555.65
	en aan deelgenooten in kontanten is uitbetaald.	»	14574.55
			f 42150.—
b.	voor uitkeeringen in ééns aan 5 weduwen in kontanten uitbetaald	»	740.—
c.	voor restitutie van inleggelden aan één deelgenoot, die op grond van ligchaamsgebreken in, doch niet door de dienst ontstaan, zonder geldelijke belooning zijn ontslagen.	»	10.—
d.	het bedrag der gedane betalingen ten laste van het fonds voor de lijfrenten en pensioenen, te weten :		
	de verschenen lijfrente van deelgenooten :		
	551 met verhooging van 15 pCt. f 15647.65		
	154 zonder verhooging.	»	5496.25
		f	19143.88
	485		
	als voren van huisvrouwen van deelgenooten :		
	45 met verhooging van 15 pCt. f 1905.25		
	9 zonder verhooging.	»	410.—
		»	2515.25
	54		
	de verschenen tijdelijke lijfrenten van 29 weduwen van deelgenooten	»	1056.55
	de verschenen interest, van door 41 deelgenooten in het fonds gedeponeerde kapitalen.	»	980.10
	voor uitgekeerde kapitalen, welke ten behoeve van deelgenooten in het fonds waren gedeponeed	»	672.—
		f	24165.36
	Transportere. f 42880.—		

Per Transport. f 42880.—

Per Transport. f 24465.56

het verschonen pensioen, met inbegrip van de verhooging van 15 pCt., van 2 weduwen van deelgenooten. » 207.—

» 24572.56

- e. voor het zegelen van bescheiden, benoodigd tot het inkasseren der pensioenen van overleden militairen, aan wie voorschotten voor rekening van dit fonds waren verstrekt. » 71.24
- f. voor het bedrag der jaarlijksche toelage aan den officier, belast met de werkzaamheden van het fonds. » 400.—
- g. voor den aankoop van een kapitaal groot f 40000.— ingeschreven op het grootboek der 2½ pCt. nationale werkelijke schuld, met inbegrip van den verschonen interest, mitsgaders van de kosten. » 22572.22

Totaal der uitgaven. . . f 90096.02

Zoodat gedurende het jaar 1868 meer is ontvangen dan uitgegeven. » 1785.42

Terwijl een kapitaal van *negen honderd twintig duizend gulden* op het grootboek der 2½ pCt. nationale werkelijke schuld, als eigendom van het fonds, is ingeschreven; zijnde het, uit het door de voorschreven commissie ingediend algemeen verslag van den staat van het fonds, over gemeld jaar al verder gebleken :

1°. dat het aantal contribuërende deelgenooten aan het fonds op ultimo December bedroeg 2851, waarvan

2776 eene jaarlijksche bijdrage van f 10.— storten,
 8 » verhoogde contributie inleggen van f 15.—,
 66 » » » » » » 20.— en
 1 » » » » » » 50.

2°. dat op gemeld tijdstip een aantal van 570 personen in het genot waren van jaarlijksche lijfrenten en pensioenen, waarvan het gezamenlijk bedrag der jaarlijksche uitkeering eene som van f 22958.00 belooft.

3°. dat tot gezegd tijdstip 41 nog in leven zijnde deelgenooten, bij het verlaten van de dienst, aan hunne echtgenooten weduwen-pensioen hebben verzekerd, te weten :

1 deelhebber voor een weduwen-pensioen van f 60.—
 1 » » » » » » 80.—
 5 deelhebbers » » » » » » 400.—
 1 deelhebber » » » » » » 125.—
 1 » » » » » » 153.—
 1 » » » » » » 143.—
 1 » » » » » » 150.—

4°. dat, tot den laatsten December 1868, een getal van 42 deelgenooten van hunne uit het fonds aankomende gelden, een gezamenlijk bedrag van f 26,290.— in het fonds hebben laten berusten, ten einde daarvan jaarlijksche renten te genieten;

5°. dat in den loop van het jaar 1868, aan 2082 gewezen militairen, voorschotten op gagementen en pensioenen voor rekening der instelling zijn verleend, tot een bedrag van f 252,589.64⁵; terwijl op 31 December 1868 in voorschot-betaling waren 1986 gepensionneerden, die in het genot waren van een gezamenlijk pensioen-bedrag van f 257,204.—

Heeft de eer de vorenstaande uitkomst, mits deze, ter kennis te brengen van de heeren generaals en verdere autoriteiten van het leger, met uitnoodiging, de vereischte inzage daarvan, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 22 van

het reglement op het fonds voor onderofficieren enz., aan de deelgenooten van genoemd fonds, onder hun bevel of toezigt, te verleen.

Gelast wijders dat deze in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving zal worden geplaatst.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 15.

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 5den dezer, N°. 44 P. Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Gedurende de maanden Augustus en September, worden de forten, behorende tot de nieuwe Hollandsche waterlinie, zoo tot oefening der troepen als tot het verrigten van sommige werkzaamheden van blijvenden aard, door infanterie en vesting-artillerie bezet, op de wijze als door Onzen Minister van Oorlog zal worden aangewezen.

Art. 2. Gedurende de maanden Julij en Augustus worden tot het houden van practische oefeningen, eenige kompagniën vesting-artillerie, benevens eene kompagnie van het bataillon mineurs en sappeurs, als ook een gedeelte van de artillerie-instructie-kompagnie, en van de onderofficieren die bij het wapen der artillerie het wetenschappelijk onderwijs bijwonen, een en ander door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen in de legerplaats bij Zeist vereenigd.

Art. 5. Evenzoo zal het korps pontonniers gedurende eene maand, op eenig punt aan de Maas, een en ander door onze Minister van Oorlog te bepalen tot het houden van praktische oefeningen worden gekampeerd.

Art. 4. Onze Minister van Oorlog wordt gemagtigd voor de dienst bij de vorige artikelen bedoeld, boven en behalve de daarbij ingedeelde officieren, het vereischt aantal hoofd- en verdere officieren van de verschillende korpsen, staven en diensten aan te wijzen.

Art. 5. De officieren en officieren van gezondheid behorende tot of dienstdoende bij de troepen welke de forten, behorende tot de nieuwe Hollandsche waterlinie, zullen bezetten, genieten tijdens hun verblijf aldaar een bijslag op hun tractement te weten:

voor een kapitein van	f 1.50	} per dag.
» » 1ste of 2de luitenant van »	1.50	

Art. 6. Op de officieren, onderofficieren en mindere militairen, welke volgens de artikelen 2, 5 en 4 van dit besluit, tot het doen van praktische oefeningen, op de legerplaats bij Zeist en op eenig punt aan de Maas zullen worden gekampeerd, zijn de bepalingen van toepassing vervat in de artikelen 4, 5 en 7 van Ons besluit van den 19den April 1863, N°. 51, betrekkelijk de in dit jaar gehouden praktische oefeningen.

Art. 7. Voor schadeloosstelling voor bureaukosten wordt aan den hoofd-officier belast met het bevel in de legerplaats bij Zeist en aan den officier, belast met de administratieve dienst aldaar, voor ieder hunner toegekend vijf en twintig gulden per maand.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 11den Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire Zaken
en
Militaire administratie.

N°. 71 I.

's Gravenhage, den 10den Mei 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevol gevende aan Zijner Majesteit besluit van den 7den April II., n°. 15, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Overwegende dat het noodzakelijk is er in tijd van vrede een kern bestaat voor de hospitaal-soldaten, die in tijd van oorlog noodig zijn voor de dienst der ambulances te velde:

Herzien Ons besluit van den 15den Februarij 1864, n°. 54,

Gelet op Ons besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 64, en de later daarin gebragte wijzigingen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 4den dezer, Kabinet litt. E^s;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het wapen der infanterie wordt vermeerderd met twee kompagnïen hospitaal-soldaten.

Iedere kompagnie zal zijn zamengesteld en het bedrag der tractementen en soldijen wordt vastgesteld, zoo als op de bij dit besluit behoorende tabel is aangewezen.

Art. 2. Onze Minister van Oorlog bepaalt de standplaatsen waar deze kompagnïen zullen worden opgerigt, en bij welk regement van het wapen zij in administratie zullen worden gevoerd.

Art. 3. De kleeding en uitrusting van de officieren en mindere militairen is gelijk aan die voor het wapen der infanterie, met uitzondering dat op de plaat van den schacot en op de klep van de kwartiermuts, in plaats van het nommer van het regement of van de granaat, de letters H S voorkomen.

Zij zijn gewapend met eene sabel volgens het model bij gemeld wapen in gebruik.

Art. 4. Het bedrag der administratiekosten van de regementen infanterie, waarbij de kompagnïen hospitaal-soldaten worden toegevoegd, wordt voor elke kompagnie verhoogd met *een honderd vijftig gulden (f 150)* 's jaars, waarvan tot schadevergoeding voor bureaustkosten aan iederen kompagnies-kommandant *vijftig gulden (f 50)* in het jaar wordt toegekend.

Art. 5. In tijd van vrede worden de sergeanten en de korporaals bestemd om bij de hospitalen en de infirmeriën, ter vervanging van aldaar ontbrekende geëmployeerden van de 2de klasse en de soldaten als geëmployeerden van de 5de klasse, in overeenstemming met hunnen graad als zoodanig dienst te doen.

Gedurende hun verblijf bij die etablissementen staan zij onder de onmiddellijke bevelen van de directeurs en toeziende chefs van gemelde inrigtingen.

Zij worden bij de kompagnie waartoe zij behooren voortdurend voor de soldij en verdere toelagen berekend; zij genieten bij het etablissement de voeding zooals die bij het Koninklijk besluit van den 10den November 1845, n°. 48, is toegekend.

Art. 6. In tijd van oorlog worden de kompagnïen hospitaal soldaten be-

stemd voor de dienst bij de ambulances van het leger te velde en bij de veld-hospitalen.

Art. 7. Bij elk der acht regementen infanterie worden ieder jaar uit de alsdan ingelijfde ligting der nationale militie vijf miliciens, geschikt en genegen voor de dienst bij de hospitaal-soldaten, bestemd, om, na vier weken in de eerste beginselen van de dienstreglementen te zijn geoefend, bij de kompagnien hospitaal-soldaten over te gaan.

Onze Minister van Oorlog zal, zoodra de hierbedoelde kompagnien zijn opgerigt, daarbij overplaatsen de miliciens, die krachtens Ous hiervoren aangehaald besluit van den 15den Februarij 1864, n°. 54, als hospitaal-soldaat geoefend en geschikt bevonden zijn.

Art. 8. Het toezigt over gemelde kompagnien wordt opgedragen aan den hoofd-intendant bij de militaire administratie van het leger.

Te velde staan de kompagnien geheel ter beschikking van den chef der administratie bij het leger te velde.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 7den April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Zamenstelling van eene kompagnie hospitaal-soldaten.

Op voet van vrede: 1 1ste luitenant, 1 sergeant-majoor, 4 sergeanten, 1 fourier, 4 korporaals, 10 hospital-soldaten, vrijwilligers, 20 id., miliciens; 80 idem, met groot verlof.

Op voet van oorlog: 1 kapitein, 1 1ste en 1 2de luitenant, 1 sergeant-majoor, 6 sergeanten, 1 fourier, 12 korporaals, 2 hoornblazers, 40 hospitaal-soldaten, vrijwilligers, 100 id., miliciens.

Ingeval van incompleet aan vrijwilligers wordt het aantal miliciens met een daarmede overeenstemmend cijfer vermeerderd.

Secretariaat.

N°. 46 S.

DE MINISTER VAN OORLOG,

In aanmerking nemende dat het wenschelijk is, dat de comptabele officieren, die met het beheer van militaire inrigtingen en magazijnen belast zijn, zomin mogelijk in finantiële relatiën staan tot aannemers of leveranciers, met wie zij in hunne bedoelde betrekking in aanraking kunnen komen.

Heeft de eer bij deze ter kennis te brengen van de comptabele officieren, dat het hem Minister wenschelijk voorkomt, dat voortaan bij het passeren van acten van personen borgtocht zich niet meer dusdanige leveranciers of aannemers als borgen zullen constituëren.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* worde geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 11den Mei 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 16 P.

's Gravenhage, den 20sten Mei 1869.

Naar aanleiding van eene ontvangen mededeeling van den Heer Minister van Koloniën, heb ik de eer UHEG. te onderrigten dat gedurende het loopende jaar geene officieren van de infanterie, kavallerie, artillerie, genie en militaire administratie van het leger hier te lande bij het leger in Neerlandsch-Indië zullen kunnen worden overgeplaatst of gedetacheerd, zoodat met opzigt tot de verzoeken van officieren om bij laatstgenoemde leger over te gaan behoort te worden gehandeld, als bij de aanschrijving van den 24sten November jl., N°. 56 P (*Rec. Mil.* blz. 505), ten aanzien van aanvragen tot detachering bij dat leger is bepaald.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

De Minister van Oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 55 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat de tweede, omgewerkte druk van het 2de deel der *Handleiding bij de beoefening der Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Oost-Indië, voor de kadetten van alle wapenen bestemd voor de dienst in die gewesten, door Dr. J. J. DE HOLLANDER*, aan de Koninklijke Militaire Akademie is in het licht verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 2.55 voor de departementen van algemeen bestuur, het leger, enz. en van f 5.40 voor particulieren in den handel.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* worde geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 19den Mei 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 19. WIL WILLEM III, enz., enz.

Overwegende, dat de bestaande pyrotechnische school dienstbaar kan worden gemaakt tot den aanmaak van metallieke patronen tot achterlaadgeweren, het noodzakelijk is daarbij eene afzonderlijke patroonfabriek op te rigten, en tengevolge van dien de bestaande organisatie van die inrigting eene wijziging behoeft.

Gelet op Onze besluiten van den 22sten Mei 1860, N°. 42, van den 21sten Junij 1863, N°. 76, en van den 7den April 1869, N°. 16.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 8sten dezer, N°. 60 A.

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1. De organisatie voor de pyrotechnische school, vastgesteld bij ons bovenaanghaald besluit van den 22sten Mei 1860, N°. 42, benevens de

tabelle litt. B, gevoegd bij ons besluit van den 21sten Junij 1863, N°. 76, worden met 1 Julij aanstaande ingetrokken en buiten werking gesteld.

Art. 2. Aanvang nemende met den 1sten Julij aanstaande zal de pyrotechnische school worden ingerigt, het daarbij behoorend personeel bestaan en de tractementen, toelagen en werkgelden worden te goed gedaan, zooals in de bij dit besluit gevoegde instructie in aangewezen.

Onze Minister van oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 14den Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 54.

WIJ WILLEM, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 25sten dezer, N°. 73 I

Gelet op artikel 155 van het provisioneel reglement van administratie bij de landmagt, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 1sten Februarij 1819, Lett. 1°, en op onze besluiten van den 4den Augustus 1866, N°. 65 en den 8sten Julij 1868, N°. 26, waarbij onder anderen het werkgeld is vastgesteld, door de onderofficieren en soldaten te genieten, die, tot den arbeid aan de fortificatiën en het verrigten van andere werkzaamheden voor de dienst der genie worden gebezigd.

Hebben goedgevonden en verstaan goed te keuren: dat, met uitbreiding in zooverre van het bij Onze vermelde besluiten vastgestelde, bij het uitvoeren van werken van blijvenden aard aan de fortificatiën of van anderen arbeid voor de genie, de te verrigten werkzaamheden, te rekenen van 1°. September des vorigen jaars en voortaan, telkens wanneer dit in het belang van de dienst wenschelijk wordt geacht, zullen kunnen worden uitbesteed aan militairen, in dier voege, dat van een bepaald werk of gedeelte daarvan, zoodanige som zal worden toegekend als door Onzen Minister van Oorlog zal worden bepaald, met dien verstande, dat de kosten van uitvoering door militairen, met inbegrip van de levering en het onderhoud van de daartoe noodige materialen, de kosten van uitvoering door burgerarbeiders niet zullen te boven gaan.

Van het volgens het onderwerpelijk besluit aan de betrokken militairen toe te kennen werkgeld, zal een vierde gedeelte, als vergoeding voor slijting van kleeding- en reparatiefonds worden overgebracht.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 29sten Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

—
N°. 75 P.

's Gravenhage, den 10den Junij 1869.

Aan de militaire en administrative autoriteiten bij het leger.

Ontwaard hebbende dat bij sommige korpsen twijfel is gerezen, of de bepalingen der wet van den 6den April 1869 (*Staatsblad* n°. 40), strekkende tot aanvulling en wijziging der Wet op de militaire pensioenen van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), in aanmerking behooren te komen bij het berekenen van den diensttijd tot het erlangen van medailles en chevrons voor langdurige dienst, zoo heb ik de eer UHEG. te doen kennen, dat vermits bij de aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 16den October 1851, n°. 27 B is bepaald, dat laatstgenoemde wet voortaan tot maatstaf moet worden genomen bij het berekenen van den diensttijd tot het bekomen der bronzen en zilveren medaille, terwijl bij art. 6 van 's Konings besluit van den 11den Februarij 1859, n°. 40, de bepalingen nopens het berekenen van den diensttijd van genoemde medailles, ook op de gouden medaille en de chevrons toepasselijk zijn verklaard, het mijne intentie is, dat ook thans de eerstgemelde wet, te rekenen van den 6den April jl., of de dagteekening daarvan, bij de berekening van den diensttijd tot het erlangen van medailles en chevrons worde gevolgd, met dien verstande evenwel, dat, zooals bij genoemd artikel wordt gezegd, voor de gouden medaille en de chevrons, ook voortaan alleen effectieve dienstjaren in rekening zullen komen, en dat tevens bij het toekennen van de chevrons en de verhoogde soldij, worde gelet op het bepaalde bij punt 6 der aanschrijving van het Departement van den 8sten Maart 1859, N°. 45 B.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

—
N°. 46 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Onderrigt zijnde dat het invullen van engagementsacten bij het leger niet overal op even doeltreffende wijze plaats vindt, en dat o. a. door sommige militaire autoriteiten in die acten van de vroegere dienst van den geëngageerde geen melding wordt gemaakt, terwijl door andere daarentegen die dienst in haar geheel en zonder eenige bekorting wordt ingeschreven.

En willende ook ter vermindering van onnoodig schrijfwerk bij de korpsen, ten deze eene algemeenen regel stellen.

Brengt ter kennis van de autoriteiten wien zulks aangaat, dat bij het opmaken van engagementstaten van personen die vroeger hebben gediend en van dienst zijnde militairen, die bij een ander korps op bij het leger in de overzeesche bezittingen overgaan, het opnemen van den geheelen dienststaat in de bedoelde acten niet wordt gevorderd, doch kan worden volstaan met een kort overzicht van die dienst, waaruit behoort te blijken: de korpsen waarbij zij hebben gediend of nog zijn dienende, de tijdstippen van indiensttreding en ontslag (dit laatste met vermelding der redenen waarom het ontslag is verleend), en voorts de verkregen graden en bekomen lichaamsgebreken. Bij het aan-

gaan van reëngementen door militairen die bij hetzelfde korps blijven dienen, kan worden volstaan met de vermelding van het nummer, waaronder de man voorkomt in het stamboek van het korps, en van de lichaamsgebreken waarvan bij zijne indiensttreding is gebleken of die hij in de dienst heeft bekomen.

Gelast wijders dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 16den Junij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

**Personeel en Militaire
Zaken.**

N°. 10 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 8sten dezer, n°. 28, waarbij o. a. met wijziging in zooverre van den staat, gevoegd bij het, bij Koninklijk besluit van den 12den Maart 1862, n°. 56, vastgestelde Reglement voor de Koninklijke Militaire Akademie, — wordt bepaald, dat het tractement van den Gouverneur dier inrigting in den rang van *Kolonel of Generaal-Majoor* voortaan zal bedragen vijf duizend vijf honderd gulden (f 5500) 's jaars.

Brengt het vorenstaande ter kennis van de verschillende militaire autoriteiten.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 14den Junij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 55.

WIL WILLEM, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van den 11den dezer, n°. 69 I.

Gelet op Ons besluit van den 2den Januarij 1864, n°. 67, waarbij aan de hoofd- en verdere officieren of met die rangen gelijkgestelden, aan wie ter zake van de dienst der hoofdstad Amsterdam als standplaats is aangewezen tot tegemoetkoming in de meerdere kosten van het verblijf aldaar, toelagen zijn toegekend;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de voorschreven toelagen niet zullen worden genoten door de hoofd- en verdere officieren of de met die rangen gelijk gestelden aan wie bereids eenigerhande toelage uit 's Rijks schatkist boven het gewoon tractement is toegekend.

Onze Minister van oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 15den Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 6 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat het met 's Konings magtiging gewijzigde *Reglement op de exercitiën der infanterie*, tweede gedeelte, *Kompagnieschool*, bij de Koninklijke Militaire Akademie is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 0.07⁵ voor het leger, de departementen van algemeen bestuur enz., en van f 0.10 voor particulieren in den handel;

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 18den Junij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 56 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat dezer dagen bij den uitgever STENFERT KROESE te Arnhem, een werkje in druk is verschenen getiteld: *Het reglement van krijgstuicht of discipline voor het krijgsvolk te lande met daartoe betrekkelijke aantekeningen*, door N. VAN WILLIS, Majoor bij het regiment grenadiers en jagers;

Vestigt de aandacht van de chefs der korpsen op bedoeld werkje, waarin de zaak die het geldt in practischen zin, beknopt en duidelijk is behandeld;

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 24sten Junij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 57 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat de derde druk van het *Reglement op de exercitie der vesting-artillerie*, 2de gedeelte, *Uitval-geschut*, bij de Koninklijke Militaire Akademie is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 0.09 voor het leger, de departementen van algemeen bestuur, enz.

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 5den Junij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Secretariaat.

N°. 1 S.

's Gravenhage, den 9den Junij 1869.

In het *Staatsblad* van het loopende jaar is onder N°. 57, geplaatst geworden de wet van den 7den April 1869, betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen.

Terwijl die wet, zoodanig als ze bij de wet van den 27sten Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 88) veranderd is, bij deze in het *Recueil Militair* ter algemeene kennisgeving wordt opgenomen, heb ik de eer u te verzoeken om, voor zooveel zulks van u kan afhangen, hare naauwkeurige naleving door gepaste maatregelen te bevorderen. Wijders heb ik de eer u het navolgende te doen kennen.

Volgens art. 5 der wet blijft het gebruik der tegenwoordige namen, naast dat der systematische geoorloofd. In het ontwerp gelijk dit bij Koninklijke boodschap van den 7den October des vorigen jaars aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd aangeboden, was als stelsel aangenomen, dat alleen de systematische benamingen gebezigd zouden mogen worden. Later heeft de regering echter gemeend, art. 5 van het ontwerp in dien geest te moeten wijzigen waarin het thans kracht van wet heeft verkregen.

Deze wijziging droeg echter een tijdelijk karakter, vermits daarmede in verband met de tegelijkertijd bij het laatste artikel gestelde verplichting tot herziening der wet voor 1°. Januarij 1880, beoogd is geworden, om door het facultatief gebruik der oude en nieuwe namen een geleidelijken overgang te scheppen tot eene uitsluitende invoering der systematische terminologie, welke een integreerend deel uitmaakt van ons maten- en gewigtenstelsel.

Om de voorbereiding en den overgang tot die invoering te bevorderen, bestaat bij de Regering het voornemen en de van haar uitgaande stukken, waarin van maat of gewigt sprake is, alleen de systematische namen te gebruiken.

In verband daarmede is het der Regering tevens wenschelijk voorgekomen, dat alle collegiën, besturen en personen in 's lands dienst in deze denzelfden weg zullen volgen, dien zij zelve zal inslaan, en dus alleen de systematische namen zullen bezigen in de stukken welke van hen in hunne qualiteit uitgaan.

Ten einde aan het voorschrevene zooveel mogelijk mijnerzijds bevorderlijk te wezen, noodig ik u uit, om, te beginnen met den 1sten Januarij van het volgende jaar, zoowel in dienstbrieven, rapporten en aanschrijvingen als in beslekken, voorwaarden van aanbestedingen, contracten enz., kortom in alle stukken welke dienstzaken betreffen, uitsluitend gebruik te maken van de systematische namen van maten en gewigten in het bovenaangehaalde artikel vermeld; met dien verstande echter, dat, wanneer aan dat uitsluitend gebruik, naar uw oordeel, eenig bezwaar mogt verbonden zijn, de met die namen volgens bedoeld artikel overeenstemmende benamingen in parenthesi, daarnaast gesteld kunnen worden.

Met het oog op het vorenstaande is het tevens mijn wensch, dat bij al het van militaire zijde gegeven onderwijs, en dus zoowel bij het onderrigt aan de stafschool, de Koninklijke Militaire Akademie, de instructie-korpsen en den cursus als bij de lagere korpscholen, reeds van nu af aan de systematische terminologie worden gebezigd, en dat na den 1sten Januarij 1870 zoowel het gebruik als het doen leeren der vroegere benamingen geheel zal ophouden.

Ten slotte meen ik nog, ter voorkoming van mogelijke misvatting, kenbaar te moeten maken, dat de toepassing der voorlaatste alinea van art. 5 door het voorschrevene niet wordt uitgesloten; bijaldien de woorden *vierkante* en *kubieke* aan systematische namen worden toegevoegd, mag men aannemen dat de systematische terminologie gebezigd wordt.

In het *Recueil Militair* geplaatst ter algemeene kennisgeving.

De Minister van oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

den staf der regementen infanterie behoorende, den titularen graad van sergeant-majoor is verleend geworden.

Aangezien eene dergelijke opvatting van die aanschrijving niet strookt met het doel dat met het uitvaardigen daarvan werd beoogd, heb ik, ter voorkoming van verder misverstand, goedgevonden te bepalen, dat de voormelde alinea als *vervallen* moet worden beschouwd, terwijl daarvoor gelezen zal moeten worden:

»De kommanderende officieren der korpsen infanterie kunnen, vooral met het oog op de wetenschappelijke opleiding der onderofficieren tot officier, zooveel sergeanten-titulair aanstellen als zich daartoe bij hun onderhebbend korps geschikte stof aanbiedt, mits zulks niet in strijd zij met de belangen van de dienst.

»Indien het bij buitengewone omstandigheden wenschelijk wordt geacht om een hooger graad toe te kennen, dan die, welke aan de betrekking door de belanghebbende vervuld, verbonden is, zal zulks aan het Departement van Oorlog moeten worden voorgesteld, en wel met inachtneming van het bepaalde bij punt 5 der aanschrijving van den 16den December 1861, N°. 41 B.»

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 15 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat de tweede druk van het *Reglement op de exercitiën der Infanterie, Grondslag van het onderrigt en Rekruten-school*, bij de Koninklijke Militaire Akademie is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 0.07⁵ voor het leger en de departementen van algemeen bestuur;

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 20sten Julij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 66 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Willende voorschriften vaststellen ten aanzien van het naar hunne gemeenten zenden van miliciens, die voor een bepaalden tijd met verlof, *dat niet op hun verzoek is verleend*, huiswaarts keeren, met last om op een bepaald tijdstip weder bij hunne kompaniën onder de wapenen te komen;

Heeft goedgevonden te bepalen, dat ten aanzien van het met verlof zenden der hierbedoelde manschappen der nationale militie de voorschriften van toepassing zijn, opzigtelijk het met groot verlof zenden der miliciens vastgesteld, met uitzondering van het navolgende:

- 4°. bij het vertrek met verlof wordt, ten aanzien van hunne rekening in het kleeding- en reparatiefonds, niet met de manschappen afgerekend en hunne kleeding en uitrusting niet in de magazijnen der korpsen ingeleverd.

Zij worden van geene linnen zak voor verlofgangers voorzien, en nemen geene meerdere kleeding mede dan noodig is, om voegzaam gekleed de reis naar huis en terug te kunnen volbrengen. De overige kleeding- en uitrustingsstukken worden met den ransel in de rustkamers der kompagnieën ter bewaring opgelegd. Mogten sommige manschappen, door overlijden als anderzius, buiten de dienst geraken, dan wordt, zoodra zulks bij de kompagnie waartoe zij behooren, bekend is, de kleeding en uitrusting ingeleverd en de rekening op de gewone wijze afgesloten en vereffend;

- 2°. aan de voet van den aan hen uit te reiken groot verlofpas wordt vermeld:

Wanneer geene oproeping vóór den 187 plaats heeft, is de houder dezès verplicht op het avondappèl van dien dag bij de kompagnie present te zijn;

- 5°. ingeval geene oproeping vóór het tijdstip tot hetwelk verlof is verleend plaats heeft, worden de manschappen bij terugkomst onder de wapenen, niet afgehaald, doch zijn zij gehouden afzonderlijk naar hunne korpsen terug te keeren, voor zooveel de af te leggen afstand meer dan 50 kilometers bedraagt, worden zij door de zorg van de gemeentebesturen van reisgeld voorzien;

- 4°. van de verloven van den onderwerpeliiken aard wordt geene aantekening in de stamboeken gehouden, doch daarvan wordt wel de gewone opgave aan de Commissarissen des Konings in de provinciën gedaan;

Gelast wijders dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, den 22sten Julij 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

Nº. 56 I.

's Gravenhage, den 29sten Julij 1869.

Bij mijne beschikking van den 14den October 1868, Nº. 78 I, zijn voorschriften gegeven nopens het voorhanden hebben van watertonnen en emmers in de magazijnen en stallen der korpsen, ten einde men zich daarvan bij het ontstaan van brand kunnen bedienen tot het zooveel mogelijk voorkomen van onheilen.

Ik acht het wenschelijk dat gelijke voorzorgsmaatregelen worden genomen ten aanzien van de militaire zieken-inrigtingen, bakkerijen, magazijnen van kleeding, van uitrusting en liggings-voorwerpen in den uitgestrekten zin.

De autoriteiten met het toezigt over het beheer van die inrigtingen belast, worden mitsdien uitgenoodigd de tot gezegd einde benodigde watertonnen en emmers aan te schaffen en zulks in verhouding tot de behoefte der inrigtingen.

Van het voorhanden zijn der gedachte voorwerpen zal uit de gewone materiele verantwoordingen behooren te blijken.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 59 I.

's Gravenhage, den 29sten Julij 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien de wet van den 15den Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 150), tot verstrekking van Rijkspaarden aan officieren niet tot de korpsen te paard behoorende;

En gevolg gevende aan Zijner Majesteits besluit van den 25sten dezer, n°. 17, houdende vaststelling van regelen volgens welke niet alleen de bij die wet bedoelde officieren, maar ook in het algemeen al de officieren, die tot het houden van dienstpaarden verplicht zijn, van 's Rijks wege in de gelegenheid worden gesteld zich van dienstpaarden te voorzien;

Brengt die wet, mitsgaders gezegd besluit, bij deze, ter kennis van de militaire autoriteiten:

WET van den 15 Julij 1869, tot verstrekking van Rijkspaarden aan officieren niet tot de korpsen te paard behoorende (*Staatsblad* n°. 150).

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het belang van de militaire dienst vordert, dat de officieren der landmagt, die tot het houden van dienstpaarden verplicht zijn en niet tot de korpsen kavalerie, de veld- en rijdende artillerie behooren, van 's Rijks wege in de gelegenheid worden gesteld zich van dienstpaarden te voorzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Door het Departement van Oorlog wordt, voor zooverre de belangen van de dienst dit toelaten, aan de officieren van de landmagt, niet tot de korpsen kavalerie, de veld- en rijdende artillerie behoorende, de gelegenheid geopend zich tegen betaling uit de aan het Rijk in eigendom behoorende troepenpaarden, van dienstpaarden te voorzien.

Art. 2. De gelden, daarvoor aan het Departement van Oorlog te betalen, worden in 's Rijks schatkist gestort en beheerd overeenkomstig de voorschriften der wet van den 9den September 1855 (*Staatsblad* n°. 100).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 15den Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 60 P.

's Gravenhage, den 31sten Augustus 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Door den heer Inspecteur van het wapen der infanterie opmerkzaam gemaakt zijnde, dat de onbereden officieren er zeer de voorkeur aan zouden geven om den sabelkoppel *onder* de jas te mogen dragen, ten einde daardoor het buitengewoon slijten van dat kleedingstuk te voorkomen ter plaatse waar de koppel thans om het lijf sluit.

Heeft, als daartoe door Zijne Majesteit gemagtigd, goedgevonden te bepalen, dat ook door de onbereden officieren in 't algemeen, voortaan de sabelkoppel *onder* de jas gedragen zal worden.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 58 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontwaard hebbende dat bij de hoofdadministratie van een der korpsen van het leger, in strijd met het voorgeschrevene bij de dezerzijdsche beschikking van den 6den November 1849, N°. 55 B, *de driemaandelijkse staten van het kleedings- en reparatiefonds*, zijn vernietigd, in stede van die op het bureau van den kwartiermeester bij de hoofdadministratie van het korps op te leggen.

Heeft goedgevonden, gedacht voorschift in herinnering te brengen, wordende de kommanderende officieren bij de hoofdadministratiën der korpsen gelast er op toe te zien dat dienovereenkomstig worde gehandeld.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 25 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Verlangende het aanwerven van tamboers en hoornblazers te bevorderen.

Heeft goedgevonden te bepalen:

1°. dat de plaatselijke- en garnizoens-kommandanten de jongelingen die zich bij hen aanmelden om als tamboer of hoornblazer bij de infanterie in dienst te treden, wanneer zij minstens 15 jaren oud en niet kleiner dan 1,5 meter zijn, kunnen aannemen voor het regiment hunner keuze, ongeacht het hun al dan niet bekend is dat daarbij militairen van die categorie ontbreken;

2°. dat de aangeworvenen per reiswijzer op het depôt van het korps gedi-

rigeerd, en de hun te verstrekken reis- en daggelden ten laste van het werffonds verrekend moeten worden, en

- 3°. dat de kommanderende officieren der korpsen zich voor gemagtigd kunnen houden om de jongelingen, die in voege voorschreven elders voor het korps zijn aangenomen of zich daartoe bij hen aanmelden, in dienst te stellen, aanvankelijk, ook boven het bepaald getal, zoolang dat cijfer niet met een tamboer per kompagnie is overschreden, in welk geval zij nadere bevelen van het Departement van Oorlog zullen vragen.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 25sten Augustus 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 59 I.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Willende nadere bepalingen vaststellen nopens de uitbetaling der vergoeding ten behoeve van militairen, aan wie het uitvoeren van werken van blijvenden aard aan de fortificatiën of van anderen arbeid voor de genie, uit kracht van het besluit des Konings van den 29sten Mei jl., N°. 54, wordt uitbesteed.

Heeft met uitbreiding in zooverre van de voorschriften, vervat in de dezerzijdsche beschikking van den 5den Junij jl., N°. 71 P (*Rec. Mil.* bladz. 190) goedgevonden te bepalen:

- 1°. dat door de officieren, onder wier onmiddellijk toezigt het werk wordt verrigt, in verband met het voor het geheele werk toegestane bedrag bij raming, de som zal worden bepaald welke door ieder in het werk gesteld militair per dag zal worden verdiend;
- 2°. dat aan de militairen die bij de uitvoering van het werk diensten verrigten, na afloop van elke vijf dagen en alzoo op den 5den, 10den, 15den, 20sten, 25sten en laatsten van elke maand zal worden uitbetaald drierivenden van hetgeen hun, naar den in punt 1 bedoelden maatstaf aankomt, zoodat behalve het op rekening van het kleedings- en reparatiefonds over te brengen bedrag, een vierde van hetgeen in geld moet worden uitbetaald, beschikbaar blijft, en
- 3°. dat zoodra het aanbesteed werk is volbragt de staten moeten worden opgemaakt, bedoeld bij punt 4 der hiervoren aangehaalde beschikking, waarna hetgeen alsdan nog aan de militairen aankomt, aan hen zal worden uitbetaald, of op hunne rekening in het kleedings- en reparatiefonds overgebragt.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 21sten Augustus 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 38 P.

's Gravenhage, den 9den September 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 1sten dezer, n°. 10, houdende herziening en uitbreiding der bestaande bepalingen nopens het verleenen van medailles, chevrons en geldelijke belooningen voor trouwe dienst aan militairen beneden den rang van officier; luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 25sten der vorige maand, Kabinet litt. G¹³;

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van den 28sten daaraanvolgende, Kabinet litt. Q¹³;

Gelet op het Koninklijk besluit van den 19den Februarij 1823, n°. 97, voor zooveel betreft de instelling der bronzen en zilveren medailles, en op dat van den 11den Februarij 1839, n°. 40, houdende instelling van de chevrons en der gouden medaille voor trouwe dienst, mitsgaders op de besluiten van den 13den December 1826, n°. 110, van den 16den December 1847, n°. 54, van den 29sten Maart 1859, n°. 66, van den 2den September 1859, n°. 56, en van den 2den October 1867, n°. 64, allen tot wijziging of uitbreiding van de voorschreven besluiten, strekkende;

En overwegende, dat het wenschelijk is de grondslagen, waarnaar de voorschreven militaire belooningen worden toegekend, te herzien;

Willende tevens, door eene meer vrijgeevige regeling van dit onderwerp, een vernieuwd blijk geven, hoezeer langdurige trouwe diensten door Ons op prijs worden gesteld;

Hebben goedgevonden en verstaan, met vernieuwde wijzigingen en uitbreiding der hierboven aangehaalde besluiten, hierbij nader vast te stellen:

Art. 1. Aan alle *vrijwillig dienende* militairen beneden den rang van officier, tot een der korpsen van ons leger behoorende (de Maréchaussée en de Koninklijke Militaire Akademie daaronder begrepen) worden na het volbrengen van eene trouwe dienst van zes jaren en naar gelang zij zich in dier voege langer aan de dienst zullen hebben gewijd, de navolgende onderscheidings-teekenen en militaire belooningen toegekend, te weten:

a. Na zes jaren dienst, een chevron benevens eene soldijverhooging, — voor onderofficieren (de brigadiers der maréchaussée daaronder begrepen) van 5 cents en voor mindere militairen van 2½ cents per dag;

b. Na twaalf dienstjaren, eene bronzen medaille, en op nieuw eene soldijverhooging als voren;

c. Na achttien dienstjaren een tweede chevron;

d. Na vier en twintig dienstjaren eene zilveren medaille;

e. Na dertig dienstjaren een derde chevron, en

f. Na zes en dertig dienstjaren eene gouden medaille met vijftig gulden gratificatie.

Art. 2. De militairen beneden den rang van officier, in bijzondere betrekkingen buiten de korpsen van het leger dienende, alsmede zoodanige hospitaalgeëmployeerden, die uit de militaire dienst in de dienst der hospitalen zijn

overgegaan, komen mede voor de bovenbedoelde onderscheidingsteekenen in aanmerking, doch bekomen geene verhooging van soldij.

Dit laatste is ook van toepassing op den *kapelmeester* en de *muziekanten* bij het regiment grenadiers en jagers en de Koninklijke militaire academie, de *opperwachtmeesters*, *dienstdoende kwartiermeesters* bij het wapen der *maréchaussée* en de *meesters werklieden* bij de korpsen, met dien verstande evenwel, dat van laatstgemelden, de zoodanigen, die thans in het genot zijn van verhoogde soldij wegens zes of twaalfjarige dienst, in dat genot gehandhaafd blijven.

Art. 5. De wettelijke bepalingen nopens het berekenen van den diensttijd tot het bekomen van pensioen, worden, voor zooveel de *militaire* diensten betreft, bij het berekenen van den diensttijd tot het erlangen der medailles en chevrons, tot maatstaf genomen.

Art. 4. De chevrons worden niet gedragen door de *fortificatie-opzigtters*, de *magazijnmeesters der artillerie* (geen officier zijnde), de *adjudanten-onder-officier* en de *militairen* die met hen in graad gelijk staan, mitsgaders de *hospitaal-geëmployeerden der 1ste klasse*.

Art. 5. De medailles worden op eene plechtige wijze uitgereikt. Zij kunnen na ontslag uit de dienst door den begiftigde behouden en gedragen worden.

Bij het overlijden van den begiftigde, blijven zij het eigendom van de erven.

Art. 6. De medailles en chevrons worden verbeurd:

a. ten gevolge van een onteerend vonnis, in welk geval de militaire of burgerlijke regter daarvan dadelijk kennis geeft aan de betrokken militaire autoriteit;

b. wegens desertie;

c. bij degradatie; en

d. als een militair met een briefje van ontslag, of met een paspoort van de 2de soort, uit de dienst wordt verwijderd.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur, alsmede aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 1sten September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Heeft het genoegen voorschreven besluit ter kennis te brengen van het leger en ter uitvoering van dat besluit goedgevonden te bepalen:

1°. dat naar aanleiding van het bepaalde bij het slot van art. 5 van het besluit, het tegen betaling inleveren van medailles voor trouwe dienst bij de hoofd-administratiën der korpsen, door de erven van daarmede begiftigd geweest zijnde militairen, voor het vervolg niet meer zal plaats hebben;

2°. dat aan de militairen, die met eene medaille voor trouwe dienst zijn versierd, wordt toegestaan, om dat onderscheidingsteeken *buiten dienst* van kleiner formaat te dragen;

3°. dat, — wanneer een uit de dienst ontslagen onderofficier of korporaal, of wel een militair beneden die graden, na eene interruptie van respectvelijk meer dan één jaar of zes maanden, weder in dienst treedt, de belanghebbende in het bezit blijft gehandhaafd van de medailles en chevrons, en gevolgelijk ook dadelijk weder in het genot treedt van de soldijverhooging, hem vóór zijn ontslag uithoofde van de bewezen diensten toegekend. Bij volgende toekenningen van den hierbedoelden aard, komt die vroegere diensttijd slechts voor de helft in rekening; en

4°. dat van het verleenen der soldijverhoogen, in de monsterrollen, ter plaatse waar die verhooging in rekening wordt gebragt, melding moet worden gemaakt, onder de volgende bewoordingen:

»..... in het genot gesteld der soldijverhooging wegens 6- (of 12-) jarige dienst.

(1ste geval.) »Is van den tot den in werkelijke dienst geweest, die geheel tot het verkrijgen der soldijverhooging in aanmerking komt.

(2de geval.) »Is van den tot den in werkelijke dienst geweest, die slechts voor de helft-, en van den tot den en van den tot den die geheel tot het verkrijgen der soldijverhooging in aanmerking komt;

(3de geval.) »Is den uit de dienst ontslagen, en was toen reeds van den » (enz., als 1ste geval);

(4de geval.) »Is den uit de dienst ontslagen, en was toen reeds van den » (enz., als het 2de geval);

»zonder gedurende dien tijd in termen te hebben verkeerdt, waardoor het regt »op soldij-verhooging wordt verloren.

»Geboren den

»(Zie n°. op het Stamboek)».

Gelast wijders, dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 55 P.

's Gravenhage, den 11den September 1869.

Aan de kommanderende officieren der regementen kavallerie.

Het wenschelijk achtende, dat ook bij het wapen der kavallerie het wetenschappelijk onderwijs, voor zooveel de belangen van dat wapen zulks gedoogen, in overeenstemming worde gebragt met hetgeen te dien aanzien bij mijne circulaire van den 15den Maart jl., n°. 75 P (*Rec. Mil.*, bladz. 65), voor de korpsen infanterie is voorgeschreven, heb ik goedgevonden het navolgende te bepalen.

Met den 1sten November a. s. zal de cursus tot opleiding van onderofficieren en korporaa's voor den rang van 2den luitenant bij de kavallerie, gevestigd worden bij het 5de regement hussaren en zal het reserve-eskadron van dat regement de formatie aannemen, voorgeschreven bij de nota op de tabelle B, behoorende bij 's Konings besluit van den 8sten Mei 1867, n°. 63 (*Rec. Mil.*, bladz. 178), terwijl de formatie van het reserve-eskadron van het 4de regement hussaren op bovengemelden datum weder verminderd wordt met het getal officieren en onderofficieren in die nota bedoeld.

Voormelde cursus wordt verdeeld in twee klassen.

Vereischen om tot den cursus te worden toegelaten.

Alle onderofficieren en korporaa's die door practische geschiktheid, onberispelijk gedrag, ijver in het vervullen hunner dienstplichten, een goed voorkomen, militairen geest, beschaving en manieren zich gunstig onderscheiden, wier

karakter den waarborg oplevert dat zij in de uitoefening van gezag zelfstandig en met energie zullen weten te handelen en van wie op goede gronden kan worden verwacht, dat zij, eenmaal officier zijnde, den officiersstand in alle opzigten eer zullen aandoen, kunnen door de chefs der korpsen in aanmerking worden gebracht, om tot den cursus te worden toegelaten, mits zij na hunne oefening bij het depôt en overgang in het eskadron overeenkomstig het bepaalde op blz. 14 van den grondslag van het onderrigt minstens *een jaar* bij de veldeskadrans van het wapen hebben gediend en aan de hieronder te vermelden eischen van bekwaamheid voldoen. Zij zullen in den regel een titulair graad moeten bekleeden.

Programma van examen tot toelating op de 2de klasse cursus.

1. Geoefendheid in de rijkunst en praktische geschiktheid in de uitvoering van de dienst- en exercitie-reglementen in verhouding tot den tijd, gedurende welken de aspirant heeft gediend, en den graad, dien hij bekleedt.

Theoretische kennis van de ruiter- en pelotonsschool te voet en te paard.

2. Het *schrijven* en verder al datgene wat bij het programma in voren aangehaalde circulaire tot toelating op de 2de klasse cursus bij het wapen der infanterie is voorgeschreven.

Programma van examen tot overgang van de 2de in de 1ste klasse of tot toelating op de 1ste klasse.

1. Voldoende bekwaamheid in de rijkunst en het behandelen der wapenen, om al de pligten en verrigtingen, welke de onderofficier volgens het exercitie-reglement waar te nemen heeft, naar behooren te kunnen volbrengen.

Grondige kennis, zoo theoretisch als practisch, van de onderscheidene dienst- en exercitie-reglementen en voorschriften, van het reglement van krijgstucht, van de eskadrans-administratie en van de paardenkennis.

Voorts datgene, wat bij de meerbedoelde circulaire sub punt 2—15 is bepaald, met uitzondering dat punt 11 en 13 aldaar gelezen moeten worden als volgt:

11. *Wapenteer.* De kennis van de kavallerie-wapenen.

15. *Versterkingskunst.* Een algemeen denkbeeld van de eenvoudige veldwerken, open en gesloten, hun tracé en profiel.

Cursus tot opleiding van onderofficieren voor het ligter examen en programma van examen tot toelating op dien cursus.

Hieromtrent gelden almede de bepalingen in de hiervoren bedoelde circulaire voor de infanterie omschreven, met dien verstande, dat de opleiding voor het ligter examen op de 2de klasse cursus bij het 5de regiment hussaren plaats heeft.

Verwijdering van den cursus.

Onderofficieren en korporaals, die na hunne toelating tot den cursus blijken geven, dat zij *niet* aan de voor die toelating gestelde eischen beantwoorden, moeten daarvan verwijderd, en bijaldien zij niet tot het regiment behooren waarbij de cursus gevestigd is, naar hun korps teruggezonden worden.

Dit geldt ook voor hen, wier gedrag of ijver op den cursus te wenschen overlaat; zij, die in *dat* geval verkeerden, zullen voor de eerste maal tijdelijk, doch niet korter dan gedurende zes maanden, kunnen verwijderd worden.

Onderofficieren, die tweemaal aan het examen voor officier *niet* hebben voldaan, worden van den cursus verwijderd en keeren terug naar het korps, waartoe zij behooren.

De voordragten tot verwijdering van den cursus worden, door de tusschenkomst van de betrokken bevelhebbers in de militaire afdeelingen, aan de beslissing van den inspecteur van het wapen der kavallerie onderworpen.

Onderwijzers.

Het onderwijs op beide klassen van den cursus wordt opgedragen aan vier luitenants van het wapen en één paardenarts, die voor zooveel noodig bij het 5de regiment hussaren zullen worden overgeplaatst of gedetacheerd.

Deze officieren worden op voordragt van den inspecteur der kavallerie door den Minister van Oorlog aangewezen.

Zij zullen niet langer dan vijf jaren in die speciale betrekking werkzaam blijven.

De luitenants zijn vrij van alle overige diensten, met uitzondering van de oefeningen te paard gedurende den zomer, die zij eens of meermales 's weeks bijwonen. Zij, zoomede de paardenarts, genieten elk eene jaarlijksche toelage van 200 gulden.

Aan de luitenants zal respectivelijk een der vier volgende afdeelingen van het onderwijs worden opgedragen, als:

a. wis- en natuurkunde;

b. letterkunde;

c. krijgskundige vakken;

d. practische oefeningen en kennis der dienst- en exercitie-reglementen en voorschriften.

De paardenarts geeft het theoretisch en practisch onderrigt in de paardenkennis in den geheelen omvang, waarin dit vak, met hetgeen daartoe behoort, den kavallerie-officier eigen moet zijn.

Onder punt *d* wordt o. a. begrepen, dat aan de gezamenlijke leerlingen van den cursus elken winter bijzonder onderrigt moet worden gegeven in de rijen-afrijtingskunst, zoo als die door den kavallerie-officier behoort te worden gekend. De officier, met de vakken onder punt *d* te belasten, zal derhalve gekozen moeten worden uit diegenen, welke een cursus aan de rijsschool hebben gevolgd.

Aan hem worden toegevoegd de twee wachtmeesters, die boven de gewone getal in de formatie van het reserve-eskadron zijn opgenomen; zij worden almede gekozen uit hen, die met vrucht aan de rijsschool onderwijs hebben genoten. Gedurende den zomer wordt het vorenbedoelde practische onderrigt, in verband met het deelnemen der leerlingen aan de oefeningen van het regiment, voortgezet.

Toeziht op het onderwijs.

Onverminderd de verantwoordelijkheid van den regementskommandant, zal het toeziht over het onderwijs aan een deskundig hoofdofficier of ritmeester worden opgedragen.

Zonder eene contrôle uit te oefenen, die lastig zou kunnen worden voor de officieren-onderwijzers, of den geregelden gang van het onderwijs belemmeren, zal de bedoelde hoofdofficier of ritmeester zich overtuigen, dat de onderwijzers berekend zijn voor de hun opgedragen taak.

Blijkt het, dat zulks niet het geval is, of dat een onderwijzer, hoewel de vereischte kundigheden bezittende, de gave mist, die aan anderen mede te deelen, dan moet hij op voordragt van den hoofdofficier of ritmeester met het toeziht belast, door den chef van het korps en de tusschenkomst van den bevelhebber in de militaire afdeeling en den inspecteur van het wapen, aan het Departement van Oorlog worden gesignaleerd, dat op zijne vervanging order stelt.

Alle andere voorstellen, het onderwijs betreffende, worden op gelijke wijze aan den inspecteur der kavallerie onderworpen, die daarop beslist of, zulks noodig achtende, de beslissing van het Departement van Oorlog inroept.

Examens.

Het examen van toelating tot de 1ste klasse cursus zal telken jare omstreeks 15 October, dat van toelating tot de 2de klasse cursus, omstreeks 1 November plaats hebben.

Deze examens zullen bij den staf der regementen worden afgenomen, ten overstaan van eene commissie, bestaande uit een hoofdofficier en twee ritmeesters of luitenants.

De hoofdofficier of ritmeester, belast met het toezigt over het onderwijs op den cursus, maakt deel uit van de commissie bij dat korps waar de cursus gevestigd is, terwijl de officieren-onderwijzers aan die commissie worden toegevoegd.

Na afloop van de examens zenden de chefs der korpsen, door de hiervoren vermelde tusschenkomst, aan den inspecteur van het wapen eene opgave van de onderofficieren en korporaa's, die aan het examen hebben voldaan.

Deze opgaven, voor zooveel noodig aangevuld door den inspecteur, worden aan het Departement van Oorlog ingezonden.

Bijzondere bepalingen.

De onderofficieren der 1ste klasse cursus zijn, met inachtneming van hetgeen hiervoren omtrent hun bijzonder onderrigt in de rijkunst, enz. is bepaald, bij alle overige oefeningen te paard van het regiment tegenwoordig, doch overigens vrij van alle diensten.

Voor de onderofficieren en korporaa's der 2de klasse cursus geldt, wat de oefeningen te paard betreft, dezelfde bepaling als voor die der 1ste klasse; zij blijven ook de schermkunst en de militaire voltige beoefenen.

Zij moeten voorts alle diensten, aan hun graad verbonden, verrigten, tot dat het den regements-kommandant met volkomen zekerheid zal zijn gebleken, dat zij daarin, zoowel theoretisch als practisch, den graad van bekwaamheid bezitten, die als voorwaarde tot overgang van de 2de en 1ste klasse cursus is gesteld. Alsdan kunnen zij van zoodanige diensten gedeeltelijk of geheel worden vrijgesteld, als de regements-kommandant, met het oog op het doen onderhouden hunner practische ervaring, zoowel als om hun meer tijd tot studie te geven, het meest geraden zal oordeelen.

De indeeling van de uren, waarop het onderwijs van den cursus gegeven wordt, moet naar het vorenstaande geregeld worden, kunnende ook des noodig des avonds cursus gehouden worden.

Het houden van eigen oefening zal wel niet in tegenwoordigheid, maar toch onder het voortdurend toezigt, van de onderwijzers moeten geschieden.

Elken dag zal bij den cursus een uur besteed worden aan het regtlijnig en topographisch teekenen, onder het toezigt van den officier-onderwijzer.

De onderofficieren en korporaa's, die den cursus bijwonen, worden ingedeeld of in subsistentie gesteld bij het reserve-eskadron, doch zullen, met het oog zoowel op hun eigen ontwikkeling als op de belangen van de dienst bij het regiment, tot het bijwonen der oefeningen en het verrigten van diensten, over de eskadrons worden verdeeld, zooals zulks den regements-kommandant het meest geraden zal voorkomen.

Behalve de officieren der eskadrons, waartoe de leerlingen van den cursus behoren of waarbij zij zijn ingedeeld, moeten ook de officieren-onderwijzers een waakzaam oog houden op hunne gedragingen buiten de kazerne en hen te

regt wijzen, wanneer het blijkt, dat zij zich bewegen in kringen, waar de aanstaande officier niet te huis behoort.

De onderofficieren van het 1ste, 2de en 4de regiment hussaren, thans den cursus bij laatsgenoemd regiment bijwonende, worden met den 1sten November a. s. bij het 5de regiment hussaren gedetacheerd. Zij zullen in dier voege op Haarlem gedirigeerd worden, dat zij op gemelden datum daár aankomen.

Het gewoon halfjarig verslag nopens de vorderingen van de onderofficieren en korporaals, die het onderwijs op den cursus bijwonen, zal, door de zorg van den kommandant van het regiment waarbij de cursus gevestigd is, voor zooveel betreft de daarbij gedetacheerden van andere regementen, zoodanig bij tijds aan de chefs dezer korpsen worden gezonden, dat die verslagen, op gelijken voet als thans, bij de instructie-rapporten der regementen kunnen worden overgelegd.

In verband met de in deze omschreven regeling van het onderwijs op den cursus, wordt, met wijziging van hetgeen bij punt 5 der aanschrijving van het Departement van Oorlog, van den 24sten Junij 1868, n°. 35 P, ten opzichte van het getal titulaire graden bij de kavallerie was voorgeschreven, mits deze bepaald: dat voortaan bij het 1ste, 2de en 4de regiment hussaren elk 8, en bij het 5de regiment hussaren 12, titulaire graden van korporaal of wachtmeester kunnen worden verleend, onder bijvoeging tevens dat van nu af aan bij het 4de regiment geen titulaire graden meer toegekend mogen worden alvorens hun getal beneden 8 gedaald zal zijn, terwijl daarentegen bij het 5de regiment dit getal tot 12 kan worden uitgebreid.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 18 P.

's Gravenhage, den 22sten September 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat de derde druk van de *Gronden der beschrijvende meekunst voor de kadetten van alle wapenen*, door J. BADON GUIJBEN, aan de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 1,95 voor de Departementen van Algemeen bestuur en het Leger, en van f 2,60 voor particulieren in den handel;

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 42 I.

's Gravenhage, den 24sten September 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Goedgevonden hebbende de voorwaarden, betrekkelijk de levering van levensmiddelen en andere artikelen van consumtie, ter dienste van de *militaire hospitalen* en *infirmariën*, zooals die bij de dispositie van het Departement van Oorlog van den 25sten September 1867, N°. 75 I, zijn vastgesteld door de hierbijgevoegden te doen vervangen;

Brengt zulks ter kennis van de daarbij betrokken militaire autoriteiten en heeft voorts goedgevonden te bepalen, dat aan de gegadigden die bij de te houden aanbestedingen voor de minste prijzen zullen hebben ingeschreven, daarvan door de zorg van de toeziende chefs over de zieken-inrigtingen voorloopig schriftelijk zullen worden onderrigt, voor zooverre namelijk tegen de toewijzing dier levering bij hen geene bedenkingen bestaan.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 29 P.

's Gravenhage, den 28sten September 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Goedgevonden hebbende te bepalen :

1°. dat gedurende den aanstaanden winter, de oefeningen in de rijkunst, zoo voor officieren van onbereden wapens en diensten als voor studenten voor de militaire geneeskundige dienst, in de garnizoenen waar zich bereden korpsen bevinden — te Zutphen, Leijden en Venlo echter, voor zooveel daartoe paarden beschikbaar zullen zijn — weder op den gebruikelijken voet zullen plaats hebben;

2°. dat ditmaal tot het geven van gemeld onderrigt en alzoo behoudens hetgeen hierna voor Maastricht en Breda wordt bepaald van 1 November a. s. tot 1 April 1870, van de na te melden korpsen, pelotons ter sterkte van :

1 officier,	
2 wachtmeesters,	
5 korporaals,	
20 manschappen,	
2 officiers-	} paarden,
en	
2½ troepen-	

zullen worden gedetacheerd, als : van het 1ste regiment hussaren uit 's Hage naar Bergen-op-Zoom, van het 2de regiment hussaren uit Roermond naar Maastricht en naar Breda, en van het 4de regiment hussaren uit Deventer naar Leeuwarden ;

3°. dat vermits de twee eskadrons uit Roermond hiervoren bedoeld, van den 2den tot den 15den October respectivelijk te Maastricht en te Breda zijn gedetacheerd, de pelotons door die eskadrons te leveren, bij den terugmarsch der eskadrons naar het garnizoen, in evengemelde plaatsen zullen blijven en dat in beide die garnizoenen de oefeningen der officieren in de rijkunst reeds op den 18den October een aanvang zullen nemen ;

4° dat in verband met het vorenstaande, door de zorg van den Heer Inspecteur van de geneeskundige dienst, de noodige maatregelen zullen worden genomen, ter voorziening in de vétérinaire dienst bij de detachementen in die garnizoensplaatsen, waar zich geen militaire paardenartsen bevinden, en

5°. dat door de respectieve plaatselijke- en garnizoens-kommandanten te Bergen-op-Zoom, Maastricht en Leeuwarden, zoodra mogelijk eene opgave aan het Ministerie van Oorlog moet worden gezonden, van de prijzen, waartegen onderhandsche overeenkomsten kunnen worden aangegaan, voor de levering van fourrages ten dienste van vermelde detachementen.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 48 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien de missive van den Heer directeur van 's Konings kabinet van den 14den Julij jl. n°. 5, blijkens welke het Zijne Majesteit heeft behaagd een Aanhangsel op het *Exercitie-reglement der Kavallerie*, bevattende eene wijziging en uitbreiding van dat reglement goed te keuren en hem Minister te magtigen dat aanhangsel in te voeren.

Brengt ter kennis van het leger, dat bedoeld aanhangsel thans afgedrukt en tegen den prijs van f 0.18 voor het leger en de departementen van algemeen bestuur bij de Koninklijke Militaire Akademie verkrijgbaar gesteld is.

Gelast dat dit voorschrift voortaan zal worden gevolgd.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 5den October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 45 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende dat het 5de gedeelte van het met 's Konings magtiging gewijzigde *Reglement op de exercitiën der infanterie, Bataillonsschool*, met eene daarachter gevoegde opgave van *Wijzigingen in de Kompagnieschool*, bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen en verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van f 0,10 voor het Leger, de Departementen van Algemeen bestuur enz.

Gelast dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 11den October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Bureau der Artillerie.

N°. 58 A.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gelezen hebbende een verslag van den Inspecteur der draaghare wapenen, nopens zijne gehouden jaarlijksche inspectie over den geweerwinkel en het wapendepôt te Delft, waarbij de aandacht wordt gevestigd op eene verkeerde handeling die in meerdere of mindere mate bij de loopen der geweren, ter verwisseling van de patroontrekkers, van verschillende regementen en garnizoenen ontvangen, is waargenomen, namelijk het ontstaan van deuken en bramen en het verwringen van den staart der staartschroef, alsook het verwijden van het gat voor de kruisschroef in dien staart, hetgeen blijkbaar is ontstaan door,

Bijbl. XIV.

10.

na uitneming van de bodemschroef, de staartschroef te willen uitdraaijen, hetzij door kloppen of wel door wringen, terwijl dit losdraaijen door inwendige roest-aanzetting dikwerf zeer bezwaarlijk zal zijn.

In aanmerking nemende dat, volgens de meening van den genoemden inspecteur, het uitnemen van de staartschroef en bodemschroef geheel onnoodig ja zelfs schadelijk is, en het wapen bij geopend of afgenomen sluitstuk ook buitendien zeer goed te reinigen is.

Heeft goedgevonden, met wijziging te dien aanzien naar het voorgeschrevene bij § 1 der 1ste afdeeling van het Voorschrift betreffende de wapenen en de schietoefeningen bij de infanterie, te bepalen, dat het afnemen der bedoelde schroeven door de geweerdragende manschappen voortaan in geen geval zal mogen geschieden, en worden derhalve de betrokken korpskommandanten gelast daartegen zooveel mogelijk te waken.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 16den October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 62 P.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Overwegende dat de wenschelijkheid gebleken is dat eenige wijziging worde gebracht in het programma van examen tot toelating bij de Stafschool, zooals dat bij de aanschrijving van den 28sten December des vorigen jaars, n°. 25 P (*Rec. Mil.*, bladz. 528), is omschreven.

Gelet op art. 17 van Zijner Majesteits besluit van den 8sten Aug. 1868, n°. 35.

Heeft goedgevonden te bepalen :

1°. Het examen in de *stel-* en *meetkunst*, bedoeld onder litt. a, punt 1 en 2 van het programma, zal voortaan niet meer worden gevorderd.

2°. Het bepaalde onder de letters b, d, e, g, h en k zal worden gelezen als volgt :

b. van de natuurkunde zal gevorderd worden eene algemeene kennis van, algemeene eigenschappen der lichamen en krachten, werking der zwaartekracht, dynamometers, evenwigt van zware lichamen en vochten, digtheid en soortelijk gewigt, waterpers, hydrostatische weging, areometers, spankracht der gassen, luchtdruk, wet van MARIOTTE, manometers, capillariteit, luchtpompen, perspompen, duikerklok, pompen, brandspuit, hevel, barometers, ontstaan, voortplanting en terugkaatsing van het geluid; mededeeling en voortplanting van warmte, uitzetting door warmte; thermometers; soortelijke en gebonden warmte; eigenschappen van dampen; hygrometers; toepassing van het gebruik van waterdamp op stoomwerktuigen; voortplanting, terugkaatsing en breking van het licht; het menschelijk oog; inrigting van brillen; mikroskopen, verrekijkers en teleskopen; grondverschijnselen der magneetkracht en wrijvings-electriciteit.

Meerdere kennis in de natuurkunde komt niet in aanmerking.

d. Bij het examen in de *nieuwe krijgsgeschiedenis* zal worden gevorderd de kennis van den loop der krijgsgesbeurtenissen bij de oorlogen in ons vaderland gevoerd, met name in de tijdvakken van 1672—1675, 1795—1795, 1813 en 1850—1852.

Voorts zal den aspirant gelegenheid worden gegeven om van zijne kennis van een der veldtogten in het buitenland na 1789 gevoerd, naar zijne keuze te doen blijken.

e. Het onderzoek in de *aardrijkskunde* zal loopen over de bijzondere aardrijkskunde van *Nederland, België, Frankrijk en Duitschland*.

Bevolking, uitgestrektheid, staatkundige verdeling, staatsregeling, natuurlijke gesteldheid, voortbrengselen, bronnen van bestaan, voornaamste straat-, spoor- en waterwegen.

g. en h. De bekwaamheid der aspiranten in *het teekenen* moet blijken uit door hen over te leggen teekeningen. Op die teekeningen moet door hen eene verklaring zijn gesteld, dat die geheel door hen zelve zijn vervaardigd.

Deze teekeningen blijven bij de Stafschool gedeponeerd.

k. Bij het examen in de *wapenkennis* zal worden gevorderd de kennis van de inrigting en het gebruik van de vuur- en blanke wapenen bij ons leger.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 28sten October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Secretariaat.

N°. 68 S.

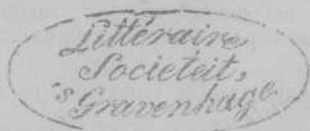
DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt ter kennis van hen, die verlangen mogten in het bezit te komen van een exemplaar van het door den kapitein der artillerie O. W. C. DE BRAUW en den kapitein van den generalen staf, destijds kapitein-ingenieur J. H. KROMHOUT, als commissie belast met eene zending naar Engeland, uitgebragt verslag omtrent schietproeven tegen pantserplaten, enz., dat daarvan exemplaren verkrijgbaar zijn gesteld bij de Algemeene Landsdrukkerij tegen den prijs van *vijftig cent*.

Gelast dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 26sten October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Militaire Administratie.

N°. 37 I.

's Gravenhage, den 12den November 1869.

Aan de heeren generaals en verdere officieren van het leger, deelgenooten aan de weduwen- en wezenkas voor de officieren van de landmagt.

De vier en vijftigste jaarlijksche rekening en verantwoording van de directie der weduwen- en wezenkas voor de officieren van de landmagt, over den jare 1868, door mij opgenomen en gesloten zijnde, heb ik de eer de uitkomst daarvan aan het leger mede te deelen.

De ontvangst heeft bestaan :

1 ^o . Van officieren tot het leger behoorende (met inbegrip van de contributiën der officieren in <i>West-Indië</i> en van die der gedetacheerden in <i>Oost-Indië</i>):	
a. Gewone contributie.	f 84,289.98
b. Doorlopende idem.	» 55,892.61
c. Contributie bij vermeerdering van traktement. »	25,055.69 ^s
d. Inleggelden en verhooging daarvan.	42,986.77
	<hr/>
	f 184,205.05 ^s
2 ^o . Van gepensioneerde officieren :	
a. Gewone contributie.	f 10,144.69
b. Doorlopende idem.	» 10,452.88
c. Inleggelden en verhooging daarvan.	» 2,458.53
	<hr/>
	f 25,052.92
5 ^o . Op de pensioenen van weduwen en de onderstandgelden van weezen, ingehouden wegens onaangezuiverde inleggelden.	» 685.03
4 ^o . Twee percent van het bedrag der gedane leverantiën aan de korpsen van het leger, ingevolge art. 1 van het Koninklijk besluit van den 5den November 1842, n ^o . 71.	» 25,885.21
5 ^o . Renten van ingeschreven kapitalen op het grootboek der Nationale schuld.	» 78,750.00
6 ^o . Subsidie uit 's rijks schatkist, toegestaan bij de wet van den 27sten Junij 1868 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 86)	» 6,000.00
Makende met het saldo in kas, op 1 Januarij 1868, ad.	» 2,820.76 ^s
	<hr/>
Eene totale ontvangst van.	f 521,595.00

Waartegen de uitgaven zijn geweest :

(met inbegrip van de gedane betalingen in *West-Indië*.)

1 ^o . Voor pensioenen aan weduwen.	f 271,700.52
2 ^o . Toelagen aan 7 weduwen, voor 8 kinderen boven het getal van drie.	» 540.69
5 ^o . Onderstandgelden voor 56 ouderlooze kinderen. »	4,298.79
4 ^o . Begrafniskosten van 50 overleden officieren.	» 5,000.00
5 ^o . Restitutie van te veel betaalde of ten onregte ingehouden contributiën.	» 155.75
6 ^o . Uitkeering aan een verminkt militair van de renten van een da arto deponceerd kapitaal.	» 195.00

Transportere f 279,668.55

	<i>Per Transport f</i> 279,668.55
7°. Aan den Amanuënsis, als defroijement wegens schrijf- en drukloonen, enz.	f 200.00
8°. Voor aankoop van een kapitaal van f 70.000.00 aan inschrijvingen op het grootboek der natio- nale schuld, rentende 2½ pCt.	» 59,553.75
	» 59,553.75
	<i>Totaal uitgaaf</i> » 519,202.50
Zoodat op 1°. Januarij 1869 in kas blijft.	f 2,190.70
Wijders voorhanden aan inschrijvingen op het grootboek der Na- tionale schuld, rentende 2½ pr. ct., eene kapitale som van. f 3,450,000.00	
Op den 1sten Januarij 1868 bedroeg het getal weduwen.	659
Hetwelk in het jaar 1868 is vermeerderd met.	29
	Te zamen. 688
Daarentegen zijn er overleden.	55
Hertrouwd.	2
	53
Waardoor op 1°. Januarij 1869 het getal gepensionneerde weduwen be- draagt.	653
	<i>De Minister van Oorlog,</i> <i>(get.) J. J VAN MULKEN.</i>

Secretariaat.

Nº. 1 S.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien Zijner Majesteits besluit van den 9den Junij 1869 (*Staatsblad* n°. 105),
betrekkelijk *de vijfde algemeene tienjarige volkstelling*;

En inzonderheid artikel 10 van dat besluit, luidende:

Het Departement van Oorlog zorgt voor de invulling der inschrijvingstalen
van alle personen, die op den 1sten December gehuisvest zijn in gebouwen tot
militair einde gebruikt.

Alle militairen, met name ook verlofgangers, *niet* in de genoemde gebouwen
gehuisvest, worden ingeschreven op de plaatsen waar zij zich bevinden in de
huisgezinnen, waartoe zij behooren.

Heeft goedgevonden ter uitvoering van gemeld artikel het navolgende te be-
palen:

1. De plaatselijke- en garnizoenskommandanten zorgen voor zooveel noodig, in
overleg met en door tusschenkomst van de daarbij betrokken chefs van de
korpsen of instellingen, voor eene behoorlijke inschrijving van *alle* personen
(militairen en niet militairen) die op den 1sten December aanstaande zijn *ge-
huisvest* (d. i. hun *werkelijk verblijf* in den strengsten zin des woords houden)
in de navolgende gebouwen.

- a. de kazernes en andere tot kazernerij gebruikt wordende gebouwen
(waaronder ook te rekenen de Koninklijke Militaire Akademie),
- b. de militaire hospitalen,

- c. de garnizoens-infirmeriën ,
- d. de garnizoens-bakkerijen ,
- e. de magazijnen van het nachtleger ,
- f. het Rijks-magazijn van geneesmiddelen te 's Gravenhage ,
- g. het Rijks-magazijn van kleding- , uitrusting enz. te Delft ,
- h. de artillerie- , stapel- en constructie-magazijnen te Delft ,
- i. de geweerwinkel te Delft ,
- k. de magazijnen van oorlog.

Voor zooverre dusdanige gebouwen zich ter plaatse van hun garnizoen bevinden.

II. De kommandanten der geniestellingen zorgen voor eene behoorlijke inschrijving van *alle* personen die op den 1sten December aanstaande zijn *gehuisvest* in gebouwen *tot militaire einden gebruikt wordende*, voor zooverre deze in hun kommandement gelegen zijn en niet alreede vallen onder sub I gebouwen.

Onder gebouwen tot militaire einden gebruikt wordende, moeten ook gerekend worden forten, schansen, enz.

III. Opdat geen tot een militair einde en tevens tot huisvesting van een of meer personen gebruikt wordend gebouw (onverschillig of het al dan niet Rijks eigendom is) overgeslagen of dubbel in aanmerking worde gebracht, wordt, indien hiertoe termen bestaan, door de kommandanten der geniestellingen of door hunne, ter voldoening aan het sub II bepaalde, door hen aangewezen onderhebbenden, met de plaatselijke- of garnizoenskommandanten en desgevorderd met de betrokken gemeentebesturen in overleg getreden omtrent de gebouwen, welke, naar aanleiding van het vorenstaande, door elke der bedoelde militaire autoriteiten voor hare rekening zullen worden genomen.

IV. Ten behoeve van de inschrijving zullen aan de onder I en II vermelde kommandanten van wege het Departement van Oorlog tijdig worden toegezonden de noodige inschrijvingstaten.

Het door ieder hunner benoodigde aantal dezer staten wordt in dier voege berekend, dat in elken staat vijftig à vijf en vijftig personen kunnen worden opgenomen, doch met dien verstande, dat elke staat geene andere namen zal mogen bevatten dan die van personen, die in een en hetzelfde gebouw gehuisvest zijn, zoodat zelfs in het geval, dat in een gebouw slechts één persoon gehuisvest is, de voor de inschrijving van dezen gebruikte staat niet mag worden dienstbaar gemaakt voor de inschrijving van andere personen.

V. Aan de onder I en II vermelde kommandanten zal, ten behoeve van ieder dergenen die door hen of in overleg met hen met de inschrijving belast worden, van wege het Departement van Oorlog verstrekt worden een exemplaar van eene door dat Departement uit te vaardigen Instructie omtrent eene naauwkeurige invulling der genoemde staten.

VI. De onder I en II vermelde kommandanten zullen zoo spoedig mogelijk en uiterlijk voor den 18den November e. k. *regtstreeks* aan het Departement van Oorlog doen geworden eene opgave van het aantal exemplaren der bovenbedoelde inschrijvingstaten en der gemelde instructie, hetwelk met het oog op vorenstaande voorschriften en inlichtingen benoodigd zal wezen voor de aan hunne zorgen toevertrouwde inschrijving.

VII. De invulling der genoemde staten zal moeten plaats hebben op den 1sten December e. k.

Daar het noodig is, dat zij met de meest mogelijke naauwkeurigheid geschiedt, wordt het niet als een vereischte gesteld, dat zij op genoemden dag reeds tevens voltooid is.

Echter wordt bepaaldelijk voorgeschreven dat met de invulling niet voor den

1sten December mag worden begonnen, en dat op dien datum moet zijn afge-
loopen de invulling der kolommen, waarin de familienamen en voornamen
moeten worden vermeld.

VIII. De ingevulde staten moeten, door tusschenkomst van de betrokken
bevelhebbers in de militaire afdelingen, aan het Departement van Oorlog worden
ingezonden; zij zullen uiterlijk den 10den e. k. bij den bevelhebber en den 16den
dier maand bij het Departement moeten ontvangen zijn.

IX. Deze beschikking is *niet* toepasselijk ten aanzien van gebouwen welke
hestemd zijn ten dienste van het wapen der *maréchaussée*.

X. De ten deze betrokken autoriteiten, die naar aanleiding van het voren-
staande nog eenige nadere inlichting of beslissing omtrent eenig punt mogten
erlangen, zullen zich tot het bekomen daarvan, rechtstreeks aan het Departement
moeten wenden.

Gelast, dat deze in het *Recueil Militair* worde geplaatst tot *algemeene kennis-
geving*.

's Gravenhage, den 25sten October 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

N°. 22

WIJ WILLEM III, enz, enz

Op de voordragt van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog van den
27sten October 1869, Lett. C, N°. 57 en van den 1sten November 1869,
N°. 24 P.

Gelet op artikel 49 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* N°. 53).

Hebben goedgevonden en verstaan:

* Gerekend van 1 April 1870 in Nederland en 1 Julij 1870 in Indië, bedraagt
het voorschot, krachtens bestaande bepalingen of gewoonte, verleend wordende
aan gouvernements-passagiers, bij vertrek naar en van Nederlandsch-Indië,
drie maanden van de hun gedurende den tijd van den overtocht toegelegde in-
komsten.

Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem
betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan ter kennisneming
afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rckenkamer.

Het Loo, den 5den November 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

Secretariaat.

N°. 1 S.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt als een vervolg op de mededeeling van den 19den Februarij 1869,
n°. 61 A (*Rec. Mil.* blz. 55) ter kennis van het leger, dat de Regering van
Brazilië toegetreden is tot de te Petersburg geslotene overeenkomst tot afschaffing
van het gebruiken in den oorlog van ontplofbare kogels beneden het gewigt
van 400 wigtjes (grammen).

In het *Recueil Militair* geplaatst tot *algemeene kennisgeving*.

's Gravenhage, den 18den November 1869.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Militaire Administratie.*N°. 36 I.

's Gravenhage, den 16den December 1869.

Aan de toezijnde chefs over de garnizoens-bakkerijen.

Ter voldoening aan de bepalingen der wet van den 7den April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen, moeten voortaan de aanbestedingen der leveringen van granen ten behoeve van de garnizoens-bakkerijen, niet meer per last, doch per hektoliter, plaats hebben.

Naar aanleiding daarvan zijn door mij twee modellen vastgesteld, het eene de voorwaarden bevattende, waarop die aanbestedingen voortaan moeten plaats hebben, en het andere om te dienen bij het opmaken van het proces-verbaal der gehouden aanbestedingen, welke beide modellen ter vervanging strekken van die, welke sub litt. A en B zijn gevoegd geweest bij het voorschrift omtrent de inrigting en het beheer der garnizoens-bakkerijen, bij de dezerzijdsche beschikking van den 15den Mei 1832, n°. 53 B (*Recueil Militair*, blz. 77).

Van die stukken een exemplaar hierbij voegende, noodig ik u uit, te geleger tijd op den inhoud daarvan te letten en u dienovereenkomstig te gedragen.

In het bijzonder moet ik uwe aandacht vestigen op artikel 2 der voorwaarden van aanbesteding, nopens het overleggen door de gegadigden van de monsters der aangeboden wordende granen, tot eene hoeveelheid van niet minder dan één liter, en op artikel 7, waarbij het gewigt der te leveren granen is vastgesteld, van welk een en ander, in de nopens de aanbesteding in de dagbladen te plaatsen advertentiën, melding moet worden gemaakt.

Bij het nazien der driemaandelijksche verantwoordingen nopens de bakkerijen, heeft het de aandacht getrokken, dat niet overal op dezelfde wijze wordt gehandeld opzigtelijk het in uitgaaf stellen van de hoeveelheden granen, die bij het omzetten en harpen worden verloren.

Te dien aanzien acht ik het noodig u te verwijzen naar den inhoud van den staat, model litt. C, behoorende tot vermelde beschikking van den 15den Mei 1832, n°. 53 B, waaruit volgt, dat van iedere partij het gedacht verlies moet worden geconstateerd, zoodra het laatste gedeelte daarvan naar den molen wordt gezonden.

Ik verzoek u dan ook, voor zooverre zulks niet reeds plaats heeft, ten deze in het vervolg, in den zin van het voorschrevene te doen handelen, en in verband daarmede te doen zorgen dat de granen tot partijen behoorende, welke op verschillende tijdstippen zijn geleverd, afzonderlijk worden gehouden; zullende voorts in de bedoelde verantwoordingen op blz. 5 telkens van iedere partij in het bijzonder moeten worden aangeteekend hoeveel het verlies op de 1000 kilogram bedraagt.

In het *Recueil Militair* geplaatst tot algemeene kennisgeving.

De Minister van Oorlog,
(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Militaire Administratie.*N°. 35 I.

's Gravenhage, den 18den December 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevolg gevende aan 's Konings besluit van den 11den dezer, n°. 26, waarbij Zijne Majesteit, onder anderen heeft gelieven te bepalen:

Bijbl. XIV.

12.

a. dat gedurende het jaar 1870 voor eerste uitrustings- en voor het kleedings- en reparatiefonds, mitsgaders voor de verschillende fondsen van inwendig beheer bij de korpsen van het leger, de toelagen zullen worden te goed gedaan en aan het Rijk in rekening geleden, welke daarvoor, op de hierbijgevoegde tabellen, litt. A. B. C. en D zijn aangewezen;

b. dat het maximum der te doene uitgaven voor administratiekosten, bij de verschillende korpsen van het leger, gedurende opgemeld jaar, zoodanig wordt vastgesteld, als op de almede hierbijgevoegde tabel litt. E is omschreven, mitsgaders, dat daaruit, wegens schadeloosstelling voor bureaukosten aan de daarop regthebbende officieren en anderen, gedurende meergemeld jaar, zoodanige sommen zullen worden uitbetaald, als op den insgelijks hiernevens gevoegden staat litt. F worden aangeduid.

Brengt voorschreven beschikkingen des Konings, mits deze ter kennis van de onderscheidene militaire autoriteiten en korpsen, en bepaalt tevens:

1°. dat de soort en hoeveelheid der voorwerpen, waaruit de kleeding en uitrusting der onderofficieren en verdere manschappen moet bestaan, zoodanig zullen wezen, als op den hierbij behoorenden staat, litt. G, is aangeduid;

2°. dat zoolang de voorraad ordinair laken, op den 1sten Januarij 1870 voorhanden, strekt, de stoffen voor de lakensche kleedingstukken der onderofficieren en manschappen bestemd, gedurende opgemeld jaar, uitgegeven zullen worden, tegen de prijzen, die op den staat litt. H. behoorende bij de dezerzijdsche beschikking van den 51sten December 1868, n°. 94 I, zijn aangegeven; is de voorraad ordinaire lakens uitgeput, dan zal daarvan, door de hoofdadministratiën der korpsen, door tusschenkomst van den intendant in de militaire afdeling, aan het Departement van Oorlog rapport behooren te worden gedaan;

3°. dat de voorwerpen van kleeding, van laken vervaardigd, voorloopig, gedurende het jaar 1870 tegen de prijzen moeten worden aangemaakt en uitgegeven, voorkomende op den staat litt. I, tot evengemelde beschikking behoorende of bij later daarmede gelijkstaande bepalingen vastgesteld;

4°. dat de stoffen en goederen van allerlei aard, voor het confectioneren van die kleedingstukken bestemd, de galons daaronder begrepen, bij de uitgifte zullen worden berekend tegen de prijzen op den hierbijgevoegden staat litt. K, aangewezen, waarin tevens de sommen zijn opgenomen welke voor de onderscheidingssteekenen zullen worden betaald;

5°. dat voor de goederen in 's Rijks gevangeniszen aangemaakt wordende, door de korpsen de confectie-loonen moeten worden vergoed, welke daarvoor op den hierbij overgelegden staat litt. L, zijn uitgetrokken;

6°. dat de hieraan geannexeerde bijlage litt. M, strekt ter bepaling van de maximum-prijzen, waartegen de voorwerpen welke niet in de plaats gehad hebbende openbare aanbesteding zijn begrepen gedurende dat jaar kunnen worden aangeschaft;

7°. dat de voorwerpen van ledergoed en paardentuig en van wapenen, waarvan de onderscheidene korpsen moeten zijn voorzien, mitsgaders de maximum-prijzen en de tijd van duur voor ieder dier voorwerpen vastgesteld, omschreven zijn op de hierbij behoorende staten litt. N, O en Q, blijvende echter, ten aanzien van de voorwerpen van ledergoed van oud model (zeemleder), nog bij de korpsen voorhanden, de bepalingen gehandhaafd, in de beschikking dezerzijds van den 25sten Januarij 1861, n°. 20 B, vervat; — de prijzen en de jaren tijd van duur, van de voorwerpen tot het nachtleger behoorende, zoo als die op den staat litt. P, van de meergenoemde beschikking van den 51sten December 1868, n°. 94 I, zijn vastgesteld, blijven voor het jaar 1870 gehandhaafd;

8°. dat de voorraad van stoffen en goederen, mitsgaders die der verwisselstukken van wapenen, welke in de magazijnen der korpsen moeten zijn opgelegd, zoodanig zullen behooren te wezen als op de hierbijgevoegde staten R en S, wordt omschreven, zullende die voorraad steeds zooveel mogelijk op het maxi-

mum worden gehouden, waartoe, voor zooveel de stoffen en voorwerpen betreft, welke niet registreeks door de hoofdadministratiën der korpsen zelve worden aangeschaft, de noodige opgaven en aanvragen van die zijde te zijner tijd, behooren te worden gedaan;

9°. dat de stoffen en goederen, die op ultimo dezer in de magazijnen der korpsen voorhanden zijn, mitsgaders de voorwerpen van reeds vervallen modellen bij de korpsen aanwezig, alsmede de voorwerpen, tot het ledergoed, paardentuig en nachtleger behorende, op dien datum, tegen de prijzen, waarvoor zij thans in de magazijns-rekening genoteerd staan, op de rekening van 1870 zullen moeten worden overgebracht en uitgegeven, terwijl voorts de voorwerpen, die in den loop van 1870 worden aangekocht en niet tot het aannemen van kleedingstukken worden gebezigd, tegen de prijzen zullen worden uitgegeven, waarvoor die worden aangeschaft;

10°. dat tot voorziening in de behoefte voor het jaar 1870 aan voorwerpen tot het ledergoed en tot het nachtleger behorende, voor zooveel noodig te zijner tijd voorschriften zullen worden verstrekt;

11°. dat voor de contracten tot levering van wollen gebreide goederen, formulieren zullen worden gebezigd, ingerigt overeenkomstig de voorschriften vastgesteld bij de meergenoemde beschikking van den 51sten December 1868, n°. 94 I.

Gelast dat deze met de bijlagen in het *Recueil Militaire* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 30 P.

's Gravenhage, den 28sten December 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende eene missive van den heer Directeur van 's Konings kabinet van den 25sten dezer, n°. 18, blijkens welke Zijne Majesteit zich wel heeft gelieven te vereenigen met de aan Hoogstdezelve gedane voorstellen omtrent de garnizoensveranderingen, zoo als die in de maand Mei a. s. plaats zullen hebben;

Brengt ter kennis van het leger, dat die garnizoensveranderingen zijn vastgesteld, zooals op het hierbijgevoegd overzicht is vermeld.

Van het 1ste reg. inf. vertrekt de 1ste en 2de komp. van het 5de bat. van Delfzijl naar Leeuwarden, de 5de en 4de komp. van Leeuwarden naar Delfzijl, de 5de komp. van Harlingen naar Leeuwarden; de 5de komp. van het 4de bat. van Leeuwarden naar Harlingen. — Van het 4de reg. gaat de 4de komp. van het 5de bat. van Gouda naar Leiden. — Van het 5de reg., de 1ste komp. van het 1ste bat. van Willemstad naar 's Bosch, de 2de komp. van 's Bosch naar Willemstad, de 5de komp. van 's Bosch naar Heusden; het 5de bat. van 's Bosch naar Geertruidenberg; de 5de komp. van dat bat. van Heusden naar Geertruidenberg, het 4de bat. van Geertruidenberg naar 's Bosch. — Van het 7de reg., de 1ste komp. van het 1ste bat. van Naarden naar Hoorn; het depôt, 5de komp. van Amsterdam naar Naarden. — Van het 8ste reg., van het 4de bat., de 1ste en 5de komp. van Utrecht naar Woerden, de 5de en 4de komp. van Woerden naar Utrecht.

Van het 1ste reg. huz., gaat het depôt en het reserve-eskadron van Zutphen naar Leiden; van het 2de reg. de staf van Roermond naar 's Bosch; een eskad.

met den majoor (welk eskad. nader door den chef van het reg. zal worden aangewezen) van Roermond naar Breda; van het 4de reg. huz. het depôt en het reserve-eskadron van Leiden naar Zutphen.

Van het 1ste reg. vesting-art. de 2de en 6de komp. van Helder naar Amsterdam, de 5de en 4de komp. van Amsterdam naar Helder; van het 5de reg. vesting-art. de 15de komp. van Grave naar Nijmegen; de 14de komp. van Nijmegen naar Grave.

Zoodra de kommanderende officier van het 2de regiment hussaren het eskadron zal hebben aangewezen, dat in de garnizoensverandering begrepen is, en niet met het nommer in het overzicht is aangeduid, wordt de opgave daarvan aan het Departement van Oorlog te gemoet gezien.

Met het oog op het tijdstip van de aflevering der miliciens zal het mouvement zoodanig moeten worden geregeld dat het vóór of uiterlijk op den 1sten Mei a. s. afgeloopen zij.

In het *Recueil Militair* geplaatst ter algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

Nº. 58 P.

's Gravenhage, den 24sten December 1869.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Kennis bekomen hebbende, dat

1º. het *Reglement op de exercitiën der Veld- en Rijdende Artillerie. Scholen te voet. Kanonnierschool en Manoeuvres de force*; en

2º. a. de *Wijziging in het Reglement op de exercitiën en evolutiën der kavallerie, Ruiterschool te paard, ten dienste der bereden artillerie* en b. de *Aanwijzing der artikelen in het Reglement op de exercitiën en evolutiën der Kavallerie, Scholen te paard, die door de artillerie niet behoeven opgevolgd te worden*,

aan de Koninklijke Militaire Akademie zijn in het licht verschenen en verkrijgbaar gesteld respectievelijk tegen den prijs van f 0.15 en f 0.01⁵ voor de departementen van algemeen bestuur, het leger, enz.,

Gelast, dat hiervan mededeeling zal worden gedaan in het *Recueil Militair* tot algemeene kennisgeving.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

BIJLAGE I.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 1.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.

(Maand Januarij 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

—*—
BENOEMD.

Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. W. J. Harms, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. L. H. A. Bonemeijer, van het korps, gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt. Bij het 3de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. A. van Eijbergen, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot adj.: de 1ste luit. P. Riethagen, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot kolonel: de luit.-kolonel P. G. J. van der Schrieck, kommandant van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. A. J. Gevers Leuven, L. F. Leijds en W. A. H. Frackers, allen van het korps, laatstgenoemde gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt. Bij het 8ste reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. K. Koot, van het korps, gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt. — Bij het wapen der kavallerie. Bij het 4de reg. huzaren, tot adj.: de 1ste luit. F. C. W. baron Rengers van Warmenhuizen, van het korps. — Bij het personeel van de geneesk. dienst der landm., tot officier van gezondh. der 1ste kl.: de officieren van gezondh. der 2de kl. J. de Wit, J. Schuijt, W. J. de Meijer, J. H. Neiszen, M. R. Gantz, C. J. van der Burcht van Lichtenberg, P. J. A. Sluijs en H. A. Kooijker, allen van genoemd personeel; tot apotheker der 1ste kl.: de apothekers der 2de kl. G. C. W. Bohnensieg, P. A. H. Dagnelie en W. C. van Werkhoven, allen van genoemd personeel; tot apotheker der 2de kl.: de apotheker der 3de kl. A. J. C. Geerts, van genoemd personeel.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers: de 1ste luits. J. C. J. Wentzel en L. de Vlaming, beiden van het 4de, A. P. J. Rutten, van het 5de, C. C. Krieger, van het 6de reg. inf., en J. H. Engelbregt, van het Instructie-bat. Bij het 1ste reg. inf.: de 2de luit. J. J. van Noord, van het 8ste reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit. jhr. F. A. C. de Geer, van het 1ste reg. inf. Bij het Instr.-bat.: de 2de luit. J. Tonckens, van het 8ste reg. inf.

—

Bepaald dat zij bij hun korps zullen rejoigneren.

De 1ste luits. L. H. A. Bonemeijer, van het 2de, W. A. H. Frackers, van het 5de, en J. K. Koot, van het 9ste reg. inf., allen gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt.

Gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt.

De 2de luit. D. C. A. Smit, van het 2de, L. M. J. Wenniger, van het 3de, en H. G. van Tarel, van het 5de reg. inf.

Eervol uit zijne betrekking ontheven van adjudant.

De 1ste luit.-adjudant M. H. J. M. van Son, van het korps.

Eervol ontslagen.

De apotheker der 3de kl. G. C. de Groot, van de landmagt in West-Indië, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit. H. J. Verboom, van het 6de reg. inf.

Overleden.

De 1ste luit. H. W. Riesz, van het 8ste reg. inf.

—

Vergunning verleend

tot het aannemen en dragen der versierselen van Ridder der Leopoldsorde hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken, de kap. H. M. F. Landolt, van het 7de reg. inf. — Tot het aannemen en dragen der versierselen van Ridder van de 3de kl. der Kroonorde, hem door Z. M. den Koning van Pruisen geschonken, de kap. J. D. A. Barre, van den grooten staf, adjudant van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot adj. bij den mil. komm. van Celebes en onderh., de 1ste luit.-adj. van het garn.-bat. in dat gewest J. H. Thieme, met bep., dat hij bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot adj. bij het garn.-bat. van Celebes en onderh., de 2de luit. E. S. Tielemann, van het korps; tot mil. komm. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de luit.-kol. A. J. E. Diemont, van het 1ste bat.; tot 2den luit., bij het 4de bat., de serg. P. van Trigt, van het bat.; tot 2den luit.-kwartierm., de serg.-maj. der inf. J. G. Jennij; tot magazijnm. 3de kl. (2de luit.), W. E. P. Monhemius.

Bevorderd.

Tot luit.-kol.: de maj. P. F. L. von Hombracht; bij het 7de bat., de maj. K. H. O. van Bennekom, van de milit. school te Meester-Cornelis; tot maj.: bij het garn.-bat. van Banka, de kap. K. van der Heijden, van het 9de bat.; tot kap.: bij het 1ste bat., de 1ste luit. J. H. Knijff, van het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderh.; bij het 2de bat., de 1ste luit. G. J. Gerritsen, van het subsist.-kader te Soerabaya; bij het 6de bat., de 1ste luit. F. M. Muller, van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo; tot 1sten luit.: de 2de luit. P. H. van Hulstijn, pl.-adj. van Weltevreden en Rijswijk, met bep., dat hij ook als zoodanig in zijne tegenw. betr. zal continuëren en bij 't wapen der inf. zal blijven gevoerd à la suite; bij het 4de bat., de 2de luits. H. W. Mijnders en A. F. H. Kielgast,

respect. van het garn.-bat. van Palemb. en van dat der W.-afd. van Borneo; bij het garn.-bat. van Sumatra's W.-kust en onderh., de 2de luit. C. E. J. Schweijfs, van het garn.-bat. der 2de mil.-afd. op Java; bij de garn.-komp. van Bantam, de 2de luit. W. V. van Erp, van het korps; — bij de gen. dienst, tot offic. van gez. 2de kl.: bij de geneesk. dienst van Sumatra's W.-kust en onderh., de offic. van gez. 3de kl. K. J. van der Veen, van gemelde dienst; bij die van Timor en onderh., de offic. van gez. 3de kl. G. Sinia, van gem. dienst; bij die der Moluk. eil., de offic. van gez. 3de kl. A. de Graag, van gem. dienst; tot offic. van gez. 1ste kl. bij het garn. te Tjilatjap, de offic. van gez. 2de kl. H. L. Benjamins, thans ter beschikking te Batavia.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij het garn.-bat. van Celebes en onderh., de maj. C. Beerens, laatstel. chef van den staf der Balische expeditie. — *Overgeplaatst*: bij het garn.-bat. van Sum. W.-kust en onderh., de maj. G. F. de Ravallet, van het garn.-bat. van Banka; bij de geneesk. dienst te Buitenzorg, de offic. van gez. 1ste kl. A. L. C. Stöttke, van het groot milit. hosp. te Weltevreden; bij het groot milit. hosp. te Weltevreden, de offic. van gez. 1ste kl. J. H. Flint, van het garn. aldaar; bij het garn. te Samarang, de offic. van gez. 1ste kl. A. H. Kunze, van de geneesk. dienst der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het garn. te Kedong-Kebo, de offic. van gez. 1ste kl. A. G. von Freijburg, van de geneesk. dienst der W.-afd. van Borneo; bij de geneesk. dienst der Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 1ste kl. C. D. F. Husemann, van het garn. te Kedong-Kebo; bij de geneesk. dienst der Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 2de kl. C. T. J. W. Osterloh, van het garn. te Tjilatjap; bij de geneesk. dienst van Celebes en onderh., de offic. van gez. 3de kl. M. L. Ritsema, van het gr. mil. hosp. te Soerabaya; — bij de inf., bij het 1ste bat., de luit.-kolonel H. G. J. L. Meijner, van het 8ste bat.; bij het 14de bat., de majoor P. J. L. von Sternbach, van het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo; bij de geneesk. dienst, bij gen. dienst te Anjer, de offic. van gezondh. 3de kl. J. B. Hessen, van het groot mil. hosp. te Weltevreden; bij de gen. dienst op Banka, de offic. van gezondh. 2de kl. J. G. Kroon, van de gen. dienst te Anjer; bij het groot mil. hosp. te Samarang, de offic. van gez. 2de kl. J. J. Postma, van het groot mil. hosp. te Weltevreden; bij de gen. dienst in de Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gezondh. 3de kl. J. W. C. Rupert, van het gr. mil. hosp. te Soerabaya. — Bij het personeel van de geneesk. dienst der landmagt in Oost-Indië, tot apoth. der 3de kl.: de eervol ontslagen apotheker der 3de kl. van de landmagt in West-Indië G. C. de Groot.

De titulaire rang van Kolonel verleend,

aan den op verz., weg. volbr. dienst., eerv. en met beh. van regt op pens., uit de milit. dienst ontslagen luit.-kol. der genie en sappeurs D. Maarschalk.

Eervol ontslagen,

op verz., de kap. der inf. G. F. T. Lange; de inl. 1ste luit. der inf. Jondro.

In activiteit hersteld,

de maj.-magazijnm. van het wapen der art. 1ste kl. op non-act. J. IJ. Grevelink, zijnde hij in verband daarmee geplaatst bij het hoofdbureau van genoemd wapen.

Tweejarig verlof verleend naar Nederland,

wegens ziekte, aan den 1sten luit. der inf. A. D. J. de Man, en den 1sten luit. der art. E. Adama van Scheltema; aan den beh. der stamb. bij den gen. staf G. W. M. M. J. Lieber, en aan den offic. van gez. 1ste kl. E. van Hengel.

Overleden.

P. J. C. van Oijen, 1ste luit.-adj. der inf., te Bandjermasin, den 24sten Sept. 1868; — J. C. B. Stegman, 1ste luit. der inf., op Bali gesneuveld, den 20sten Sept. 1868.

BIJLAGE II.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 2.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand Februarij 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Bij het wapen der inf. Bij het 4de reg., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. L. H. von Freijtag van Overstraten, van het 1ste reg.; tot 1sten luit.: de 2de luit. W. F. van Thielen, van het korps. Bij het Instr.-bat., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. H. F. C. A. van der Plas, van het korps.

Overgeplaatst.

Bij het 1ste reg. inf.: de 2de luit. J. C. H. G. van Deun, van het 4de reg. inf.

Verplaatst.

Van Delft naar Utrecht, de 1ste luit.-ingenieur W. K. T. Egter.

Eervol ontslagen.

De officier van gezondh. der 2de kl. D. J. Schneiders van Greijffenswert, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gepensionneerd.

De kap. J. C. W. van Kerkwijk, van het 4de reg. inf., en zulks op de daartoe door hem gedane aanvrage.

Overleden.

Te Delft, de officier van gezondh. der 2de kl. H. W. L. Pest, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

BENOEMD.

Tot Grootofficier der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de gener.-majoor P. A. C. van Wickevoort Crommelin, bevelhebber in de 1ste militaire afdeeling.

Tot Kommandeur der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de kolonel J. H. Schuak, kommandant van het 4ste reg. inf., bevelhebber in de 4de militaire afdeling.

Tot Officier der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de kap. C. E. A. Vigelius, van den staf der artillerie, chef der pyrotechnische werkplaatsen.

Tot Ridder der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de kap.-adj. T. Ongerboer, van het reg. gren. en jagers, en de ritm. jhr. U. J. K. ridder van Rappard, van den staf der kav., adj. van Z. K. H. den Inspecteur.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij de geneesk. dienst: bij het garnz.-hosp. te Djokdjokarta, de mil. apoth. 3de kl. F. W. Tap; — bij de inf.: bij het 3de bat., de 1ste luit. F. P. Sievers; bij het 4de bat., de 1ste luit. D. M. Kaakebeen; bij het 6de bat., de 2de luit. T. G. Koppen; bij het 11de bat., de kapt. jhr. G. H. Q. van Kinschot en J. F. Scheltema; bij het 13de bat., de kap. L. H. C. Nilant; — bij de geneesk. dienst: bij het groot mil. hosp. te Weltevreden, de offic. van gez. 3de J. Sombeek; — bij de inf.: bij het 5de bat., de 2de luit. C. M. Slangen; bij het 6de bat., de 2de luit. J. D. Rolandus Hagedoorn; bij het 8ste bat., de sedert tot maj. bev. kap. C. Beerens. — *Overgeplaatst*: bij de inf.: bij het 5de bat., de 1ste luit. C. C. van den Vrijhoef, van het garn.-bat. van Celebes en onderh.; bij het 6de bat., de 1ste luits. J. H. van den Broek en H. C. Eenhuizen, van het 10de bat., en het garnz.-bat. der Wester-afd. van Borneo; bij het 9de bat., de 1ste luit. H. C. A. Ruempol en de 2de luit. J. H. Heijl, van het subst.-kader te Batavia en het garn.-bat. van Banka; bij het 11de bat., de kap. T. C. A. Stoëcker, van het garn.-bat. der Moluks. eil.; bij het 14de bat., de kap. A. A. T. Lanzing, de 1ste luit. F. J. van Leersum en de 2de luits. W. T. Breun en P. G. Bode, de eerste en derde van het 6de, en de twee overigen van het 13de bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderh., de 1ste luit. L. F. M. Schamper, van het 15de bat.; bij het garn.-bat. van Celebes en onderh., de 2de luit. J. A. Wink, van het 6de bat.; bij het garn.-bat. der Wester-afd. van Borneo, de 1ste luit. W. A. Coblijn, van de garn.-komp. van Bantam; bij het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de 1ste luits. M. Kerrebijn en J. Hiensch, van het 4de en 1ste bat.; bij de garn.-komp. van Bantam, de 1ste luit. J. Boelsums, van het 11de bat.; bij het subst.-kader te Batavia, de 1ste luit. H. F. Weijchardt, van het 12de bat.; bij het subst.-kader te Samarang, de 2de luit. J. F. Sachse, van het subst.-kader te Batavia; bij het 4de bat., de 1ste luit. J. H. van Rijn, van het garn.-bat. van Palembang; bij het 6de bat., de kap. W. H. Voorman en de 1ste luit. A. J. E. van Dugteren, beiden van het 14de bat.; bij het 8ste bat., de sedert tot maj. bev. kap. C. P. Scheepens; de 1ste luit. A. A. A. Clignett, en de inf. 1ste luit. Kemplo, respectivel. van het 1ste, 3de en 17de bat.; bij het 11de bat., de kap. J. H. C. Godin, de 1ste luit. E. A. Daendels, en de 2de luit. J. H. Kievits, respectivel. van het 9de en 10de bat. en het subsist.-kader te Batavia; bij het 12de bat., de 2de luits. H. Gorter en W. J. C. Kalshoven, respectivel. van het garn.-bat. van Palembang en het 2de bat.; bij het 13de bat., de 2de luit. G. S. Schultz, van het 14de bat.; bij het 17de bat., de 1ste luit. J. G. Jansen, van het garn.-bat. van Sumatra's Westk. en onderh.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderh., de 1ste luit. W. K. Staats, van het 16de bat.; bij het garn.-bat. van Banka, de 2de luit. W. A. Schneider, van het 12de bat.; bij het garn.-bat. van de Z.- en O.-afd. van Borneo, de 1ste luit. B. R. T. van Vlijmen, van het 1ste bat.; bij het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo, de kap. C. H. A. F. Catenius, van het 4de bat.; bij het subsist.-kader te Soerabaya, de kap. A. J. Diepenbroek. van het 13de bat.

—

Eervol ontslagen ,

op verz. , de offic. van gez. 2de kl. C. L. van der Burg ; als adj. bij het garn.-bat. der tweede mil. afd. op Java , de 1ste luit. J. M. W. Schlundt Bodien.

In activiteit hersteld ,

bij de inf. : de 1ste luit. op non-act. L. M. H. J. Barkeij , zijnde hij in verband daarmede geplaatst bij het 15de bat. ; de 2de luit. B. E. R. de Sturler , zijnde hij in verband daarmede geplaatst bij zijn vorig korps (garn.-bat. der Moluks. eil.) ; bij de kav. : de 2de luit. F. M. T. Rinia van Nante.

Op non-activiteit gesteld.

bij de inf. : de kap. J. Teunisz , van het 5de bat. , en de 1ste luit. W. Tengbergen ; de 2de luit. C. H. van Meeuwen , van het 15de bat. ; bij de art. : de sedert in activ. herstelde majoor-magazijnm. 1ste kl. J. IJ. Grevelink , van het materieel ; de kap. T. J. A. van Zijll de Jong ; bij de kav. : de 2de luit. O. F. W. J. F. von Lindenfels.

Tweejarig verlof verleend naar Nederland ,

wegens ziekte , aan den kap. der inf. H. A. Scharp ; aan den 2den luit.-kwartierm. der mil. adm. A. E. L. G. H. van den Steen van Ommeren , aan den 2den luit. der inf. J. Stegerhoek ; aan den luit.-kolonel der inf. F. G. Hoffman ; aan den kap. der art. jhr. C. H. C. Flugl van Aspermont ; aan den kap. der inf. F. C. L. Reuling.

COBRESPONDENTIE.

- 1°. Door de uitgebreidheid van het 1ste artikel in deze aflevering , zijn eenige boekaankondigingen niet geplaatst kunnen worden. — Door dezelfde oorzaak , en in 't algemeen uithoofde der overvloed van stof , is de *Levensschets van den Luit.-generaal der Artillerie FALTER* nog niet geplaatst , maar zal stellig in het volgend Nummer opgenomen worden.
 - 2°. Hun , die in het bezit zijn van een exemplaar van *«Het profiel der Veldverschansingen beschouwd in verband met de nieuwere vuurwapenen , » door M. DE SITTER , 1° Luit. bij het Instr.-bat. Kampen»* , wordt hierbij meegedeeld dat zij op *franco* aanvraag bij den boekhandelaar K. VAN HULST te Kampen , *gratis* een verbeteringsblad op dit geschrift kunnen bekomen.
-

... in the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...

... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...

COGNITIVE SCIENCE

... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...

BIJLAGE III.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 3.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand Maart 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

— ❖ —
BENOEMD.

Bij het wapen der inf. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. jhr. A. W. Storm van 's Gravesande, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. Klasing, van het 7de reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. J. R. A. Kuytenbrouwer, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. W. Weijtingh, van het korps, en de 1ste luit.-adj. F. C. C. Ploem, van het 8ste reg. inf. — Bij het wapen der art. Bij het reg. veld-art., tot luit.-kolonel: de majoor F. van Exter, van het korps; tot majoor: de kap. J. Goudriaan, van het reg. rijdende art.; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. H. A. C. Holtius, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. jhr. W. A. Alting von Geusau, van het korps. Bij het reg. rijdende art., tot kolonel en kommandant: de luit.-kolonel F. C. H. baron van Tuyl van Serooskerken, van het reg. veld-art.

Overgeplaatst.

Bij het 6de reg. inf.: de 2de luit. C. H. Hummelinck, van het 3de reg. inf. Bij het 7de reg. inf.: de 1ste luit. J. B. Vorstman, van het 1ste reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit. D. L. J. de Bruyn, van het 4de reg. inf. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de 1ste luit. P. J. In de Betou, van het korps pontonniers. Bij het reg. rijdende art.: de kap. A. C. baron Bentinck, van het 1ste reg. vest.-art., ordonnance-officier van Z. M. en benoemd tot adjudant van het korps. De 1ste luit. W. de Man, van den staf der art., werkzaam bij de art.-, stapel- en constructie-magazijnen, en in verband daarmede overgeplaatst bij het 3de reg. vesting-art. De 1ste luit. R. H. Eijssonijs de Waal, van den staf der art., werkzaam bij de K. M. A., en in verband daarmede overgeplaatst bij het 3de reg. vesting-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek. De 1ste luit. J. G. van Gennep, van den staf der art., werkzaam bij de Inspectie van draagbare wapenen, en in verband daarmede overgeplaatst bij het korps pontonniers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

—

Gedetacheerd bij het koloniaal werfdepot.

De 2de luit. G. A. Meindersma, van het 2de reg. inf.

Bepaald dat hij bij zijn korps zal rejoineren.

De 2de luit. W. C. Plet, van het 8ste reg. inf., gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt.

Eervol ontheven uit de betrekking van adj.

De kap.-adj. J. J. C. baron Taets van Amerongen, van het reg. rijdende art.

Eervol ontslagen.

De kap. J. R. A. Kuytenbrouwer, van het 5de reg. inf., en de 2de luit. der kav. op non-activiteit jhr. L. A. R. W. baron van Ittersum, en zulks op het daartoe door hen gedaan verzoek.

Met den 1sten September werkzaam gesteld bij de K. M. A.

De 1ste luit. G. J. Blaauw, van het korps ing., min. en sapp.

Vergunning verleend om voor den tijd van drie jaren in Japansche dienst te treden.

De apotheker der 2de kl. A. J. C. Geerts, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

Op non-activiteit gesteld.

De kap. H. C. Mecima, van het 5de reg. inf.

Gepensionneerd.

De kolonel J. Woortman Spandaw, kommandant van het reg. rijdende art.

Overleden.

De kap. der inf. op non-activiteit C. J. van der Meulen; de officier van gezondh. der 2de kl. J. Sornbeek, gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië.

Den Minister van Oorlog is het bijzonder aangenaam aan den majoor *J. D. Luchtmans*, van den staf der inf., toegevoegd aan den heer luit.-generaal Inspecteur van dat wapen, aan de kapiteins *W. H. Doorman*, van het 3de en *A. Riethagen*, van het 6de reg. inf., mitsgaders aan den 1sten luit. *W. C. F. Brestler*, van de Normaal-Schietschool, eerstgenoemden als president en de overigen als leden der commissie belast geweest met de zamenstelling van een ontwerp-reglement betreffende de wapenen en schietoefeningen der infanterie, mits deze, openlijk zijne tevredenheid te doen kennen, wegens den ijver, de zorg en het doorzigt waarmede zij zich van hunne belangrijke taak hebben gekweten.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIË.

Benoemd.

Tot plaatsel. adj. der stad Batavia, de 2de luit. van het 9de bat. inf. C. D. A. van der Loo, zullende hij als zoodanig bij zijn wapen worden gevoerd à la suite; tot onder-constr. bij den art.-constr.-w. te Soerabaya, de 2de luit. C. Koels, van het personeel der art.; tot magazijn. bij het afd. kleedingm. te Padang, de benoemde adj.-magazijn. bij het algem., tevens afd.-milit. kleedingm. te Batavia W. F. G. Stumpf; bij de inf.: tot 2de luits., de serg.-majoors J. H. Schwab, G. van Zalingen en L. van der Hout, de serg. F. Gusdorf, J. D. J. Snell, F. Schultz, J. D. v. Alphen en de foerier C. G. Klincks; bij het korps genie en sapp.: tot adj. bij den dir. der genie en inspekt. der sapp., de 2de luit. L. V. Dingemans; bij het person. van het wapen der art.: tot onder-opzigter 2de kl. over de smederij, de koper- en blikslagersw. bij den art.-constr.-winkel te Soerabaya, J. Pelle.

Bevorderd.

Bij het korps genie en sapp., tot maj., onder-dir. van Sumatra's Westkust, de kap. C. J. van Goens; tot kap., de 1ste luit. A. M. Pfeiffer; tot 1sten luit., de 2de luit. H. Broese van Groenau; — bij het wapen der art., bij het materieel, tot majoor, komm. der art. in de 3de mil. afd. op Java, de kap. J. H. Betz, van het personeel; — bij het personeel, tot maj., komm. der divisie veldart. te Batavia, de kap. F. C. H. Gorissen; tot kap., de 1ste luit. A. C. Feith en A. J. Meijer; tot 1sten luit., de 2de luit. A. H. Benjamins; — bij de inf., tot kolonel, kommand. der inf. te Willem I, de luit.-kolonel E. C. van Daalen; tot luit.-kolonels: de maj. K. F. Schultze, thans met verlof naar Nederland, E. R. Goteling Vinnis en G. F. de Ravallet; tot majoors: de kap. J. de Bode en A. Knoote; tot kap., de 1ste luits. W. G. L. Kretschmer, H. A. E. Tromp en J. K. J. Chambrij; tot 1ste luits., de 2de luit. G. F. K. Filet, J. H. Kievits, J. de Krijger, G. J. H. v. d. Geugten, H. J. Ebbink en J. T. Hoeflke; — bij het topogr. bureau (dir. der genie), de 2de luit. H. Helb; tot majoor, chef van het topogr. bureau en der milit. verkenn., de kap. K. L. Pfeiffer; tot kap., de 1ste luit. J. Kat; tot 1sten luit., de 2de luit. C. v. Mensch; — bij de art., tot kap. de 1ste luit. S. P. van Kakum; — bij de milit. geneesk. dienst, tot offic. van gezondh. 2de kl., de offic. van gezondh. 3de kl. H. v. d. Broek, F. Rogier, A. F. Heijl en W. F. H. Greup.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij het 40de bat. inf., de majoor E. R. Goteling Vinnis. — *Overgeplaatst*: bij de milit. geneesk. dienst, in de 1ste milit. afd. op Java, de dirig. offic. van gez. 1ste kl. M. T. Reiche, van de geneesk. dienst van Sumatra's Westkust; als onder-direct. in de 3de milit. afd. op Java, de majoor A. M. van Walchren, onder-direct. van Sumatra's Westkust; bij het groot milit. hosp. te Soerabaya, de milit. apoth. 2de kl. F. W. Neuhaus, van het garniz. te Salatiga; bij het garniz. te Salatiga, de milit. apoth. 3de kl. M. V. van Lissa, van het groot milit. hosp. te Soerabaya.

Eervol ontslagen.

Op verz., de kap. der inf. L. J. F. A. de Lassasie; de 1ste luits. der inf. P. M. J. Kamerling en J. F. Quartero; bij het materieel der art., als onder-constr. bij den art.-constr.-w. te Soerabaya, de 1ste luit. P. F. Vreede; de kol. der inf. E. Rappard; de kap. der inf. H. A. A. Niclou.

Verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den officier van gezondh. 3de kl. W. N. de Graaf; aan de kaps. der inf. G. J. Gerritsen en F. M. Muller; aan den kap.-kwartierm. der milit. administr. S. J. van Coevorden; aan den kap. der inf. G. A. Haentjes Dekker; aan den 1sten luit.-komm. bij het detachem. djayang-sekars te Serang (Bantam) G. baron van Utenhove.

Overleden.

A. Kiemeneij, adjunct-intend., te Singkawang, den 18den Oct. 1868; — F. T. de Boer, officier van gezondh. der 3de kl., te Barabei-je, den 8sten Oct. 1868; — J. Sombeek, officier van gezondh. der 2de kl. (tijdelijk gedetach. van het leger hier te lande), te Samarang, den 4den Nov. 1868; — F. P. J. Rochell, kap. der inf., aan boord van het schip *Koningin Sophia*, ter reede van Teboenkoes (Bali), den 23sten Nov. 1868; — J. de Nijs, 1ste luit. der inf., te Bandjar (Bali), den 29sten Oct. 1868; — J. P. Tolhuizen, 2de luit. der inf., te Amboina, den 1sten Nov. 1868; — W. Wijers, officier van gezondh. 3de kl., op reis van Pelarang naar Bandjermasin, aan boord van Zr. Ms stoomschip *Onrust*, den 4den December 1868; — J. C. Wijs, adjunct-paardenarts, te Weltevreden, den 21sten Dec. 1868; — B. F. W. van Mourik, 2de luit. der inf., te Kedong-Kebo, den 14den Dec. 1868; — C. E. Wachenfeld, 1ste luit. plaatsel. adj. van Batavia, te Batavia, den 13den Dec. 1868.

BIJLAGE IV.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 4.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand April 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. C. E. Sepp, van het wapen der inf., gedetach. bij het leger in Oost-Indië. Bij den grooten staf, tot ordonnance-officier van Z. M.: de 1ste luit. J. E. N. baron Sirtema van Grovestins, van het reg. rijdende art. Bij de mil. intendance, tot mil. onder-intend. der 1ste kl. in de 4de milit. afd.: de kap.-kwartierm. van de 1ste kl. P. Schrier, van het 7de reg. inf. Bij het wapen der inf. Bij den staf van het wapen, tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. J. M. Janssen, van den staf, werkzaam bij het M. v. O.; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. Gruys, van het 6de reg. inf., gedetacheerd bij het M. v. O. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. A. C. T. Gevers Leuven, van het korps; tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit. kwartierm. H. A. J. Kuyper, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot 1ste luits.: de 2de luit. L. D. Laurens en D. Zelvelder, beiden van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. J. Logger, van het reg. gren. en jagers. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. M. B. Erdsieck, van het korps; tot kap.-kwartierm. van de 2de kl.: de kap.-kwartierm. van de 3de kl. P. L. G. Doorman, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. A. Ardesch van Hamel, van het 6de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. C. L. Walther, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. L. Sterk, van het reg. gren. en jagers; tot 1sten luit.: de 2de luit. E. J. Aenmeij, van het korps; tot 1sten luit.-administr. van kleed. en wapen.: de 2de luit.-administr. van kleed. en wapen. J. J. Keyzer, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. Kroon, van het 8ste reg. inf.; tot 1sten luit.: de 2de luit. H. T. Chappuis, van het 6de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., tot kap.-kwartierm. van de 1ste kl.: de kap.-kwartierm. van de 2de kl. jhr. A. W. F. van Spengler, van het korps; tot kap.-administr. van kleed. en wapen.: de 1ste luit.-administr. van kleed. en wapen. J. Hilberg, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm.

H. C. van Erp. Taalman Kip, van het 5de reg. inf. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kaps. van de 3de kl. H. P. J. Hennus en C. J. Frölich Hubert, beiden van het korps; tot adj.: de 1ste G. J. A. Verstege, van het korps. Bij het Instr.-bat., tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. C. L. E. C. Westerbaen Schmidt, van het reg. gren. en jagers. — Bij het wapen der kav. Bij het 1ste reg. huzaren, tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. C. W. van Engelen, van het 4de reg. inf. — Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen, tot majoor: de kap. van de 1ste kl. L. S. R. Sesslerer, van dien staf, onder-direct. bij de art.-, stapel- en constr.-magaz. te Delft; tot magazijnm. der art. van de 1ste kl. te Delft, de kap. van de 1ste kl. A. G. Kempers, van het 3de reg. vest.-art.; tot magazijnm. der art. van de 1ste kl. te Nijmegen, de kap. van de 1ste kl. J. F. W. M. P. Ninaber, van het 3de reg. vest.-art.; tot magazijnm. der art. van de 1ste kl. te Grave, de kap. van de 1ste kl. J. H. Lux, van het 1ste reg. vest.-art.; tot magazijnm. der art. van de 1ste kl.: de kap. C. E. Altheer, magazijnm. der art. van de 2de kl. te 's Bosch; tot magazijnm. der art. van de 2de kl. te Naarden, de kap. van de 1ste kl. A. J. T. Meijl, van het 1ste reg. vest.-art., tot onder-direct. van het wapendepôt te Gorinchem, de kap. H. W. de Quartel, van het 1ste reg. vest.-art.; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. C. G. C. F. Ising, van dien staf, hoofd der keurings commissie bij de art.-, stapel- en constr.-magaz. te Delft. Bij het reg. veld-art., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. R. W. Kraft, van het korps; tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. J. C. Ubbens, van het korps. Bij het 2de reg. vest.-art., tot majoor: de kap. van de 1ste kl. K. H. Diepenbrugge, instruct. bij het reg. veld-art.; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. C. T. Herckenrath, van het korps; tot 1sten luit.-administr. van kleed. en wap.: de 2de luit.-administr. van kleed. en wap. M. de Leeuw, van het korps. Bij het 3de reg. vest.-art., tot majoor: de kap. van de 1ste kl. J. H. Frankamp, van het 2de reg. vest.-art.; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. C. W. Musquetier, van het korps; tot kap.-kwartierm. van de 2de kl.: de ke kap.-kwartierm. van de 3de kl. B. A. Egter van Wissekerke, van het korps. Bij het reg. rijdende art., tot kap. van de 1ste kl.: de kaps. van de 2de kl. J. Roosmale Nepveu en J. J. C. baron Taets van Amerongen, beiden van het korps. — Bij het bat. min. en sapp., tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. jhr. F. V. A. de Watteville, van het korps. — Bij de milit. hospit., tot kap.: de 1ste luits. J. van Dort, directeur van het garniz.-hosp. te Bergen-op-Zoom en H. Balk, directeur van het garniz.-hosp. te Maastricht.

Overgeplaatst.

Bij de mil. intendance, als onder-intend. van de 2de kl. in de 1ste mil. afd.: de kap.-kwartierm. C. Thomas, van den staf der inf., werkzaam bij het M. v. O. Bij het reg. gren. en jagers: de majoor S. L. J. Queijsen, van het 4de reg. inf.; de 2de luit.-kwartierm. P. G. Asmus, van het 6de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de kap. J. P. Koster, van het Instr.-bat. Bij het 5de reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. J. S. L. Frantzmann, van den staf der inf., werkzaam bij het M. v. O. Bij het 7de reg. inf.: de kaps. E. C. Tonnet, van het 2de, M. A. Raphels, van het 4de, en S. baron van Lijnden, van het 5de reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de luit. H. M. W. van Meel, van het 1ste reg. inf. Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen, met bestemming om werkzaam te zijn bij de pyrotechnische school, met bepaling dat hij zijne tegenwoordige functiën zal blijven waarnemen: de kap. C. D. H. Schneider, van het 1ste reg. vest.-art., fungerend adj. bij den Min. v. O. Bij het reg. veld-art.: de kap. H. Beijerman, van het 2de reg. vest.-art., de 2de luits. C. J. P. Kaub en J. van der Meulen, beiden van het 2de en jhr. W. C. Snoeck, van het 3de reg. vest.-art. Bij het 1ste reg. vest.-art.: de kap. K. M. Verschoor en M. J. Soutendam, beiden van het 2de reg. vest.-art., de 1ste luits. H. A. van Deventer, B. Reiger, P. W. Pfeiffer en L. M. C. Rollin Couquerque, allen werkzaam bij de art.-, stapel- en constr.-magaz. Bij het 2de reg. vest.-art.: de 1ste luit. W. Irish Stephenson, werkzaam bij de pyrotechn. school.

Bij het 3de reg. vest.-art. : de kap. J. H. Vrancken, van het 2de reg. vest.-art., de 1ste luits. L. J. Risseeuw, F. H. Usener en H. P. van Dijk, allen werkzaam bij de Inspectie van draagbare wapenen, C. L. W. Moorrees en F. A. A. Halverhout, beiden werkzaam bij de pyrotechnische school.

In activiteit hersteld.

Bij het 4de reg. inf., de majoor der inf. op non-activiteit C. M. de Jong van Rodenburgh. Bij het 2de reg. vest.-art., de 2de luit. der art. op non-activiteit J. W. F. A. van Hees.

Eervol uit hunne betrekking ontheven.

De majoor W. M. Camp, van den staf der art., tijdelijk belast met de waarneming der functiën van onder-directeur van het wapendepôt te Dordrecht, en in verband daarmede ingedeeld bij het 1ste reg. vest.-art.; de kap. J. M. Meursinge, van den staf der art., werkzaam bij de K. M. A., en overgeplaatst bij het 3de reg. vest.-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kops. W. C. van Haften, van den staf der art., werkzaam bij de K. M. A., en in verband daarmede overgeplaatst bij het 2de reg. vest.-art., J. J. Bergansius, van den staf der art., hoofd der keurings-commissie te Maastricht en G. F. W. Borel, van den staf der art., adj. voor het materieel bij de art.-, stapel- en constr.-magaz., en beiden overgeplaatst bij het 1ste reg. vest.-art.; de kap. H. A. Schneiders van Greijffenswert, van het 3de reg. vest.-art., belast met het materieel te Geertruidenberg; de kap. J. N. A. Schneider van Greijffenswert, van het 1ste reg. vest.-art., belast met het materieel te Naarden; de kap. J. Romein, van het 1ste reg. vest.-art., belast met het materieel te Dordrecht; de kap. A. Romswinkel, van het 1ste reg. vest.-art., gedetacheerd bij de art.-, stapel- en constr.-magaz.; de kap. A. E. Reuther, van het 2de reg. vest.-art., adj. voor het materieel te Naarden.

Werkzaam gesteld bij de K. M. A.

De kap. W. C. Hojel, van het 1ste reg. vest.-art., en in verband daarmede overgeplaatst bij den staf der art.

Gedetacheerd bij het M. v. O.

De 2de luit.-kwartierm. J. H. Bakker, van het 2de reg. inf. Bij het koloniaal werfdepôt, de kap.-kwartierm. E. L. J. de Roy van Zuydewijn, van het 1ste reg. inf., en benoemd tot kap.-kwartierm. van de 2de kl. Bij de Inspectie der draagbare wapenen, de 1ste luit. P. J. In de Betou, van het 1ste reg. vest.-art.

Eervol ontslagen.

De 1ste luit. J. H. Textor, van het 7de reg. inf.

Op non-activiteit gesteld.

De majoor J. W. van Hopbergen, van het reg. gren. en jagers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kops. F. W. J. E. F. Lucher en J. G. Mulder, beiden van het 7de reg. inf., en zulks op het daartoe door hen gedaan verzoek; de 1ste luit. A. W. Heule, van het reg. gren. en jagers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de 1ste luit. H. A. Woortman Spandaw, van het reg. rijdende art., en zulk op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gepensionneerd.

De luit.-kolonel J. J. Stieltjes, magazijnm. der art. van de 1ste kl. te Delft, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag; de onder-intendant der 1ste kl. C. J. Roelants; de majoor M. P. Mol, magazijnm. der art. van de 1ste kl. te Nijmegen, L. F. N. Dröher, magazijnm. der art. te Naarden, en de kap. J. van den Berghe, magazijnm. der art. te Grave; de kap. H. Eilbracht, van het 7de reg. inf.; de kap.-kwartierm. A. Ophorst, van het 1ste reg. huzaren, gedeta-

cheerd bij het koloniaal werfdepôt, onder toekenning van den rang van majoor, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag; de kap.-kwartierm. L. F. A. Boekhorst, van het 1ste reg. inf.

Overleden.

De 1ste luits. J. J. van Noord, van het 1ste, T. J. Wijnaldy, van het 4de reg. inf. en J. G. baron Taets van Amerongen, van het reg. rijdende art.

De Minister van Oorlog ontvangen hebbende Zr. Ms. besluit van den 7den dezer, n°. 23, waarbij het Hoogstdenzelve heeft behaagd eervolle belooningen toe te kennen aan hen die zich hebben onderscheiden bij de krijgsverrigtingen in de Pasumah-landen in de maanden Mei tot October 1866 en in Mei 1867.

Heeft het genoegen ter kennis van het leger te brengen, dat Zijne Majesteit bij voorschreven besluit heeft goedgevonden:

1°. Te benoemen tot Ridder der 4de klasse van de Militaire Willemsorde:

a. den thans gepensioneerden en hier te lande teruggekeerden kolonel der inf. H. H. J. Jalink, den kapt. der inf. H. van Heijningen, de 1ste luits. C. B. A. Opscholtens, J. Sirks, W. Munder en A. G. C. E. W. Baron van den Bussche Ippenburg; den 1sten luit.-adj. A. Verspyck; den thans gegageerden en in Nederlandsch Indie aanwezigen sergeant-maj. der sapp. A. C. Bromm; de sergeanten der inf. J. Reijers, F. J. H. J. T. van Teyn, E. S. Bernet en P. Joosse, de laatste thans gegageerd en hier te lande teruggekeerde, en den thans gegageerden en hier te lande teruggekeerden korporaal der inf. W. Strengers;

b. den ambtenaar H. van Amstel, gewezen adsisistent-resident ter beschikking van den resident van Palembang.

2°. Toe te kennen de Eeersabel aan den majoor der inf. L. J. W. Benschop.

3°. Te bepalen dat bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, eervol zullen worden vermeld:

den thans met verlof hier te lande aanwezigen majoor der genie en sappeurs A. Stijman en den majoor der inf. A. van den Hurk; de officieren van gezondheid der 1ste kl. A. Cochius en J. F. Bosmans; de kpts. der inf. W. Pardon en L. G. Diepenheim, den van het leger hier te lande bij dat in Nederlandsch Indie gedetacheerden kapt. der inf. W. H. Voorman; den officier van gez. der 2de kl. H. D. Roskes; de 1ste luits. der genie en sapp. C. A. Rombouts en W. A. C. de Bloeme; den thans met verlof hier te lande aanwezigen 1ste luit. der kavallerie Jonkheer J. A. Boreel de Mauregnault; de 1ste luits. der inf. R. P. Boules, L. C. Krak, S. J. E. J. V. Barthelemij, M. J. Stevels, J. Geldorp en A. J. van Ginkel, den 1sten luit. kwartierm. L. F. H. Smith; de thans met verlof hier te lande aanwezige 2de luits. der inf. A. A. van Delden en J. L. Thehoff Noël's, de 2de luit. der inf. W. M. Meijer; den thans gegageerden en hier te lande aanwezigen adj.-ondeoff. der inf. J. A. Bresler; den serg.-maj. der inf. J. C. A. Bouman; de serg. der inf. J. E. Cruzet dit Bertin, F. Muller, A. Gerzner, B. Tauw en J. F. F. van Bloemen Waanders, de thans gegageerde en hier te lande teruggekeerde sergeanten der Inf. J. Brom en A. A. E. H. Ramdohr; de fuseliers E. Donovan, K. Huber en J. Hudepoel, laatstgenoemde thans gegageerde en hier te lande teruggekeerd, den thans gegageerde kannonier der 2de kl. P. Ulmans; de zieken oppassers B. Rossignol en W. Meerburg, laatstgenoemde thans gegageerd.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot adj. van den milit. comm. van Sumatra's Westkust en onderh. de 2de luit. van het 15de bat. inf. F. Pompe van Meerdervoort, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij het 8ste bat. inf., de luit.-kol. K. F. Schultze. — *Overgeplaatst*: bij het 5de bat., de maj. W. E. F. van Heemskereck, van het 14de bat.; bij het garn.-bat. van Celebes en onderh., J. H. F. Wiegand, van het 9de bat.; bij de mil. gen. dienst, bij het groot mil. hosp. te Weltevreden, de mil. apoth. 3de kl. S. C. A. Lens en A. J. Reeders, beiden van het scheik. labor. aldaar; bij het garn. te Salatiga, de paardenarts 2de kl. E. H. A. A. Boudewijns, van het garn. te Willem I; bij het garn. te Willem I, de paardenarts J. C. D. Minlot, van het garn. te Salatiga; bij het garnizoens-bataillon te Weltevreden, de officier van gezondheid 1ste klasse E. F. M. Helmkamp; bij het groot mil. hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid 3de klasse A. van der Elst; in de Zuid- en O.-afd. van Borneo, de off. van gez. 1ste kl. W. A. P. F. L. Zijnen Wartel; — bij de inf.: bij het 9de bat., de kapt. C. J. M. de Wilde; bij het 13de bat., de kapt. A. H. J. Berg; bij het garn.-bat. der Mol. eilanden, de kapt. H. W. O. de Bruyn; bij het 1ste bat., de 1ste luits. C. F. van Middeldijk en J. M. de Kok, beiden van het garn.-bat. der Lamp. distr.; bij het 2de bat., de 2de luit. W. Walraven, van het 9de bat.; bij het 5de bat., de 1ste luit. L. F. M. Schulze, van het 6de bat.; bij het 9de bat., de 1ste luit. A. A. van Sorgen en de sedert tot den 1sten luit. bevorderde 2de luit. jhr. J. P. Bloys van Treslong, respect. van het garn.-bat. van Banka en het 11de bat.; bij het 13de bat., de 1ste luit. A. P. Bindervoet van Nahuys, van de garniz.-komp. van Timor en onderh.; bij het 16de bat., de kapt. W. J. J. Docters van Leeuwen, van het 15de bat.; bij het 17de bat., de kapt. W. H. van der Pol en de 1ste luit. W. Smit, respect. van het 16de bat. en het garn.-bat. van Sumatra's Westk.; bij het garn.-bat. der 2de mil. afd. op Java, de 1ste luit. K. A. Berg, van het 15de bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westk. en onderh., de 1ste luit. A. J. L. de Jongh en de 2de luits. J. H. V. Popp en J. C. F. Schoggers, de eerste van het 17de en de beide laatsten van het 16de bat.; bij het subsist. kader te Soerabaya, de 1ste luit. J. H. van den Broek, van het 6de bat. — Bij het Personeel van de geneeskund. dienst der landmagt in Oost-Indie, tot off. van gezondh. van de 3de klasse de Heeren A. M. J. Bolsius en Mitrea Hillarius.

Eervol ontslagen.

Op verz. de maj. der inf. A. van der Hurk; de 1ste luit. der inf. op non.-act. F. H. S. Schultze; de magazijnm. der art. 3de kl. J. M. Reynders; de 2de luit.-kwartierm. der mil. adm. J. Mulder.

In activiteit hersteld.

De kapt. op non.-act. J. H. Swaving, A. P. W. Meis, J. H. Romswinkel, G. van Vuuren en A. J. H. Lubeck, zijnde zij in verband daarmede geplaatst, de drie eerstgen. respect. bij het 9de en 12de bat. en het garn.-bat. van Palembang, de beide laatsten bij het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo.

Op non-activiteit gesteld.

De kapt. H. M. Terstege, en de 1ste luits. L. M. H. J. Barkey en J. H. J. Boes, resp. van het subsist.-kader te Soerabaya, van het 15de en 17de bat.

Belast

met de waarn. der betr. van exped. en archiv. bij het hoofdbur. der milit. adm., de adj.-onder-off.-kwartierm. G. J. de Haan, met bepaling, dat hij gedurende zijn nog loopend verband als zoodanig bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

Verlof naar Nederland verleend:

aan den kapt. der inf. C. Schäfer; wegens ziekte, aan den kapt. der art. G. P. Bischoff.

BIJLAGE V.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 5.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand Mei 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Bij het wapen der infanterie. Bij het 1ste reg. inf., tot kapit. van de 1ste kl.: de kapit. van de 2de kl. N. E. Pereboom, van het korps; tot kapit. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. J. Opscholtens, van het 3de reg. inf.; tot 1sten luit.: de 2de luit. W. C. Plet, van het 8ste reg. inf. Bij het 2de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. N. E. Smeets, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luits. J. J. Friese, J. L. A. Jaarsma, beiden van het korps en J. Stork, van het 6de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. H. T. Lubeck, van het 7de reg. inf. Bij het 8ste reg. inf., tot kapit. van de 2de kl.: de kapit. van de 3de kl. A. Grevers, van het korps. — Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen, tot majoor: de kapit. C. J. Warnsincq van dien staf, onder-directeur van het wapen-depôt te Dordrecht. Bij het regt. veld-artill. Tot instructeur: de kapit. H. A. C. Holtius, van het korps.

Overgeplaatst.

Bij het wapen der inf. van het leger hier te lande: de 2de luit. der inf. P. J. Reineke en J. L. Thehoff Noëls, beiden van het leger in Oost-Indië, eerstgenoemde ingedeeld bij het 4de en laatstgenoemde bij het 1ste reg. inf. Bij het regt. gren. en jagers: de kapit. P. F. T. La Fors, van het 1ste reg. inf. Bij het 2de reg. inf.: de 1ste luit. J. C. Knaven, van het algemeen depôt van discipline. Bij het algemeen depôt van discipline: de 1ste luit. T. W. J. Buijs, van het 7de reg. inf. Bij de 1ste komp. hospit.-soldaten, met bestemming om het bevel over die komp. te voeren, te Amsterdam: de 1ste luit. F. Britt, van het 7de reg. inf. Bij de 2de komp. hospit.-soldaten, met bestemming om het bevel over die komp. te voeren, te Utrecht: de 1ste luit. W. F. K. R. Weber, van het 3de reg. inf., gedetacheerd bij het D. v. O. (1).

(1) Bij de vermelding der verplaatsing van den kapitein W. C. VAN HAERTEN, uit zijne tegenwoordige betrekking aan de Kon. Milit. Akademie bij het 2de reg. vest.-art., in het vorig Nummer, nog te voegen: »op het daartoe door hem gedaan verzoek.»

—

Eervol uit zijne betrekking ontheven

van adjudant, en in zijnen rang overgeplaatst bij het 2de reg. inf.: de 1ste luit.-adj. G. K. C. Pompe van Meerdervoort, van het 1ste reg. inf., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gedetacheerd bij de artillerie stapel- en constructie-magazijnen.

De 1ste luit. W. B. Westhoff, van het 2de reg. vest.-art. Bij de Kon. Milit. Akademie: de 1ste luit. M. L. C. Staring, van het reg. veld-art.

Op non-activiteit gesteld.

De kol. der art. A. L. von Preusschen, belast geweest met torpedo's-dienst.

Gepensionneerd.

De kapit. C. P. T. Phippenhegen, van het reg. grenad. en jagers, en de kapit. jonkh. D. G. Hora Siccama, van het korps ingen., min. en sapp., en zulks op de daartoe door hen gedane aanvraag.

Overleden.

De 1ste luit. J. C. Knaven, van het 2de reg. inf.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot 2den luit.: bij het 1ste bat., de serg.-maj. H. M. Mahne, van het korps; bij het 5de bat., de sergn. H. van Ophuijzen, A. H. W. Scheur, A. van Driem, C. J. van Temmen en V. A. A. Bekking, de eerste en de laatste van het 11de, de overigen respect. van het 9de, 6de en 12de bat.; bij het 8ste bat., de serg. S. van Vuuren, van het korps; bij het garn.-bat. der Mol. eil., de serg. L. D. M. van Son, van het garn.-bat. van Celebes en onderh.; tot plaatsel. komm. te Samarang, de luit.-kol. C. J. Riesz, van het 2de bat.; met bep., dat hij als zoodanig zal worden gevoerd à la suite van het wapen; tot 2den luit.-kwart., de serg. der inf. A. H. Plas; tot teeken. bij het topogr. bureau van de dir. der genie A. van Pers; tot grav. bij het lithog. etablissement. der genie te Batavia M. L. Huart; tot 2den luit.-kwart., de sergn. der inf. D. J. Holsheimer, C. J. Borel en C. H. Jeltens; tot adj.-magazijnm. bij het algem. mil. kleedingm. te Batavia, de onlangs van verlof uit Nederl. teruggekeerde mil. ambten. der 3de kl. M. M. van Beem; tot expedit. bij de dir. der genie, de onlangs van verlof uit Ned. teruggek. mil. ambten. der 3de kl. W. Kampschreur.

Bevorderd.

Bij het wapen der inf.: tot maj. bij het 9de bat., de kap. W. G. A. L. van Bennekom; bij het garn.-bat. van Palembang, de kap. G. H. Vos, van de garn.-komp. van Bantam; — tot kap.: bij het 2de bat., de 1ste luit. G. de Bont, adj. bij het garn.-bat. der Mol. eil.; bij het 5de bat., de 1ste luit. F. J. H. Duvergé, J. J. H. de Bode en J. W. D. A. Mac Gillavry, resp. van de garn.-bat. van Palembang, Riouw en onderh. en der Mol. eil.; bij het 9de bat., de 1ste luit. F. van Haften; bij het 14de bat., de 1ste luit. P. J. Heck, van het 13de bat.; bij het 15de bat., de 1ste luit. W. J. B. Spreutels; bij het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de 1ste luit. W. A. Berkholst; — tot 1ste luits.: bij het 2de bat., de 2de luit. R. de Lannoij, van de garn.-komp. van Bantam; bij het 7de bat., de 2de luit. G. D. Ebell, adj. bij het korps, met bep., dat hij als zoodanig in zijne tegenw. betrekking zal continueren; bij het 12de bat., de 2de luit. J. Pattché en W. J. Kalshoven, resp. van het 14de bat. en van het korps; bij het 14de bat., de 2de luiten. S. Ballabréga, van het korps; bij het 15de bat. de 2de luiten. F. C. P. M. Watrin, van het korps; bij het garn.-bat. van Palembang, de 2de

luit. W. J. F. Thieme, van het korps; bij het garn.-bat. der Mol. eil., de 2de luit. J. J. van Berg, van het 13de bat.; tot kap.-kwartierm., de 1ste luit.-kwartierm. A. Waardenburg; tot 1sten luit.-kwartierm., de 2de luit.-kwartierm. H. Wilkens; tot kapit.-adjoint, de adj.-int. der mil. admin. J. Valk; tot onder-int. der 1ste kl., de onder-int. der 2de kl. C. Pabst; tot kapit.-kwart., de adj.-int. A. L. Lublink Weddik en de 1ste luit.-kwart. S. H. Knijpenga; tot adj.-intend., de asp.-intend. C. Th. Reisig; tot 1sten luit.-kwart. de asp.-int. A. J. Brandenburg van der Gronden; bij de milit. geneesk. dienst; tot diriger. offic. van gez. der 1ste kl. van Sumatra's westk. en onderh., de dir. offic. v. gez. der 2de kl. J. J. Lindgreen, van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het wap. der art.: tot maj., de kapit. C. H. A. Raedt van Oldenbarneveld, met verlof in Nederland; bij het pers.: tot kapit., de 1ste luits. J. G. Boekholt en H. F. A. Scherer; tot 1sten luit., de 2de luit. F. Bauer; bij het mater., tot magazijnm. der 1ste kl. de magazijnm. der 2de kl. F. A. C. Ammedick.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij de geneesk. dienst: bij het hosp. te Samarang, de offic. van gez. 3de kl. A. van der Elst; bij het garn. te Soerabaja; de offic. van gez. 1ste kl. P. G. Neeb; bij het garn. te Bezoeki, de offic. van gez. 3de kl. W. F. A. Greup; — infanterie: bij het 6de bat., de kap. F. A. Gits; bij het 10de bat., de 2de luit. W. G. Teunissen; bij het garn.-bat. W.-afd. van Borneo, de 1ste luit. J. A. Prager. — *Overgeplaatst*: bij het 2de bat., de luit.-kol. K. H. O. van Bennekom, van het 7de bat.; bij het 7de bat., de maj. L. J. F. Timmermans, van het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo; bij het garn.-bat. van Palembang, de luit.-kol. W. J. A. Visser, pl.-komm. te Samarang; bij het 3de bat., de 2de luit. A. van Rijn, van het garn.-bat. van Riouw en onderh.; bij het 9de bat., de kap. C. Schäfer, van het 10de bat.; bij het 10de bat., de kap. W. J. G. van Swieten, van het 9de bat.; bij het 12de bat., de 2de luit. C. M. Visser, van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 17de bat., de kap. D. A. C. F. W. Verstege, van het 15de bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderh., de 2de luit. H. J. G. Bosch, van het 10de bat.; bij het garniz. van Riouw en onderh., de 2de luit. J. C. A. van den Bos, van het 4de bat.; bij het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo, de 2de luit. G. C. C. Simmermacher, E. M. A. A. K. Frackers en J. van Schmid, eerstg. van het 14de en de beide laatsten van het 12de bat.; bij het subst.-kader te Soerabaja, de 1ste luit. E. C. Julien, van het 6de bat.; bij het gr. milit. hosp. te Willem I, de milit. apoth. der 3de kl. D. van Beuningen van Heidsingen, van het gr. milit. hospit. te Weltevreden; bij de geneesk. dienst van Sumatra's westk. en onderh. de offic. v. gez. der 2de kl. A. Th. Prijn, van de geneesk. dienst van Sumatra's westk. en onderh.; bij het gr. milit. hospit. te Weltevreden, de offic. v. gez. der 2de kl. J. J. Granpré Molière, van de gen. dienst van Sumatra's westk. en onderh.; bij de gen. dienst der Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. v. gez. der 2de kl. G. Sinia, van de gen. dienst van Timor en onderh.; bij het gr. mil. hosp. te Samarang, de milit. apoth. der 3de kl. S. C. A. Lens, van het gr. milit. hospit. te Weltevreden.

Eervol ontslagen.

Op verz. de maj. der inf. J. W. C. Kern; uit de milit. dienst, wegens overgang in 's lands burgerl. dienst, de 2de luit. van het reg. O.-I. kav. A. Sol; de luit.-kol. van het reg. O.-I. kav. P. C. v. d. Willigen; de 2de luit. der infant. T. H. C. L. Schultheis.

In activiteit hersteld.

De 2de luit.-kwartierm. G. H. Hahn, en de 2de luit. H. H. Mensinga, zijnde bij in verband daarmede geplaatst bij het garn.-bat. van de 2de militaire afdeeling op Java.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

aan den kap. der inf. E. W. Pfeiffer; aan den onder-intend. 2de kl. G. Y. C. Fraser; aan den 2den luit.-kwartierm. E. Rövekamp; aan den onder-intend. 2de kl.

van de mil. adm. F. J. D. Noordhoek Hegt, en aan den 1sten luit. der kavall. P. K. A. R. Andreae; aan den 1sten luit. der inf. C. C. P. Steinmetz; aan den 1sten luit. der inf. N. Kramer; aan den kapit. der inf. J. Teunisz, wegens ziekte; aan den offic. van gez. 1ste kl. C. Luchtman; aan den intend. der 1ste kl. T. C. J. Kroesen, aan den kapit. der inf. J. D. de Bruin (voor een jaar); aan den 2den luit. der inf. R. F. Loozeijer en aan den magazijn. der art. van de 1ste kl. (kapitein) E. Mathijns.

Overleden.

De 2de luit. der inf. J. Roelofs, te Soerakarta, den 24sten Januarij 1869; de luit.-kol. der genie en sappeurs J. van Staveren, te Buitenzorg, den 4den Februarij 1869; de kapit. der art. J. O. Gobius, te Weltevreden, den 28sten Maart 1869, en de 2de luit. der art. G. J. Buekers, te Mlang, den 4den Maart 1869.

BIJLAGE VI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 6.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand Junij 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

— ❖ —
BENOEMD.

Bij den grooten staf, tot ritm. van de 2de kl.: de ritm. van de 3de kl. V. W. R. baron Bentinck tot Schoonheten, van dien staf, adj. van Z. K. H. den Prins van Oranje. Bij den prov. staf, tot prov. adjud. in Overijssel: de maj. P. Sodenkamp, van het 1ste reg. vest.-art.; tot maj. prov. adj. in Zeeland: de ritm. der 1ste kl. J. P. van den Brandeler, van het 4de reg. huzar. Bij den plaatsel. staf, tot gen.-maj. plaatsel. komm. der 1ste kl. te Amsterdam: de kol. G. G. Staring, komm. van het 3de Reg. inf.; tot kol. plaatsel. komm. van de 2de kl. te Nijmegen: de luit.-kol. J. van dem Hummel, van het 2de reg. inf.; tot plaatsel. komm. van de 2de kl. te 's Bosch: de luit.-kol. J. W. G. Peltzer, van het 4de reg. inf.; tot plaatsel. komm. van de 3de kl. te Helder, de maj. der inf. op non-activit.: J. J. baron Melvill van Carnée. Bij het wapen der inf., bij den staf van het wapen, tot kol.: de luit.-kol. A. Engelvaart, van dien staf, gouvern. der K. M. Akad.; tot kap. van de 2de kl., de kapits. van de 3de kl. R. T. Muschart, W. Bannier en L. T. van Otterloo, allen van dien staf. Bij het 1ste reg. inf., tot adj.: de 1ste luit. T. M. Keijser, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot luit.-kol.: de maj. J. N. Schmidt, van het 6de reg. inf.; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. J. T. Weber, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. W. van Dionant van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot kol. en komm. van het korps: de luit.-kol. L. J. Issels, van het 6de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot kol. en komm. van het korps: de luit.-kol. G. P. Booms, belast met het bevel over dat korps; tot luit.-kol.: de maj. C. M. de Jong van Rodenburgh, van het korps; tot maj.: de kap. der 1ste kl. J. P. H. C. Veeren, van het regt. gren. en jagers. Bij het 5de reg. inf., tot maj.: de kap. der 1ste kl. G. T. W. Vijgh, adj. van het 8ste regt. inf.; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. E. W. Wichers, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. A. E. Phaff, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste

luit. T. J. Koentz, van het instr.-bat. Bij het 6de reg. inf., tot luit.-kol.: de maj. J. A. K. W. Beeckman, van het 5de reg. inf.; tot maj.: de kap. der 1ste kl. jonkheer P. F. O. Sickinghe, van het reg. gren. en jagers. Bij het 7de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. H. Hendriksen en J. P. M. Gevelaar, beiden van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. L. G. G. van Loo, van het korps. Bij het instr.-bat., tot luit.-kol.: de maj. J. C. J. Kempees, komm. van het korps. Bij het algem. depôt van discipl., tot kol.: de luit.-kol. C. J. Booms, komm. van het korps. — Bij het wapen der kav., bij het 1ste reg. huzar., tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. L. M. baron Taets van Amerongen van Natewisich, van het korps. Bij het 2de reg. huz., tot ritm. van de 1ste kl.: de ritm. der 2de kl. M. G. Matthas, van het korps; tot ritm. van de 2de kl.: de ritm. der 3de kl. W. G. K. A. van Overveldt, van het korps. Bij het 4de regim. huz., tot 1sten luit.: de 2de luit. H. J. C. baron van Isselmuden, van het korps, ordonnance-officier van Z. M. — Bij het wapen der art., bij den staf van het wapen: tot magazijnm. der art. van de 1ste kl., de kap. L. Vetho, magazijnm. der art. van de 2de kl. te Groningen; tot magazijnm. der art. van de 2de kl. te Vlissingen: de 1ste luit. H. A. Kuster, van het 3de reg. vest.-art. Bij het regt. veld-art., tot instructeur: de 1ste luit. H. H. Ramaer, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. W. K. L. van Helden, van het korps. Bij het 1ste reg. vest.-art., tot maj.: de kap. van de 1ste kl. N. A. Boom, van den staf der art. Bij het person. van de veterinaire dienst der landmagt in Neêrlandsch Indië, den heer J. H. Sorber, te Weespercarspel.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers: de kapt. B. J. baron Mulert tot de Leemkule, van het instr.-bat., A. H. Schade van Westrum van het 4de en H. F. K. van Overveldt, van het 7de reg. inf. Bij het 4de reg. inf.: de 2de luit. F. H. Geritsen, van het 3de reg. inf. Bij het 7de reg. inf.: de kap. T. J. Koentz, van het 5de regim. inf. Bij het 8ste regim. inf.: de kap. F. C. C. Bloem, van het 5de reg. inf. Bij het instr.-bat.: de kap. W. G. Rompelman, van het 6de reg. inf. — Bij het wapen der kav., bij het 4de reg. huz.: de 1ste luit. Scheidius, van het 2de reg. huzaren. Bij het wapen der art., bij het reg. rijd. art.: de 1ste luit. L. F. Maas Geesteranus, van het reg. veld-art., M. J. H. baron van Slingelandt van het 2de reg. vest.-art. en de 2de luit. W. P. Veeren, van het reg. veld-art.

Verplaatst.

Naar Grave, de maj. A. E. J. Charlier, plaatsel. komm. te Helder; van Bergen-op-Zoom naar Woerden, de kap.-ingenieur J. A. W. D. van Hasselt; van Delfzijl naar Bergen-op-Zoom, de kap.-ingenieur J. H. A. Cromhout; van 's Bosch naar Delfzijl, de 1ste luit.-ingenieur J. Fabius; naar Willemstad, de 1ste luit. J. H. de Ridder, van het bat. min. en sapp.; van Willemstad naar 's Bosch, de 2de luit.-ingenieur G. J. de Jongh.

Geplaatst.

Bij het bat. min. en sappeurs, de kap. der genie K. Eland, van de K. M. Akad.

Gedetacheerd.

Bij het departem. van oorlog: de 1ste luit. A. H. J. C. Telders, van het 4de reg. inf. Bij de pyrotechnische school: de 1ste luit. P. Dannenborgh, van het 1ste reg. vest.-art.

Terug van detachering en ingedeeld:

bij het 5de reg. inf. en benoemd tot kap. van de 2de kl.: de kap. der inf. G. C. Munters, gedetacheerd geweest bij het leger in Oost-Indië; bij het person.

van de geneesk. dienst der landmagt van het leger hier te lande, de offic. van gezondh. der 3de kl. D. H. van Vierssen, gedetacheerd geweest bij de landmagt in West-Indië; bij het 4de reg.: de kap. der inf. J. H. Burghgraef, gedetacheerd geweest bij de landmagt in West-Indië.

Eervol ontheven uit hunne betrekkingen.

De 1ste luit. W. L. de Petit, van den staf der inf., werkzaam bij de K. M. A., en in verband daarmede overgeplaatst bij het 2de reg. inf. Uit zijne betrekking van instruct.: de 1ste luit. J. F. Diemer, instruct. bij het reg. veld-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de 1ste W. G. Haarman, van het 4de reg. inf., gedetacheerd bij het M. v. O. en zulks op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, en overgeplaatst bij het instr.-bat.

Eervol ontslagen.

De kap. J. I. H. G. van Wickevoort Crommelin, van het reg. gren. en jagers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek, met vergunning zijne tegenwoordige uniform te blijven dragen; de 2de luit. W. A. Kuÿck, van het 1ste reg. vest.-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gepensionneerd.

De gener.-maj. L. J. L. de Moulin, plaatselijke komm. der 1ste kl. te Amsterdam, en zulks op het daartoe door hem gedane aanvraag; de kolon. J. C. P. Hamminck Schepel en L. E. Tiesselinck, eerstgenoemde plaats. komm. der 2de kl. te s Bosch en laatstgemelde plaats. komm. der 2de kl. te Nijmegen; de luit.-kolonel J. W. Tissot van Patot, plaats. komm. der 3de kl. te Grave; de luit.-kol. F. H. J. Furnée, prov. adj. in Overijssel, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag, onder toekenning van den rang van kol.; de maj. W. A. H. Gelderman, prov. adj. in Zeeland; de maj. C. W. Smith, magazijn. der art. der 1ste kl. te Vlissingen, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag.

Overleden.

De majoor G. G. van der Hoeven, komm. van het bat. min. en sappeurs.

Vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van KAREL III, hem door het voorloopig gouvernement van Spanje geschonken, de majoor H. J. R. Buijen, van het 3de reg. vest.-art.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Bij het wapen der artill., tot adjud. bij den chef van het wapen, de 1ste luit. W. H. Staverman, van het materieel.

Eervol ontslagen.

De majoor der inf. C. J. Westenberg; de 2de luiten. der artill. op non-act. M. A. Elink Sterk.

—
Op non-activiteit gesteld.

De 1ste luitenant der artillerie G. A. G. M. Carlier, op verzoek voor den tijd van een jaar.

Belast

met de waarneming der betrekk. van beh. stamb. bij het depart. van oorlog, de adjud. onder-offic.-schrijver der inf. J. P. Schreuder, met bepaling, dat hij als zoodanig gedurende zijn nog loopend verband bij zijn wapen zal worden gevoerd voor memorie.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

aan den 1sten luitenant der infanterie M. A. du Croo.

BIJLAGE VII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 7.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand Julij 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Tot adj. van den gouverneur der K. M. A.: de 1ste luit. C. L. van Pesch, van het 2de reg. vesting-art., thans voorloopig werkzaam bij de K. M. A., en in verband daarmede overgeplaatst bij den staf der art. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. A. Kruyt, van het 7de reg. inf.; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. L. Thehoff Noels, van het korps; tot 2den luit.: de kadetten H. D. Klazinga, A. W. van der Sluijs en G. F. van Mulken, allen herkomstig van de K. M. A.; tot 2den luit.-kwartierm.: de serg. F. W. Horstmann, van het 1ste reg. vesting-art. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kapt. van de 2de kl. A. L. H. Gertner en P. G. A. Lanzing, beiden van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de serg. J. S. Oudraad, van het 7de reg. inf. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. H. Michaelis, van het korps; tot 2den luit.: de kadetten J. A. Roeloffs, C. R. van Dijk en A. J. F. van Overstraten, allen herkomstig van de K. M. A. Bij het 4de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. D. J. A. Millioen, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. P. J. Reineke, van het korps en J. D. A. Rahder, van het 8ste reg. inf.; tot 2den luit.: de kadet C. G. van Hees, herk. van de K. M. A.; tot 2den luit.-kwartierm.: de wachtm. K. Dorsman, van het 1ste, en de wachtm.-titulair E. G. Le Rutte, van het 2de reg. hussaren. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. J. R. de Plönies, van het 3de reg. inf.; tot 1sten luit.: de 2de luit. O. G. H. Heldring, van het korps; tot 2den luit.: de kadet G. A. Pitlo, herkomstig van de K. M. A. Bij het 6de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. G. F. Zurich, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. C. L. Lanckenau, van het reg. gren. en jagers; tot 2den luit.: de kadetten J. C. Buijtendijk en J. B. van Florenstein, beiden herkomstig van de K. M. A. Bij het 7de reg. inf., tot 2den luit.: de kadetten D. Vinkhuijzen en P. A. van der Muelen, beiden herkomstig van de K. M. A. Bij het 8ste reg. inf., tot adj.: de 1ste luit. J. D. Saueressig, van het korps; tot 2den luit.: de kadetten H. J. E. Nierstrasz en W. J. J. J.

Ledel, beiden herkomstig van de K. M. A. — Bij het wapen der kav. Bij het 1ste reg. hussaren, tot adj.: de ritm. G. L. M. baron Taets van Amerongen van Natewisch, van het 1ste reg. hussaren; tot 2den luit.: de kadet H. L. Erzey, herkomstig van de K. M. A. — Bij het wapen der art. Bij het reg. veld-art, tot 1sten luit.-administr. van kleeding en wapening: de 2de luit.-administr. van kleeding en wapening J. Bogaerts, van het korps. Bij het 2de reg. vesting-art., tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. W. F. A. Schoevers, van het korps; tot 2den luit.: de kadetten J. S. Theunissen en S. J. Droogleever, beiden herkomstig van de K. M. A. Bij het 3de reg. vesting-art., tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. J. T. J. de Jong, van het korps; tot 2den luit.: de kadet J. A. Lehmann, herkomstig van de K. M. A. — Bij het korps ing., min. en sapp., tot kommandant van het bat. min. en sapp.: de majoor A. Tutein Nolthenius, van het korps ing., min. en sapp., kommandant in de 10de stelling der genie; tot 2den luit.: de kadetten W. Cool, C. J. Polvliet en J. Hemkes, allen herkomstig van de K. M. A. — Bij het personeel van de geneesk. dienst der landm., tot officier van gezondh. van de 3de kl.: de studenten J. E. Rolandus Hagedoorn en J. M. Vorst, beiden voor genoemde dienst.

Overgeplaatst.

Bij den staf der inf.: de 2de luit. J. H. Bakker, gedetach. bij het D. v. O., met bestemming om definitief bij het D. v. O. werkzaam te zijn. Bij het 5de reg. inf.: de 2de luit.-kwartierm. A. Feddes, van het 8ste reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. jhr. J. H. C. W. von Schmidt auf Altenstadt, van het 5de reg. inf. — Bij het reg. veld-art.: de 2de luit. W. H. J. Rooijen, van het 1ste en R. van Dam, van het 2de reg. vesting-art., en de 2de luit.-kwartierm. M. L. Moggenstorm, van het 2de reg. inf.

Eervol ontheven uit hunne betrekkingen (1),

en benoemd tot onder-inspecteur der draagbare wapenen, tevens chef van den geweerwinkel te Delft: de kap. J. F. Goudriaan, van den staf der art., adj. van den gouverneur der K. M. A.; de 1ste luit. A. E. L. Wellan, van den staf der inf., werkzaam bij de K. M. A., en in verband daarmee overgeplaatst bij het 6de reg. inf.

In actieve dienst hersteld.

Bij het 2de reg. inf., de kap. der inf. op non-activiteit A. J. Thijssens.

Op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit. E. F. Jochim, van het 2de reg. vesting-art.

Gepensionneerd.

De kap. C. van 't Westeinde, van het 2de reg. inf., en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag, met toekenning van den rang van majoor.

Overleden.

De kap. jhr. J. D. J. Storm van 's Gravesande, van het 1ste reg. inf.; de kap. A. S. F. Kluppell, van het 5de reg. inf.; de kap. der inf. C. C. L. de Gee, gedetacheerd in Oost-Indië.

(1) In het vorig Nummer moot, bij de vermelding der overplaatsing van den 1sten luit. W. L. de Petit, uit zijne betrekking bij de K. M. A. bij het 2de reg. inf., nog gevoegd worden: *op het daartoe door hem gedaan verzoek.*

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot adj. bij het garn.-bat van Banka, de 1ste luit. van het 16de bat. inf. A. Verbrugh; tot 2den luit. van het reg. O.-I. kav. de wachtm. C. H. Jacobs; tot adj. van den comm. der eerste mil. afd. op Java, de 1ste luit. F. H. Albrecht, van het 10de bat inf., met bepaling dat hij als zoodanig zal worden gevoerd à la suite; tot adj. van den mil. comm. der Padangsche Bovenlanden, de 2de luit. van het 16de bat. inf. J. C. Schmidt, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot dirigerend offic. van gez. 2de kl. in de 3de mil. afd. op Java, de dirig officier van gez. 2de kl. bij de geneesk. dienst van Celebes en onderh. D. J. de Leeuw. — Bij het wapen der inf., tot 2den luit.: de kadetten C. H. F. Riesz, H. D. H. Bosboom, W. C. Nieuwenhuijzen, G. B. Hooijer, G. A. de Wit, L. L. A. Maurenbrecher, P. van Lawick van Pabst, J. T. J. van Rijen, P. A. van der Loeff, E. J. T. Gobee, H. F. O. van Cattenburch en H. W. Vroesom de Haan, allen herkomstig van de K. M. A. — Bij het reg. O.-I. kav., tot 2den luit.: de kadet J. Mulder, herkomstig van de K. M. A. — Bij het wapen der art., tot 2den luit.: de kadetten W. Boetje, C. P. Lievegoed, A. W. Segboer, J. N. Kramer, D. Crok en H. P. A. de Wilde, allen herkomstig van de K. M. A. — Bij het korps der genie en sappeurs, tot 2den luit.: de kadetten J. J. Staal en C. W. Hoffmann, beiden herkomstig van de K. M. A.

Bevorderd.

Tot intend. 2de kl., de onder-intend. 1ste kl. in de 1ste mil. afd. op Java G. P. J. Ockerse; tot onder-int. 1ste kl. in de 2de mil. afd. op Java, de onder-int. 2de kl. J. B. de Graaf; tot intend. 1ste kl. (hoofd-intend.) bij de milit. administr., de int. 2de kl. J. H. Mulder; tot 1sten luit. bij het personeel van het wapen der art., de 2de luit. F. H. Vervat, van het personeel. — Bij de milit. geneesk. dienst, tot dirig. offic. van gez. 2de kl. bij de geneesk. dienst van Celebes en onderh., de offic. van gez. 1ste kl. C. Helfrich, van het groot milit. hosp. te Soerabaya; tot offic. van gez. 1ste kl. bij de geneesk. dienst van Sumatra's Westkust en onderh., de offic. van gez. 2de kl. J. A. James, van het groot milit. hosp. te Weltevreden; — bij het personeel van het wapen der art.: tot kap., de 1ste luit. C. M. Gude; tot 1sten luit., de 2de luit. E. H. Burnaby Lantier, beiden van het personeel.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij de geneesk. dienst: van Palembang, de offic. van gez. 3de kl. F. L. Philipsen; van Banka, de offic. van gez. 2de kl. J. H. Celen; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westk. en onderh., de maj. der inf. A. A. G. Frappier. — *Overgeplaatst*: bij de milit. administr.: als onder-intend. 2de kl., de kaps.-kwartierm. B. G. W. Wilkens, J. C. Stravers en W. Stort Jr.; als adsp.-int., de 2de luits.-kwartierm. A. E. Winckel en J. Blankwaardt; bij het 1ste bat., de 1ste luit. J. F. van Mansveld, van het 7de bat.; bij het 2de bat., de kap. J. F. Simons en de 1ste luits. J. E. Scheltens en H. K. A. Beekhuis, respect. van het 1ste en 6de bat. en van het garn.-bat. der Moluksche eilanden; bij het 4de bat., de 2de luit. J. D. J. Snell, van het 3de bat.; bij het 6de bat., de kap. W. G. L. Kretschmer, van het 2de bat.; bij het 7de bat., de 2de luit. J. Waagen, van het garn.-bat. van Celebes en onderh.; bij het 10de bat., de 1ste luit. J. A. de Visch Eybergen, van het 11de bat.; bij het 15de bat., de 1ste luits. J. E. B. ter Beek, D. de Vijver en A. H. Furstner, eerstgen. van het 4de, de beide laatsten van het 8ste bat.; bij het 17de bat., de 1ste luit. M. Sablerolle, van het 1ste bat.; bij het garniz.-bat. van Palembang, de 2de luit. A. H. Hofman, van het subsistentenkader te Soerabaya; bij het garn.-bat. van Riouw en onderh., de 2de luit. W. Comfurius, van het 12de bat.; bij de garniz.-komp. der Lampongsche districten, de kap. K. W. H. de Coenens, van het 14de bat.; bij de garn.-komp. van Bantam,

de 2de luit. P. A. d'Artillact Brill, van het 12de bat.; — art.: bij het materieel, de 2de luit. K. J. Julius, van het personeel; — als onder-int. in de 1ste mil. afd. op Java, de onder-int. 1ste kl. C. Pabst, thans in de 2de mil. afd. op Java; — bij de geneesk. dienst: bij het groot milit. hosp. te Willem I, de offic. v. gez. 3de kl. J. W. Ravesteijn Medenblik, van de geneesk. dienst van Riouw en onderh.; bij de geneesk. dienst van Riouw en onderh., de offic. van gez. 2de kl. H. J. Gajmans, van het garn. te Klatten; bij het garn. te Klatten, de offic. van gez. 2de kl. J. J. van Vogelpoel, van het groot mil. hosp. te Willem I; bij de geneesk. dienst van Banka, de offic. van gez. 1ste kl. W. A. J. Bernard, van het garn. te Djokjokarta; bij het garn. te Kedong Kebo; de offic. van gez. 2de kl. K. G. Bakker, van het groot milit. hosp. te Samarang; bij de geneesk. dienst in de Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 3de kl. H. H. P. Wielandt, van het garn. te Kedong Kebo; bij het garn. te Wonosobo, de offic. van gez. 2de kl. J. Semmelink, van de geneesk. dienst in de Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het garn. te Gombong, de offic. van gez. 2de kl. J. B. Dumont, van het garn. te Wonosobo; bij het groot mil. hosp. te Soerabaya, de mil. apoth. 3de kl. A. J. Reeders, van het groot milit. hosp. te Weltevreden.

Op non-activiteit gesteld.

Van de inf.: de 1ste luit. B. C. Velsink en de 2de luit. G. A. Monhemius, resp. van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo en van het 17de bat.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

aan den kap. der inf. J. H. Knijff; aan den offic. van gez. 2de kl. Th. H. Eisinger, en aan den magazijnm. der art. 3de kl. J. G. Kuster; wegens ziekte, aan den luit.-kolonel, sous-chef van den gen. staf, E. H. W. Ubbens; aan den 2den luit. der inf. J. P. von Sösten; aan den 2den luit. der art. F. W. van Leeuwen; aan den offic. van gezondh. 2de kl. L. C. A. Rombach; aan den 1sten luit. der inf. M. A. Thieme; aan den 2den luit. der inf. J. D. van der Lingen; aan den kap. der art. F. R. K. Peijer im Hoff; wegens ziekte, aan den offic. van gez. 1ste kl. J. H. Flint, en aan den 1sten luit., komm. van het det. djayang sekars te Cheribon, G. H. Alstede; aan den 2den comm., tevens magazijnm. bij het groot milit. hosp. te Soerabaya (milit. ambt. 3de kl.) G. K. von Mauw; aan den 1sten luit.-kwartierm. der milit. administr. C. van der Meulen.

Overleden.

L. J. Rhode, kap. der inf., te Telok Betong, den 5den April 1869; — P. J. Blok, 1ste luit. der inf., op reis naar Nederland, aan boord van het schip *Ouderkerk aan den Amstel*, den 4den Maart 1869; — C. C. L. de Gee, kap. der inf. (tijdelijk gedetacheerd van het leger in Nederland), te Soerabaya, den 19den April 1869; — S. P. van Kakum, kap. der art., te Tjilatjap, den 17den April 1869.

BIJLAGE VIII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 8.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,
(Maand Augustus 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

—*—
BENOEMD.

Tot 1sten luit. : de 2de luit. T. G. Koppen, van het wapen der inf., gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië. Bij den grooten staf, tot majoor : de kap. H. J. baron Taets van Amerongen, van dien staf, adj. van Z. M. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. van de 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. J. F. L. Neeteson, van het korps; tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. Q. M. Hoogeveen, van het korps; tot 1sten luit. : de 2de luits. J. J. H. S. Muuren en M. Zelvelder, beiden van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. F. J. Beltrami, van het korps; tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. H. A. Calleufels, van het korps; tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. H. H. P. Salomon, van het 7de reg. inf. Bij het 3de reg. inf., tot majoor : de kap. W. A. F. G. de Hartitzsch, van het 5de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luit. N. M. La Fontijn, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. A. James, van het reg. gren. en jagers; tot 1sten luit. : de 2de luit. W. E. Willink Ketjen, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. E. M. A. Bijleveld, van het korps. — Bij het wapen der kav. Bij het 2de reg. hussaren, tot ritm. van de 2de kl. : de ritm. van de 3de kl. E. L. H. van Lanschot Hubrecht, adj. van het korps. Bij het 3de reg. hussaren, tot ritm. van de 3de kl. : de 1ste luit. der kav. op non-activiteit F. L. de Graeff.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers : de 1ste luit.-adj. P. Vinkhuijzen, van het 2de, de 1ste luits. M. H. J. M. van Son en A. de Bourbon, beiden van het 4de, G. A. T. Salomon, van het 7de, en de 1ste luit.-adj. H. J. F. Dommers, van het 8ste reg. inf., zijnde de eerste en laatstgenoemde eervol uit hunne betrekking van adj. ontheven. Bij het 7de reg. inf. : de 1ste luit. W. A. H. Frackers, van het 5de reg. inf. Bij het 8ste reg. inf. : de 2de luit. W. F. P. J. Hoppé, van het 7de

reg. inf. Bij het reg. veld-art.: de 2de luit. M. A. Gelinck, van het 2de reg. vesting-art.

Gedetacheerd bij het Departement van Oorlog.

De 1ste luit. J. Doornbos, van het 1ste reg. inf.

Eervol uit de militaire dienst ontslagen.

De officier van gezondh. der 1ste kl. H. L. Verspijck van het reg. gren. en jagers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek, met vergunning om de activiteits-uniform te blijven dragen.

Op non-activiteit gesteld.

De 2de luit. G. J. de Vidalde de St. Germain, van het reg. veld-art.

Gepensionneerd.

De majoor F. H. G. A. Enderlein, van het 3de reg. inf., en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag.

Overleden.

De kap. P. G. A. Lanzing, van het 2de reg. inf.; de ritm. G. H. van Nouhuys, van het 3de reg. hussaren.

Tot Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, de generaal-majoor J. H. L. Rijsterborgh, lid van het hoog militair gerechtshof.

Aan den ritm. der kav. op non-activiteit jhr. P. O. H. Gevaerts van Simonshoven, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van officier van het Legioen van Eer, hem door Z. M. de Keizer der Franschen geschenken.

Door Z. Exc. den Heer Minister van Oorlog is aan de majoors *N. van Willes* en *E. J. van Bel*, alsmede aan den 1sten luitenant-adjutant *H. J. G. Benschop*, allen van het regiment grenadiers en jagers, die, de beide eerstgenoemden als leden en laatstgemelde als secretaris der commissie van redactie voor de reglementen op de exercitiën en manoeuvres der infanterie, met uitzondering van de *Linieschool*, zich van deze belangrijke taak met zorg en ijver hebben gekweten, deswege, openlijk zijne tevredenheid betuigd.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Bij het wapen der art.: tot magazijnm. der 3de kl. de expediteur bij de dir. der genie *W. Kampschreur*. — Bij het wapen der inf.: tot kaps.: bij het 3de bat., de 1ste luit. *E. C. G. Cohen*, van het 7de bat.; bij het 10de bat., de 1ste luit. *L. M. H. J. Burkey*, van het 11de bat.; bij het 12de bat., de 1ste luit. jhr. *H. Bowier*, van het bat.; tot 1sten luit. bij het garn.-bat. van Sumatra's westk. en onderh., de 2de luit. *H. Wetselaar*, van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het garn.-bat. van Palembang, de 2de luit. *J. P. G. van Baer*, van het bat.; bij het garn.-bat. van Celebes en onderh., de 2de luit. *L. H. M. Genet*, van het garn.-bat. der Mol. eil.; bij het korps pupillen, de 2de luit. *J. F. Sachse*, van het korps; tot 2den luit. bij het 6de bat., de adj.-onderoffic. *C. G. J. H. Orsbach*, van het bat.; bij het 12de bat., de serg. *W. Dumortier*, van het bat.; bij het 13de bat., de serg.-maj. *D. H. Löling*, van het bat.; bij het 15de bat., de four.

J. J. Bakkenes, van het bat.; bij de garn.-bat. van Palembang, de serg.-majoor H. J. v. d. Berg, van het bat.; bij het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de serg.-maj. J. F. Deijkerhoff en de fouriers J. Gleenewinkel Kamperdijk, G. M. A. Gobée en W. D. C. Regensburg, de beide eersten van het 10de, de laatste van het 5de bat.; bij het gr. milit. hosp. te Willem I, tot dir., de magazijnm. van het afd.-kl.-magaz. te Soerabaja J. L. de Leeuw, tot 1sten comm. en magazijnm. de hospitaal-m. aldaar C. Sausele; tot exped. bij het Depart. van Oorlog P. G. de Booy; tot komm. van het milit. huis van arrest te Willem I (thans tijdelijk te Samarang), de kap. der inf. J. C. Hamel, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd voor memorie; tot adj. bij het garn.-bat. der Mol. eil., de 1ste luit. F. C. Burgers. — Bij het personeel van de geneesk. dienst in Oost-Indië, tot officier van gezondh. van de 3de kl., de studenten J. Timmermans en J. P. L. Fischer.

Bevorderd.

Bij de milit. geneesk. dienst, tot offic. van gez. 1ste kl. bij de gen. dienst van Sumatra's Westk., de offic. van gez. 2de kl. G. A. P. van Steenvelt; tot offic. van gez. 1ste kl., de officn. van gez. 2de kl. J. F. P. Ermerins, P. C. van Goens en J. A. Einthoven; tot officn. van gez. 2de kl. A. H. Rombouts en J. J. Hoogboom; tot apoth. 2de kl. bij het garn. te Djokdjokarta J. H. Nagelvoort; de apoth. 3de kl. E. Polak en D. van Beulingen van Helddingen.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij het Depart. van Oorlog, met bepaling dat zij bij hun wapen of dienst zullen worden gevoerd à la suite, de volgende adjoints bij den gener. staf: de 2de luit. F. H. Sexauer (der mil. adm.); de kapt. R. N. Bär en G. C. E. van Daalen, zoodmede de 1ste luits. J. W. A. Kooijmans, W. F. van Vugt, W. Helderman en J. A. H. Boellaard (van de inf.); de kap. G. A. Deibel (van de art.); en de 1ste luit. E. B. Kielstra (van de genie en sappeurs); bij de milit. adm., als onder-int. 2de kl., de kap.-adj. bij den generalen staf J. Valk; en als adj.-int. de 1ste luit.-adjoint bij dien staf K. E. Gerth van Wijk. — *Overgeplaatst*: bij het groot milit. hosp. te Weltevreden, de apoth. 3de kl. F. W. Tap, van het garn. te Djokdjokarta; bij het garn. te Patjitan, de offic. van gez. 2de kl. F. Rogier, van het garn. te Tjilatjap; bij de geneesk. dienst van Palembang, de offic. van gez. 2de kl. M. J. van Geelkerken, van het garn. te Patjitan; bij het groot milit. hosp. te Weltevreden, de officn. van gez. der 2de kl. R. W. Deibel en H. J. Wefers Bettink, respectievelijk van het gr. milit. hosp. te Willew I en van de geneesk. dienst van Sumatra's westk. en onderh.; bij 's Rijks mag. van geneesm., de milit. apoth. der 3de kl. Brean Beuningen van Helddingen, van het gr. milit. hosp. te Willem I; bij het garn. te Palembang, de offic. van gez. der 2de kl. J. M. H. G. Theunissen, van de geneesk. dienst van Celebes en onderh.; bij het garn. te Magelang, de offic. van gez. der 2de kl. H. Krooneman, van de geneesk. dienst van Banka en onderh.; bij het garn. te Salatiga, de milit. apoth. der 2de kl. J. A. R. Erkelens, van 's Rijks magaz. v. geneesm.; bij de geneesk. dienst van Palembang, de offic. van gez. der 2de kl. P. S. A. v. Dura, van het garn. te Magelang; bij de geneesk. dienst van Banka en onderh., de offic. van gez. der 2de kl. W. J. J. Zuur, van het garn. te Palembang; bij de geneesk. dienst der Mol. eil., de offic. van gez. der 2de kl. F. van Gelder, van het garn. te Sumanap.

Eervol ontslagen.

De kap. W. J. Doderlein de Win; de kap. der inf. J. J. Severijn; de tijdelijke 1ste comm. bij het groot milit. hosp. te Weltevreden J. G. Feijtes, en de tijdelijke 1ste comm. bij het groot milit. hosp. te Soerabaya H. Beer; de kap. der inf. J. K. Schoch; de spijsverz. bij het groot milit. hosp. te Weltevreden J. Vischer.

Tijdelijk belast

met de waarn. der betrekking van komm. der tweede mil. afd. op Java, de kolonel jhr. F. W. R. Flugl van Aspermont.

—

Teruggeplaatst ,

bij het wapen de inf., de kolonel van den gen. staf G. M. Verspijck, thans met verlof in Nederland; bij de art., de kolonel, chef van den gen. staf, jhr. F. W. R. Flugt van Aspermont, en de luit.-kolonel van den staf E. H. W. Ubbens, thans met verlof.

Ingetrokken ,

op verzoek, het aan den 1sten luit. der inf. C. C. P. Steinmetz; aan den offic. van gez. 1ste kl. G. Luchtmans, verleende tweej. verlof naar Nederland.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den 1sten luit. der inf. B. van Zalingen; aan de 1ste luits. der inf. W. C. Goteling Vinnis en P. J. Miltenburg; aan den 1sten luit. der inf. L. C. Krak; aan den offic. van gez. der 1ste kl. J. A. James, aan den 1sten luit. der inf. F. D. Cochius.

Overleden.

De 2de luit. der inf. O. A. D. H. Kamp, te Boijolalie, den 2den Junij 1869.

CORRESPONDENTIE.

Door de nitgebreidheid van het artikel »Studiën over infanterie-reglementen», zijn in dit Nummer cenige boekaankondigingen niet geplaatst kunnen worden.

BIJLAGE IX.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 9.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand September 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Bij den grooten staf, tot bevelhebber in de 2de milit. afd. de kol. W. K. J. baron van Dedem, kommt. van het 2de reg. hussaren. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg., tot 1sten luit. de 2de luit. J. van der Meer, van het 8ste reg. inf., en P. J. G. le Comte, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot adj. de 1ste luit. F. de Groof, van het korps; tot 1sten luit. de 2de luit. F. W. J. M. Hustinx, van het korps, en W. H. J. Kuipers, van het 6de reg. inf.; tot 2den luit. de kadet C. A. Kuipers, h. r. komstig van de K. M. A. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. H. H. Dorré, van het korps; tot 1ste luits.: de 2de luits. J. van der Schroeff, en J. P. F. G. E. Delpy, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. de 1ste luit. H. H. Engelkens, van het 8ste reg. inf., tot adj. de 1ste luit. E. S. E. Tesselinck, van het korps; tot 1ste luits. de 2de luits. L. L. P. Mond en W. de Rooij, beiden van het korps. Bij het 4te reg. inf., tot kap. van de 1ste kl. de kap. van de 2de kl. A. A. J. Nijland, van het korps.; tot kap. van de 3de kl. de 1ste luit. A. H. W. Veldhorst, van het 7de reg. inf.: tot adj. de 1ste luit. C. A. Prins, van het korps.; tot 1sten luit. de 2de luit. W. Vermeer, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot kap. van de 2de kl. de kap. van de 3de kl. T. T. van der Werff en jonkh. F. van Spengler, beiden van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. de 1ste luit. M. J. M. s., van het instr. bat.; tot 1sten luit. de 2de luit. A. J. A. A. Rothpletz, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 1ste kl. de kap. van de 2de kl. E. L. J. van Dijk, van het korps; tot adj. de 1ste luit. M. Jorissen, van het korps. — Bij het wapen der kav. Bij het 2de reg. hussaren, tot kol. en kommand. de luit.-kol. G. H. J. Michelhoff, van het 4de reg. hussaren; tot maj. de ritm. der 1ste kl. jonkh. J. G. A. van Spengler, van het 4de reg. hussaren. Bij het 3de reg. hussaren, tot ritm. der 1ste kl. de ritm. der 2de kl. jonkh. L. Ridder van Rappard, van het korps; tot ritm. van de 2de kl. de ritm. der 3de kl. W. van Ling, van het korps. Bij het 4de reg. hussaren, tot luit.-kol., de maj. A. O. H. baron Gan-neb genaamd Tenguagel, van het 2de reg. hussaren; tot ritm. van de 3de kl. de 1ste luit. G. A. Scheidius, van het korps; tot 1sten luit. de 2de luit. G. J. Yssel de Schepper, van het korps. — Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen, tot onder-direct. in het wapen-depôt te Dordrecht, de kap. G. N. Ninaber, van het korps pontonniers; tot kap. van de 1ste kl. de kap. van de 2de kl. R. A. W. Sluiter, van dien staf, belast met het toezigt in 's Rijks gieterij van Bronzen geschut. Bij het 1ste reg. vest art., tot kap. van de 2de kl. de kap. van de 3de kl. H. M. Steenberghe, van het korps; tot kap. van de 3de kl. de 1ste luit. H. W. van Hasselt, van het korps, en benoemd tot instructeur. Bij het 2de reg. art., tot 2den luit. de kadet C. R. van Steenis, h. r. komstig van de K. M. A. — Bij het personeel van de geneesk. dienst der landm., tot offic. van gezondh. der 1ste kl. de offic. van gezondh. der 2de kl. L. J. Hussem, van het personeel.

Overgeplaatst.

Bij het 2de reg. inf.: de 1ste luits. J. R. Keuchenius, van het reg. grenad. en jag., L. Berkhout, van het 7de, en de 1ste luit.-adj. T. Cieremans, van het 5de reg. inf., zijnde laatstgenoemde cervol uit zijne betrekking van adj. ontheven. Bij het 5de reg. inf.: de 1ste luit. H. F. van den Oudendijk Pieterse, van het

1ste, J. J. Wierds, van het 2de, en D. C. Nagel, van het 3de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., de kap. P. J. Kuipers, van het 5de reg. inf. — Bij het wapen der kavall. Bij het 4de reg. hussaren: de 1ste luit. G. J. IJssel de Schepper, van het 3de reg. hussaren. — Bij het wapen der art. Bij het reg. veld.-art.: de kap. jonkh. W. F. G. A. van Pestel, van het 1ste reg. vest.-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de 2de luit. N. J. P. A. H. van Es, van het 1ste reg. vest.-art. Bij het 1ste reg. vest.-art.: de kap. A. M. Mazel, van het reg. veld.-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek. Bij het 2de reg. vest.-art.: de 1ste luit. M. J. H. baron van Slingelandt, van het reg. rijd.-art., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek. Bij het reg. rijd.-art.: de 1ste luit. C. de Wit, van het reg. veld.-art. Bij het korps pontonniers: de kapit. G. F. W. Borel, van het 1ste reg. vest.-art.

In actievè dienst hersteld.

Bij het 5de reg. inf., de 1ste luit. der inf., op non-activiteit C. S. Rinia van Nauta. Bij het 7de reg. inf., de 1ste luit. op non-activ. W. A. H. bar. van Voerst van Lijnden.

Gedetacheerd.

Bij de stafschool, de 1ste luit. K. A. Pheiffer, van het 5de reg. inf., R. H. Eijssonius de Waal, van het 3de reg. vest.-art., en R. J. van Moock, van het korps ingenieurs, Mineurs en sappeurs. Bij het topographisch bureau, de 1 luit. H. F. Guichart, van het 4de reg. inf.

Eervol ontheven uit zijne betrekking van adjudant.

De 1ste luit.-adjudant W. M. Jaeger, van het 4de reg. infanteie.

Op non-activiteit gesteld.

De luit.-gen. W. J. Knoop, bevelhebber in de 2de milit. afd., zijnde hij tevens eervol ontheven uit die betrekking, en voorts aan hem 's Konings tevredenheid en dank betuigd voor de vele en gewigtige diensten door hem tot dus verre bewezen.; de kap. H. M. F. Landolt, van het 7de reg. Inf.; de 1ste luits. W. M. Jaeger, van het 4de, en M. Riegen, van het 7de reg. inf.

Gepensionneerd.

De luits.-kol. der inf., op non-activiteit E. G. Bube, en H. A. Hamming, en de majoor van den plaatselijken staf, op non-activiteit W. F. G. L. Driessen; de militaire onder-intend. der 2de kl., J. M. Mulder, werkzaam bij het M. v. O., en zulks op de daartoe door hem gedaan aanvrage, onder toekenning van den rang van onder-intend. der 1ste kl.; de paardenartsen der 1ste kl. J. E. C. Schook, van het reg. rijdende-art., en A. F. van Ghert, van het 4de reg. hussaren, en zulks voor eerstgenoemden op de daartoe door hem gedane aanvrage.

Overleden.

De maj. C. J. Warnsneck, onder-directeur van het wapen-depôt te Dordrecht; de kap. H. W. O. F. Bos, van het 4de reg. inf.; de kap. G. F. F. A. Mollinger, van het 6de reg. inf.

Benoemd tot Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, de kap. A. E. Reuther, van het 2de reg. vest.-art.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot onder.-direct. bij den art.-constr. winkel te Soerabaya, de kap. der art. A. Haga, van het personeel; bij het wapen der inf. tot 2den luit., bij het 8ste bat. bat., de serg. H. F. C. van Bijlevelt, van het 11de bat.; bij het 10de bat., de serg. K. A. Begemann, van het corps; bij het 12de bat., de serg. R. L. Kellermann, van het corps; bij het 15de bat., de sergeant E. Blaauwenoord en de fourier F. W. Morren, resp. van het 16de en 17de bat.; bij het 16de bat., de serg. A. J. Slicher, van het corps; bij het garniz.-bat. van Palembang, de serg.-

maj. H. C. Rijnders, van het korps; bij het garniz.-bat. der Wester-afd. van Borneo, de serg. Th. A. Engelbert van Bevervoorde, van h-t korps; bij het garn.-bat. der Z.- en O. afd. van Borneo, de serg.-maj. J. Speenhoff, van het 8ste bat.; bij het garn.-bat. der Moluksche eilanden; de serg.-maj. J. Steevens, van het korps; tot adj. van den comm. van het leger en chef van het depart. van oorlog in Ned.-Indië, de kap. der inf. G. C. E. van Daalen, van gemeld depart., met bepaling, dat hij ook als zoodanig bij het wapen der inf. zal blijven gevoerd »à la suite;» bij het wapen der art. tot magazijnm. 3de kl. (2de luit.), de magazijnm. 4de kl. (adj.-onderoff.) J. J. H. A. Schenau. — Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de kadets M. W. P. C. de Jonker, en H. Bendien, beiden herkomstig van de K. M. A. Bij het korps genie en sappeurs in Oost-Indië, tot 2den luit.: de kadet J. G. Kerlen, herkomstig van de K. M. A. Bij het wapen der art., van de landmagt in West-Indië, tot 2den luit.: de kadet J. R. de Wolff, herkomstig van de K. M. A.

Bevorderd.

Bij het wapen der infanterie: tot kap., bij het dep. van oorlog, de 1ste luit. H. C. A. Ruempol, van het 9de bat., met bepaling dat hij als zoodanig bij het wapen der inf. zal worden gevoerd à la suite; bij het 8ste bat., de 1ste luit. F. K. Martin, van het garn.-bat. der tweede milit. afd. op Java; tot 1sten luit.; bij het 7de bat., de 2de luit. H. J. Prins, van de mil. school te Meester-Cornelis; bij het 11de bat., de 2de luits. F. H. Schoenmaker en M. Harbach, beiden van het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderh.; bij het 12de bat., de 2de luit. B. P. P. Steever, van het garn.-bat. der Wester-afd. van Borneo; bij het subsistenten-kader te Batavia, de 2de luits. L. W. J. J. Ramaer en A. W. Constant, respect. van het 11de bat. en genoemd kader; bij het garn.-bat. van Riouw en onderh., de 2de luit. J. C. A. van den Bos, van het korps; bij het garn.-bat. der Wester-Afd. van Borneo, de 2de luit. J. J. W. van den Broek, van het korps; bij het garniz.-bat. der Moluksche eiland., de 2de luit. J. F. van Rossum, van het korps.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij de geneesk. dienst, bij het groot mil. hosp. te Weltevreeën, de offic. van gez. 1ste kl. G. Luchtman, thans ter besch. te Batavia; bij het groot mil. hosp. te Soerabaya, de offic. van gez. der 1ste kl. J. F. Bosmans, onlangs van verlof uit Nederl. teruggekeerd; bij het garniz. te Djokdjokarta, de offic. van gez. 2de kl. J. F. P. Ermerius; bij het garn. te Serang, de offic. van gez. 3de kl. J. H. van der Leeuw; bij de geneesk. dienst van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de offic. van gez. 2de kl. P. C. van Goens; bij de geneesk. dienst der Moluksche eilanden, de offic. van gez. 2de kl. J. A. Einthoven; allen ter beschikking te Batavia; — bij de inf., bij het 8ste bat., de kap. H. F. Driessen, onlangs van verlof uit Nederl. teruggekeerd; bij het 12de bat., de 1ste luit. W. C. van Marion, en de 2de luit. H. M. Buijskes, eerstgen. onlangs van verlof uit Nederl. teruggek., de tweede van daar aangekomen en bestemd voor de dienst in Oost-Indië; bij het 14de bat.; de kap. H. E. L. Prins, onlangs van verlof uit Nederl. teruggekeerd. — *Overgeplaatst:* Bij de inf., bij het 2de bat., de 1ste luit. A. A. A. E. Gewin, der mil. verkenningen (dir. der genie); bij het 6de bat.; de kap. H. L. F. de Jacquier de Lompriet, en de 1ste luit. H. N. van Dijk en J. Rövekamp, de beide eersten van het garniz.-bat. van Sumatra's Westk. en onderh., en de laatste van dat der Moluksche eilanden; bij het 15de bat., de kap. W. A. Albrecht, van het garniz.-bat. van Banka; bij het 16de bat., de 1ste luit. C. A. E. Neeb, van het 5de bat.; bij het 17de bat., de 2de luit. D. Brakel, van het 15de bat.; bij het garniz.-bat. van Palembang, de kap. A. F. Beekman, en de 2de luit. J. F. D. Bronsma en C. E. te Mechelen, resp. van de garniz.-komp. van Timor en onderhoorigen en het 14de en 7de bat.; bij het garniz.-bat., van Banka, de kap. W. J. B. Spreutels, van het 15de bat.; bij het garniz.-bat. van Celebes en onderh., de kap. H. J. van Dobben, van het 15de bat.; bij het garniz.-bat. der Moluksche eilanden, de 1ste luit. B. H. N. van Reijn en de 2de luit. S. P. Oudkerk Pool,

beiden van de garniz.-komp. van Timor en onderhoorigheden; bij het subsistenten-kader te Samarang, de kap. E. P. van der Swaagh, van het 1ste bat.; bij het subsistenten-kader te Soerabaya, de 2de luit. G. G. Ouwerling, van het 14de bat.; bij de art., bij het materieel, als vuurwerker bij de pyrotechn. werkpl. te Soerabaya, de 1ste luit. J. H. Wagner, direct. van den buskruidmolen te Ngawi; als direct. van den buskruidmolen te Ngawi, de 1ste luitenant H. J. G. Souman, van het materieel; de 1ste luit. W. W. G. Suringa, van het personeel; bij de milit. geneesk. dienst, bij het reconvalescenten-gesticht te Oenarang, de offic. van gez. 2de kl. J. Semmelink, van het garniz. te Wonosobo; bij het garnizoen te Wonosobo, de offic. van gez. 2de klasse H. van den Broeck, van het garniz. te Ourust.

Eervol ontslagen.

De spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Samarang, (mil.-ambt. 3de kl.), C. F. Nelissen.

Ontheven,

eervol, van de waarneming der betr. van comm. van het leger en chef van het dep. van oorlog in Nederl.-Indie, de gen.-maj. N. H. W. S. Whitton, comm. der 1ste. mil. afdeeling op Java.

Vergunning verleend,

op verzoek, tot terugkeer naar Nederland, aan den voor den tijd van vijf jaren bij het leger in Nederl.-Indie gedetacheerden kap. der Inf. 3de kl. van het leger in Nederl. W. H. Voorman

Belast,

met de waarneming der betrekking van expeditie bij de directie der genie (mil. ambt. 3de kl.). de adj. onderoffic. schrijver der sappeurs A. L. Douchij, met bepaling dat hij als zoodanig gedurende zijn nog loopend verband bij zijn wapen zal worden gevoerd voor memorie; met de waarneming der betrekking van spijsverzorger bij het groot mil.-hosp. te Samarang (mil.-ambt. 3de kl.), de adj.-onderoffic. kwartierm. J. B. Veltman, met bepaling, dat hij als zoodanig gedurende zijn nog loopend verband bij zijne dienst zal worden gevoerd voor memorie.

Op non-activiteit gesteld.

De 2de luit. der kav. P. H. F. Koning, en zulks gerekend van April 1869.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den kap. der inf. P. de Riemer; aan den kap. der inf. G. S. C. Klerk, en aan den 1sten luit. der inf. P. E. J. Moltzer; aan den 1steluit. E. A. Daendels, en aan den kap. der art. A. C. Feith; aan den 1sten luit. C. F. Engelhard.

CORRESPONDENTIE.

Door gebrek aan plaatsruimte is het tweede gedeelte van de *Studien over Infanterie-Reglementen* in dit nummer niet kunnen opgenomen worden.

VERBETERINGEN IN N°. 8.

Blz. 453,	reg. 12,	v. o.,	staat: rijparaden;	lees: rijpaarden.
» 456,	» 7,	v. o.,	» 1 bat. jag.;	» 1e bat. jag.
» 457,	» 2,	v. b.,	» 3 bat. jag.;	» 3de bat. jag.
» »	» 7,	v. o.,	» Hemeln;	» Hameln.
» 461,	» 12,	v. o.,	» voertuigen;	» voorposten.

BIJLAGE X.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 10.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand October 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Bij den generalen staf, tot kap. van de 1ste kl. en bestemd tot chef van den staf in de 3de milit. afd.: de kap. van de 2de kl. M. F. J. Phaff, van dien staf, toegevoegd aan den directeur der milit. verkenningen; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. C. C. den Beer Poortugael, van dien staf, leeraar bij de stafschool. Bij het wapen der inf. Bij het 6de reg. inf., tot maj.; de kap. J. M. A. van Hellenberg Hubar, van den generalen staf. — Bij het wapen der art. Bij het reg. veldart., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. F. Knoote, van het korps. Bij het 1ste reg. vestingart., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. Carp, van het reg. veldart. — Bij het korps ing., min. en sapp., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. A. Schuurman, van het korps.

Overgeplaatst.

Bij den generalen staf: de kap. W. K. L. van Helden, van het reg. veldart. Bij het 1ste reg. inf.: de 1ste luit. J. Vlam, van het algem. depôt van discipl. Bij het instr.-bat.: de 1ste luit. G. A. de Bruijn, van het 4de reg. inf. Bij het algemeen depôt van discipline: de 1ste luit. J. van der Schroeff, van het 3de reg. inf. Bij het 3de reg. hussaren: de 1ste luit. J. P. Wijnstroom, van het 2de reg. hussaren. Bij het reg. veldart.: de kap. H. M. Steenberghe en de 2de luit. P. C. J. Visser, beiden van het 1ste reg. vestingart. Bij het 1ste reg. vestingart.: de 2de luit. J. A. Oudemans, van het 3de reg. vestingart.

Verplaatst.

Van Neuzen naar het bat. min. en sapp., de kap.-ingenieur F. H. Ampt; van het bat. min. en sapp. naar Vlissingen, de kap. H. van Assendelft de Coningh; van Naarden naar Neuzen: de 1ste luit.-ingenieur S. F. Klikhamer.

In actieve dienst hersteld.

Bij het 2de reg. hussaren, de 1ste luit. der kav. op non-activiteit P. G. Maas Geesteranus.

—

Eervol ontheven :

Van het beheer van het materieel te Neuzen, de kap. M. J. Soutendam, van het 1ste reg. vestingart. Van dat te Naarden, de kap. A. E. Reuther, van het 2de reg. vestingart.

Gedetacheerd :

Bij het 3de reg. hussaren, de 1ste luits. J. A. Ort en W. E. A. Wupperman, beiden van het korps.

Op non-activiteit gesteld.

De majoor jhr. P. F. O. Sickinghe, van het 6de reg. inf., en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag; de 1ste luit. H. D. A. Gotz, van het 1ste reg. inf.; de 1ste luits. P. van Tienhoven, van het 1ste, en P. G. Maas-Geesteranus, van het 2de reg. hussaren; de 2de luit. J. H. van Waszink, van het 3de reg. vestingart., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gepensionneerd.

De majoors der inf. op non-activiteit A. F. Eijmael en J. W. Bodegrave; de majoor der kav. op non-activiteit W. F. C. Hamming; de onder-intendant der 2de kl. op non-activiteit M. R. Hamming; de kap. der genie op non-activiteit W. F. G. L. van Hooff; de 1ste luit. der art. op non-activiteit A. L. Boeck. Voor den tijd van vijf jaren: de 1ste luit. der art. op non-activiteit jhr. H. J. M. de Casembroot; de paardenarts der 3de kl. op non-activiteit A. F. Stickel Schoenmaker.

Overleden.

De 1ste luit. C. A. de Jager, van het reg. gren. en jagers.

BENOEMD.

Tot kommandeur der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de majoor E. J. Jacobs, van het 2de reg. vestingart.

Tot officier der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de kapt. F. K. H. M. van Vugt, van het 2de reg. vestingart., en P. F. T. La Fors, van het reg. gren. en jagers.

Tot ridder der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon, de kapt. D. F. K. Hardenberg, van het reg. gren. en jagers, P. J. Straatman, van het 7de reg. inf., en J. H. Bolken, van het korps ing., min. en sapp.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot 2den luit.-kwartierm., de adj.-onderoffic. der art. H. C. Stokhekker en de serg. der inf. J. Foeke; tot hospitaalm. bij het garn.-hosp. te Makassar (mil. ambt. 2de kl.) H. v. d. Adel; tot hospitaalm. bij het garn.-hosp. te Pelatoengan (mil. ambt. 2de kl.) M. v. d. Eijk; tot eersten commies bij het groot milit. hospit. te Soerabaja (mil. ambt. 3de kl.) F. S. Schottelink; tot hospitaalm. bij het garn.-hosp. te Salatiga (mil. ambt. 3de kl.) B. E. H. Jansen; tot eersten comm. bij het groot milit. hosp. te Weltevreden (mil. ambt. 3de kl.) C. J. Pallandt; tot spijzverz. bij het groot mil. hosp. te Soerabaja (mil. ambt. 3de kl.) P. Thomas; bij het wapen der art., tot inspect. der draagb. wapenen, de kap. G. A. Deibel; bij het wapen

der inf., tot adj. bij den milit. command. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de 1ste luit. van het garn.-bat. in dat gewest D. C. A. Westerberg, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Bevorderd.

Tot adj.-int. bij het Dep. van Oorlog, asp.-int. F. H. Sexauer, van dat dep., met bepaling dat hij ook in zijnen nieuwen rang zal blijven gevoerd à la suite van zijne dienst; tot 1sten luit.-kwartierm., de asp.-int. E. J. L. Herens; tot offic. van gez. 2de kl. bij het garn. te Tjilatjap, de offic. van gez. 3de kl. H. J. Flink; bij het groot mil. hosp. te Willem I, de offic. van gez. 3de kl. A. N. Erkelens; bij de geneesk. dienst van Sumatra's Westk. en onderh., de offic. van gez. 3de kl. J. C. P. Kats; bij de geneesk. dienst in de Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 3de kl. C. D. Schurecink Kool; tot apoth. 2de kl. bij het groot mil. hosp. te Willem I, de apoth. 3de kl. J. H. Schmidt; bij het personeel, tot kap., de 1ste luits. J. E. Biljardt en M. A. Kuytenbrouwer, beiden van het personeel; tot 1sten luit., de 2de luit. M. Burgersdijk, van het personeel.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij het groot milit. hosp. te Weltevreden, de apoth. 3de kl. F. A. C. Valkenhof en W. Pontier; bij het groot milit. hosp. te Soerabaja, de apoth. 3de kl. F. T. Schröder en G. C. de Groot; bij de inf.: bij het 10de bat., de 2de luit. W. J. N. Bosboom; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westk., de kap. C. G. H. F. van Schendel; bij het subsist.-kader te Batavia, de kap. der inf. C. J. Knoote. — *Overgeplaatst*: bij de inf.: bij het 3de bat., de kap. J. B. Mack, van het 13de bat.; bij het 5de bat., de 1ste luit. C. Deijkerhoff, van de garn.-komp. der Lamp. districten; bij het 8ste bat., de kap. H. v. Heijningen, van het garn.-bat. van Palembang; bij het 11de bat., de 2de luit. F. A. F. E. V. Werdmuller van Elgg, van de garn.-komp. der Lamp. districten: bij het 16de bat., de 1ste luit. J. H. A. Dessel de Schepper, van het garn.-bat. van Sumatra's Westk.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westk., de 2de luit. W. P. Stutterheim, van het 16de bat.; bij dat van Banka, de 1ste luit. T. Munder, van het 12de bat.; bij dat der Z.- en O.-afd. van Borneo, de 2de luit. P. G. Bode, van het 14de bat.; — bij de art.: bij het personeel, de 1ste luit. W. W. C. Suringar, van het materieel; bij het materieel, de 1ste luit. L. K. Chevallerau, van het personeel; — bij de geneesk. dienst te Timor-Koepang, de offic. v. gez. 2de kl. A. de Graag, van de geneesk. dienst der Moluksche eil.; — bij de inf.: bij het 15de bat., de majoor J. de Bode, van het garn.-bat. van Riouw onderh.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, de apoth. 2de kl. D. Nuijsink; de inf. 1ste luit., komm. van het detach. pradjoeirts te Magelang, Raden Mas Wongso Taroeno; de luit.-kolonel der art. G. J. M. baron van Reede van Oudtshoorn; de majoor J. B. de Puy de Montbrun.

Belast

met de waarneming der betrekking van adj.-boekhouder bij het hoofdbureau der milit. administr., waarnemend milit. ambt. 3de kl., de met de waarneming der betrekk. van exp. en archivaris bij het hoofdb. belaste, waarn. milit. ambt. 3de kl. G. J. de Haan.

Op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit. A. S. H. Booms, van het 15de bat. inf., te rekenen van de maand Junij 1869, en de 2de luits. J. W. Evers en W. O. van der Sluis Veer, respect. van het 9de en 6de bat. Voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, de 1ste luit. der art. jhr. F. J. T. van der Wijck.

—

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den offic. van gez. 2de kl. J. J. Hoogeboom; aan den offic. van gez. 2de kl. A. K. W. Arntzenius; aan den opzigt. over den zadelmakers-winkel bij den art.-contr.-winkel te Soerabaja H. J. van Hingstbergen. Voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, aan den 1sten luit. der inf. J. C. Bicker.

BIJLAGE XI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 11.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand November 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

—*—
BENOEMD.

Tot ordonnance-officier van Z. M. : de 1ste luit. J. H. D. graaf van Limburg Stirum, van het 1ste reg. hussaren. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. E. F. Kempers, van het korps; tot 1sten luit. : de 2de luit. G. J. W. Koolemans Beijnen, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luit. L. Brènder à Brandis, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luit. W. G. F. Snijders, van het korps; tot 2den luit. : de kadet G. C. Coster van Voorhout, herkomstig van de K. M. A. Bij het 7de reg. inf., tot 2den luit. : de kadet H. Merkus Willer, herkomstig van de K. M. A. — Bij het wapen der kav. Bij het 2de reg. hussaren, tot 1sten luit. : de 2de luit. jhr. M. van Reigersberg Versluys, van het 1ste reg. hussaren; tot 2den luit. : de kadet C. L. B. A. Loisel, herkomstig van de K. M. A. Bij het 3de reg. hussaren, tot paardenarts van de 3de kl. : de veearts H. Mars. Bij het 4de reg. hussaren, tot 2den luit. : de wachtm.-titulair A. F. M. baron van der Duyn van Maasdam, van het korps. — Bij het reg. rijdende art., tot paardenarts van de 3de kl. : de veearts W. J. P. van Oppenraaij. — De rang verleend van majoor : aan de gepensioneerden kaps. C. Wiegmans, A. F. Just de la Paisières, K. W. van Thielen, J. H. Boombergen, J. C. van Teijlingen en J. L. J. Tomson, alsmede aan den gepens. ritm. G. H. J. Fundter.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers : de kap. J. W. Boellaard, van het 8ste reg. inf. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, de 2de luit. H. F. B. Logeman, van het 8ste reg. inf.

Gedetacheerd.

Bij de pyrotechnische school : de 2de luit. P. A. Numans, van het 2de reg. vest.-art. Bij de art.-, stapel- en constr.-magaz. : de 2de luits. A. W. Kattenbusch, van het 2de, G. J. V. Vinkhuizen, van het 3de reg. vest.-art., en H. M. Engelhard, van het korps pontonniers.

Ingedeeld.

Van gedetacheerd teruggekeerd en bij het leger hier te lande, en wel bij het 8ste reg. inf. ingedeeld : de kap. der inf. W. H. Voorman, gedetacheerd geweest bij het leger in Oost-Indië.

—

Eervol ontslagen.

De 1ste luit. W. C. F. Bresler, van den staf der inf., werkzaam bij de normaal-schiet-school, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Gepensionneerd.

Voor den tijd van vijf jaren, de 1ste luit. A. H. A. Reijers, van het 5de reg. inf.

Overleden.

De kap. C. A. de Favauge, van het reg. gren. en jagers; de offic. van gezondh. der 3de kl. J. Clarisse, van het 6de reg. inf.; de 1ste luit. der art. op non-activiteit J. A. Geselschap, en de 2de luit. der art. op non-activiteit J. H. van Waszink.

—

Vergunning verleend

tot het aannemen en dragen der versierselen van kommandeur der 2de kl. van de Frederiks-orde, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken, de ritm. der kav. op non-activ. jhr. P. O. H. Gevaerts van Simonshaven, Kamerheer des Konings.

tot het aannemen en dragen der Versierselen van Kommandeur der 2de klasse van de Dannebroggs-orde, hem door Z. M. den Koning van Denemarken geschonken, de majoor L. R. J. A. Roosmale Nepveu, van den grooten staf, adjud. van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden.

—

De Minister van Oorlog heeft aan den luit.-kolonel A. O. H. baron Gansneb genaamd Tegnagel, van het 4de, de ritms. jhr. F. A. Meijer en S. J. von Huguenin, van het 2de en C. A. Thurkow, van het 1ste reg. hussaren, te zamen belast geweest met de zamenstelling van het *Aanhangsel tot het Eoercitie-reglement der kavallerie*, openlijk zijne tevredenheid betuigd voor de wijze waarop zij zich van die taak hebben gekweten.

—

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot adj. bij den komm. der tweede milit. afd. op Java, de 2de luit. adjoint bij den staf dier afd. G. A. P. C. von Söhsten, met bepaling dat hij ook als zoodanig bij zijn wapen zal moeten worden gevoerd à la suite. — Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de kadetten L. F. A. Winckel, jhr. J. C. van der Wijck en H. Krull, allen herkomstig van de K. M. A.

Bevorderd.

Tot 1sten luit. bij het materieel van het wapen der art., de 2de luit. K. J. Julius, van het materieel.

Overgeplaatst.

Bij het groot milit. hosp. te Weltevreden, de offic. van gez. 2de kl. P. J. 't Hooft en de offic. van gez. 3de kl. W. de Koning Munting; bij het groot milit. hosp. te Soerabaija, de offic. van gez. 3de kl. F. W. Arnold; bij het groot milit. hosp. te Willem I, de offic. van gez. 3de kl. N. Erkelens; bij het garn. te Meester Cornelis, de offic. van gez. 3de kl. A. Cannegieter; bij het garn. te Tjilatjap, de offic. van gez. 3de kl. H. M. Numan; bij het garn. te Sumanap, de offic. van gez. 3de kl. A. H. Rombouts; bij de geneesk. dienst in de Z.- en O.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 3de kl. C. H. Schucking Kool; — bij de inf.: bij het

10de bat., de 1ste luit. C. C. P. Steinmetz; bij het 14de bat., de 2de luit. R. G. J. Sutherland; bij het 15de bat., de 1ste luit. C. F. Koch; bij het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo, de kap. J. P. C. van Eysden; bij het 1ste bat., de kaps. J. W. D. A. Mac Gillavrij en G. de Bont, resp. van het 5de en 2de bat.; bij het 2de bat., de 1ste luit.-adj. J. C. G. Logemann, van het garn.-bat. van Palembang; bij het 9de bat., de 2de luit. C. H. van Meeuwen, van het 15de bat.; bij het 12de bat., de 2de luit. J. A. F. Saltzmann, van de garn.-komp. van Cheribon; bij het 15de bat., de 1ste luit. H. Wetselaar, van het garn.-bat. van Sum. Westk.; bij het 16de bat., de 2de luit. F. E. Hartman, van het 17de bat.; bij het 17de bat., de 2de luit. H. S. Schoggers, van het 16de bat.; bij het garn.-bat. van Palembang, de 1ste luit.-adj. N. H. Weyns, en de 1ste luit. H. A. Gobius, resp. van het 2de en 1ste bat.; bij het garn.-bat. van Banka, de 1ste luits. J. A. D. C. van Reyn, A. H. Selleger en F. J. A. R. von Ende, de eerste van het 8ste, de laatste van het 10de bat.; bij het garn.-bat. der W.-afd. van Borneo, de kap. A. P. W. Meis en de 1ste luit. A. J. van Ginkel, resp. van het 12de en 2de bat.; bij het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo, de 1ste luit. J. R. Engelhard, van het 14de bat.; bij het garn.-bat. der Mol.-eilanden, de kap. L. W. C. Gerlach en de 1ste luit. jhr. A. Wittwaal van Stoetwegen, resp. van het 3de en 13de bat.; bij de garn.-komp. van Cheribon, de 2de luit. P. van Rijk, van het 12de bat.; bij de garn.-komp. der Lamongsche distr., de 1ste luit. A. Benjamins en de 2de luit. M. Tiernego, resp. van het 12de en 10de bat.; — bij de directie der genie; bij het topogr. bureau, de 1ste luit. L. C. van Vleuten, van het subs.-kad. te Batavia; bij de milit. verkenn., de 1ste luit. H. Helb, van het topogr.-bureau, zullende zij bij hun wapen blijven gevoerd à la suite; — bij de geneesk. dienst der W.-afd. van Borneo, de offic. van gez. 2de kl. P. S. A. van Dura, van de gen. dienst te Palembang; bij het groot milit. hosp. te Samarang, de offic. van gezondh. 2de kl. J. H. van Woelderren, van de gen. dienst der W.-afd. van Borneo; bij het groot mil. hosp. te Samarang, de offic. van gez. 3de kl. G. A. Prins, van de gen. dienst der Lamongsche districten.

Eervol ontslagen.

Op verz., de luit.-kolonels bij het wapen der inf. J. G. G. H. Strengnaerts en W. Rijkens; de kap. der inf. H. Kruysboom; de offic. van gez. 3de kl. J. P. Kloos; de kap. der inf. J. A. P. Reinders van der Veer.

Op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit. E. C. Jullien, van het subs.-kader te Soerabaja, en de 2de luits. J. F. E. Pex en A. M. Winkel, resp. van het 5de en 2de bat.; bij de kav., de ritm. jhr. J. C. F. van der Willigen von Schmidt auf Altenstadt; bij de art., de onder-opzigtter 1ste kl. over den timmermanswinkel in de houtzagerij bij den art.-constructiewinkel te Soerabaja, F. W. de Bok.

In activiteit hersteld.

de kap. C. J. T. Ruempol, en de 2de luits. C. H. van Meeuwen en F. L. Kaiser.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den kap. H. M. A. J. J. Voigt, en aan den 2den luit. C. C. F. J. Hirschmann, beiden van het wapen der inf.

CORRESPONDENTIE.

De aankondiging van KUYPER'S *Geschiedenis der Artillerie*, van den *Catalogus der Bibliotheek voor onderofficieren van het 2de bat. 1ste reg. inf.*, en van eenige andere toegezonden boeken zal zoo spoedig mogelijk plaats hebben.

BIJLAGE XII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VEERTIENDE DEEL, N°. 12.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN ENZ.,

(Maand December 1869.)

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

BENOEMD.

Bij het wapen der inf., tot kap. van de 3de kl., bij den staf van het wapen, de 1ste luit. F. A. V. W. H. van Tuerenhout, werkz. bij de Kon. Mil. Akad.; bij het 6de reg., de 1ste luit. S. A. Lutz, van den staf van het wapen, werkz. bij het Dep. van Oorlog; bij de 2de komp. hosp.-soldaten, de 1ste luit. W. F. K. R. Weber, kommandant dier kompagnie.

Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. R. O. Aitton en J. J. G. baron van Voorst tot Voorst, van het instr.-bat., B. J. Beck, van het korps, G. F. A. Carstens, van het 4de reg., mitsgaders den serg.-majoor S. F. J. Langeraap, van het 3de reg. Bij het 2de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. J. F. Wrede, J. C. van Teylingen en P. F. W. van der Paardt, allen van het instr.-bat. Bij het 3de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. E. G. Winckel, van het 7de, en I. J. Wieringa, van het 8ste reg. Bij het 4de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. J. A. C. Apol, van het instr.-bat., J. G. A. Ingenluuff, van het korps, J. S. van Agthoven, van het reg. gren. en jagers, en J. P. Prince, van het 7de reg. Bij het 5de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. H. C. Brandt, van het 7de, H. W. Nijenhuis, van het 1ste, F. D. N. van Elten, van het 7de reg., C. van Crans, van het instr.-bat., en W. L. Mann, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. J. W. L. Verweyde, van het korps, H. J. Dijkmeester, van het 7de, en J. P. van der Hoff, van het 4de reg. Bij het 7de reg. inf., tot 2den luit.: de sergn. A. van Veen en J. L. M. van der Vinne, van het korps, en J. W. van Rhienen, van het 4de reg., de serg.-titul. H. Smeding, van het 8ste reg., mitsgaders de sergn. A. C. Verbeek, van het korps, en H. W. Mortjé, van het reg. gren. en jagers. Bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit.: de serg.-titul. J. W. van Bergen, van het 1ste, en de serg. J. J. Groenendaal, van het 7de reg. — Bij het wapen der kav. Bij het 1ste reg. hussaren, tot 2den luit.: de wachtm.-titul. jhr. A. C. baron van Asbeck, van het korps. Bij het 2de reg. hussaren, tot 2den luit.: de wachtm.-titul. W. A. Storm de Grave, W. J. J. Brantsma en A. A. graaf van Limburg Stirum, allen van het 1ste reg. hussaren. Bij het 3de reg. hussaren, tot 2den luit. de wachtm.-titul. A. W. H. K. Andreae, van het 2de reg. Bij het 4de reg. hussaren, tot paardenarts van de 1ste kl.: de paardenarts van de 2de kl. J. L. N. Weissenbruch, van het 2de reg. hussaren. — Bij het wapen der art. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot 2den luit.: de sergn. J. E. P. H. van Panhuys, van het 2de, en J. M. K. Bisdom, van het 3de reg. Bij het 2de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de serg. H. J. Adriani, van het korps.

Bij het wapen der kav.: bij het 1ste reg. huz., tot majoor, de ritm. jhr. W. J. A. Storm de Grave, van het korps; tot ritm., de 1ste luit. B. J. Couvée, van het 3de reg. huz.: bij het 2de reg. huz., tot majoor, belast met het toezigt over de rij- en hoefsmidschool, de ritm. W. de Fremery, van den staf van het wapen, werkzaam bij de Kon. Milit. Akad.; tot 1sten luit., de 2de luits. J. P. L. Reijers, van het 4de, en H. P. van Raden, van het 1ste reg. huz.; bij het 4de reg. huz., tot ritm., de 1ste luit. G. J. Jessel de Schepper, van het korps.

—

Overgeplaatst.

Bij het 8ste reg. inf. : de 2de luit. H. L. van der Hoff, van het 2de reg. inf.

Definitief werkzaam gesteld bij de K. M. A.

De 1ste luit. J. H. Weenink, van het Instr.-bat., gedetacheerd bij de K. M. A., en in verband daarmede overgeplaatst bij den staf der inf.

Gedetacheerd bij de K. M. A.

De 1ste luit. J. A. Ardesch van Hamel, van het 3de reg. inf.

Eervol ontheven,

uit zijne betrekking bij de K. M. A., de 1ste luits. C. van Maanen en C. O. van Kesteren, beiden van den staf der inf., werkzaam bij de K. M. A., en zulks op het daartoe door hen gedaan verzoek, en overgeplaatst bij het 6de reg. inf. — Uit zijne betrekking van adjudant, de 1ste luit.-adj. A. H. J. L. Ponse, van het 7de reg. inf., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Bestemd om werkzaam te zijn bij de Normaal-Schietschool.

De 1ste luit. S. M. S. de Ranitz, van het 1ste reg. inf., en in verband daarmede overgeplaatst bij den staf der inf.

Eervol ontslagen.

De 2de luit. der inf. op non-activiteit H. W. G. Koning, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; aan den 2den luit. J. D. T. W. Jans, van het 2de reg. vesting-art., op zijn daartoe gedaan verzoek.

Op non-activiteit gesteld.

De kap.-ingenieur J. F. Beijen.

Gepensionneerd.

De kap. der inf. op non-activiteit R. J. Verschoor van Nisse, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag. — Voor den tijd van 5 jaren, de officier van gezondh. der 3de kl. J. C. Duburg, gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië, en zulks op de daartoe door hem gedane aanvraag; aan den kap. A. J. Kraft, van het 6de reg. inf., op zijne aanvraag, en aan de majoors R. A. L. Pelerin en J. A. Hallungius, de eerstgenoemde op zijne aanvraag, en is aan hem toegekend de rang van luit.-kolonel.

Overleden.

De majoor T. A. van der Vlist, plaatsel. kommand. van de 3de kl. te Arnhem.

BENOEMD.

Tot officier der orde van de Eikenkroon, de kap. W. C. Hojel, van den staf der art.

Tot Ridder der orde van de Eikenkroon, de 1ste luit. F. H. Usener, van het 3de reg. vesting-art.

Vergunning verleend

tot het aannemen en dragen der versierselen van Grootkruis der orde van Leopold (militaire), hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken, aan den Minister van Oorlog J. J. van Mulken.

tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Danebrogs-orde 3de

klasse, hem door Zijne Majesteit den Koning van Denemarken geschonken, aan den kap. W. C. Hojel, van den staf der artillerie, werkzaam bij de Koninkl. Militaire Akademie.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST- EN WEST-INDIE.

Benoemd.

Tot magazijnm.: bij het afd. mil. kleeding-mag. te Soerabaya (mil. ambt. 2de kl.), G. W. Anthonijsz; tot teeken. bij het topogr. bur. (mil. ambt. 3de kl.), P. E. A. Frühling; tot 2den luit. der inf., komm. van het detach. djayang-sekars te Serang (Bantam), de adj.-onderoffic. der kav. voor memorie, J. P. Köhn, thans kouw. van het detach. djayang-sekars te Madioen; tot teekenaar bij het topogr. bureau van de dir. der genie (mil.-ambt. 1ste kl.), F. K. Wilsen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd. — Bij het pers. van de geneesk. dienst der landm. in Neerl.-Indië, tot offic. van gez. 3de kl.: de heeren A. W. J. Deije en B. Loeckener.

Bevorderd.

Bij het wap. der art.: tot 1sten luit., de 2de luit. J. J. Kolsch, van het pers.; tot luit.-kol., de maj. W. Woutersz, thans met verlof in Ned., en bij het mat., de maj. J. H. Betz, van het mat.; tot maj.: de kapt. F. R. K. Peijer im Hoff, thans met verlof in Ned.; bij het mater., de kapt. C. J. Essers, komm. der art. ter Sum. Westkust, en de kapt. C. M. J. W. Rijnen, komm. der art. in de 1ste mil. afd. op Java, beiden van het person.; tot kapit.: bij het pers., de 1ste luits. A. Hijnekamp en A. M. P. Krijger, beiden van het pers.; bij het mat., de 1ste luit. A. J. M. Willemse, met bep., dat hij ook als zoodanig in zijne betr. van constr. bij de art.-constr.-winkel te Soerabaya zal werkzaam blijven; tot 1sten luit.: bij het pers., de 2de luits. J. C. van Dort en C. A. Whitton, beiden van het person.; bij de mil. school te Meester-Cornelis, de 2de luit.-instr. J. J. K. de Moulin, met bep., dat hij ook als zoodanig in die betrekking zal blijven en bij zijn wapen gevoerd zal worden à la suite; tot dirig. offic. van gez. 1ste kl., de dirig. offic. van gez. 2de kl. J. H. A. B. Sonnemann Rebentisch; bij de geneesk. dienst in de 2de mil. afd. op Java, de dirig. offic. van gez. 2de kl. C. W. F. Mogk; tot dirig. offic. van gez. 2de kl. bij het bureau van den chef over de gen. dienst, de offic. van gez. 1ste kl. E. W. A. Ludeking; tot offic. van gez. 1ste kl. bij het groot mil.-hosp. te Willem I, de offic. van gez. 2de kl. E. Benjamins; bij de mil. administr. tot 1sten luit.-kwartierm., de adsp.-intend. F. Cortenbach.

Geplaatst en overgeplaatst.

Bij de mil. adm., als onder-int. 2de kl., jhr. P. F. Coene; bij de gen. dienst van Palembang, de offic. van gez. 2de kl. L. H. N. Vriesman; bij het garniz. te Onrust, de offic. van gez. 2de kl. G. A. Raland; bij de inf.: bij het 9de bat., de 1ste luit. J. van Wessem; bij het 11de bat., de 1ste luit. J. F. A. Noman en de 2de luit. L. C. Piekkart; bij het 12de bat., de 2de luit. J. B. H. A. van den Bossche. — *Overgeplaatst*: bij de inf., bij het 1ste bat., de 1ste luit. J. Lauer en de 2de luit. F. Auten, resp. van het garn.-bat. van Palembang en van dat der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 2de bat., de kapt. M. A. E. Phaff en de 1ste luit.-adj. D. Lucas, beiden van het 5de bat.; bij het 5de bat., de 1ste luit.-adj. J. C. G. Logemann en de 1ste luits. R. P. Bowles en J. J. Willems, resp. van het 2de bat. van het garn.-bat. der 2de milit. afd. op Java en van dat der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 7de bat., de 2de luits. P. H. J. Oosthout en J. A. Schultz, beiden van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 8ste bat., de 2de luit. H. Blok, van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 9de bat., de kap. J. F. Hans en de 1ste luit. C. Deijkerhoff, resp. van het 11de en 5de bat.; bij het 10de bat., de 1ste luit. F. G. V. B. de Steenhuijzen en de 2de luit. J. C. L. A. Bergacker, resp. van het garn.-bat. van Banca

en van het 3de bat.; bij he; 11de bat., de kapt. J. C. Albrecht, van het 2de bat.; bij het 12de bat., de 1ste luit. G. Lamers, van het garn.-bat. der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 13de bat., de 1ste luit A. J. Beck en de 2de luit. J. J. Meijboom, resp. van het garn.-bat der Mol.-eil. en van dat der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 14de bat., de 1ste luit. A. C. N. Leers en de 2de luit. P. Carli, resp. van het garn.-bat. van Palembang en van dat der Z.- en O.-afd. van Borneo; bij het 15de bat., de kap. H. F. Meijer, van het 17de bat.; bij het 16de bat., de 2de luit. F. L. Kaiser, van het garn.-bat. van Sumatra's West en onderh.; bij het 17de bat., de kapt. C. J. F. Ruempol en de 1ste luit. K. X. Reuter, resp. van het 12de bat. en van het garn.-bat van Sumatra's Westk. en onderh.; bij het garn.-bat. der 2de mil. afd. op Java. de 1ste luit. P. C. Gaal, van het 17de bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westk. en onderh., de 1ste luit. C. E. J. Schweijss en C. F. Koch, ben. 2de luit. J. W. H. Werleman en V. H. Götz, de eerste twee van het 15de, de laatsten van het 16de bat.; bij het garn.-bat. van Palembang, de kapt. L. C. Eras, van het 4de bat.; als insp. der hospit. op de buitenbezittingen, de dirig. offic. van gez. 2de kl. B. E. J. H. Becking, van het bureau van den chef over de gen. dienst; bij het garn. te Salatiga, de offic. van gez. 1ste kl. P. A. Bol, van het groot mil.-hosp. te Samarang; hij het groot mil.-hosp. te Samarang, de offic. van gez. 1ste kl. M. A. Vogel, van het garn. te Salatiga, en de apoth. 3de kl. G. C. de Groot, van het groot mil.-hosp. te Soerabaya.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, als adj. bij den mil. komm. der West.-afd. van Borneo, de 1ste der inf. P. W. H. du Pon; de kapits. O. A. Koocken, C. W. J. Cartall en C. F. van Casteren; de maj. der art. J. W. Veldman; de dirig. offic. van gez. 1ste kl. O. G. J. Mohnik; de mil. ambt. 1ste kl. C. F. Meister, dir. van het groot mil. hosp. te Samarang; de milit. ambt. 2de kl. W. H. Bangert, magazijnm. van het afd. mil. kleedingm. ter gen. plaatse; de in zijne betrekking van 1sten comm. bij het groot mil. hosp. te Samarang geschorste mil. ambt. 2de kl. C. Stekkinger; de teekenaar bij het topogr. bureau van de direct. der genie (mil. ambt. der 2de kl.) V. Prott; de dirigerende offic. van gezondh. 1ste kl. L. Lindman en de dirigerende officieren van gezondh. 2de kl. J. R. A. Bauer, C. A. Bensen ea G. F. Charlier, allen thans met verlof in Nederland.

Op non-activiteit gesteld.

De luit.-kolonel H. A. M. Latour, de kap. C. H. A. F. Catenius en de 2de luits. W. F. van Mensch en E. G. F. von Ende.

In activiteit hersteld,

de 2de luit. W. O. van der Sluis Veer, blijvende hij geplaatst bij zijn vroeger korps (6de bat.); bij de dir. der genie, de 1ste luit. G. de Vos.

Belast,

met de waarneming der betrekking van eersten com. bij het groot mil. hosp. te Samarang (mil. ambt. 3de kl.) F. G. Krabbe, met bepaling, dat hij gedurende zijn nog loopend verband bij zijne dienst zal worden gevoerd voor memorie.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend:

wegens ziekte, aan den 1sten luit. der inf. L. H. de Grijs; aan den kap. der gen. en sapp A. M. Pfeiffer en aan den 1sten luit.-kwartierm. der mil. administr. J. Maurer; — voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, aan den 2den luit. der inf. J. van Schmid.

